

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya,
R. C. Marg, Chembur, Mumbai 400071

SSR Criterion 2: Teaching-learning and Evaluation

2.4 Competency and Skill Development

2.4.1 Documentary Evidence

Principal

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

Swami Vivekanand Chowk, Chembur, Mumbai - 400 071.
www.cesm.in • Email : principal@cesm.in

LESSON PLAN / पाठ टाचण

Method: अध्यापन पध्दती विज्ञान
Method Lesson No.: 9
अध्यापन पध्दती पाठ क्र.
Date: 26/10/21
दिनांक
Roll No.: 20
पट क्रमांक

Name of the pupil teacher: प्रिती मोहन जैरमोडे Subject: विज्ञान
विद्यार्थी शिक्षकांचे नाव
School: चेंबूर सर्वंकश शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय Standard: सहावी
शळा इयत्ता

Previous Knowledge: विद्यार्थांचे पूर्वज्ञान
विद्यार्थ्यांनी नैसर्गिक संसाधनाविषयी सर्वसाधारण माहिती आहे.
Reference Books: <http://mpscmrq.blogspot.com/>
संदर्भ ग्रंथ

Teaching Method / Model: चर्चा पध्दती
अध्यापन पध्दती / प्रतिमान

Teaching Aids: विविध चित्रे, आवृत्ती, PPT
दृक-श्राव्य साधने

Core Elements: पृथ्वीवरील संरचना
गाम्भा घटक

Values: नैसर्गिक सृष्टीचे
मुल्ये

Life Skills: चिनीकृत विचार प्रक्रिया
जीवन कौशल्ये

Global Perspective: विश्वातील जैविक व अजैविक सृष्टीचा संरक्षणासाठी
वैश्विक दृष्टिकोन

Subject: विज्ञान Chalkboard Summary
विषय फलक सारांश
Topic: नैसर्गिक संसाधने हवा, पाणी, जमिन.
घटक
Std.: सहावी
इयत्ता
Date: 26/10/21
दिनांक

* नैसर्गिक संसाधने :- Teacher 1
उदा. हवा, पाणी, जमिन
अग्नि, इ.

पृथ्वीची आवरणे :- Teacher 2
1. जलावरण - जल
2. कृतीकावरण - जमीन
3. वातावरण - हवा.

* हवा :- Teacher 2
1. द्रव्यीय विविधता :-
दलावर, स्थितावर, आयनावर,
बाष्पावर, तपावर इत्यादी.
2. स्वेतीय वायूचे उपयोग :- Teacher 1
नायट्रोजन, ऑक्सीजन, अरगॉन, हेलियम इत्यादी.
3. वायुप्रदूषण :- हुराने उत्सर्जन होऊन ते
वायूत मिसळले जातात त्यास वायुप्रदूषण
व्हातात.
4. वायुप्रदूषण न होण्यासाठी उपाय :-
1. लीकसेल
2. जल व लवण नाराकांचा वापर
Teacher 2

<p>Teacher 1 :- • नैसर्गिक संसाधने :- पृथ्वीवरीक सजीव सृष्टी विसून राख्पासोनी मुल मुन वायू हावा, पाणी, जमिन हे साहेत न्यास नैसर्गिक संसाधने म्हणतान.</p>	<p>ज्ञान :- • नैसर्गिक संसाधना साहेत वता. • नैसर्गिक संसाधने कोणी ते साहेत वता. • जीवावशेण म्हणजे काय साहेत वता.</p>
<p>Teacher 2 :- • पृथ्वीची आवरणे :- जमीन, वातावरण, जल आवरण, वायु आवरण, जीवावशेण म्हणतान. • दैवीक विविध वस्तु साहेत :- तपावर, शिथलावर, लोकावर, साधनावर, बाध्यावर व इतर वायु</p>	<p>आकलन :- • नैसर्गिक संसाधने काय साहेत वता. • नैसर्गिक संसाधने सांगती. • जीवावशेण म्हणजे काय हे सांगती.</p>
<p>Teacher 1 :- • दैवीक वायुचे उपयोग :- नायट्रोजन :- सजीवांना सायडक प्रथिने ऑक्सीजन :- ववसना साहेत हेमिअम :- विभाना मध्ये अरगोन :- विजेच्या बळक</p>	<p>उपयोग :- • दैवीक वस्तु सांगती • वायुचे उपयोग सांगती • वायुप्रदूषण कोठे हाते हे सांगती. • वायुप्रदूषावरीक उपयदेखीक सांगती.</p>
<p>Teacher 2 :- • वायुप्रदूषण :- धुवाचे उरसर्जन होउन ते वायुत निसरले जातात. त्यास वायुप्रदूषण म्हणतान. उदा :- वादने, कारखाने. • वायुप्रदूषण उपाय :- 1. लोकासाय निराकरण 2. खाने व लोकाकारासाय वापर 3. अणुचाचवलावर व इती.</p>	<p>कारण :- • नैसर्गिक संसाधने साहेत वता. • नैसर्गिक संसाधने सांगती.</p>

Set Induction
प्रस्तावना

विविध चित्रे व आवती दाखवून प्रश्न विचारणे.

1. तुम्हाला या चित्रात काय- दिसते ?
2. प्राणी कोठे दिसत साहेत ?
3. विभान कोठे उडत साहेत ?

Statement of Aim
हेतुकथन

विद्यार्थी तर आपण आपण नैसर्गिक संसाधने या पाठाने हावा या विषयी सविस्तर साहेत वी. आपण लोकाकार साहेत वता.

Learning Experiences / अध्ययन अनुभव

Teacher's Activity :
शिक्षक कृती

Student's Activity :
विद्यार्थी कृती

• नैसर्गिक संसाधने म्हणजे काय !	उत्तम सांगली
• नैसर्गिक संसाधने कोणती आहेत ?	उत्तम सांगली
• जीवावशं म्हणजे काय ?	उत्तम सांगली
• हवेलीक टाळाची व पश्यांची नवे विचारतात ?	उत्तम सांगली
• वायूंचे नवे व वायूंचे उपयोग सांगी ?	उत्तम सांगली
• वायुप्रदूषण म्हणजे काय ?	उत्तम सांगली
• वायुप्रदूषण लक्षात घ्यावे होते ?	उत्तम सांगली
• वायुप्रदूषण न होण्यासि त्ही काम कराक	उत्तम सांगली

Self Induction
प्रस्तावना

- प्रस्तावना :-
1. नैसर्गिक संसाधने म्हणजे काय ?
 2. नैसर्गिक संसाधने कोण कोणती आहेत ते सांगी ?
 3. वायूंचे उपयोग सांगी ?
 4. वायुप्रदूषण म्हणजे काय ?
 5. वायुप्रदूषण न होण्यासि उपाम सांगी ?

Statement of Aim

हेतुकथन

गृहपथ :- तुमच्या भाजूवाजूका होणारे वायुप्रदूषण लक्षात घ्यावे

प्राचार्य

LESSON EVALUATION

Rating Scale : Grade to be selected from below and marked for each criteria.

Ex-Excellent, VG-Very Good, G-Good, S-Satisfactory, NI-Needs improvement, ND-Not Done

CRITERIA	SUGGESTIONS IN DETAILS
SET INDUCTION (Appropriate, Related to topic)	
PRESENTATION : [Questioning Reading, Demonstration, Explanation, Reinforcement, Stimulus Variation, Examples, Illustration, Adaptability, Presence of Mind etc.]	
TEACHING AIDS : [Type, Visibility, Appropriateness, Whether Essential or not]	
BLACK BOARD WORK : [Writing, Neatness, Organization, diagrams, use or coloured chinks, Appropriateness of summary]	
EVALUATION : [Scope, type, based on objectives]	
OBJECTIVES : [Whether all the objectives were fulfilled, if not, give suggestions]	
CLASS MANAGEMENT [Pupil Participation, discipline, response]	
TEACHER : CONTENT [Knowledge, Preparation of lessons, enthusiasm, confidence]	
Pupil teacher's self evolution विद्यार्थी शिक्षकांचे स्वयं-मूल्यमापन	
Overall Remark	
Signature of the Guiding Teacher	Signature of the Supervisor

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

Swami Vivekanand Chowk, Chembur, Mumbai - 400 071.
www.cssm.in • Email : principal@cssm.in

Method : English

अध्यापन पध्दती
Method Lesson No. : 2

अध्यापन पध्दती पाठ क्र.

Date : 01/12/22

दिनांक

Roll No. : 13

पट क्रमांक

LESSON PLAN / पाठ टाचण

Name of the pupil teacher / विद्यार्थी शिक्षकांचे नाव
Gautam B. Ingole

School / शाळा
Dr. Babasaheb Ambedkar College
Chembur

Subject / विषय
English

Standard / इयत्ता
XIth

Previous Knowledge / विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान
Students are familiar with the encouraging poems like There is another sky.

Reference Books / संदर्भ ग्रंथ

Teaching Method / Model / अध्यापन पध्दती / प्रतिमान
Appreciation

Change as discussed.
Allowed!

Teaching Aids : / दृक् श्राव्य साधने

Core Elements / गाभा घटक
Observation of small family norm.

Values / मूल्ये
encouragement

Life Skills / जीवन कौशल्ये

Global Perspective / वैश्विक दृष्टिकोन
encouragement to the one not get depressed under any circumstances

Subject : English
विषय
Topic : poem
घटक

Chalkboard Summary
फलक सारांश

Std. : XIth
इयत्ता
Date : 01/12/22
दिनांक

Meaning sub. - There is Another sky

Serene - Peaceful, Calm

frost - when temperature is below

unfading - bright.

prithvi - mek name of her her brother.

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
अद. शी. मार्ग, चेंबूर नाका, चेंबूर, मुंबई-४०००७१.

Poem

Comprehension :-

There is Another Sky.

'There is Another Sky' is an inspirational poem with a message of never stay die. The poet is communicating to her brother through a letter she encourages her brother not to get depressed under any circumstances and pleads with him to return home life is full of challenges, one can tackle the challenges with a positive attitude.

- (i) pupil recognizes the central theme of the poem.
- (ii) pupil recalls a poem with same theme learned before.
- (iii) pupil identifies the emotions, values, related to poet.
- (iv) pupil tells his idea related to the poet's feeling.

Expression :-

(i) students are able to correct themselves as well as others who are under depression.

(ii) pupil are able to express the thought regarding inspiration.

Appreciation :-

style
Peculiarities
Rhyming schemes
Meter

- (i) pupil picks out ^{justifies} about the poem, poet, and title of the poem.
- (ii) pupil agrees with poet's style, language, poetic devices used in the poem.
- (iii) pupil are able to tell about poem.

Set Induction
प्रस्तावना

Teacher will use the examples of day to day life of their brothers and sister who sometime gets hurt emotionally.

Statement of Aim
हेतुकथन

Today we are going to study a poem There is Another Sky

Learning Experiences / अध्ययन अनुभव

Teacher's Activity
शिक्षक कृती

Student's Activity
विद्यार्थी कृती

(i) Teacher reads the poem with voice modulation.

Students listens

(ii) The teacher will ^{discuss} ask the questions on current poem to the students.

Students answers

Write down all the developmental

(1) The poet is addressing the poem to -

Ans.

(2) The poet says another sky Guess the meaning?

(3) The poet ~~help~~ depicts a different garden discuss?

New words

(iii) the teacher will explain the stanza line by line.

Students understands

(iv) Teacher will writes the new words meaning.

Students writes.

Recapitulation :-

There is another sky is an inspirational poem with a message of never say die the poet is communicating to his brother through a letter and encouraging him to overcome all the difficulties of life.

wh

How } HL
Why } HL

Evaluations :-

Set Induction
प्रस्तावना

poem.

(2/3)

following

Teacher will ask questions based on the

(1) Write the summary of poem?

पाठ्याय
चेंदूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
कार. सी. मार्ग, चेंदूर गावा, चेंदूर. पुणे-४०००५१.

(2) Do you support the poet's way handling the situation

(3) How imagine your younger brother is not paying attention to his studies how you will explain him.

Statement of Aim

वेवकथन

→ write a encouragement letter to your friend who does not

Recitation speak with you.

LESSON EVALUATION

Rating Scale : Grade to be selected from below and marked for each criteria.

Ex-Excellent. VG-Very Good, G-Good, S-Satisfactory, NI-Needs improvement, ND-Not Done

CRITERIA	SUGGESTIONS IN DETAILS
<p>SET INDUCTION (Appropriate, Related to topic)</p> <p>PRESENTATION : [Questioning Reading, Demonstration, Explanation, Reinforcement, Stimulus Variation, Examples, Illustration, Adaptability, Presence of Mind etc.]</p> <p>TEACHING AIDS : [Type, Visibility, Appropriateness, Whether Essential or not]</p> <p>BLACK BOARD WORK : [Writing, Neatness, Organization, diagrams, use of coloured chalks, Appropriateness of summary]</p> <p>EVALUATION : [Scope, type, based on objectives]</p> <p>OBJECTIVES : [Whether all the objectives were fulfilled, if not, give suggestions]</p> <p>CLASS MANAGEMENT [Pupil Participation, discipline, response]</p> <p>TEACHER : CONTENT [Knowledge, Preparation of lessons, enthusiasm, confidence]</p>	
<p>Pupil teacher's self evolution विद्यार्थी शिक्षकांचे स्वयं-मूल्यमापन</p>	
<p style="text-align: center;">Overall Remark</p>	
<p>Signature of the Guiding Teacher</p>	<p>Signature of the Supervisor</p>

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

Swami Vivekanand Chowk, Chembur, Mumbai - 400 071.
www.cssm.in • Email : principal@cssm.in

Method : इतिहास व राज्यशास्त्र
अध्यापन पध्दती
Method Lesson No. : 9
अध्यापन पध्दती पाठ क्र.
Date : 06/04/2022
दिनांक
Roll No. : 000
पट क्रमांक

LESSON PLAN / पाठ टाचण

Name of the pupil teacher : सौ शोभा रानू बोहडे
विद्यार्थी शिक्षकांचे नाव
Subject : इतिहास व राज्यशास्त्र
विषय
School : सहायक शिक्षक - अफिल बोअरटीम - विज्ञान
शाळा : गट क्र. 9
Standard : 7वी
इयत्ता

Previous Knowledge : विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान
विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान : विद्यार्थ्यांनी औद्योगिक क्रांतीविषयी माहिती आहे.

Reference Books : विश्वकोश खंड - 6, महद्युगीन युरोपचा इतिहास
संदर्भ ग्रंथ

Teaching Method / Model : देवपूजारी फडके प्रकाशन
अध्यापन पध्दती / प्रतिमान : व्याख्यान व हस्तचर्या पद्धती.

Teaching Aids : चित्रे, यंत्रे, नकले
दृक श्राव्य साधने

Core Elements : वैज्ञानिक मनोभावाची रूपवस्तू
गाभा घटक

Values : वैज्ञानिक दृष्टिकोन
मुल्ये

Life Skills : चिकित्सक विचार, स्व-भावि
जीवन कौशल्ये

Global Perspective : चिरस्थायीत्व
वैश्विक दृष्टिकोन

Subject : इतिहास व राज्यशास्त्र
विषय
Topic : युरोप व भारत
घटक
Chalkboard Summary : फलक सारांश
Std. : 7वी
इयत्ता
Date : 06/04/2022
दिनांक

उपघटक - औद्योगिक क्रांती.
क्रांती
* क्रांती म्हणजे काय ?
व्याख्या - मानवी जीवनात अमूला नवी बदल घडवून आणणाऱ्या घटनेस क्रांती म्हणतात.
* औद्योगिक क्रांती -

* औद्योगिक क्रांतीयुगाने लागलेले विविध शोध
↓
वाफेवरचे आगबोट आगगाडी
इंजिन
* औद्योगिक क्रांतीचे फायदे -
* भांडवनाशाहीचा उदय -
* वसाहतवाद
* साम्राज्यवाद

Learning Experiences / अध्ययन अनुभव

Teacher's Activity : शिक्षक कृती	Student's Activity विद्यार्थी कृती
शिक्षिका प्रस्तावना व हेतुकथनानंतर पुढील अध्यापन मुद्द्यांचे अध्यापन करताना.	विद्यार्थी पूर्ववत्
* शिक्षिका - १ १) औद्योगिक क्रांती म्हणजे काय? २) नगरात रूकून किती खंड उभे करतात? ३) इंग्लंडातून आलेल्या खांद्यातून आले होते?	विद्यार्थी उत्तरे देतात.
उदा. प्रश्नांच्या आधारे शिक्षिका औद्योगिक क्रांतीची संकल्पना स्पष्ट करतात.	विद्यार्थी पूर्ववत् करतात.
* शिक्षिका - २ १) औद्योगिक क्रांतीयुगात लागलेले विविध शोध.	विद्यार्थी उत्तरे देतात.
२) वाफेच्या इंजिनचा शोध कोणी लावला? ३) नगरातील पहिली आगगाडी कोणत्या देशात सुरु झाली. असे प्रश्न विचारून शिक्षिका विविध शोधाची माहिती देतात.	विद्यार्थी उत्तरे देतात.
* शिक्षिका - १ १) औद्योगिक क्रांतीचे कायदे कोणकोणते सन्ने असतील असे प्रश्न विचारून कायदे आणि परिणाम विद्यार्थी स्पष्ट करतात.	विद्यार्थी उत्तरे देतात.
समाधान - हे असे असले औद्योगिक क्रांतीचे शोध कोणी लावले त्यांचे कायदे, परिणाम हे स्पष्ट करतात.	विद्यार्थी उत्तरे देतात.
Set Induction प्रस्तावना मुख्यमापन - १) औद्योगिक क्रांती म्हणजे काय? २) वाफेच्या इंजिनचा शोध कोणी लावला? ३) औद्योगिक क्रांतीचे कायदे कोणकोणते सन्ने	
Statement of Aim हेतुकथन म्हणजे - औद्योगिक क्रांतीच्या काळात लागलेल्या शोधांचे	प्राचार्य माहिती लिहून आणा.

शिक्षिका
 विद्यार्थी
 प्रस्तावना
 हेतुकथन
 कायदे
 परिणाम
 स्पष्ट
 करतात

क्रांती
 कायदे
 परिणाम
 स्पष्ट
 करतात
 विद्यार्थी
 उत्तरे
 देतात
 विद्यार्थी
 उत्तरे
 देतात
 विद्यार्थी
 उत्तरे
 देतात
 विद्यार्थी
 उत्तरे
 देतात

LESSON EVALUATION

Rating Scale : Grade to be selected from below and marked for each criteria.

Ex-Excellent, VG-Very Good, G-Good, S-Satisfactory, NI-Needs improvement, ND-Not Done

CRITERIA	SUGGESTIONS IN DETAILS
<p>SET INDUCTION (Appropriate, Related to topic)</p> <p>PRESENTATION : [Questioning Reading, Demonstration, Explanation, Reinforcement, Stimulus Variation, Examples, Illustration, Adaptability, Presence of Mind etc.]</p> <p>TEACHING AIDS : [Type, Visibility, Appropriateness, Whether Essential or not]</p> <p>BLACK BOARD WORK : [Writing, Neatness, Organization, diagrams, use of coloured chalks, Appropriateness of summary]</p> <p>EVALUATION : [Scope, type, based on objectives]</p> <p>OBJECTIVES : [Whether all the objectives were fulfilled, if not, give suggestions]</p> <p>CLASS MANAGEMENT [Pupil Participation, discipline, response]</p> <p>TEACHER : CONTENT [Knowledge, Preparation of lessons, enthusiasm, confidence]</p>	
<p>Pupil teacher's self evolution विद्यार्थी शिक्षकांचे स्वयं-मूल्यमापन</p>	
Overall Remark	
Signature of the Guiding Teacher	Signature of the Supervisor

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

Swami Vivekanand Chowk, Chembur, Mumbai - 400 071.
www.csem.in • Email : principal@csem.in

Pedagogy of School Subject
अध्यापन पध्दती शिक्षण शास्त्र
Method Lesson No. :
अध्यापन पध्दती पाठ क्र.

राज्यशासन

Date :
दिनांक
Roll No. : 13/18
पट क्रमांक

LESSON PLAN / पाठ टाचण

Name of the Student teacher विद्यार्थी शिक्षकाचे नाव गौतम वा. इंगोले Subject विषय नागरिकशास्त्र
Internship School शाळा डॉ. काकासाहेब आंबेडकर येथील Standard इयत्ता आठवी

Previous Knowledge विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान आहे विद्यार्थ्यांना राज्यशासन या विषयी माहिती

Reference Books / Internet Resources संदर्भ ग्रंथ / ऑनलाईन संसाधने शास्त्रज्ञिक भारताचा इतिहास

Teaching Method / Model अध्यापन पध्दती / प्रतिमान अकाराम मुंडे. व्याख्यान वीए वया

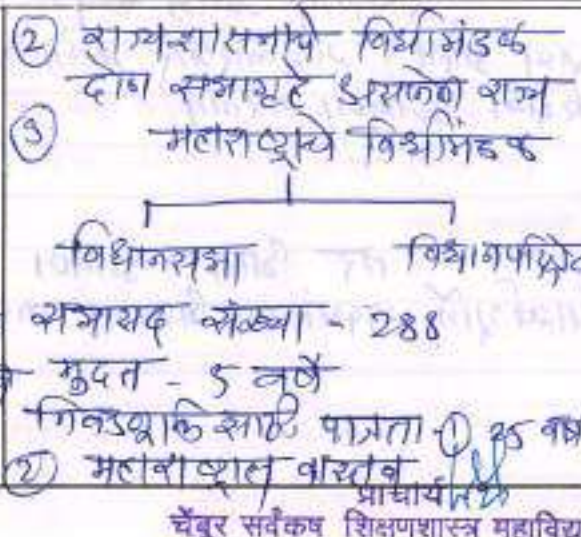
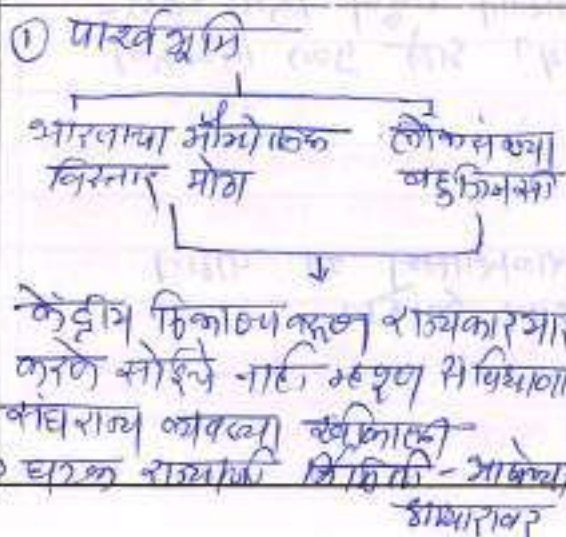
Learning Resources अध्ययन संसाधने

Core Elements गाथा घटक भारतीय संविधानात्मक एकात्मता.

Values / Life Skills मूल्ये / जीवन कौशल्ये जीवन कौशल्य :- स्वताची जाणिव

Global Perspective / Sustainable Development Goals वैश्विक दृष्टिकोन / सार्वजनिक विकासाचे ध्येय

Subject : विषय नागरिकशास्त्र Chalkboard Summary फलक सारांश Stc. : इयत्ता आठवी
Topic : घटक राज्यशासन Date : 21/03/23
दिनांक

<p>① <u>पार्वश्रुती</u></p> <p>→ आरनाथ आंगोलिक विचार मे लोक संघेचे स्वरूप वृहत्तम → भाषा, धर्म, जातिवैधी, व प्रदेशीक स्वरूप यात विविधता. → एकत्र केंद्रित शिक्षावाहुल्य राज्य कारण कारण सोडिये वारी. हे विद्यावाग्ये रोजे व विविधांगी आरनासाय संघराज्य व्यवस्था व्यवहारिके</p> <p>→ एक संघराज्यी निर्मिती आधेका शाखावार - वावसार भाषावार प्रांतिये वा रोजी</p> <p>→ सर्व संघराज्यांच्या हासन अंगेये वाजालिये स्वरूप वसरत्ये शापवाद गम्ये शाणी करमरिया शाहे.</p>	<p><u>ज्ञान</u></p> <p>① विद्यार्थ्यां आरनाथिक विविध भाषा धर्म शाखेतो. ② विद्यार्थ्यां शापके संविधान शाखेतो. ③ विद्यार्थ्यां आरनाथिक संघराज्य शाखेतो. ④ विद्यार्थ्यां वसिधेची हीन संघराय शाखेतो. ⑤ विद्यार्थ्यां वासपाळके काय शाखेतो ⑥ विद्यार्थ्यां निवडवका शाखेतो.</p> <p><u>आकलन</u></p> <p>① विद्यार्थ्यां आरनाथ विचार शाखी लोक संघेचे स्वरूप सांगतो. ② विद्यार्थ्यां संघराज्यी निर्मिती करणे कोणी कोणी शाहे ते स्पष्ट करतान. ③ विद्यार्थ्यां वासपाळके काय स्वच्छ व्यवहार शाखे करतो.</p>
<p>② <u>राज्यशासनचे विधिमंड</u> :-</p> <p>→ संसदप्रमाणे राज्यशासन पातळीवर पुत्रके वासपाळे विधिभंडक</p> <p>→ आत संघाचे विधिमंडक :- विधानसभा</p> <p>→ पहिले संसद - संसद संख्या 288</p> <p>→ प्रथमे इंडियन संसदाल पुत्रसे प्रति- निधीतिव न संघ, तर वासपाळ वासपा एक प्रतिनिधी विधान संघेवर गमतात.</p> <p>→ शासकृतीत कृती न संघराज्यी</p>	<p><u>कुल्यग्रहण</u></p> <p>विद्यार्थ्यां शापके विधिमंडका विधि शाखेतो.</p> <p>राज्यीय शाखा :- निवडवक संघराज्यी संघराज्ये विधान संघेवर संघान - सुदत 5 वर्षे पात्रता - 25 वर्षे पूर्ण, संघान वासपा</p>

LEARNING EXPERIENCE / अध्ययन अनुभव

1) Set Induction
प्रस्तावना

संघराज्य म्हणजे काय? आरनाथ एकुल शिकी संघ-
राय शाहेत? संघकारण संघे काय? संघे पुत्रक विधान संघ
संघक प्रस्तावय करतात

2) Statement of Aim
हेतुवचन

तर शासक शापके संघराज्ये या पाठान
पार्वश्रुती सुदत संघ संघराज्ये शाहेत.

3) Content Development असय विकास	Student's Activity : विद्यार्थी कृती
शिक्षक खाकीत अध्यापन पुढ्याने आध्यापक बनतात.	
① पार्लियुमी :- → भारत कितती राज्यात विभाजित आहे? → आठवात कोणकोणत्या राज्यांचे प्रमुख लोक विभाग? → पुणेच राज्याची विविधता काय आहे → कोणकोणत्या भागांमध्ये कोणकोणत्या राज्यात आहे पुढ्या विभाजित होऊन राज्याची निर्मिती का करण्यात आली? अविभाजित अंधाराय व्यवस्था का स्वीकारली ते सर्व काही सांगतात.	विद्यार्थी त्रुवण करतात.
② राज्यशासनाने विधिमंडळ :- → संसदेच्या मंत्रिमंडळात कोणकोणत्या मंत्रांक आहे? त्यांच्या मदतीला कोण आहे? इतके पुढ्या विभाजित शिक्षक विधिमंडळाची महत्त्वाची सांगतात.	विद्यार्थी त्रुवण करतात.
③ महाराष्ट्राचे विधिमंडळ :- विधानसभा. → शिक्षक विधानसभेचे वर्गीत करून त्यांच्या प्रतिनिधीना काय म्हणतात? एवढे कितती प्रतिनिधी आहेत? हे विधिमंडळ कोणत्या नावाचे कार्य पाहत? कोणांचे राज्यपाल कोण कोणते? मत कोण देऊ शकतो? विनवृत्तिका कोण इतके वाढू शकतो? त्या साठी कोणत्या प्रकृती आवश्कता आहेत?	विद्यार्थी त्रुवण करतात.
→ असे पुढ्या विभाजित शिक्षक विधानसभेचे महत्त्वाची सांगतात.	विद्यार्थी त्रुवण करतात.

4) Recapitulation / संकलन :- शिक्षण शासनाने राज्यशासनाचे विधिमंडळ, महाराष्ट्राचे विधिमंडळ या पुढ्याने अध्यास करा.

मुख्य भाषण :- ① संविधानाने भारतासाठी अंधाराय व्यवस्था का स्वीकारली ② कोंधारासाठी निर्मिती करायला आध्यापक करण्यात आले. ③ विधिमंडळाच्या मदतीने काय म्हणतात.

5) Home Work / Assignment :-
 गृहपाठ / व्यासाय ① विधानसभेचे कार्य सांग कर.

LESSON EVALUATION

CRITERIA	SUGGESTIONS IN DETAIL
<p>SET INDUCTION (Appropriate, Related to topic)</p> <p>PRESENTATION : [Questioning, Reading, Demonstration, Explanation, Reinforcement, Stimulus Variation, Examples, Illustration, Adaptability, Presence of Mind etc.]</p> <p>CHALK BOARD WORK : [Writing, Neatness, Organization, diagrams, use of coloured chalks, Appropriateness of summary]</p> <p>EVALUATION : [Scope, type, based on objectives]</p> <p>OBJECTIVES : [Whether all the objectives were fulfilled, if not, give suggestions]</p> <p>CLASS ROOM MANAGEMENT [Pupil Participation, discipline, response]</p> <p>TEACHER : Content Knowledge [Lesson Preparation, enthusiasm, confidence]</p> <p>LEARNING RESOURCES : [Type, Visibility, Appropriateness, Innovation, Eco-Friendliness, etc]</p>	<p><i>(Handwritten suggestions in Marathi, mostly illegible due to bleed-through and cursive writing)</i></p>
<p>Student teacher's self evolution विद्यार्थी शिक्षकांचे स्वयं-मूल्यमापन</p> <p><i>(Handwritten notes in Marathi)</i></p>	
<p>Signature of the Guiding Faculty</p>	<p>Signature of the Supervisor</p>

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

Swami Vivekanand Chowk, Chembur, Mumbai - 400 071.
www.csam.in • Email : principal@csam.in

Method : संस्कृत
अध्यापन पध्दती
Method Lesson No. : 2
अध्यापन पध्दती पाठ क्र.
Date : 20/10/2029
दिनांक
Roll No. : 95
पट क्रमांक

LESSON PLAN / पाठ टाचण

Name of the pupil teacher तेजल गोलिपकर Subject संस्कृत
विद्यार्थी शिक्षकांचे नाव विषय
School चेंबुर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय Standard एवी
शाळा इयत्ता

Previous Knowledge विद्यार्थ्यांना मराठी विषयामुळे इयत्ता
विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान
Reference Books आठवीमध्ये 'समास' संकल्पनेचा परिचय आहे.
संदर्भ ग्रंथ
Teaching Method / Model इयत्ता आठवीचे मराठी पाठ्यपुस्तक, संस्कृत
अध्यापन पध्दती / प्रतिमान पाठ्यपुस्तक (इयत्ता- एवी), सुबोध संस्कृत व्याकरण.
उद्गामी पध्दती

Teaching Aids : PPA, चित्रे.
दृक श्राव्य साधने

Core Elements बुद्धी, भावना व कृती यांचा समन्वय
गाभा घटक

Values मुल्ये

Life Skills चिकित्सक विचार
जीवन कौशल्ये

Global Perspective वैश्विक दृष्टिकोन

Subject : संस्कृत Std. : एवी
विषय इयत्ता
Topic : व्याकरण Date : 20/10/2029
घटक दिनांक

Chalkboard Summary
फलक सारांश

समासाः
अव्ययीभावः तत्पुरुषः द्वन्द्वः बहुव्रीहिः
इतरेतर द्वन्द्वः समाहारः
द्वन्द्वः
• संक्षेपः ज्ञान समासः।
• भाषायाः महत्त्वपूर्ण वैशिष्ट्यम्।
• समासाः अर्थम् अनुसरन्ति।
• समासे सन्धिः शक्यः।

उभयपदार्थप्रधानः इतरेतर-
द्वन्द्वः समासः।
उभय = इतर - इतर पदानि
भिन्नानि पदानि प्रसुज्यन्ते
अत्र।
उदा. रामः च सीता च
लक्ष्मणः च।
रामसीतालक्ष्मणाः।
प्राचार्य
चेंबुर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
अ. सं. भा. चेंबुर नाग, चेंबुर, मुंबई-४०००७१

संक्षेप म्हणजे समास. समास हे भाषेचे महत्त्वपूर्ण अंग असून ते अर्थचे अनुसरण करतात. समासाचे चार प्रकार आहेत -	
१) अव्ययीभावः	• ज्ञान
२) तत्पुरुषः	१) विद्यार्थी समासाचे प्रकार ओळखतो.
३) द्वन्द्वः - १) इतरेतरः २) समाहार	२) विद्यार्थी समासाची वैशिष्ट्ये आठवतो.
४) बहुव्रीहिः	३) विद्यार्थी समस्तपदाच्या विग्रहातील नामाचे लिंग व विभक्ती ओळखतो.
त्यापैकी द्वन्द्व समासाचे 'इतरेतर' आणि 'समाहार' असे दोन प्रकार पडतात. त्यापैकी येथे द्वन्द्व समासातील 'इतरेतर द्वन्द्व' प्रकाराबाबत अधिक विवेचन केले आहे.	४) विद्यार्थी सामासिक विग्रहातील 'च' अव्ययाचा अर्थ ओळखतो.
• द्वन्द्वसमास उभयपदार्थप्रधान असतो हे सांगण्यासाठी 'रामसीतालक्ष्मणाः' हे उदा. योजले आहे. ज्यामध्ये प्रत्येक पदास यथोचित महत्त्व आहे. त्यानंतर कृष्णाबलरामौ, गणेशकार्तिकेयौ, लक्ष्मीसरस्वत्यौ यांच्या उदाहरणाद्वारे इतरेतर द्वन्द्व समासात कमी स्वरयुक्त शब्द सामासिक पदाच्या पूर्वपदी (प्रथमस्थानी) येतो. तसेच प्रस्तुत समासाचा विग्रह करताना प्रत्येक पदाची	५) सामासिक पदाच्या विग्रहासाठीची प्रथमा विभक्ती आठवतो.
प्रथमा विभक्ती वापरावी. असा नियमही येथे उद्घृत केलेला आहे. त्यानंतर गुरुशिष्याः, कृष्णागोपिकाः, माताशिवरायौ यांच्या गुरुः च शिष्याः च । कृष्णाः च गोपिकाः च । माता च शिवरायः च । या विग्रहाला अनुसरून इतरेतर द्वन्द्व समासात विग्रह करताना प्रत्येक पदानंतर 'च' अव्यय योजावे व सामासिक	• आकलन
	१) विद्यार्थी समास उभयपद-प्रधान आहे असे सांगतो.
	२) विग्रह करताना विद्यार्थी प्रत्येक पदाची प्रथमा विभक्ती सांगतो.
	३) विद्यार्थी 'च' अव्ययाचा अर्थ सांगतो.
	४) सामासिक पद नित्य द्विवचनी वा बहुवचनी आहे असे विद्यार्थी सांगतो.
	• उपयोजन -
	विद्यार्थी सामासिक शब्द योजून वाक्यरचना करतो.
	श्रीखंड-पुरी, सूर्यचन्द्र, ती असे फ्लॅशकार्ड्स दाखवून व सांगते. व अशा निर्माणा स्फुटात 'द्वन्द्व' म्हणतात आणि त्यास त्यास 'द्वन्द्व समास' म्हणतात प्रस्तावना करते.
	च अर्थपूर्ण जोड्यांविषयी अधिक घटकातून अभ्यासणार आहेत.

Learning Experiences / अध्ययन अनुभव

Teacher's Activity :
शिक्षक कृती

Student's Activity :
विद्यार्थी कृती

- शिक्षिका स्क्रीनवर समासाचे प्रकार व समासाची संकल्पना सादर करते.	- विद्यार्थी श्रवण करतो व समजून घेता.
- शिक्षिका 'उभयपदार्थप्रधान' संकल्पना व 'इतरतर' संकल्पना सोबतच च्या माध्यमातून स्क्रीनवर दाखवते व पुढील प्रश्न विचारते - १) उभय म्हणजे काय? २) 'इतर' याचा अर्थ काय?	- विद्यार्थी प्रश्नांची उत्तरे देतो.
- शिक्षिका स्क्रीनवर कृष्णबलरामौ, गणेशकार्तिकेयौ, लक्ष्मीसस्वत्यौ अशी उदाहरणे दाखवून तक्त्याच्या सहाय्याने पुढील प्रश्न विचारते - १) समस्तपदातील कमी अक्षरे असणारा शब्द कोणता? २) त्या शब्दाचे स्थान कोणते दिसते? ३) विग्रहात कोणती विभक्ती उपयोजिली आहे?	- विद्यार्थी उदाहरणे पाहतो, समजून घेतो. आणि प्रश्नांची उत्तरे देतो व नियम सांगतो.
- शिक्षिका स्क्रीनवर शुरुब्रिथ्याः, कृष्णगोपिकाः माताशिवरायौ यांच्या सहाय्याने पुढील प्रश्न विचारते - १) विग्रह करताना सातत्याने कोणते अव्यय वापरलेले दिसते? २) सामासिक पदाचे वचन कोणते?	- विद्यार्थी उदाहरणे पाहतो, समजून घेतो आणि प्रश्नांची उत्तरे देतो व नियम सांगतो.
- शिक्षिका स्क्रीनवर मातापत्ये, भ्राताभगिन्यौ चंद्रकमलानि उदाहरणे दाखवून समस्त पदाचे लिंग काय? व कोणामुळे समस्तपदाला लिंग मिळते असे प्रश्न विचारते.	- विद्यार्थी उदाहरणे पाहतो समजून घेतो आणि प्रश्नांची उत्तरे देतो व नियम सांगतो.
- शिक्षिका नियम व उदा. वहीत नोंदवून घेण्यास सांगते व ही मध्ये नोंदवतो.	- विद्यार्थी नियम व उदा.
Evaluation
मूल्यमापन प्र. १) चित्रे दृष्टवा समस्तपद लिखत।	

१) शशक — धावतः। २) वानरसुकर — तरतः। ३) काकसमुद्र — ठसन्ति।

४) लकककट — भाषते।

Homework अधोनिर्दिष्टानां पदानां समासविग्रहं कुरुत।
गृहपाठ १) सिंहमूषको = २) अङ्गनीलेखन्यौ = ३) वृक्षपर्वताः

४) पुरुषमहिलाबालकाः = ५) पलसन्तः
 संचालक शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
 संचालक शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय, मुंबई-४०००७९.

LESSON EVALUATION

Rating Scale : Grade to be selected from below and marked for each criteria.

Ex-Excellent, VG-Very Good, G-Good, S-Satisfactory, NI-Needs Improvement, ND-Not Done

CRITERIA	SUGGESTIONS IN DETAILS
<p>SET INDUCTION (Appropriate, Related to topic)</p> <p>PRESENTATION : [Questioning Reading, Demonstration, Explanation, Reinforcement, Stimulus Variation, Examples, Illustration, Adaptability, Presence of Mind etc.]</p> <p>TEACHING AIDS : [Type, Visibility, Appropriateness, Whether Essential or not]</p> <p>BLACK BOARD WORK : [Writing, Neatness, Organization, diagrams, use or coloured chalks, Appropriateness of summary]</p> <p>EVALUATION : [Scope, type, based on objectives]</p> <p>OBJECTIVES : [Whether all the objectives were fulfilled, if not, give suggestions]</p> <p>CLASS MANAGEMENT [Pupil Participation, discipline, response]</p> <p>TEACHER : CONTENT [Knowledge, Preparation of lessons, enthusiasm, confidence]</p>	This area is intentionally left blank for handwritten suggestions
<p>Pupil teacher's self evolution विद्यार्थी शिक्षकांचे स्वयं-मूल्यमापन</p>	
<p>Overall Remark</p>	
<p>Signature of the Guiding Teacher</p>	<p>Signature of the Supervisor</p>

प्राचार्य

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
अड्डा श्री. मार्ग, चेंबूर नाका, चेंबूर, पुणे-४०००११.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

Swami Vivekanand Chowk, Chembur, Mumbai - 400 071.

www.cssm.in • Email : principal@cssm.in

Pedagogy of School Subject

अध्यापन पध्दती मराठी

Method Lesson No. 9

अध्यापन पध्दती पाठ क्र.

Date : 05/09/2023

दिनांक

Roll No. :

पट क्रमांक 35

LESSON PLAN / पाठ टाचण

Name of the Student teacher

विद्यार्थी शिक्षकाचे नाव

जयश्री अमोल फुलपगार

Subject

विषय

मराठी

Internship School

शाळा

डी. एस. हायस्कूल, साचन

Standard

इयत्ता

आठवी

Previous Knowledge

विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान

विद्यार्थ्यांना विविध पद्ध्यांविषयी माहिती आहे.

Reference Books / Internet Resources

संदर्भ ग्रंथ / ऑनलाईन संसाधने

<https://youtube.com/watch?v=ZM2F4401y70>Postposmo.com, प्रक्षी विकिपीडिया <https://m.wikipedia.org>

Teaching Method / Model

अध्यापन पध्दती / प्रतिमान

व्याख्यान पध्दती

Learning Resources

अध्ययन संसाधने

पद्ध्यांची चित्रे, चोचीच उपयोग असणारा तक्ता

Core Elements

शाभा घटक

पर्यावरणाचे संरक्षण, भारताचा सामाजिक-सांस्कृतिक वारसा

Values / Life Skills

मूल्ये / जीवन कौशल्ये

राष्ट्रभक्ती, चिकित्सक विचार

Global Perspective / Sustainable Development Goals :

वैश्विक दृष्टिकोन / शाश्वत विकासाचे ध्येय

जमिनीवरील जीवन

Subject :

विषय

मराठी

Chalkboard Summary

फलक सारांश

Std. :

इयत्ता

आठवी

Topic :

घटक

गद्य

Date :

दिनांक

05/09/2023

३६. चोच आणि चारा
- मकरंद जोशीपद्ध्यांचे निरीक्षण करताना
बाधितल्या जाणाऱ्या गोष्टी

- १) पद्ध्यांचे रंग
- २) उडण्याची किंवा बसण्याची पध्दत
- ३) चोचीचा आकार

उत्क्रांतीनंतर टिकून
साहिलेले पद्ध्यांमधील
बदल

कालसुसंगत

उपयोग

आवश्यक

प्राचार्य

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
आर. पी. मार्ग, चेंबूर गावा, चेंबूर, पुर्व-४०००७१.

शिक्षण क्र.	CONTENT ANALYSIS आशय पृथक्करण	OBJECTIVES WITH SPECIFICATIONS उद्दिष्टे : विशेषीकरणे
शि-१*	बहिणाबाईंनी सुगरा पक्षांचे केलेले वर्णन :- तिची उलूगीय चोच, तेच दात तेच ओठ अशा बाळांमध्ये सुगरा पक्षांचं वर्णन बहिणाबाई आपल्या निरीक्षणामधून करतात. सुगरा पक्षांच्या चोचीचं केलेलं वर्णन बहुतेक सगळ्या पक्ष्यांना सहज लागू पडतं.	* <u>समाकलन</u> :- १) विद्यार्थी बहिणाबाईंनी सुगरा पक्षांचं केलेले वर्णन आठवतो. २) विद्यार्थी पक्षांच्या चोचींचे विविध उपयोग आठवतो. ३) विद्यार्थी प्राण्यांच्या शरीररचनेतील बदल लक्षात घेतो.
शि-१*	पक्षांच्या चोचींचे विविध उपयोग :- पक्षांची चोच म्हणजे त्यांचे हात, पाय, दात, ओठ सर्व काही आहे. फक्त खाण्यापिण्यासाठी तोंड म्हणजे चोच एवढेच वर्णन योग्य होणार नाही त्याखेरीज ही अन्य अनेक कामे चोचीच्या साहाय्याने पक्षी पार पाडतात. जसे चिखलातून, झाडांच्या खोडांतून अन्न शोधणे. बिया फोडणे इत्यादी.	* <u>आभिव्यक्ती</u> :- १) विद्यार्थी पाठान आलेल्या पक्षांच्या चोचीचे वर्णन स्व-शब्दात करते. २) विद्यार्थी पक्षांच्या रंग, त्यांची उडण्याची व बसण्याच्या पध्दतीचे वर्णन स्व-शब्दात स्पष्ट करते.
शि-२*	उत्क्रांतीनंतर टिकून राहिलेले पक्षांमधील बदल :- सर्वसाधारणपणे पक्षीनिरीक्षण करतांना पक्षांच्या रंग, त्यांची उडण्याची व बसण्याची पध्दत आणि चोचींचा आकार या गोष्टी बघण्याची रीत आहे. प्राणिसृष्टीमध्ये वेगवेगळ्या गटातल्या प्राण्यांच्या शरीररचनेकडे बघितल्यावर जाणवतं की, फक्त पक्षांना चोच असते. उत्क्रांतीच्या ओघात बदलत्या हवामानात आणि बदलणाऱ्या नैसर्गिक परिस्थितीमध्ये टिकून राहिलेले प्राण्यांच्या शरीरात बदल होत गेले.	३) विद्यार्थी पक्षांच्या चोचीच्या आकाराचे वर्णन स्व-शब्दात स्पष्ट करते. ४) विद्यार्थी उत्क्रांतीनंतर प्राण्यांच्या शरीरात आलेला बदल स्व-शब्दात सांगण्याचा प्रयत्न करते.
	1) Set Induction प्रस्तावना	शिक्षिका खालील प्रश्न विचारून प्रस्तावना करते. १) तुम्ही पाहिलेल्या किंवा तुम्हाला माहित असलेल्या पक्षांची नावे सांगा. १ २) त्या पक्षांचे कधी बाराकाईने निरीक्षण केले आहे का? १ ३) तुम्हाला निरीक्षणात जाणवलेल्या गोष्टी तुमच्या शब्दांत सांगा वा १
	2) Statement of Aim हेतुकथन	आज आपण पक्षांच्या नानाविध पैलू पाहणारा लेखक मकरंद जोशी यांचा १६ चोच आणि चारा हा पाठ अभ्यासणार आहोत.

3) Content Development
आशय विकसन

Student's Activity :
विद्यार्थी क्रमिकी

* शिक्षिका-१ लेखकाच्या फोटो दाखवून परिचय करून देते. * विद्यार्थी श्रवण करतो.

* शिक्षिका-१ पाठाचे प्रकट वाचन करते. * विद्यार्थी श्रवण करतो.

* शिक्षिका-१ खालील प्रश्नांच्या आधारे पाठाचे स्पष्टीकरण करते. * विद्यार्थी लक्षपूर्वक श्रवण करतो.

* १) प्रस्तुत पाठात कुशाचे वर्णन केले आहे हे * विद्यार्थी उत्तरे देते.

२) प्रस्तुत पाठात चोचीचे कोण-कोणते उपयोग सांगितले आहे हे

३) पक्ष्यांचे निरीक्षण करताना वधितल्या जावऱ्या गोष्टी कोणत्या हे

* शिक्षिका-२ पुढील प्रश्नांच्या आधारे पुढील भागाचे स्पष्टीकरण करते. * विद्यार्थी लक्षपूर्वक श्रवण करतो.

१) प्राण्यांच्या शरीरात बदल का झाले असावेत * विद्यार्थी उत्तरे देतो.

२) उत्क्रांतीनंतर टिकून राहिलेले पक्ष्यांमधील बदल सांगा हे

* शिक्षिका-२ पक्ष्यांच्या चोचीबद्दल झालेला बदल व उत्क्रांतीच्या ओघात, बदलत्या हवामानात * विद्यार्थी अधिकची माहिती लक्षपूर्वक श्रवण करतो.

आणि बदलणाऱ्या नैसर्गिक परिस्थितीमध्ये टिकून राहण्यासाठी झालेला बदला बद्दल (डाउनोसोर्ट हे वंशज)

अधिकची माहिती सांगते. पाहिला पक्षी आर्किओटेरिक्स) माहिती देतो.

* शिक्षिका-१ पाठातील महत्वाचे मुद्दे फळ्यावर लिहून देते. (शिक्षिका-२ चे समर्थन करणे) * विद्यार्थी फळकावरील माहिती लिहून घेतो.

* संकलन ४ - आज आपण लेखक मकरंद जोशी लिखित उद् चोच आणि चारा' या पाठात अधिवासाप्रमाणे आणि अन्नाच्या उपलब्धते

नुसार पक्ष्यांच्या चोचीचे आकार आणि रूपे कशी बदलत राहतात हे शिकलो.

* 4) Recapitulation / संकलन मूल्यमापन ४ - पक्ष्यांची नावे व त्यांच्या चोचीचे उपयोग यांच्या फ्लॅश कार्ड च्या उपयोग करून विद्यार्थ्यांकडून ज्या विद्यार्थ्यांना ज्या पक्ष्यांचे नाव आले आहे तो त्याचा आवाज काढून समोरचा विद्यार्थी आवाज ओळखून त्याच्या चोचीचा उपयोग सांगून जोडी तयार करणे.

जसे - कावळा - शिकार केलेल्या प्राण्याचे तुकडे करणे. १) चिमणी - दाने, डिडे खाने. ३) पोपट - रोंडा किंवा शिगा फोडणे

5) Home Work / Assignment : गृहपाठ / स्वाध्याय तुमच्या परिसरातील कोणत्याही एका पक्ष्यांचे निरीक्षण करून * विद्यार्थी उत्तरे देतो.

माहिती संकलित करा.

LESSON EVALUATION

CRITERIA	SUGGESTIONS IN DETAIL
SET INDUCTION (Appropriate, Related to topic)	प्रस्तावना योग्य आली. कथनात्मक स्वरुपाची होती. प्रकृत वाचन आदर्श स्वरुपाचे झाले.
PRESENTATION : [Questioning, Reading, Demonstration, Explanation, Reinforcement, Stimulus Variation, Examples, Illustration, Adaptability, Presence of Mind etc.]	विद्यार्थ्यांनी प्रश्न विचारून उत्तर कळविलेला पाहताच आचार्य काढून घेतला. पाठान खेळकना आणण्याचा प्रयत्न केला गेला. विज्ञान व भाषा विषयाचा योग्य संतुलन जोडला गेला.
CHALK BOARD WORK : [Writing, Neatness, Organization, diagrams, use or coloured chalks, Appropriateness of summary]	फक्त कार्य वाचाविय होते पर्याय व सुविद्योगित होते.
EVALUATION : [Scope, type, based on objectives]	नियोजना प्रमाणे पाहिले - मूल्यमापन झाले.
OBJECTIVES : [Whether all the objectives were fulfilled, if not, give suggestions]	करियरी अदिदे व्याख्या केल्याची प्रयत्न झाला.
CLASS ROOM MANAGEMENT [Pupil Participation, discipline, response]	वर्ग व्यवस्थापन चांगले होते.
TEACHER : Content Knowledge [Lesson Preparation, enthusiasm, confidence]	शिक्षक ① व ② व्यक्तताय नोडून अध्यापन करण्याचा प्रयत्न चांगलाय होता.
LEARNING RESOURCES : [Type, Visibility, Appropriateness, Innovation, Eco-Friendliness, etc]	- शौ. साहित्याचा वापर केला गेला. तक्ता पहावला गेला. शिक्षक दुसरा ① मध्ये परिपूर्ण आत्मविश्वास दिसला तयारी व नियोजन आढळले. - पाठ चांगला झाला.
Student teacher's self evolution विद्यार्थी शिक्षकांचे स्वयं-मूल्यमापन	माझ्या अध्यापन प्रक्रियेत मला अजून नवीन्यता आणायची आहे. उत्कृष्ट करे होईल. थाकडे माझे लक्ष आहे
Signature of the Guiding Faculty	Signature of the Supervisor

Chembur Education Society's

Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

Swami Vivekanand Chowk, Chembur, Mumbai - 400 071.

www.cssm.in • Email : principal@cssm.in

LESSON PLAN / पाठ टाचण

विद्यार्थी मराठी

अध्यापन पध्दती
Method Lesson No. : 1

अध्यापन पध्दती पाठ क्र.

दिनांक २६/१०/२०१९

दिनांक
Roll No. : ३२

पट क्रमांक

Name of the pupil teacher अदिती वि. सखडे

विद्यार्थी शिक्षकांचे नाव

Subject मराठी

विषय

School

शाळा

Standard

इयत्ता

Previous Knowledge

विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान

विद्यार्थ्यांना मनुष्याचे जीवन सुंदर करव्याविषयीची माहिती आहे.

Reference Books

संदर्भ ग्रंथ

पाठ्यपुस्तक, Google Search

Teaching Method / Model

अध्यापन पध्दती / प्रतिमान

वसुधैव कुटुम्बकम् पध्दती

Teaching Aids :

दृक् श्राव्य साधने

PPT द्वारे, चिंताद्वारे

Core Elements

गाभा घटक

वैज्ञानिक मनीषावाची रूपतरूक

Values

मुल्ये

श्रम प्रतिष्ठा

Life Skills

जीवन कौशल्ये

स्वयंपूर्णतेचे विचार

Global Perspective

वैश्विक दृष्टिकोन

सकारात्मक जीवन प्रतिष्ठा

Subject : मराठी

विषय

Topic : आपले जगणे....

घटक

आपली ओळख

Chalkboard Summary

फलक सारांश

Std. :

इयत्ता

Date :

दिनांक

२६/१०/२०१९

मनीषा शब्द

उपरे - परके

माऊर - गर्वित

कार्यविठा - कामाशिष्याय

पावित्र्य - पवित्रता

आदिमंत्र - मूलतत्त्व

मंत्र - शालीज

श्रीमंथ - सोडो

लोचट पणा - हवरट पणा

उदात्त - मल्ल

प्राचार्य

चेंबूर सर्वकश शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
आर. सी. मार्ग, चेंबूर नाका, चेंबूर, मुंबई-४०००७१

<p>१) आपुले जगणे..... व्योपध्यावया पडूनको -> आपले जीवन आपणच सार्थक बनविले पाहिजे. आपण दुसऱ्याच्या खुर्चाची नकल करून आपले जीवन अर्थवट जाऊ नये.</p>	<p>समाकलन</p>
<p>२) पावित्र्याची पांढर..... तयावर फडीतको -> मनात मांगल्या असले पाहिजे. मनाच्या पावित्र्याचा विचार करावा.</p>	<p>१) विद्यार्थी जीवण जगावयाची कवीने सांगितलेली रीत सांगतो.</p>
<p>३) नको कुक्याची हाजी..... हसकवनापू नको! -> स्वतः पुढे पुढे न करता वतारची मदत करणे. लाज व हुन धीक नको वाद, तंरा व्हाली की पळू न जाऊन त्याला सामोरे जावे.</p>	<p>२) विद्यार्थी कवितेमध्ये कवीने मज पावित्र्य करव्यासाठी उपाय सांगतो.</p>
<p>४) अपुल्या अपुल्या... तणाआतून केल्यापिठा राहू नको!</p>	<p>३) विद्यार्थी मनुष्याच्या जीवनात येणारे अडथळे सांगतो.</p>
<p>-> आपल्या स्वतःच्या दुःखासाठी नेहमी दिस्यामध्ये अश्रु आपण नये दुसऱ्यासाठी मात्र आपल्या मनामध्ये एकठा आसली उपाहिजे. ज्या विषयावर आपली निष्ठा आहे ते काम केल्या विषयमात्र नू राहू नको.</p>	<p>अभिव्यक्ती</p>
<p>५) जेशे वारा तेशे..... मालीची देठा मीडाशला चडू नको!</p>	<p>४) विद्यार्थी मनुष्याचे जीवन सुंदर बनविण्यासाठीचे काव्यात आलेल्या लयानाचे वर्णन व वाक्याव्दान करतो.</p>
<p>-> जेशे व्हा तेशे मार्गवाट म्हयले कि तिथे सुख दुःखाने भरलेलीच असणार माणसांनी सार्थक ठिकाणी आपली हिंमत दाखवली पाहिजे.</p>	<p>५) विद्यार्थी कविने दिलेल्या पावित्र्याचा उपदेश स्पष्ट करतो. पावित्र्याचे सांगितलेले विचार स्पष्ट करतो.</p>

Set Induction
प्रस्तावना

शिक्षक मनुष्याचे जीवन सुंदर करव्यासाठी आपण काय करतो याच्या उदाहरणाद्वारे प्रस्तावना करतात.

Statement of Aim
हेतुकथन

मुलांनी, आज आपण आपले जीवन, मनुष्याचे जीवन सुंदर करव्यासाठी आपले जगणे, आपली ओळख त्या कविच्या चो अंधश्रयण करणार आहोत.

Learning Experiences / अध्ययन अनुभव

Teacher's Activity :
शिक्षक कृती

Student's Activity :
विद्यार्थी कृती

शिक्षिका पाठान्या परिचय करताना व लेखकथन करून झाले कि लेखकाच्या परिचय करून देतात.

विद्यार्थी श्रवण करतो.

शिक्षिका कविनेचे प्रकार दाखवून करतात.

विद्यार्थी श्रवण करतो.

शिक्षिका विद्यार्थ्यांना जीवन सुंदर जगाव्याची माहिती देते.

विद्यार्थी लक्षपूर्वक ऐकतात.

शिक्षिका कविनेच्या स्पर्शकरणासाठी पुढील प्रश्न विचारते :-

विद्यार्थी उत्तरे देतात.

१) तसतूत कविता कोणत्या काव्य संग्रहांतून घेतली आहे ?

२) हिचा होऊन काय करावे ?

३) शीवर्धन म्हणजे काय ?

शिक्षिका विद्यार्थ्यांना कवितेत आलेले वाक्य मळ्यावर लिहून देते.

विद्यार्थी मळ्यावरील लेखन करतात.

समारोप ०- आज आपला जीवन कसे जगावे व कसे जायू नये याविषयी माहिती अभ्यासली आहे.

मुख्यमापन
Self Induction
प्रस्तावना

१) तसतूत कवितेतून कविने कोणता विचार मांडला आहे.

२) तसतूत कवितेतून कवी आपली ओळख कशा पद्धतीने सांगित आहे.

उद्देश्य
Statement of Aim

०- मनुष्याचे जीवन सुंदर करव्यासाठी याचे उपाय सुचवा

हेतुकथन

चेंदूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
अ. र. सी. मार्ग, चेंदूर नागा, चेंदूर, पुणे-४०००७५

LESSON EVALUATION

Rating Scale : Grade to be selected from below and marked for each criteria.
 Ex-Excellent, VG-Very Good, G-Good, S-Satisfactory, NI-Needs Improvement, ND-Not Done

CRITERIA	SUGGESTIONS IN DETAILS
SET INDUCTION (Appropriate, Related to topic)	
PRESENTATION : [Questioning Reading, Demonstration, Explanation, Reinforcement, Stimulus Variation, Examples, Illustration, Adaptability, Presence of Mind etc.]	
TEACHING AIDS : [Type, Visibility, Appropriateness, Whether Essential or not]	
BLACK BOARD WORK : [Writing, Neatness, Organization, diagrams, use of coloured chalks, Appropriateness of summary]	
EVALUATION : [Scope, type, based on objectives]	
OBJECTIVES : [Whether all the objectives were fulfilled, if not, give suggestions]	
CLASS MANAGEMENT [Pupil Participation, discipline, response]	
TEACHER : CONTENT [Knowledge, Preparation of lessons, enthusiasm, confidence]	
Pupil teacher's self evolution विद्यार्थी शिक्षकांचे स्वयं-मूल्यमापन	
Overall Remark	
Signature of the Guiding Teacher	Signature of the Supervisor

M

Fwd: Feedback form for Online Internship Semester- III starting from 18/10/2021 (2020-22 Batch)

1 message

manik aware <manik.aware@gmail.com>
To: Aditi Sargade <aditisargade77@gmail.com>

Tue, Jan 4, 2022 at 12:21

----- Forwarded message -----

From: Google Forms <forms@forms.noreply@google.com>

Date: Tue, Jan 4, 2022, 12:20 PM

Subject: Feedback form for Online Internship Semester- III starting from 18/10/2021 (2020-22 Batch)

To: <manik.aware@gmail.com>

Google Forms

Thanks for filling out Feedback form for Online Internship Semester- III starting from 18/10/2021 (2020-22 Batch)

Here's what was received.

Feedback form for Online Internship Semester- III starting from 18/10/2021 (2020-22 Batch)

The students are required to attach the copy of this Feedback to their lesson plan.

Email *

manik.aware@gmail.com

1. Group no of the students (Marathi Medium) *

प्राचार्य

चेंबूर सर्वोच्च शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
आर. सी. कॉ. मार्ग, चेंबूर नाका, चेंबूर, पुणेई-४०००७९.

Group no 5

2. Name of the student (With Roll No) *

Aditi Sargade (Roll No 32)

3. Roll No *

32

4. Lesson type *

Lessons in the opted Pedagogy of School Subject-1 (Minimum 10)

5. Lessons in the opted Pedagogy of school Subject-1 *

1

6. Theme Based Lesson (Minimum 2)

- Theme Based Lesson No 1
- Theme Based Lesson No 2
- Not a Theme Based Lesson

7. Coteaching Lesson with School Teacher (Minimum 3)

प्राचार्य
चेंबूर सर्वोदय शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
आर. सी. मार्ग, चेंबूर नका. चेंबूर, मुंबई-४०००७९.

- Co teaching Lesson No 1
- Co teaching Lesson No 2
- Co teaching Lesson No 3
- Not a Co teaching Lesson

8. Date of the Lesson *

MM DD YYYY

10 / 26 / 2021

9. Day of the lesson *

Tuesday

10. Timing of the Lesson *

Time

12 : 05 AM

11. Pedagogy of School Subject-I *

Marathi

12. Class *

9th

13. Feed back of the lesson *

माचार्य
चेंदूर सर्वेकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
आर. सी. मार्ग, चेंदूर तालुका, चेंदूर, मुंबई-४०००७९,

	Excellent	Very Good	Good	Satisfactory	Need Improvement
Set Induction	☐	☒	☐	☐	☐
Subject Knowledge of teacher	☐	☐	☒	☐	☐
Clarification of Ideas	☐	☐	☐	☒	☐
Presentation quality of the lesson	☐	☐	☐	☒	☐
Ability to hold the attention during online class	☐	☐	☐	☒	☐
Handling technology	☐	☐	☒	☐	☐
Innovative strategy used for online mode	☐	☐	☐	☒	☐
Time Management	☐	☐	☒	☐	☐
Enthusiasm & Confidence	☐	☐	☒	☐	☐
Closure	☐	☐	☒	☐	☐

14. Other Remarks by teacher *

PPT बनाने, चित्रों द्वारा प्रस्तुत करना, स्पष्टीकरण वाचन कैलेंडरकारखंडे वादते

15. Name of the observer *

Prof. Manik Aware

16. Learner's Self Evaluation

.....

Manik
प्राध्यापक

चैतन्य सर्वकर्म शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
जाट. सी. मार्ग, चैतन्य नगर, चैतन्य, मुंबई-४०००७१

Create your own Google Form
Report Abuse

[Handwritten Signature]

प्राचार्य
चेंबूर सर्वकथ शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
आद. सी. प्रा.पं, चेंबूर नाला, चेंबूर, पुणे-४०००७१

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

Swami Vivekanand Chowk, Chembur, Mumbai - 400 071.
www.cesm.in • Email : principal@cesm.in

Method : मराठी
अध्यापन पध्दती
Method Lesson No. : १
अध्यापन पध्दती पाठ क्र.
Date : २४/१०/२०२१
दिनांक
Roll No. : ३२
पट क्रमांक

LESSON PLAN / पाठ टाचण

Name of the pupil teacher बाहिनी वि. स्यादडे Subject मराठी
विद्यार्थी शिक्षकांचे नाव विषय
School _____ Standard ६ वी
शाळा इयत्ता

Previous Knowledge विद्यार्थ्यांना अलंकारविषयी माहिती आहे.
विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान

Reference Books Google search & लाकरणा पुस्तिका.
संदर्भ ग्रंथ

Teaching Method / Model इंग्रामी - अवगामी पद्धत
अध्यापन पध्दती / प्रतिमान

Teaching Aids : PPT वारे
दृक् आव्य साधने

Core Elements भारतीय सामाजिक सांस्कृतिक वारसा
गाभा घटक

Values शौभ्य शीलता
मुल्ये

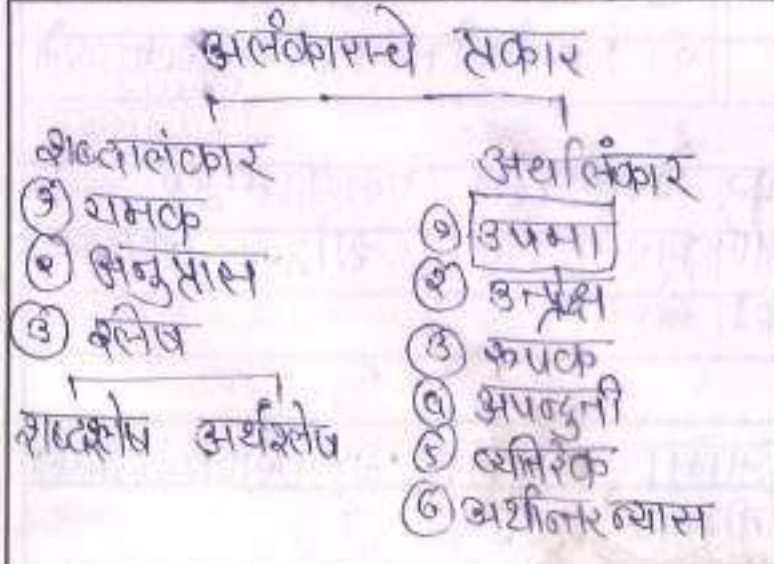
Life Skills अजिणशील विचार
जीवन कौशल्ये

Global Perspective विश्वप्रेम
वैश्विक दृष्टिकोन

Subject : मराठी
विषय
Topic : अलंकार
घटक

Chalkboard Summary
फलक सारांश

Std. : ६ वी
इयत्ता
Date : २६/१०/२०२१
दिनांक

प्राचार्य
चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
आर. ए. चेंबूर, चेंबूर, मुंबई - ४०००७१.

	श्रौण
अलंकार व्याख्या	① विद्यार्थी उपमा अलंकार- राचा अर्थ ओळखतो.
दागिने किंवा अलंकार	
भाणभूला शोभा देतात. त्यांच्या	② विद्यार्थी उपमा अलंकार- राचे शब्द ओळखतो.
सौंदर्यात भर पडते. त्याप्रमाणे	
अलंकार असतात. भाषिणी ज्याच्या	
मुळे शोभा येते, त्या शब्दसंगण	आकलन
अलंकार असे म्हणतात.	
	③ विद्यार्थी उपमा अलंकारची उदाहरणे तयार करतो.
अर्थालंकार ०. दीन सुंदर	
वस्तुमहिल साध्य	
दर्शपूर्ण पद्यांमध्ये अर्थ-चमत्करी	④ विद्यार्थी उपमा अलंकारची व्याख्या स्पष्ट करतो.
आणवली जाते तेथे अर्थालंकार	
हीती.	
उपमा अलंकार ० -	कौशल्य
दीन वरु उपमा	
अलंकारात आरखी, परी, गम	⑤ विद्यार्थी उपमा अलंकारची उदाहरणे देण्यासाठी विचार करण असतो.
यासारखे साध्यवाचक शब्द	
येतात. उदा ०. शुभं वरुची हारमात	
लहान... कधुनराच्या सुखाच्यासारखी	
महत्वाच्या बाबी ००	⑥ विद्यार्थी उपमा अलंकारच्या महत्वाच्या बाबी सांगी वि सांगत असतो.
① उपमेय	
② उपमान	
③ समान धर्म	उपाययोजना
④ साध्यवाचक शब्द	⑦ विद्यार्थी उदाहरणाबद्दल उपमा अलंकारची नक्कलामध्ये शोधतो
	⑧ विद्यार्थी नक्कलद्वारे आकलन करतो विचार

Set Induction प्रस्तावना शिक्षिका नक्कलनुसार प्रस्तावना कवच हेमूक
उदाहरणांनुसार उपमा अलंकारचे लक्षण सोडून देतात
व्याख्या तयार करून देतात.

Statement of Aim आज्ञा आपण उपमा अलंकार अभ्यासात आहोम
हेतुकथन व्याकरणातील

Learning Experiences / अध्ययन अनुभव

Teacher's Activity :
शिक्षक कृती

Student's Activity :
विद्यार्थी कृती

१) शिक्षिका विद्यार्थ्यांना ओळीचे महत्त्व परीक्षण देतात.

विद्यार्थी श्रवण करतात.

२) शिक्षिका विद्यार्थ्यांना अलंकाराची व्याख्या सांगतात.

विद्यार्थी श्रवण करतात.

३) शिक्षिका उपमा अलंकाराची उदाहरणे सोदवण्यासाठी सादर करून देतात.

विद्यार्थी श्रवण करून घेतात.

४) शिक्षिका विद्यार्थ्यांना चर्चेतून उपमा अलंकाराची व्याख्या करून देतात.

विद्यार्थी चर्चेमध्ये सहभागी होतात.

५) शिक्षिका उदाहरणे विद्यार्थ्यांना देऊन महत्त्वाच्या बाबी ओळखण्यास सांगतात.

विद्यार्थी उत्तर देण्याचा प्रयत्न करतात.

६) शिक्षिका विद्यार्थ्यांकडून स्वतःचा विचार करून उपमा अलंकाराचे उदाहरणे काढून देतात.

विद्यार्थी उदाहरणे देतात.

अभारोप :- आपण विविध उपमा अलंकाराची माहिती उदाहरणे समजून घेतली आहे.

मूल्यमापन
Set Induction
प्रस्तावना

उदा (१) सीतेचे प्राय कमळासार (२) तुझे अक्षर मोत्यासारखे सुंदर आहे (३) आभाळगान माया तुझी आम्हापरी वाडू दे (४) मेघासारख्या व्ह्याम सावळा.

उद्दिष्ट :- (१) शोणीच्या आवाज ऐकीलसारख्या, मधुर आहे (२) महाराणा त्याप वाद्यासारखे सुंदर आहेत.

उद्दिष्ट
Statement of Aim
हेतुकथन

LESSON EVALUATION

Rating Scale : Grade to be selected from below and marked for each criteria.
 Ex-Excellent, VG-Very Good, G-Good, S-Satisfactory, NI-Needs Improvement, ND-Not Done

CRITERIA	SUGGESTIONS IN DETAILS
SET INDUCTION (Appropriate, Related to topic)	
PRESENTATION : [Questioning Reading, Demonstration, Explanation, Reinforcement, Stimulus Variation, Examples, Illustration, Adaptability, Presence of Mind etc.]	
TEACHING AIDS : [Type, Visibility, Appropriateness, Whether Essential or not]	
BLACK BOARD WORK : [Writing, Neatness, Organization, diagrams, use of coloured chalks, Appropriateness of summary]	
EVALUATION : [Scope, type, based on objectives]	
OBJECTIVES : [Whether all the objectives were fulfilled, if not, give suggestions]	
CLASS MANAGEMENT [Pupil Participation, discipline, response]	
TEACHER : CONTENT [Knowledge, Preparation of lessons, enthusiasm, confidence]	
Pupil teacher's self evolution विद्यार्थी शिक्षकांचे स्वयं-मूल्यमापन	
Overall Remark	
Signature of the Guiding Teacher	Signature of the Supervisor

M

Fwd: Feedback form for Online Internship Semester- II (5/7/2021 to 31/7/2021) (2020-22 Batch)

1 message

Dr. Kusum Chaudhari <kusumvc@gmail.com>
To: acf@sargade77@gmail.com

Tue, Jul 20, 2021 at 15:19

----- Forwarded message -----

From: Google Forms <forms-recipients-noreply@google.com>
Date: Tue, Jul 20, 2021, 3:15 PM
Subject: Feedback form for Online Internship Semester- II (5/7/2021 to 31/7/2021) (2020-22 Batch)
To: <kusumvc@gmail.com>

Google Forms

Thanks for filling in Feedback form for Online Internship Semester - II (5/7/2021 to 31/7/2021) (2020-22 Batch)

Here's what was received.

Feedback form for Online Internship Semester- II (5/7/2021 to 31/7/2021) (2020-22 Batch)

The students are required to attach the copy of this Feedback to their lesson plan.

Email *

kusumvc@gmail.com

1. Group no of the students (Marathi Medium) *

प्राचार्य
चेंबूर सर्वकथ शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
अर. सी. मार्ग, चेंबूर नाका, चेन्नै, पुंढे-४००००४

Group no 5

2. Name of the student (With Roll No) *

Aditi Sargade (Roll No 32)

3. Roll No *

32

4. Lesson type *

Lessons in the opted Pedagogy of School Subject-1 (Minimum 05)

5. Lessons in the opted Pedagogy of school Subject-1 *

2

8. Date of the Lesson *

DD MM YYYY

16 / 07 / 2021

9. Day of the lesson *

Friday

प्राचार्य
चेंबूर सर्वेकथ शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
आर. सी. मार्ग, चेंबूर नाका, चेंबूर, मुंबई-४०००७९.

10. Timing of the Lesson *

Time:

11 : 00

11. Pedagogy of School Subject-I *

Marathi

12. Class *

9th

13. Feedback of the lesson *

	Excellent	Very Good	Good	Satisfactory	Need Improvement
Subject Knowledge of teacher	☐	☐	☒	☐	☐
Clatification of Ideas	☐	☐	☒	☐	☐
Presentation quality of the lesson	☐	☐	☒	☐	☐
Ability to hold the attention during online class	☐	☐	☒	☐	☐
Handling technology	☐	☐	☒	☐	☐
Innovative strategy used for online mode	☐	☐	☒	☐	☐
Time Management	☐	☐	☒	☐	☐
Enthusiasm & Confidence	☐	☐	☒	☐	☐

(Signature)

प्राचार्य
देंदूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
आर. वी. मॉड, देंदूर गावा, देंदूर, तुळई-४०००७१.

14. Other Remarks by teacher *

परी अद्यपि पढ़ती रहना बाकी.

15. Name of the observer *

Dr. Kusum Chaudhari

16. Learner's Self Evaluation

Create your own Google Form
Report Abuse

प्राचार्य
चेन्नूर सर्वकर्म शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
आर. सी. मार्ग, चेन्नूर तालुका, पेंडुर, पुंजूर-४०००७९.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

Swami Vivekanand Chowk, Chembur, Mumbai - 400 071.
www.cesm.in • Email : principal@cesm.in

LESSON PLAN / पाठ टाचण

Method : science

अभ्यास पध्दती

Method Lesson No. : 03

अभ्यास पध्दती पाठ क्र.

Date : 14-03-22

दिनांक

Roll No. : 38

पट्ट क्रमांक

Name of the pupil teacher Prajakta Ghinde

विद्यार्थी शिक्षकांचे नाव

Subject science

विषय

School

शाळा

Standard 7th

इयत्ता

Previous Knowledge

विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान

The pupil have basic knowledge about uses of water.

Reference Books

संदर्भ ग्रंथ

https://youtu.be/1g-vDtryEhlo

Teaching Method / Model

अभ्यास पध्दती / प्रतिमान

Lecture - cum - demonstration method

Teaching Aids :

दृक् श्राव्य साधने

Activities, poster presentation

Core Elements

नावा घटक

developing scientific temper

Values

मुळे

scientific attitude

Life Skills

जीवन कौशल्ये

Global Perspective

द्वैतक दृष्टिकोन

Subject : science

विषय

Topic : properties of water

पाठक

Chalkboard Summary

फलक सारांश

Std. : 7th

इयत्ता

Date : 14-03-22

दिनांक

* properties of water :-

1) Water is colourless

2) Water is tasteless and odourless.

3) Water has no shape of its own.

4) Water has fixed volume.

5) Float and sink activity

CONTENT ANALYSIS and purpose	OBJECTIVES WITH SPECIFICATIONS and Student
Concept :- Properties of water	Remembering - pupil remembers concept of water. Specification -
Properties of water: -	① pupil recall the sources of water.
① Water is colourless -	③ The pupil recognize importance of water.
Activity using water & food colour	Understanding - pupil develops an understanding about properties of water.
② Water is tasteless and odourless -	Specification -
Activity using water and sugar/salt.	① pupil explain different properties of water.
③ Water has no shape of its own.	② pupil discuss properties of water using activity.
Activity.	Application - The pupil applies new knowledge into unfamiliar & new situation.
④ Water has fixed volume.	Specification -
Activity.	① pupil make use of information into various situation
⑤ Float or sink :-	② pupil write the properties of water individually.
Activity.	Skill - pupil develops the skill of identifying properties of water.
Water	Specification -
Water	① pupil identifies the properties skillfully.
Water	② The pupil identifies properties of water accurately.
Water	
Water	

Learning Experiences / अध्ययन अनुभव

Lesson Stages	Teacher's Activity: शिक्षक की गति	Student's Activity: शिक्षार्थी की गति
set induction	students, are you heard the term 'Natural resources'.	yes mam.
tion.	What is natural resources? out of this, which one is you carry in your school bag everyday? what are the states in which water found? so lets see more about water.	mam, sunlight, air, water, oil. Mam, water. solid, liquid, gas.
statement of aim	so today we are going to learn properties of water.	students listen carefully.
explanation	students, do you know how many percentage of water on the earth? Why water is important in our life? can we live without water. now we see properties of water using activities.	71%. Mam. students are thinking.
	① water is colourless. ② water is tasteless, odourless ③ It has no shape of its own ④ It has fixed volume.	students observe carefully.
Recap	Teacher gives a quick recap about what we learn today.	students listen carefully.
Evaluation	Teacher evaluates students by asking quiz. ① water has shape of its own ② true ③ false	students reply quickly.
Homework	For homework, teacher gives a question why ice floats in water?	students write down in their notebook
Statement of Aim		

LESSON EVALUATION

Rating Scale : Grade to be selected from below and marked for each criteria.
Ex-Excellent, VG-Very Good, G-Good, S-Satisfactory, NI-Needs Improvement, ND-Not Done

CRITERIA	SUGGESTIONS IN DETAILS
<p>SET INDUCTION (Appropriate, Related to topic)</p> <p>PRESENTATION : [Questioning Reading, Demonstration, Explanation, Reinforcement, Stimulus Variation, Examples, Illustration, Adaptability, Presence of Mind etc.]</p> <p>TEACHING AIDS : [Type, Visibility, Appropriateness, Whether Essential or not]</p> <p>BLACK BOARD WORK : [Writing, Neatness, Organization, diagrams, use of coloured chalks, Appropriateness of summary]</p> <p>EVALUATION : [Scope, type, based on objectives]</p> <p>OBJECTIVES : [Whether all the objectives were fulfilled, if not, give suggestions]</p> <p>CLASS MANAGEMENT [Pupil Participation, discipline, response]</p> <p>TEACHER : CONTENT [Knowledge, Preparation of lessons, enthusiasm, confidence]</p>	
<p>Pupil teacher's self evolution शिक्षक शिक्षार्थी स्व-विकास</p>	
<p>Overall Remark</p>	
<p>Signature of the Guiding Teacher</p>	<p>Signature of the Supervisor</p>

Name of Pupil Teacher :- Madhumati D. Patil

Subject :- Mathematics

Previous Knowledge :- The pupil have previous knowledge about "Integers".

Teaching Methodology :- Inductive deductive Method
Problem Solving Method

Teaching Maxim :- Known to Unknown
Simple to Complex

Value/Core Element :- To develop scientific approach, attitude along with curiosity and problem solving approach among the students

Reference :-

You tube links :- <https://youtu.be/Qx73gH1kdfw>
<https://youtube.com/watch?v=0wcUGrKjMHss&feature=share>

Teaching Points :- Average

Teaching Aids :- Blocks, cutout of girls & sketch pens.

Material/Visual Plan

I am going to show through Activity
Average

Activity :-

I am arranging blocks in order as -
4-layer of blue coloured blocks; 3-layers of yellow coloured blocks; 2 red coloured blocks, 2-layers of 1-yellow & 1-red block & lastly 1-red block. I want to distribute these blocks equally for that what I have to do? - Teacher asks.

Students answered - "Keep 2-red blocks on previously 2-layers of red block & 1-layer of yellow block on previously 3-layers of yellow block.

Teacher says - Correct, see due to this All layers are in same no. with diff. colours.

Teacher asks: So students can you make it out what is specific term for this equal distribution?

Students say :- Average ; Equal proportion.

Teacher :- So, today we learn about "Average"

Std: 7th

Chalk-Board Work

Date: 14/03/2022

Sub: Mathematics

Average :-

Sum of no. of mins taken to cycle to school on each of days

Total days

$$= \frac{20+22+20+18+18+20}{6}$$

$$= \frac{118}{6} = 19\frac{2}{3}$$

$$= 19\frac{2}{3}$$

Average =

Sum of the distance betⁿ home & school for 6th student

Total no. of students

$$= \frac{950 + 800 + 700 + 1500 + 1000 + 750}{6}$$

$$= \frac{5700}{6}$$

$$= 950$$

$$= 950 \text{ m}$$

$$\text{Average} = \frac{\text{Sum of all scores in the given data}}{\text{Total no. of scores}}$$

Content Analysis:

Objectives with specifications

New term: - Average

Remembering :-

Objectives:

The pupil remember the concept of Average

Specifications:

The pupil recalls the concept of integers

The pupil recognises the addition of integers.

Concept :-

Average

Content Analysis

Objectives with Specifications

Concepts:

Average

Understanding:

Objectives:

The pupil understands the concept of Average [By doing addition first the division]

Specifications:

The pupil solve the eq. based on the given formula:

Core element:

To develop scientific attitude & problem-solving approach.

Application:-

Objectives:- The pupil applies the knowledge of Average into new situation.

Specifications:

Co-relation with subject:-

Mathematics with daily

use of average in dis-

tails

The pupil analyzes the averages of dis amounts & things in daily life.

Teachers Activity

Students Activity

Teacher starts the zoom meeting & greets

Students join the zoom meeting & greets.

Set Induction

Teacher is showing an activity in which yellow, blue, red coloured blocks arranged in random manner. How those blocks should we arrange for equal distribution & Teacher asked.

Students listened & replied as, " by arranging 1 yellow block on tower of 3 yellow block & 2 red blocks.

Limiting Statement

Teacher say Yes, correct. But Can you make it out specific maths term for this equal distribution?

2 students reply one as average & other as equal proportion

Statement of Aim

So, today we are going to learn about Average

students are listening.

Explanation

Teacher explains through solving examples & finally after solving 2 examples by Teacher & 1 example by students ; teacher noted the actual formula for "Average" which is as

Students listens carefully & Noting down the formula for an average.

$$\text{Average} = \frac{\text{Sum of scores in the given data}}{\text{Total no. of scores}}$$

Teachers Activity

Students activity

Activity done by Teacher-
Teacher take 4 girls
cut out naming them as
A, B, C, D. If A-has 5
sketchpens, B-has-3, C-has
6 sketchpens, D-has 4
then what's the Average?

$$\text{Average} = \frac{5+3+6+4}{4} = \frac{16}{4} = 4$$

So every girl have 4-
sketchpens each.

students look & listen
carefully

Activity doing for students.

Keep ready 5 sets of
matchstick ready in order
as 7, 3, 5, 8, 2 resp.
Now calculate its average.

$$\text{Average} = \frac{7+3+5+8+2}{5}$$

$$= \frac{25}{5} = 5$$

So each set have 5 matchsticks

students are doing
this activity

Recall

Teacher recalls the
concept of Average

Students listen
carefully

Evaluation is doing by
using Quizizz app.

- Average is
- sum of all scores in given data
- Total no. of scores
- $\frac{\text{sum of all scores in given data}}{\text{Total no. of scores}}$
- All above

Student reply as
1) Average = $\frac{\text{sum of all scores}}{\text{Total no. of scores}}$

Evaluation

Teachers Activity

a) Find out average of these terms.... 5, 4, 3 to

Ⓐ 3, ✓ Ⓑ 4

Ⓒ 5 Ⓓ 6

Teacher gives homeworks as ...

1) Make gr. of 10 children & find out the average height of children.

2) Name the various fields where average concept is useful.

Students Activity

Student reply as 4.

Students are noting down.

Let's learn.

Average

Unit 10

The following table shows how many minutes Asmita took to cycle to school every morning, from Monday to Saturday.

Day	Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat
Minutes	20	20	22	18	18	20
	20	18	22	16	18	20

We see from the table that she takes 18 minute on some days, 20 on others and even 22 minutes on one day. If we consider these six school days, what would you say is the approximate time she takes to cycle to school?

In mathematics, to make such an estimate, we find the 'average'. If we add together the number of minutes required on each day and divide the sum by six, the number we get is, approximately, the time required every day. It is the 'average' of all six numbers.

$$\begin{aligned} \text{Average} &= \frac{\text{Sum of the number of minutes taken to cycle to school on each of six days}}{\text{Total days}} \\ &= \frac{20 + 20 + 22 + 18 + 18 + 20}{6} = \frac{118}{6} = 19 \frac{2}{3} \end{aligned}$$

On an average, Asmita takes $19 \frac{2}{3}$ minutes to cycle to school every day.

Example A school conducted a survey to find out how far their students live from the school. Given below is the distance of the houses of six of the students from the school. Let us find their average distance from the school.

950 m, 800 m, 700 m, 1.5 km, 1 km, 750 m

Solution: To find the average, we must first express all the distances in the same units.

$$\begin{aligned} \text{Average} &= \frac{\text{Sum of the distance between home and school for six students}}{\text{Total number of students}} \\ &= \frac{950 + 800 + 700 + 1500 + 1000 + 750}{6} = \frac{5700}{6} = 950 \text{ m} \end{aligned}$$

1 km = 1000 m 1.5 km = 1500 m

The average distance at which the students live from the school is 950 m.

Let's discuss.

Example Rutuja practised skipping with a rope all seven days of a week. The number of times she jumped the rope in one minute every day is given below

60, 62, 61, 60, 59, 63, 58

$$\text{Average} = \frac{\text{Sum of the number of jumps on seven days}}{\text{Total number of days}}$$

$$= \frac{\square + \square + \square + \square + \square + \square + \square}{7} = \frac{\square}{\square}$$

$$\text{Average number of jumps per minute} = 60.42$$

The samples that we have of the quantity we are measuring are called 'readings' or 'scores'.

We know that the number of jumps will be counted in natural numbers. Never will there be a fractional number of jumps. However, their average can be a fractional number.

Now I know!

$$\text{Average} = \frac{\text{Sum of all scores in the given data}}{\text{Total number of scores}}$$

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

Swami Vivekanand Chowk, Chembur, Mumbai - 400 071.
www.cesm.in • Email : principal@cesm.in

LESSON PLAN / पाठ टाचण

Method: Mathematics
अध्यापन पध्दती
Method Lesson No.: 03
अध्यापन पध्दती पाठ क्र.
Date: 15/03/2022
दिनांक
Roll No.: 13
पट क्रमांक

Name of the pupil teacher: Akshata A. Khedekar Subject: Math
विद्यार्थी शिक्षकांचे नाव विषय
School: _____ Standard: VIIIth
शाळा इयत्ता

Previous Knowledge: The pupils have the previous knowledge about "sales" & "percentage"
विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान

Reference Books: https://www.mathsue.com
संदर्भ ग्रंथ https://www.msipg.com

Teaching Method / Model: Known to Unknown
अध्यापन पध्दती / प्रतिमान

Teaching Aids: Charts
दृक श्राव्य साधने

Core Elements: Inculcation of Scientific temper
गंभा घटक

Values: Scientific Attitude
मुल्ये

Life Skills: _____
जीवन कौशल्ये

Global Perspective: _____
वैश्विक दृष्टिकोन

Subject: Math
विषय
Topic: Discount
घटक

Chalkboard Summary
फलक सारांश

Std.: VIIIth
इयत्ता
Date: 15/03/2022
दिनांक

→ Discount
- Marked price
- Selling price
→ Discount percentage

FORMULA
1) Discount = Marked price
- Selling price
2) $x = \frac{\text{Discount} \times 100}{\text{Marked price}}$

Meaning -
Discount, selling price,
marked price, Discount
percentage.

Definition - i) Discount
ii) Marked price

Co-relation -
Mathematics with
Business

Core-elements -
Inculcation of
scientific temper

Facts -
Sales, Discount percentage

Formulae -
1) Discount = $\frac{\text{Marked price} - \text{Selling price}}{\text{Marked price}} \times 100$

2) $x = \frac{\text{Discount} \times 100}{\text{Marked price}}$

Remembering
The pupil remembers the
concept of "sales
Specifications

1) The pupil recalls the
concept of "percentage"
ii) The pupil recognizes
the concept of "Discount"

2) Understanding
The pupil develops the
comprehension of
"Discount"

Specifications
i) The pupil describes the
concept of "Discount
percentage"

ii) The pupil solves the
examples of "Discount
percentage"

3) Application
The pupil applies the
understanding of "Discount"
into new situation.

ii) The pupil analyzes the
problem in "Discount"

Set Induction
प्रस्तावना

Teacher greets students. Do you all go
for shopping with your mother? Have you
seen such advertisement outside the shops
specially during festive seasons. What does 30%
OFF means here?

Statement of Aim
हेतुकथन

Today we are going to learn about
"Discount"

Learning Experiences / अध्ययन अनुभव

Teacher's Activity :
शिक्षक कृती

Student's Activity :
विद्यार्थी कृती

EXPLANATION

So lets see this example, Mrs. Suma owns a shop. The details of sales of sarees & profit earned is given in the shown data

Students
listen
carefully

Can you tell me what was more profitable to her with or without Discount? Have you ever seen a tag price on it? The price on it is different & the discount price is different Am I right? Can you tell me how do you calculate discount?

Students
answered
carefully

For example, The chocolate price is ₹100 & the shopkeeper sold it at ₹82 calculate the discount?

Students
listen &
answered
carefully

$100 - 82 = ₹18$ is the discount
₹100 is marked price & ₹82 is the selling price. Now can you tell me the formula? Discount = Marked price - Selling price.

$$\% = \frac{\text{Discount}}{\text{Marked price}} \times 100$$

Students
listen
carefully

Teacher solves few examples for further understanding.

RECAP

Let's summarize the concept of "Discount".

Students
listen
carefully

Solve.

1) The Marked price of book is ₹450.

The shopkeeper sold at ₹412. Calculate the Discount price?

Students
answered
carefully

2) If marked price is ₹900. Discount is 20%. Find the Marked price

HOME WORK

Statement of Aim

उद्देश्य 9.1. If Marked price is ₹1700, selling price ₹1540. Find Discount percentage

Students note
down
carefully

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalay
Swami Vivekananda Chowk, Chembur, Mumbai-400071.
www.cssm.in Email principal@cssm.in

LESSON PLAN

Subject :- OCM

Method:- Commerce

Lesson No.:- 6

Date:- 01/12/21

Roll No:- 39

Name of the pupil teacher :- Saima Parveen Siraj Ahmad Siddiqui

Previous Knowledge:- Students have a previous basic knowledge about Multinational companies but are not much aware about its features

Teaching Methodology :- lecture cum discussion method and Indo deductive method

Teaching Maxims:- simple to complex and known to unknown

Values /Core components:-

References :- textbook <http://cart.ebalbharati.in/BalBooks/pdfs/1103020425.pdf>

Points:- Meaning of Multinational Companies

Features of Multinational Companies

Material/Visual Board Plan

Class – 11th
Sub – OCM
Chp – Forms of Business Organisations II
Topic – Mnc

Name – Saima Parveen Siraj Ahmad Siddiqui
Roll no – 39 Date – 01/12/21
Lesson no – 6

	Content Analysis	Objectives with Specifications
	Topic	Remembering
	Multinational Companies and it's features	General Objectives
		The pupil remembers what is multinational companies
	New Terms	Specific Objectives
1.	Turnover	The pupil recognizes the multinational companies
2.	Framework	The pupil identifies of features of international operations and advanced technology
3.	Sophisticated	
		Understanding
	Teaching Points -	General Objectives
	Meaning of MNC	The pupil understands the multinational companies and it's features

	Features of MNC – 1) Huge assets and turnover	Specific Objectives
	2) International Operations	The pupil restates the meaning of multinational companies
	3) Centralized control	The pupil generalizes the features mighty economic power and centralized control.
	4) Mighty Economic Power	
	5) Advanced and Sophisticated Technology	Application
	6) Professional Management	General Objectives
		The pupil applies the knowledge gained in particular situation
		Specific Objectives
		The pupil examines the meaning of multinational companies
		The pupil separates the features Advanced and Sophisticated Technology, Professional Management and Huge Assets and Turnover
		Analyzing
		General Objectives
		The pupil analyzes the features of MNC
		Specific Objectives
		The pupil investigates the features Advanced and Sophisticated Technology, centralized Control, International Operations
		The pupil examines the meaning of MNC
		Evaluation
		General Objectives
		The pupil evaluates the features of MNC
		Specific Objectives
		The pupil justifies all the features
		The pupil combines all the features to evaluate MNC
Lesson Stages	Learning Experiences	
	Teacher's Activity	Student's Activity
Set Induction	Story telling method - Teacher uses a chart as Google search engine to search for weather type, food and	Students listen carefully and attentively

	clothing in New York as a girl named Hira is moving to New York for her master's	
	Then when she reaches there she has some difficulties in adjusting there with and weather so she again searches on Google about food and shopping centers near according to her preferences and then she visits H&M for clothing and finds clothes similar to what she used to buy in India and She goes to restaurant named Indian accent which is an Indian restaurant serving in New York as well which makes her feel a little comfortable in New York	
	So firstly let's talk about Google is it that we can use in in India only	No ma'am we can use it other countries as well
	And H&M and Indian accent are seen in India as well or in only one country	No ma'am according to story we know that H&M and Indian accent are in India as well in New York
	So what do you think companies which operate in not just one country, what are they know as?	Multinational Company
	That's right that is what we will learn in detail today.	
Statement of Aim	So the topic for today is Multinational company it's meaning and it's features.	Students listen carefully
Explanation	Teacher uses lecture cum discussion method to teach the meaning of MNC	Students listen carefully actively participate in discussion
	Teacher explains the meaning using teaching aids of PPT and visuals and giving examples of Microsoft, Nestle, Coca cola, Sony, etc.	
	Teacher uses Indo deductive method to teach the features of MNC using teaching aids PPT and visuals	Students listen and observe carefully
1.	Huge Assets and Turnover	
	Teacher uses visuals of PPT and explain giving example of Microsoft which has a huge turnover and great assets as well as MNC is operating on a global basis.	
2.	International operations	
	Teacher uses visuals of PPT and explain giving example of Tata motors as they have production and marketing operations in several countries operating through a network of branches, subsidiaries and affiliates in host countries.	
3.	Centralized control	
	Teacher uses visuals of PPT and explain giving example of Infosys as they have headquarters in Bengaluru and operate in other countries as well.	
4.	Mighty economic power	

	Teacher uses visuals of PPT and explain giving example of Walmart and Flipkart as they keep on adding to their economic power through constant mergers and acquisitions of companies, in host countries	
5.	Advanced and sophisticated technology	
	Teacher uses visuals of PPT and explain giving example of Apple as it has advanced and sophisticated technology at its command. It employs capital intensive technology in manufacturing and marketing.	
6.	Professional Management	
	Teacher uses visuals of PPT and explain giving example of Google as MNC employs professionally trained managers to handle huge funds, advanced technology and international business operations.	
Summarization	Teacher summarizes the topic with the concept developed with the help of PPT and gives short point wise of features	Students listen carefully
Evaluation	Teacher evaluates students using kahoot app asking questions in quiz and true or false way	
	Q1) What is MNC?	A multinational corporation is a business organization that operates in many different countries at the same time
	Q2) MNC operates on which level?	International level
	Q3) What type of technology MNC uses?	Advanced and sophisticated technology
	Q4) True or false – As MNC is operating on a global basis, they have huge physical and financial assets.	True
	Q5) True or false - MNCs are powerless economic entities	False
Home Assignment	Find out 5 MNC having headquarters in India and in which other countries they operate and find out their Turnover and make a flowchart of representing the same	Students note down the assignment in their note books

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

Swami Vivekanand Chowk, Chembur, Mumbai - 400 071.
www.cesm.in • Email : principal@cesm.in

LESSON PLAN / पाठ टाचण

Method : SCIENCE

अध्यापन पध्दती

Method Lesson No. : 04

अध्यापन पध्दती पाठ क्र.

Date : 22/11/2021

दिनांक

Roll No. : 36

पट क्रमांक

Name of the pupil teacher SHEIKH SAMIRN FATIMA

विद्यार्थी शिक्षकांचे नाव

Subject SCIENCE

विषय

School _____

शाळा

Standard IXth

इयत्ता

Previous Knowledge

विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान

The pupil had knowledge about 'Heredity' from their own appearance and features they get from their parents

Reference Books SSC BOARD: CLASS IXth - HEREDITY AND VARIATION.

संदर्भ ग्रंथ

SSC BOARD: CLASS Xth. LIFE PROCESSES IN LIVING ORGANISMS.

Teaching Method / Model

अध्यापन पध्दती / प्रतिमान

Lecture-cum-demonstration method

Teaching Aids:

दृक् श्राव्य साधने

Model of structure of chromosome and 4 types of chromosomes. 2 pencils and rubber band (Instant model for activity purpose)

Core Elements

गाभा घटक

Inculcation of scientific temper, removal of social barriers, protection of environment

Values

मुल्ये

Developing scientific attitude

Life Skills

जीवन कौशल्ये

Global Perspective

वैश्विक दृष्टिकोन

TEACHING Maxims: Simple to complex, whole to part.

Subject : SCIENCE

विषय

Topic : HEREDITY

घटक

Chalkboard Summary

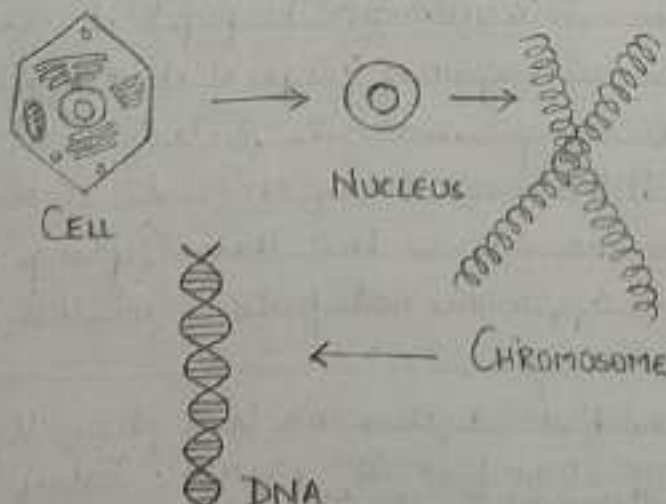
फलक सारांश

Std. : IXth

इयत्ता

Date : 22/11/2021

दिनांक

HEREDITY

- Chromosomes.
- Types of chromosome
 - Metacentric - 'V' shaped
 - Sub-metacentric - 'L' shaped
 - Acrocentric - 'J' shaped
 - Telocentric - 'i' shaped
- DNA - genetic material.

• NEW TERMS:-
Chromosomes, genes, DNA, traits,
Metacentric, sub-metacentric,
acrocentric, telocentric, centromere
autosomes, sex-chromosomes

• CONCEPT:-
- Definition of heredity
- Structure of chromosome
- Types of chromosomes
- Basics of DNA

• CORE-ELEMENT:-
Developing scientific attitude and
scientific temper

• Co-RELATION:-
- Science with Biology
- Science with Chemistry
- Science with Humanities

• FACTS:-
- Cells are building blocks of
living organisms
- There are 46 chromosomes in
human cell:- 44 autosomes (xx)
and 2 sex chromosomes (xy)
- The human body is composed
of trillions of cells.

• ACTIVITY:-
Students made 4 types of chromosomes
with the help of 2 pencils
and a rubber band.

1) REMEMBERING:-
OBJECTIVE:- The pupil remembers
the concept of 'heredity'
SPECIFICATION:- • The pupil recognizes
the traits (features) they get from
their parents through their heredity.
• The pupil recalls the functions of
various cell organelles.

2) UNDERSTANDING:-
OBJECTIVE:- The pupil develops an
understanding about heredity
and chromosomes in detail.

SPECIFICATION:- The pupil describes the
structure of chromosome • The pupil
explains the various types of
chromosomes.

3) APPLICATION:-
OBJECTIVE:- The pupil applies the
learned knowledge in new situation

SPECIFICATION:- • The pupil collects
information about types of genes
present in micro-organisms & viruses
• The pupil applies the knowledge in
making the model of DNA.

4) SKILLS:-
OBJECTIVE:- The pupil develops the skill
of drawing the diagram of chromosome

SPECIFICATION:- The pupil draws the
diagram of 4 types of chromosome accurately.

Set Induction परस्तावना
Teacher shows some images and asks students to
observe them carefully and tell her what they observed. Teacher
says, "From all these examples we can see that the offspring are
similar to their parents in appearance and features whether they
are plants, animals or human beings."

Statement of Aim हेतुकथन
So, as you all know that whatever we look physically
and the features we get, come from our parents. Today, we
are going to learn about "Heredity" in detail.

Learning Experiences / अध्ययन अनुभव

Teacher's Activity : शिक्षक कृती	Student's Activity : विद्यार्थी कृती
<p>• <u>EXPLANATION + DEMONSTRATION</u>:- Teacher explain the concept of heredity, basic structure of chromosome, types of chromosome and some basics about the genetic material - DNA.</p> <p>While explaining, teacher demonstrated the model of chromosome and the 4 types of chromosomes for better understanding and visualization of the concept.</p>	<p>Students listen carefully</p> <p>Students observed the model carefully.</p>
<p>• <u>CORE-ELEMENT</u>:- Teacher tells students the various types of disorders that are caused by chromosomes like Down syndrome, Turner syndrome, Klinefelter syndrome, etc.</p>	<p>Students listen carefully.</p>
<p>• <u>ACTIVITY</u>:- Students made models of 4 types of chromosomes using 2 pencils and a rubber band for clear understanding of the concept.</p>	<p>Students made the instant model of chromosomes carefully.</p>
<p>• <u>RECAP</u>:- Teacher summarizes the entire content of heredity using the board and model.</p>	<p>Students listen carefully.</p>
<p>• <u>FACTS</u>:- Teacher told various facts about our genetic material that were unknown to the students.</p>	<p>Students listen carefully.</p>
<p>• <u>EVALUATION</u>:- Teacher evaluates the students by asking MCQ type questions using Quizizz app.</p> <p>Q1) Which cell organelle possess chromosomes in it?</p> <p>Get Induction असावना</p> <p>a) MITOCHONDRIA b) RIBOSOMES c) NUCLEUS c) NUCLEUS d) GOLGI APPARATUS</p>	<p>Students answer the questions correctly.</p>
<p>Q2) Identify the chromosome:</p> <p>a) TELOCENTRIC b) ACROCENTRIC c) SUB-METACENTRIC d) METACENTRIC</p> 	<p>b) ACROCENTRIC</p>
<p>Statement of Aim लेख्यता</p> <p><u>HOMWORK</u>:- For homework, teacher gave a question. Q) Write in brief about chromosome & its types. Draw neat labelled diagrams for the same.</p>	<p>Students noted the question.</p>

Heredity :

Transfer of characteristics from parents to offspring is called heredity. It is due to heredity that puppies are similar to dogs, squabs are similar to pigeons and infants are similar to humans.

Inherited traits and expression of traits :

Can you tell?

How do specific traits or characteristics appear in organisms?

Though there are many similarities between parents and their offsprings there are some differences too. These similarities and differences are all the effect of heredity. Let us study the mechanism of heredity. Information necessary for protein synthesis in the cell is stored in DNA. The segment of DNA which contains all the information for synthesis of a particular protein is called a 'gene' for that protein. It is necessary to know the relationship of these proteins with the characteristics of organisms.

To understand the concept of heredity let us consider the characteristic 'plant height'. We know that there are growth hormones in plants. Increase in height of plants depends upon the quantity of growth hormones.

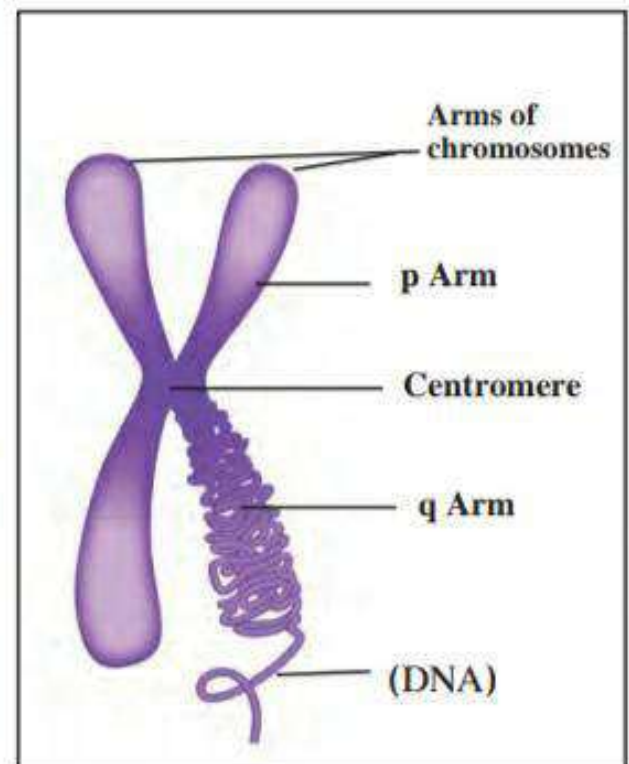
The quantity of growth hormones produced by a plant depends upon the efficiency of the concerned enzyme. Efficient enzymes produce a greater quantity of the hormone due to which the height of the plant increases. However, if the enzymes are less efficient, a smaller quantity of hormone is produced leading to a stunting of the plant.

Chromosomes

The structure in the nucleus of cells that carries the hereditary characteristics is called the chromosome. It is made up mainly of nucleic acids and proteins. During cell division chromosomes can be clearly seen under the compound microscope. 'Genes' which contain the information about hereditary characteristics in coded form are located on chromosomes. Each species has a specific number of chromosomes.

Each chromosome is made up of DNA and it appears dumbbell-shaped midway during cell division. There is a constricted region on each chromosome. It is called the '**Primary constriction**' or '**Centromere**'. This divides the chromosome into two parts. Each part is called an 'arm'. The centromere has a specific position in each chromosome. Depending upon this, there are four types of chromosomes.

Types of chromosomes :

16.2 Organization of chromosome

Types of chromosomes can be easily identified during cell division.

1. Metacentric : The centromere is exactly at the mid-point in this chromosome, and therefore the chromosome looks like the English letter 'V'. The arms of this chromosome are equal in length.

2. Sub-metacentric : The centromere is somewhere near the mid-point in this chromosome which therefore looks like English letter 'L'. One arm is slightly shorter than the other.

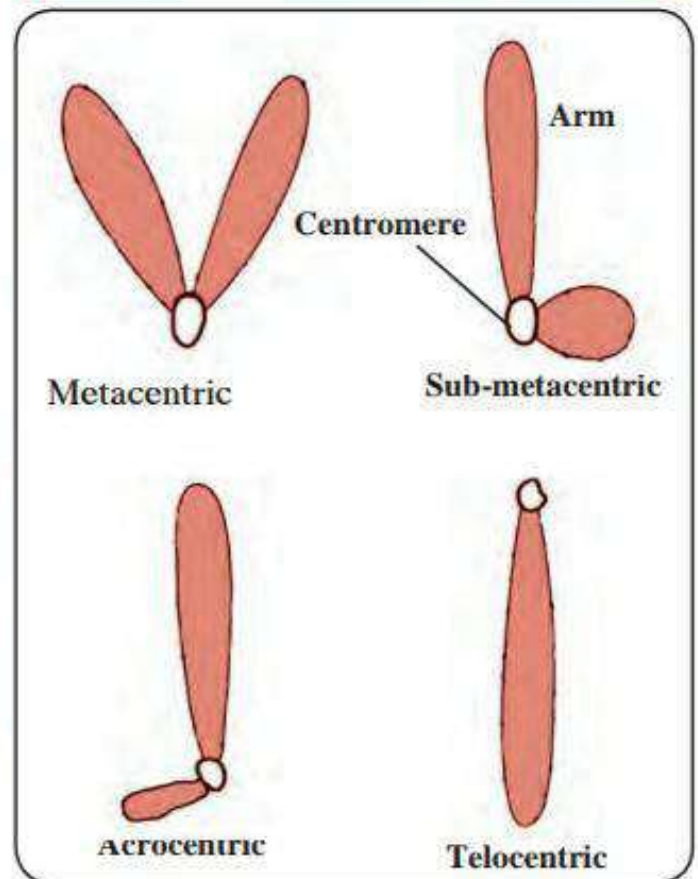
3. Acrocentric : The centromere is near one end of this chromosome which therefore looks like the English letter 'j'. One arm is much smaller than other.

4. Telocentric : The centromere is right at the end of this chromosome making the chromosome look like the English letter 'i'. This chromosome consists of only one arm.

Generally, in somatic cells chromosomes are in pairs. If the pair consists of similar chromosomes by shape and organization, they are called '**homologous chromosomes**' and if they are not similar they are called '**heterologous chromosomes**'. In case of organisms that reproduce sexually one of the chromosomal pairs is different from all than others. Chromosomes of this different pair are called '**sex chromosomes**' or **allosomes** and all other chromosomes are called '**autosomes**'.

Chromosome number of some organisms has been given in the following table -

Sr. No.	Organism	No. of Chromosomes
1	Crab	200
2	Maize	20
3	Frog	26
4	Roundworm	04
5	Potato	48
6	Human	46

16.3 Types of chromosomes

Deoxyribonucleic acid (DNA)

Chromosomes are mainly made up of DNA. This acid was discovered by the Swiss biochemist, Frederick Miescher in 1869 while studying white blood cells. Initially this acid was reported to be only in the nucleus of cells. Hence, it was named nucleic acid. However, it was later realized that it is present in other parts of the cell too. Molecules of DNA are present in all organisms from viruses and bacteria to human beings. These molecules control the functioning, growth and division (reproduction) of the cell and are therefore called 'Master Molecules'.

The structure of the DNA molecule is the same in all organisms. In 1953, Watson and Crick produced a model of the DNA molecule. As per this model, two parallel threads of nucleotides are coiled around each other. This arrangement is called a 'double helix'. This structure can be compared with a coiled and flexible ladder.

(Sem III Internship week 1 From 18th Octo. to 23rd Octo.2020)

Date/Day Time	Monday (18/10/21)	Tuesday (19/10/21)	Wednesday (20/10/21)	Thursday (21/10/21)	Friday (22/10/21)	Saturday (23/10/21)
11.00 to 11.50	EC 1 lesson plan development: Learning Experiences – from Set Induction to Evaluation	Id e Milad	EC 1 (ALL) lesson plan development : Objectives & Specifications	EC 1 (ALL) Objectives & Specifications Submission by students on Google Classroom	EC1 Follow up & Lesson plan guidance (ALL)	IC3 (UVD)
12.00 to 12.50	Journal Writing Orientation (SNG)			Follow up (ALL)		EC2 (ALL)
1.00 to 1.30	LUNCH BREAK					
1.30 to 2.20	EC 1 (ALL) lesson plan development: Content Analysis		EC 1 (ALL) Content Analysis – Submission by students on Google Classroom	lesson plan development: Learning Experiences – from Set Induction to Evaluation Submission by students on Google Classroom	Journal Writing Follow up (Group in charge)	CC4 (KVC)
2.30 to 3.20	Reading & writing of Library Recourses , Lesson preparation					

Note- Students will attend their pedagogy of teaching 1(First Method) lecture from 18th to 22nd October.

PRINCIPAL
Chembur Sarvankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya
 Ramkrishnan Chemburkar Marg,
 Chembur Naka, Mumbai 400 071

(Sem III Internship week II From 25th Octo. To 30th Octo.2020)

Date Day Time	Monday (25/10/21)	Tuesday (26/10/21)	Wednesday (27/10/21)	Thursday (28/10/21)	Friday (29/10/21)	Saturday (30/10/21)
11.00 to 11.50	Internship					CC4 (KVC)
12.00 to 12.50						IC3 (UVD)
1.00 to 1.30	Internship					
1.30 to 2.20						EC2 (ALL)
2.30 to 3.20						Reading & writing of Library Recourses

PRINCIPAL

Chembur Sarvankash Shikshanshastri

Mahavidyalaya

Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

Chembur Education society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalay
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur – 400071

FIRST WEEK OF INTERNSHIP (18TH OCT - 22ND OCT)

Pre-practice Teaching workshop

Date/Day Time	18/10/21 (Monday)	20/10/21 (Wednesday)	21/10/21 (Thursday)	22/10/21 (Friday)
11.00 to 11.50	EC1-(ALL) Method wise Lesson Plan Development: - Learning Experiences From Set Induction to Evaluation	EC1 (ALL) Lesson plan development: - Objectives & Specifications	EC1 (ALL) Objectives & Specifications submission by Students on Google Classroom	EC 1 Follow Up & Lesson Plan Guidance
12.00 to 12.50			Follow up EC-1(ALL)	
1.00 to 1.25	Lunch break			
1.30 to 2.20	EC1 (ALL)- Lesson plan development: - Content Analysis	EC1 (ALL) Content Analysis submission by Students on Google Classroom	Lesson Plan Development: - Learning Experiences from Set Induction to Evaluation Submission by students on Google Classroom	Journal Writing Orientation by (Internship in charges) Internship Orientation by (Internship In charges)

Dr. C.A. Chakradeo
Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya, Chembur
20th December to 31st December- TIME TABLE – SEMESTER – III (2020 -22)
(Winter Break From 25th December 2021 to 1st January 2022)

Days & Date Time ↓	Monday 20/12/21	Tuesday 21/12/21	Wednesday 22/12/21	Thursday 23/12/21	Friday 24/12/21
11.00 to 1	Evaluation Workshop Orientation & Year Plan (RGG)	Unit Test Design (All Tables) & Blue Print (UVD)	Statistical Analysis of results (KVC)	Theme Based Lesson Theory & Lesson Plan (SNG)	Christmas Celebration
1 to 1.30	Lunch Break				
1.30 to 3.20	Unit Plan (CAC / MDA)	Unit Test & Marking Scheme – Answer Key (KRJ)	Group Work Regarding Evaluation Workshop	Theme Based Demonstration Lesson	

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071

(Sem III Internship week 1 From 18th Octo. to 23rd Octo.2020)

Date/Day Time	Monday (18/10/21)	Tuesday (19/10/21)	Wednesday (20/10/21)	Thursday (21/10/21)	Friday (22/10/21)	Saturday (23/10/21)
11.00 to 11.50	EC 1 lesson plan development: Learning Experiences – from Set Induction to Evaluation	Id e Milad	EC 1 (ALL) lesson plan development : Objectives & Specifications	EC 1 (ALL) Objectives & Specifications Submission by students on Google Classroom	EC1 Follow up & Lesson plan guidance (ALL)	IC3 (UVD)
12.00 to 12.50	Journal Writing Orientation (SNG)			Follow up (ALL)		EC2 (ALL)
1.00 to 1.30	LUNCH BREAK					
1.30 to 2.20	EC 1 (ALL) lesson plan development: Content Analysis		EC 1 (ALL) Content Analysis – Submission by students on Google Classroom	lesson plan development: Learning Experiences – from Set Induction to Evaluation Submission by students on Google Classroom	Journal Writing Follow up (Group in charge)	CC4 (KVC)
2.30 to 3.20	Reading & writing of Library Recourses , Lesson preparation					

Note- Students will attend their pedagogy of teaching I(First Method) lecture from 18th to 22nd October.

PRINCIPAL

Chembur Sarvankash Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

(Sem III Internship week II From 25th Octo. To 30th Octo.2020)

Date Day Time	Monday (25/10/21)	Tuesday (26/10/21)	Wednesday (27/10/21)	Thursday (28/10/21)	Friday (29/10/21)	Saturday (30/10/21)
11.00 to 11.50	Internship					CC4 (KVC)
12.00 to 12.50						IC3 (UVD)
1.00 to 1.30						
1.30 to 2.20	Internship					EC2 (ALL)
2.30 to 3.20						Reading & writing of Library Recourses

PRINCIPAL

Chembur Sarvankash Shikshanshastri

Mahavidyalaya

Ramkrishnan Chemburkar Marg,

Chembur Naka, Mumbai 400 071

Chembur Education society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalay
R.C. Marg,Chembur Naka,Chembur – 400071

FIRST WEEK OF INTERNSHIP (18TH OCT - 22ND OCT)

Pre-practice Teaching workshop

Date/Day Time	18/10/21 (Monday)	20/10/21 (Wednesday)	21/10/21 (Thursday)	22/10/21 (Friday)
11.00 to 11.50	EC1-(ALL) Method wise Lesson Plan Development: - Learning Experiences From Set Induction to Evaluation	EC1 (ALL) Lesson plan development: - Objectives & Specifications	EC1 (ALL) Objectives & Specifications submission by Students on Google Classroom	EC 1 Follow Up & Lesson Plan Guidance
12.00 to 12.50			Follow up EC-1(ALL)	
1.00 to 1.25	Lunch break			
1.30 to 2.20	EC1 (ALL)- Lesson plan development: - Content Analysis	EC1 (ALL) Content Analysis submission by Students on Google Classroom	Lesson Plan Development: - Learning Experiences from Set Induction to Evaluation Submission by students on Google Classroom	Journal Writing Orientation by (Internship in charges) Internship Orientation by (Internship in charges)

Dr. C.A. Chakradeo
Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya, Chembur
20th December to 31st December- TIME TABLE – SEMESTER – III (2020 -22)
(Winter Break From 25th December 2021 to 1st January 2022)

Days & Date Time ↓	Monday 20/12/21	Tuesday 21/12/21	Wednesday 22/12/21	Thursday 23/12/21	Friday 24/12/21
11.00 to 1	Evaluation Workshop Orientation & Year Plan (RGG)	Unit Test Design (All Tables) & Blue Print (UVD)	Statistical Analysis of results (KVC)	Theme Based Lesson Theory & Lesson Plan (SNG)	Christmas Celebration
1 to 1.30	Lunch Break				
1.30 to 3.20	Unit Plan (CAC / MDA)	Unit Test & Marking Scheme – Answer Key (KRJ)	Group Work Regarding Evaluation Workshop	Theme Based Demonstration Lesson	

Principal

Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071

Chembur Education Society's

Chembur Shankara Shikshanshstra Mahavidyalaya

R. C. Marg, Chembur Naka, Chembur-400 071.

Subject Pre-practice Teaching Workshop

date -13/10/2022 to 17/10/2022 (Sem-II)

Roll No	Name Of the Students	Thursday 13/10/2022	Friday 14/10/2022	Saturday 15/10/2022	Monday 17/10/2022
26	Prerona Mestry	Prerona	Prerona	Prerona	Prerona
36	Ujwala Pongde.	Ujwala	Ujwala	Ujwala	Ujwala
20	Nidhi Karlekarr	Abhi	Abhi	Abhi	Abhi
85	Rutuja Pokle	Rutuja	Rutuja	Rutuja	Rutuja
41	Sonal Savarkar	Sonal	Sonal	Sonal	Sonal
42	Reshma Shah	Reshma	Reshma	Reshma	Reshma
10	Sheetal Gaikwad	Sheetal	Sheetal	Sheetal	Sheetal
16	Roshan Kadam	Roshan	Roshan	Roshan	Roshan
88	Bhagyshree Salunkhe	Bhagyshree	Bhagyshree	Bhagyshree	Bhagyshree
34	Atharva Pawar	Atharva	Atharva	Atharva	Atharva
15	Vinaya Jadhav	Vinaya	Vinaya	Vinaya	Vinaya
27	Aastha A Mishra	Aastha	Aastha	Aastha	Aastha
37	Chaitali R. Raut.	Chaitali	Chaitali	Chaitali	Chaitali
06	Rupali R. Deore	Rupali	Rupali	Rupali	Rupali
04	Arjita J. Kulkarni	Arjita	Arjita	Arjita	Arjita
48	Snehal S. Tambe	Snehal	Snehal	Snehal	Snehal
11	Prashant C. Ghuge	Prashant	Prashant	Prashant	Prashant
00	Vishal V. Pashad	Vishal	Vishal	Vishal	Vishal
29	Mayank S. Nandage	Mayank	Mayank	Mayank	Mayank
13	Pooja R. Gauravkar	Pooja	Pooja	Pooja	Pooja
04	Nilesh K. Bhoje	Nilesh	Nilesh	Nilesh	Nilesh
02	Aniket S. Bhoje	Aniket	Aniket	Aniket	Aniket
07	Yogita B. Desrankar	Yogita	Yogita	Yogita	Yogita
28	Tarun M. Mulane	Tarun	Tarun	Tarun	Tarun
44	Laxmi Souka Shendge	Laxmi	Laxmi	Laxmi	Laxmi
22	Sakshi Gulab Kate	Sakshi	Sakshi	Sakshi	Sakshi
147	Rupali Laxman Somane	Rupali	Rupali	Rupali	Rupali

**REFLECTION ON
YEAR PLANNING
AND UNIT PLANNING
AND
ANALYSIS OF
UNIT TEST**

Note:- Number of questions in brackets.

Date.....
Page.....

GRADE - VIII	MAX. MARKS : 20	SECOND MID TERM EXAMINATION - 2021-2022			SUBJECT - SCIENCE	SKILL	SUB TOTAL
		COMPREHENSION	APPLICATION	LA			
Topic		VSA SA LA	VSA SA LA	VSA SA LA	VSA SA LA		
Reflection of light		VSA SA LA	VSA SA LA	VSA SA LA	VSA SA LA	6.5	
Laws of Reflection		VSA SA LA	VSA SA LA	VSA SA LA	VSA SA LA	1.5	
Reflection of light		VSA SA LA	VSA SA LA	VSA SA LA	VSA SA LA	5	
Laws of Reflection		VSA SA LA	VSA SA LA	VSA SA LA	VSA SA LA	1	
Reflection of light		VSA SA LA	VSA SA LA	VSA SA LA	VSA SA LA	6	
Laws of Reflection		VSA SA LA	VSA SA LA	VSA SA LA	VSA SA LA	6	
SUB TOTAL		2	2	3	3	6	
TOTAL		2	2	3	3	25	

Reflection of light 0.5(1) 1.5(4)

Laws of Reflection 0.5(3)

Reflection of light 2(1) 3(1)

Reflection of light 3(1)

3(2)

SUB TOTAL TOTAL

WEIGHTAGE TO OBJECTIVE (TABLE-1)

SR. NO	OBJECTIVE	MARKS	PERCENTAGE (%)
1.	KNOWLEDGE	8	32
2.	COMPREHENSION	5	20
3.	APPLICATION	3	12
4.	SKILL	9	36
	TOTAL	25	100

WEIGHTAGE TO THE CONTENT AREA (TABLE-2)

SR. NO	AREA	MARKS	PERCENTAGE (%)
1.	REFLECTION OF LIGHT	14.5	58%
2.	LAW OF REFLECTION	10.5	42%
	TOTAL	25	100%

WEIGHTAGE TO DIFFERENT FORMS OF QUESTIONS

TABLE-3

SR. NO.	FORM OF QUESTIONS	NUMBER OF QUESTIONS	MARKS
1.	VERY SHORT ANSWER (VSA)	4	2
2.	SHORT ANSWER (SA)	6	12
3.	LONG ANSWER (LA)	4	12
	TOTAL	14	25

WEIGHTAGE TO THE DIFFICULTY LEVEL

TABLE-4

DIFFICULTY LEVEL	NO. OF QUESTIONS	PERCENTAGE (%)
EASY	8	32%
AVERAGE	8	32%
DIFFICULT	9	36%

SCHOOL NAME
SECOND MID-TERM TEST 2021-2022
SUBJECT: SCIENCE

CLASS: 8

MAX MARKS: 25

DATE:

TIME: 1 HR

A. Fill in the blanks: $(\frac{1}{2} \times 4 = 2)$

1) we can see the objects when the light coming from objects enters our eyes.

2) There are _____ laws of reflection.

3) The angle of incidence is _____ to the angle of reflection.

4) The incident ray and the reflected ray are on the _____ sides of the Normal.

B. Define the following terms. $(\frac{3}{2} \times 4 = 6)$

- 1) Incident rays
- 2) Reflected rays
- 3) Normal
- 4) point of incidence

C. Answer in 2-3 Sentences. $(2 \times 1 = 2)$

Define reflection of light and Explain how we see objects around us?

D. Answer in 4-5 sentences:

Explain laws of Reflection.

(3x1=3)

E. Solve the following.

(3x2=6)

1) If the reflected ray makes an angle of 60° with the normal, what angle must the incident ray make with normal?

2) If the angle between the incident ray and reflected ray is 90° , what are the values of the angle of incidence and angle of reflection?

F. Give Reason.

(3x1=3)

How will you explain the statement 'we cannot see the objects in a dark room'?

G. Draw the figure showing the following. (3x1=3)

a. Incident ray.

b. Normal

c. Angle of incidence

d. Angle of reflection

e. point of incidence

f. reflected ray

CHEMBUR SARVANKASH SHIKSHANSHASTRA
MAHAVIDYALAYA

SECOND MID-TERM TEST - 2021-2022

SUBJECT - SCIENCE (Answer key)

CLASS - VIII

MAX. MARKS - 25

DATE - 08.01.2022

TIME - 1HR

A. Fill in the blanks

(1/2 x 4 = 2)

- 1) light
- 2) three
- 3) equal
- 4) opposite

B. Define the following terms

(3/2 x 4 = 6)

- 1) Incident rays - The ray falling on any surface are called incident rays.
- 2) Reflected rays - The ray going away from the surface after reflection are called as reflected rays.
- 3) Normal - perpendicular line drawn from the surface of any object.
- 4) point of incidence - The point at which an incident ray falls is called as the point of incidence.

C Answer in 2-3 sentences. (2x1=2)

(I) Reflection of light:-
when light rays fall on an object their direction changes and they turn back. This is called the reflection of light.

(II) when the light rays falls on the surface of any object then the light rays reflected from the objects and enters to our eyes then we see the objects around us.

D. Answer in 4-5 sentences. (3x1=3)

laws of reflection:-

(I) The direction of the reflected rays is decided by some rules which are called laws of reflection.

(II) There are three laws of reflection. These are given as below.

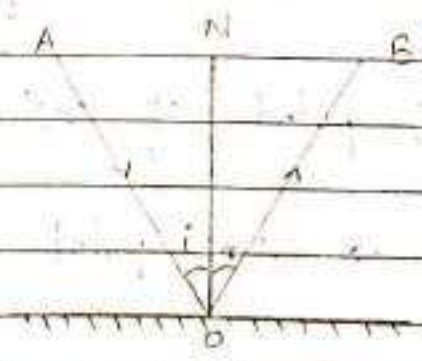
(III) (a) The angle of reflection is equal to the angle of incidence.

(b) The incident ray, the reflected ray and the normal lie in the same plane.

(c) The incident ray and reflected ray are on the opposite sides of the normal.

(IV) Ray OA is in the given figure AO is the incident ray. ray BO is the reflected ray. line ON is the Normal.

$\angle AON$, between incident ray and normal is the angle of incidence and it is denoted

by 'i' and $\angle BON$, between the reflected ray and normal is the angle of reflection and it is denoted by 'r'.

(v) So, according to the laws of reflection, $i = r$ and ray AO, line ON and ray BO lies in the same plane. Also, ray AO and ray BO are on the opposite sides of the Normal.

E. Solve the following (3x2=6)

(1) Given:- Angle of reflection = $\angle r = 60^\circ$

find:- Angle of incidence = $\angle i = ?$

Solution:- According to the law of reflection,

$$\angle i = \angle r \quad \text{But } \angle r = 60^\circ$$

$$\therefore \angle i = 60^\circ$$

\therefore The incident ray will make an angle of 60° with the normal.

(2) Given:- Angle between the incident ray and reflected ray is 90°

find:- (i) angle of incidence

(ii) angle of reflection.

Solution:- $\angle i + \angle r = 90^\circ$ ——— (i) (given)

According to law of reflection,

$$\angle i = \angle r \quad \text{————— (ii)}$$

from equation (i) and (ii)

$$\angle i + \angle i = 90^\circ$$

$$2\angle i = 90^\circ$$

$$\angle i = \frac{90^\circ}{2}$$

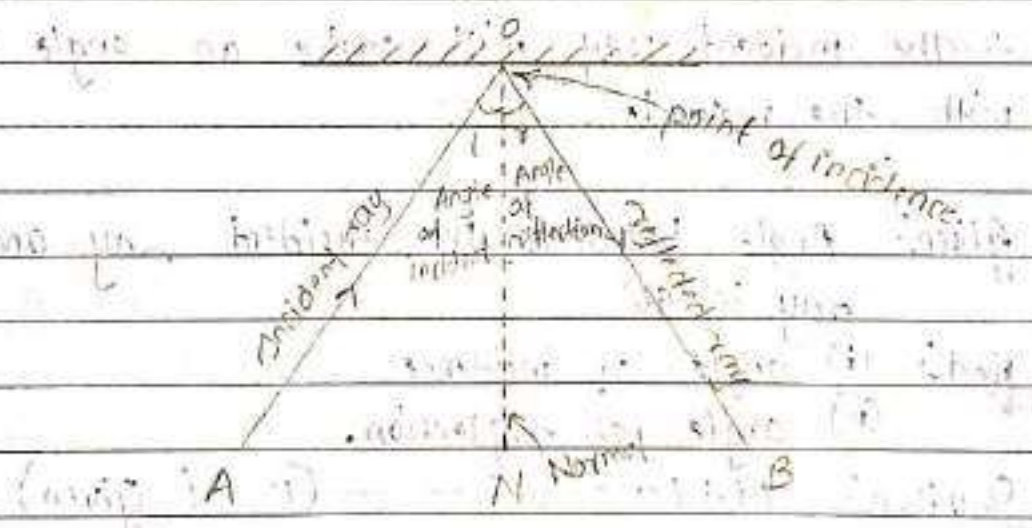
$$\therefore \angle i = 45^\circ$$

∴ Angle of incidence and reflection are 45° .

F. Give reason

Light enables us to see objects around us. We see an object when light falls on it and gets reflected from its surface and enters our eyes. In a dark room, there is no source of light. Thus, no light falls on the surface of objects and hence we do not see them. This is why we cannot see the objects in a dark room.

Q1. Draw the figure showing the following (3x1=3)

For median,

$$l = 15.5, \quad cf = 4, \quad f = 4, \quad i = 5, \quad \frac{N}{2} = 5$$

$$\text{Median}(M) = l + \frac{\left(\frac{N}{2} - cf\right)}{f} \times i$$

$$= 15.5 + \frac{(5 - 4)}{4} \times 5$$

$$= 15.5 + \frac{1}{4} \times 5$$

$$= 15.5 + \frac{5}{4}$$

$$M = 16.75$$

* INTERPRETATION OF MEAN:

- Mean is the average score of the distribution
- Mean is the central value of the distribution.
- In the given distribution mean is 17 which means most of the students have score near that number.

* INTERPRETATION OF MEDIAN:

- Median is the positive average
- Median divides the distribution in two equal halves ($\frac{N}{2}$)
- In the given distribution median is 16.75 which means 67% students have scored above (16.75) and 33% students have scored below that value (16.75)

Reflection of unit test:-

On '17 November 2022', I had to conducted a unit test of science subject, so before the conduction of unit test I had selected a unit of 'science' subject of 'Eight' standard then I had analysed that content after that I had prepared a 'blue print' of the unit test of selected unit. then I had prepared 25 marks question paper of unit test for one hour. I had divided the questions into easy, Average and different categories by considering all categories of students. The question paper which I had prepared, there was '14 questions' which I had categorized in various types by considering all types of students. there was 'four' very short questions, 'six' short questions and 'four' large questions so, by keeping all the stages - as easy, average, and different level difficulty & level and all types of student - below average, average, and above average students in my mind, I had prepared the question paper for unit test

After the preparation of question paper, I had prepared Answer key of question paper then afterwards I had prepared & submitted these documents to my prof. mehod master prof. Vibhawari Sigwan for the correction. After the correction of my

question paper, Answer key and blue print then I conducted unit test on 17 January 2022 at 11 am. There was 10 students for test, before starting the test I had given some instruction to students about test and discipline. Students started the writing of paper at 11 am and stopped at 12 pm. While writing the paper all students had maintained discipline and submitted the paper at the time. Afterwards I started the correction of papers. I had given marks to students according to their written answers. Then I had done the statistical analysis of unit test.

So over all I had enjoyed to conduct the unit test and from that I learned many things and ~~the~~ with the support and guidance of our professor guidance I successfully conducted the unit test.

चेंबूर एज्युकेशन सोसायटीचे
चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र
महाविद्यालय

विषयाचे नाव : अध्यायनासाठी मूल्यनिर्धारण
(CCY)

स्वाध्यायाचे नाव : निवडलेल्या शाळेतील विषयाची
स्क्री प्रिंट आणि चाचणी तयार करा.

विद्यार्थिनीचे नाव : फु. प्रेरणा फिशोर मेस्त्री

हजेरी प्रमांक : २६ (तृतीय स्तर)

शैक्षणिक वर्ष : २०२२-२०२३ (द्वितीय वर्ष)

मागदर्शक : प्रा. डॉ. रविंद्र गांबुर्डे सर

प्रास्ताविक

प्रस्तावना :

आपल्या जीवनामध्ये अनेक वेळा इतर व्यक्तींकडून विविध प्रकारचे अभिप्राय व्यक्त करतो. हे अभिप्राय म्हणजे मूल्यमापनाचा एक भाग होय, परंतु असे मूल्यमापन शास्त्रशुद्ध असेलच असे नाही. विद्यार्थ्यांचे मूल्यमापन हे शास्त्रशुद्ध पद्धतीने करणे आवश्यक असते. अशा या मूल्यमापनाचे टप्पे समजून घेणे व त्यांचे योग्य नियोजन आवश्यक असते.

'When you fail to plan, you plan to fail' असे संज्ञासूत्र उद्धरणे जाते. विद्यार्थ्यांचे मूल्यमापन हे शिक्षकांचे महत्त्वाचे व जबाबदारीचे कार्य आहे. त्यामुळे हे कार्य यशस्वी होण्यासाठी आपल्या कामाचे व्यवस्थित नियोजन करणे आवश्यक ठरते. पुढील स्वाध्यायात संस्कृत विषयाचे मूल्यमापन व्यवस्थितपणे सांडलेले आहे.

मूल्यमापन :

विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक विकासाबरोबरच त्यांच्या ठिकाणी विविध गुणांचा विकास व्हावा अशी आपली अपेक्षा असते. मुलांमध्ये जो बदल आपण अपेक्षित आहे ते दृष्टान्त ठेवतो, त्यालाच शैक्षणिक उद्दिष्टे म्हणतात. ही शैक्षणिक उद्दिष्टे किती प्रमाणात साध्य झाली ते ठरविण्यासाठी उपयोजिलेली सूत्रशुद्ध पद्धती म्हणजे 'मूल्यमापन' होय.

मूल्यमापन ही एक अविश्वसनीय शालाशी प्रक्रिया

आहे. या प्रक्रियेमध्ये विद्यार्थी हा केंद्रबिंदू असतो. तसेच या मूल्यमापनाचा संबंध अध्ययन-अध्यापन प्रक्रियेशी असतो. कारण अध्ययन-अध्यापन प्रक्रियेमुळे विद्यार्थ्यांचे मूल्यमापन होऊ शकते. व त्यानुसार शिक्षण अध्यापनाचे नियोजन करू शकतो.

वार्षिक नियोजन :

'अध्यापनाचे नियोजन ही यंत्राक्षी अध्यापनाची लुकफिल्ली आहे.' नियोजन नमनत्वाय अनेक अडचणी उद्भवतात. वर्षभरात संस्कृतचा जो अभ्यासक्रम रचणाऱ्या इयत्तेला शिकवायचा असेल, त्या अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे साध्य होण्यासाठी वर्षभरात उपलब्ध होणाऱ्या तासिकांची मेळ घालून संपूर्ण अभ्यासक्रमाची एक रुपरेखा तयार केली जाते. त्यालाच 'वार्षिक नियोजन' असे म्हणतात.

अशाप्रकारे वर्षभरि केलेल्या नियोजनाचे अध्यापनास सुव्यवस्थित व निश्चित स्वरूप येते. उद्दिष्टांपर लक्ष केंद्रित करून ठराविक फाळावधीत विद्यार्थ्यांचा अपेक्षित वर्तन विकार घडवून आणता येतो. यासाठी वार्षिक नियोजन आवश्यक आहे.

घटक नियोजन :

वार्षिक नियोजनानंतर साहजिकच पुढची पायरी म्हणजे घटक नियोजन होय. घटक नियोजन हा वार्षिक नियोजनाचा अंदाजित भाग असून त्या वेळांमधील कुवा एनिष्ठ स्वरूपाचा असतो. एकेका घटकाच्या अध्यापनावूनच वार्षिक नियोजनाची फलश्रुती साध्य होते. नेहमी त्या

प्रत्येक घटकाची योग्य स्थूल घेतली तरच वार्षिक नियोजन यशस्वी होते. म्हणून घटक नियोजनही आवश्यक आहे.

घटक नियोजनामुळे अध्यापनात यथार्थता येते. विशिष्ट उद्दिष्टांच्या पूर्ततेवर भर दिला जातो व अध्यापन विद्यार्थी-केंद्री होते. अध्यापनाचे घटकावर नियोजन केल्याने सुस्पष्टता निर्माण होऊन असे अध्यापन प्रभावी ठरते.

घटक चाचणी आराखडा :

एखादा घटक शिकवून आल्यावर अध्यापनाची उद्दिष्टे किती प्रमाणात साध्य झाली याचा तपास होणे आवश्यक असते. विद्यार्थ्यांना शिकवलेला भाषा किती समजला आहे, याचा पडताळा घेता येतो, व त्यानुसार शिक्षणाला स्वताची अध्यापनपद्धती आवश्यकतेनुसार बदलता येते. अध्यापन - अध्यापनात सुधारणा करण्यासाठी आवश्यक प्रत्याभरण साह्यता या चाचणीमुळे मिळू शकते.

या घटक चाचणी आराखड्यात छुपांचे उद्दिष्टे, उपघटक व प्रश्नवार परीक्षण केले जाते. यामुळे मूल्यमापनाचे नियोजन स्पष्ट होते.

संविधान तफता :

घटक चाचणीचा स्थूल आराखडा तयार करताना उद्दिष्टे, उपघटक व प्रश्नवार प्रकार या तीन विभागांनी विचार केला जातो. या ३ अंगांचा संकलितपणे विचार करून आराखडा तयार केला जातो. त्याला 'संविधान तफता' असे म्हणतात.

चाचणीचे प्रश्नवार पृथक्करण :

सर्व प्रश्नप्रकार, उपघटक उद्दिष्टे यांच्या संकलित तक्ता व तसेच छुण, काठिण्य पातळी आणि वेळनिश्चिती या सर्वच उपघटकांचे संकलित स्वरूप म्हणजे हे पृथक्करण होय. 'वेळेचे व्यवस्थापन' हा कोणत्याही नियोजनातील महत्त्वाचा टप्पा आहे. तो या पृथक्करणानून आरंभ होतो व मूल्यमापन व वेळेचे शोधित यानून जोडता येते. यामुळे घटक चाचणीतील विद्यार्थ्यांच्या दृष्टीने येणाऱ्या अडथळी व इतर त्रुटी लक्षात घेऊन सुधारणा करता येतात.

घटक चाचणी :

घटक चाचणीतील प्रश्न तयार करताना संपिधान तक्तामध्ये नमूद केलेल्या छोटी विचारान घेतल्या जातान उद्दिष्टे व उपघटक आणि प्रश्नप्रकार लक्षात घेऊन प्रश्नपत्रिका तयार करण्याचा हा टप्पा होय. विद्यार्थ्यांच्या मूल्यमापनाचे हे दृश्य व मुख्य स्वरूप होय. विद्यार्थ्यांच्या लक्ष्यांचे, कौशल्यांचे व अधिवांचेही निदान या घटक चाचणीने करता येते.

उत्तरसूची व गुणदान योजना :

प्रश्नपत्रिका तयार केल्यानंतर लगेचच गुणदान योजनेसह उत्तरपत्रिका तयार केली तर त्यातील दोष लगेचच लक्षात येतात. तसेच उत्तरपत्रिका तयारवण्यामध्ये एकसुरता याची खासाठी तिची आवश्यकता असते.

घटक चाबणी आराखडा

१. उद्दिष्टानुसार गुणविभागणी			
अनु. क्र.	उद्दिष्ट	गुण	शेकडा गुण
१.	अभिप्रेत	०७	३५
२.	साधारण	०४	२०
३.	असहज	०९	४५
		२०	१००
२. उपघटकांनुसार गुणविभागणी			
अनु. क्र.	उपघटक	गुण	शेकडा गुण
१.	उत्तम कल्पना	०५	२५
२.	समज	०४	२०
३.	उदाहरण	०३	१५
४.	संश्लेषण	०४	२०
५.	समीक्षण	०४	२०
		२०	१००
३. प्रश्नप्रकारानुसार गुणविभागणी			
अनु. क्र.	प्रश्नप्रकार	गुण	शेकडा गुण
१.	उत्तम	०५	२५
२.	समज	०४	२०
३.	संश्लेषण	११	५५
		२०	१००

PRINCIPAL
Chembur Sarvankash Shikshanshasthra
Mahatma Jyotiba
Ramkrishna Chemburkar Marg,
Chembur (West), Mumbai - 400 071

संविधान सभा

क्र. सं.	वर्ग	वर्ष												कुल	
		१९८०-१९८१				१९८१-१९८२				१९८२-१९८३					कुल
		मार्च	अप्रैल	मई	जून	जुलै	अगस्त	सितम्बर	अक्टूबर	नवम्बर	दिसम्बर	कुल			
अध्यक्ष														१२	१२
उप-अध्यक्ष															
सदस्य															०६
सहायक सदस्य														०१	०१
कुल कुल				०७	०७		०७		०६	०६		०६	०६		२०

संविधान सभा

[Handwritten Signature]

PRINCIPAL
 Chembur Sarvanksh Shikshanshastri
 Mahur - 400 071
 Ramkrishna - Ankur Marg,
 Chembur Taluka, Mumbai - 400 071

प्रश्नपत्रिका, उत्तरसूची व गुणदान योजना

साधना विद्यालय, सायन
(घटक चाचणी परीक्षा)

नाव :- _____ हजेरी क्र. :- _____

नवमी कक्षा

वेळ : ६० मिनिटे

संस्कृतम् (सम्पूर्णम्)

एकूण गुण : २०

दिनांक : १० / ०१ / २०२४

सूचना :-

- सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- प्रश्नपत्रिका हीच उत्तरपत्रिका आहे.

(गद्यम्)

प्र. १ गद्यांश पठित्वा प्रश्नां उत्तरत ।

०६

वाजश्रवाः नाम दानपरः ब्राह्मणः आसीत् । एकादा सः विश्वजित्-यज्ञम् अकरोत् । समाप्ते यज्ञे सः ब्राह्मणेभ्यः दक्षिणाम् अपृच्छत् । दक्षिणायां सर्वदा प्रियं वस्तु यच्छेत् इति नियमः । किन्तु पिता वाजश्रवाः तु दक्षिणारूपेण दुग्धदाने असमर्थाः दुर्बलाः वृद्धाः च धेनूः अपृच्छत् । तस्य पुत्रः नचिकेताः तद् अपश्यत् । असमीचीनदानेन पिता भे नरकं गमिष्यति इति भीत्या सः पितरम् अपृच्छत्, "पितः, किं तव अतीव प्रियम् ?" इति पितः अवदत्, "वत्स, त्वमेव मम प्रियतमः ।" नचिकेताः पुनः अपृच्छत्, "तर्हि मां कस्मै दास्यति भवान्?" वाजश्रवसा किमपि उत्तरं न दत्तम् । द्विवारं त्रिवारं नचिकेतसा तदेव पृच्छत् । तदा क्रुद्धः भूत्वा पिता नचिकेतसम् "अहं त्वां मृत्यवे ददामि" इति अवदत् ।

पिता क्रोधावेशे एवम् उक्तवान् इति नचिकेताः अजानात् । तथापि पितुः आदेशपालनार्थं सः यमपुरम् अगच्छत् । यमपुरे यमः अनुपस्थितः । बालः नचिकेताः तत्रैव त्रीणि दिनानि यावत्, किमपि अभुक्त्वा अपीत्वा यमस्य प्रतीक्षाम् अकरोत् ।

अ) गद्यांशतः सकारान्तनामानि लिखत ।

वाजश्रवाः

नचिकेताः

आ) गद्यांशतः पूर्वकालवाचकं त्वान्तं ल्यबन्तम् अव्ययानि च लिखत ।

भूत्वा

अभुक्त्वा

अपीत्वा

PRINCIPAL

Chembur Sarvankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya
Rambhadracharya Marg,
Chembur, Mumbai - 400 071

इ) एकवाक्येन उत्तरत ।

०२

> वाजश्रवाः कः ?

वाजश्रवाः दानपशुः ब्राह्मणः ।

> दक्षिणायां किं यच्छेत् इति नियमः ?

दक्षिणायां सर्वदा प्रियं वस्तु यच्छेत् इति नियमः ।

ई) माध्यमभाषया उत्तरत ।

०२

> नचिकेताः यमपुरं किमर्थम् अगच्छत् ?

पितृभक्तः नचिकेताः । या पाठात् नचिकेतानि
प्रापत्त्या पितृभक्त्यै न्यूनीये वर्तन दोषमुक्त
व्यपि, यासाठी यमपुरात यमात्ता भेरण्यास
गिला ।

(पद्यम्)

प्र. २ पद्यांशं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत ।

०६

न घोरहार्यं न च राजहार्यं न भ्रातृभाज्यं न च भारकारि ।

व्यसे कृते वर्धत एव नित्यं विद्याधनं सर्वधनप्रधानम् ॥१॥

अयं निजः परो वेति गणना लघुघेतसाम् ।

उदारचरितानां तु वस्तुषु कुटुम्बकम् ॥२॥

परोपकाराय कलन्ति वृक्षाः परोपकाराय बहन्ति नद्यः ।

परोपकाराय दुहन्ति गावः परोपकारार्थमिदं शरीरम् ॥३॥

अ) विरुद्धार्थकशब्दं लिखत ।

०१

> निजः x पशुः ।

> नित्यम् x अनित्यम् ।

आ) एकवाक्येन उत्तरत ।

०२

> परोपकाराय नद्यः किं कुर्वन्ति ?

परोपकाराय नद्यः बहन्ति ।

> केषां कृते वसुधा एव कुटुम्बकं भवति ?

उदाश्वरितानां कृते वसुधा एव कुटुम्बकं भवति ।

इ) माध्यमभाषया उत्तरत ।

> परोपकारः नाम किम् ? के परोपकारमग्नाः ?

परोपकारः म्हणजे परः उपकार. दुसऱ्यापर उपकार म्हणजेच दुसऱ्यांना मदत करणे. वृक्ष इतरांना फळे देतात, नद्या त्यांचे पाणी आणि आई दूध दे इतरांच्या फायद्यासाठीच देतात.

> विद्यायाः महत्त्वं लिखत ।

विद्या ही सर्व प्रकारच्या धनोपेक्षा श्रेष्ठ आहे. कारण नोशकडून ती नोशली जाऊ शकत नाही. राजाकडून लुप्तपून होतली जाऊ शकत नाही. भावांमध्ये वाटणी होत नाही. तिच्या कधीही मार नसते. स्वर्च फेळी असता, इतरांना दिली असता नेहमी वाढतच जाते.

(व्याकरणम्)

प्र. ३ अ) सङ्ख्यारूपाणि लिखित्वा वाक्यानि पूरयत ।

- > तत्र पञ्चशु (५) बालकेषु कलहः उद्भूतः ।
- > जवानां (९) रात्रीणां समूहः नाम नवरात्रम् ।
- > षडङ्घ्रिः (६) विडालैः एकः एव मूषकः दृष्टः ।

आ) समासिकपदं मेलयत ।

अनु. क्र.	अ	उत्तराणि
१.	पत्रपुष्पाणि ।	मूषकः च मार्जारः च एतयोः समाहारः । (४)
२.	दुग्धशर्करम् ।	पत्राणि च पुष्पाणि च । (१)
३.	वृक्षलताः ।	दुग्धं च शर्करा च एतयोः समाहारः । (२)

PRINCIPAL
Chembur Sarvankash Shikshansabstra
Mukavidyakhya
Ranjit Chembur, Chembur Marg,
Chembur, Mumbai - 400 071

४. मूषकमार्जारम् । वृक्षाः च लताः च । (३)

(लेखनकौशलम्)

प्र. ४ अ) मञ्जूषातः शब्दान् योजयित्वा संवादं पूरयत ।

०४

संवादिनी - सुहृद्, अपि अद्य ग्लानः असि ?

तालवाद्यम् - अयि, अद्य संस्कृतदिनस्य कार्यक्रमः अभवत् । तत्र बालानां गीतगायनसमये बहु ताडितः वादितः च अस्मि ।

संवादिनी - आम् । अहमपि तत्र अभिवम् । बालैः सह स्वरतालयुक्ता अहमपि अगायम् ।

तालवाद्यम् - परन्तु त्वं न ग्लाना असि । हास्ययुक्तं तव वदनम् उल्लसति ।

संवादिनी - मित्र, त्वां वादकाः ताडयन्ति अतः त्वं ग्लानः भवसि मां तु अतीव कोमलतया वादयन्ति अतः अहं मधुरं गायामि । इदं मम हास्यस्य रहस्यम् ।

मञ्जूषा - (हास्ययुक्तं, हास्यस्य, सुहृद्, वादकाः, अभवम्, कोमलतया, बालानां, शालायां)

अथवा

आ) मञ्जूषातः शब्दान् योजयित्वा निबन्धं पूरयत ।

०४

सङ्गणकः - इदानीं काले सङ्गणकः भोजनम् इव आवश्यकः । सङ्गणकस्य साहाय्येन बहूनि कार्याणि सुकराणि जातानि । गणनकार्यं भवतु वा आन्तर्जाले अन्वेषणं, सः तूर्णमेव कार्यं करोति । अधुना तस्य भ्रमणभाषः, टैबयन्त्रम्, अङ्कसङ्गणकः एतानि रूपाणि प्रचलितानि । यदि आन्तर्जालसुविधा विद्युदुपलब्धिः वा न स्तः तर्हि सङ्गणकस्य कार्यं न भवति । तदा मनुष्यः असहायः भवति । तस्य अत्यधिकोपयोगेन आरोग्यविषयकाः समस्याः प्रादुर्भवन्ति । किन्तु तस्य सुयोग्येन साहाय्येन अस्माकं प्रगतिः एव ।

(आन्तर्जाले, मनुष्यः, आवश्यकः, कार्याणि, एतानि, सुयोग्येन, समस्याः, सङ्गणकस्य)

चात्तणीचे प्रश्नवाच पृथक्करण

प्रश्न क्रमांक	उपघटक	उद्दिष्टे	प्रश्नप्रकार	काठिपय पातळी	घुण	वेळ
प्र.१	अ) शब्दसंपदा	ज्ञान / आकलन	वस्तुनिष्ठ	शोषा	०१	२ मि.
	आ) शब्दसंपदा				०१	३ मि.
	इ) वर्णन	समाकलन	लघुत्तरी	मध्यम	०२	६ मि.
	ई) मध्यवर्ती कल्पना	अभिव्यक्ती	दीर्घान्तरी	कठीण	०२	७ मि.
प्र.२	अ) शब्दसंपदा	ज्ञान / आकलन	वस्तुनिष्ठ	शोषा	०१	३ मि.
	आ) वर्णन				समाकलन	लघुत्तरी
	इ) मध्यवर्ती कल्पना	अभिव्यक्ती	दीर्घान्तरी	कठीण	०३	७ मि.
						७ मि.
प्र.३	अ) व्याकरण	ज्ञान / आकलन	वस्तुनिष्ठ	मध्यम /	०१	३ मि.
	आ) व्याकरण			कठीण	०३	६ मि.
प्र.४	लेखनकौशलम्	अभिव्यक्ती	वस्तुनिष्ठ	मध्यम	०४	६ मि.

५५ मि.

+ ५ मि.

(checking)

एकूण ६० मि.

(१ तास)

निफालांचे संख्याशास्त्रीय विश्लेषण

अनु. क्रमांक	हजेरी क्रमांक	विद्यार्थ्यांचे नाव	गुण
१	०१	दुरेन बागवान	१३
२	०२	कार्तिकी घाडी	१८
३	०३	रिधा बापेकर	१९
४	०४	अनुपस्थित	
५	०५	श्रेया जाधव	१७
६	०६	अनुपस्थित	
७	०७	अनुपस्थित	
८	०८	तनिष्ठा मनि	१६
९	०९	ऐश्वर्या परब	१६
१०	१०	योगिता पाटील	१२
११	११	तन्वी पवार	१७
१२	१२	शमिका शमुगडे	१७
१३	१३	वैष्णवी साळस्कर	१३
१४	१४	नूतन साळवी	१७
१५	१५	सविना सय्यद	१७
१६	१६	सुस्मिता झाह	१८
१७	१७	प्रतुजा शिवापण	१७
१८	१८	खुशी शिंदे	१७
१९	१९	आयना उदमले	१५
२०	२०	आर्या यादव	१७
२१	२१	अनुपस्थित	
२२	२२	शाहिल कांबळे	१७

२३.	२३	संदेश कांबळे	१६
२४.	२४	अमित आरंडे	१२
२५.	२५	वर्धन ताथपडे	१६
२६.	२६	आशुष पाधमार	१६

मध्यमान (MEAN)

श्रेणीतील सर्व प्राप्तींकांची बेरीज करून झालेल्या बाहेरील प्राप्तींकांच्या एकूण संख्येने भाग दिल्यास येणारा भागाकार म्हणजेच श्रेणीचे मध्यमान होय.

सुट्या प्राप्तींकांपासून मध्यमान काढणे

$$M = \frac{\sum x}{N}$$

M = मध्यमान

x = श्रेणीतील एकूण प्राप्तींक

\sum = बेरीज दाखविणारे चिन्ह

N = एकूण प्राप्तींक

मी घेतलेल्या सारणीमधील विद्यार्थी संख्या २२ आहे. त्यांना सारणीमध्ये मिळालेले प्राप्तींक ९३, ९८, ९९, ९७, ९६, ९६, ९२, ९७, ९७, ९३, ९७, ९७, ९८, ९६, ९७, ९५, ९७, ९७, ९६, ९२, ९९, ९६ असले आहेत.

$$M = \frac{93 + 98 + 99 + 97 + 96 + 96 + 92 + 97 + 97 + 93 + 97 + 97 + 98 + 96 + 97 + 95 + 97 + 97 + 96 + 92 + 99 + 96}{22}$$

$$M = \frac{2159}{22}$$

$$M = 98.13$$

मध्यमान हे वितरणाचे सरासरी गुण आहेत. परीले खाद्यपीचे मध्यमान १६.१३ हे आहे, म्हणजेच बहुतांश गुण १६.१३ या गुणांभोवती आहेत. म्हणजेच बहुतांश विद्यार्थ्यांनी दिलेल्या परीलेन १६.१३ गुण मिळविले आहेत. मध्यमान वितरणाचे मध्यवर्ती मूल्य आहे.

मध्यांक (MEDIAN)

श्रेणीतील सर्व प्राप्तांक न्याळत्या किंवा उतरत्या क्रमाने सांडल्यानंतर श्रेणीमध्ये अवधी मध्यावर येणाऱ्या प्राप्तांक किंवा बिंदू म्हणजे मध्यांक होय.

शुद्ध्या प्राप्तांकांपासून मध्यांक काढणे

$$\text{Mdn} = \frac{N + 1}{2}$$

१३, १८, १९, १७, १६, १६, १२, १८, १७, १३, १७, १८,
१८, १६, १७, १५, १७, १७, १६, १२, १९, १६

$$\text{Mdn} = \frac{22 + 1}{2}$$

$$= \frac{23}{2}$$

$$= \underline{11} \quad (11^{\text{th}} \text{ score})$$

श्रेणीमध्ये ११ वा क्रमांक १७ आहे म्हणून
श्रेणीचा मध्यांक सुद्धा १७ आहे.

मध्यांक हे वितरणाने सरासरी गुण आहेत.
मध्यांक हे वितरणाचा दिन समान आणून विभाजने,

या राखणीचा मध्यांक १७ आहे. म्हणजेच
५०% विद्यार्थ्यांनी दिलेल्या न्यायणी परीक्षेत १७ प्राजांकाच्या
वर गुण मिळविले आहेत. आणि ५०% विद्यार्थ्यांनी
दिलेल्या न्यायणी परीक्षेत १७ प्राजांकाच्या खाली गुण
मिळविले आहेत.

म्हणजेच १० विद्यार्थ्यांनी १७ प्राजांकाच्या वर
गुण मिळविले आहेत, तर ११ विद्यार्थ्यांनी दिलेल्या
न्यायणी परीक्षेत १७ प्राजांकाच्या खाली गुण मिळविले
आहेत.

PRINCIPAL
Chembur Sarvankush Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
Banklaxmi Chowk, Chembur (Wing)
Chembur, Mumbai - 400 071

वेवूर एज्युकेशन सोसायटीचे
वेवूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय

आर.सी. मार्ग, वेवूर नाका, वेवूर, मुंबई - ४०० ०६१.

• विद्यार्थी परिषद •

दिनांक : ३०/०६/२०१९

सूचना

दिनांक ०६/०७/२०१९ रोजी महाविद्यालयाचे
'कान्हेरी गुंफा' या शिकारणी क्षेत्रभेटीचे
आयोजन केले आहे, तरी या क्षेत्रभेटीत सर्व
विद्यार्थी व प्राध्यापक यांच्या सहभाग
अनिवार्य आहे.

धन्यवाद!

विद्यार्थी परिषद विभाग

विद्यार्थी परिषद सचिव

प्राचार्य

प्राचार्य

वेवूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
आर.सी. मार्ग, वेवूर नाका, वेवूर, मुंबई - ४०००६१

Date: 08.07.2019

Time: 10.00

Programme: कांहेरी गुंफा - क्षेत्र भेट

—आम्हा सर्व विद्यार्थ्यांसाठी महाविद्यालयाने

दिनांक ०८/०७/२०१९ रोजी सकाळी १०.००
वाजता मुंबईतील बोबिवली येथे असणाऱ्या
संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यानाच्या शेकरच्या
शेकाल असलेल्या 'कांहेरी गुंफा' या ठिकाणी
खास क्षेत्र भेटीचे आयोजन केले होते.

नियोजन केल्याप्रमाणे आम्ही ५० विद्यार्थी
व ०५ शिक्षक उदयानुसार सकाळी १०.००
वाजता संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यानाच्या मुख्य
गेटपाशी जमा झाले. जमा झाल्यावर क्षेत्र
भेटीचे प्रमुख डॉ. केशव जाधव सर यांनी
प्रथम हेजेची घेतली व नंतर काही खास
सूचना दिल्या. त्या सूचनांमध्ये प्रामुख्याने
भाषण झाला कीर्तने नियम पाळायला हवेत.
भाषा गेल्यावर काय करायला हवे, काय करू
नये अशा सूचना दिल्या व नंतर आम्ही

निकट काडून शास्त्री उद्यानात प्रवेश केणे
 शास्त्री उद्यान ते कांहेरी गुंफा हे घाट किणे
 मिळचे अंतर असल्याने आम्ही उद्यानाच्या
 झरलेच्या बसनी गुंफाच्या पायचाशी किणे.
 तिचे बोल्यावर परत आम्ही निकट काडून गुंफाच्या
 क्षेत्रात प्रवेश केणे.

कांहेरी गुंफा क्षेत्रात एकूण 165 गुंफा
 असून आगूनची व्यातील बऱ्याचशा चोगल्या
 अवस्थेत आहेत. ह्या गुंफा प्राचीन असून त्या
 तथागत बुद्धांशी निगडित असून हे गुंफा क्षेत्र
 प्राचीन काळात 'विद्यादानाचे' काम करत होते.
 हे एक प्रशिद्ध असे व्याकाळी केंद्र होते. गुंफा
 क्र. 5 व 02 हे विहार व त्यात चैत्य असून ती
 आपल्या वैभवशाळी शिल्पकलेचा इतिहास सांगतात
 एकूणच ऐणी बघत असताना व गिरीक्षण करत
 असताना आम्हाला अचर्यचर्य मान्य वारत होते
 हे सर्व पहात व असून क्षेत्र असताना सायंकाळी
 चार कडी वाजणे याची कल्पनाच आली नाही.
 आम्ही स्वतःच स्वटे देण होते की स्वतःच आम्ही
 विसरणे होणे.

शेवटी सर्व आम्ही पूर्त एकूण माले आणि
 पाहिल्या भागावर चर्चा केली व 7:30 वा आम्ही
 तेथून घरी जायला निघाले.

Name & Signature of Rapporteur Name & Signature of Teacher Signature of Principal

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

प्राचार्य
 चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
 वार. सी. मार्ग, चेंबूर नाका, चेंबूर, मुंबई-४०००७

FIELD VISIT AT KANHERI CAVES BORIVALI – 6.7.2019

PRINCIPAL,
Chembur Sarvankosh Shikshanshastra
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
150 002

चेंबूर एज्युकेशन सोसायटीचे

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय

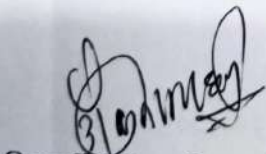
आर.सी. मार्ग, चेंबूर नाका, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०६१.

* विद्यार्थी परिषद *

दिनांक : ०८/०२/२०२०

सूचना

सर्व विद्यार्थी व प्राध्यापकांना सूचित करण्यात येते कि, आपल्या महाविद्यालयाची सहल दिनांक १७/०२/२०२० ते १९/०२/२०२० या दिवशी राजस्थान मधील 'जयपूर' या ठिकाणी जाणार आहे, तरी सर्व विद्यार्थी व प्राध्यापकांनी या शैक्षणिक, ऐतिहासिक स्थळ भेट व औद्योगिक क्षेत्र भेट सहनीत सहभागी व्हावे, ही विनंती.

विद्यार्थी परिषद विभाग

विद्यार्थी परिषद सचिव

प्राचार्य

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshstra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071

वेवूर प्रज्युकेषान सोसायटीचे
वेवूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय

आर.सी. मार्ग, वेवूर नाका, वेवूर, मुंबई - ४०० ०६१.

* विद्यार्थी परिषद *

दिनांक : ३०/०६/२०१९

सूचना

दिनांक ०६/०७/२०१९ रोजी महाविद्यालयाचे
'कान्हेरी गुंफा' या ठिकाणी क्षेत्रभेटीचे
आयोजन केले आहे, तरी या क्षेत्रभेटीत सर्व
विद्यार्थी व प्राध्यापक यांच्या सहभाग
अनिवार्य आहे.

धन्यवाद!

विद्यार्थी परिषद विभाग

विद्यार्थी परिषद सचिव

प्राचार्य
प्राचार्य

वेवूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
आर. सी. मार्ग, वेवूर नाका, वेवूर, मुंबई - ४०००६१

Date: 08.07.2019

Time: 10.00

Programme: कांहेरी गुंफा - क्षेत्र भेट

-आम्हा सर्व विद्यार्थ्यांसाठी महाविद्यालयाने

दिनांक ०८/०७/२०१९ रोजी सकाळी १०:००

वाजता मुंबईतील खोत्रिवली येथे असणाऱ्या

संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यानाच्या शेकरच्या

येकाळी असलेल्या 'कांहेरी गुंफा' या ठिकाणी

खास क्षेत्र भेटचे आयोजन केले होते.

नियोजन केल्याप्रमाणे आम्ही ५० विद्यार्थी

व ०५ शिक्षक उदरानुसार सकाळी १०:००

वाजता संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यानाच्या मुख्य

गेटपाशी जमा झाले. जमा झाल्यावर क्षेत्र

भेटीचे प्रमुख डॉ. केशव जाधव सर यांनी

प्रथम हजेरी घेतली व नंतर काही खास

सूचना दिल्या. त्या सूचनांमध्ये प्रामुख्याने

आपण झाला कोणते नियम पाळायला हवेत.

आता गेल्यावर काय करायला हवे, काय करू

नये अशा सूचना दिल्या व नंतर आम्ही

निकट काढून राष्ट्रीय उद्यानात प्रवेश करून
 राष्ट्रीय उद्यान ते कान्हेरी गुंफा हे राहिले
 मित्रांचे अंतर असल्याने आम्ही उद्यानाच्या
 आसलेल्या बसनी गुंफाच्या पायथ्याशी गेलो.
 तिथे गेल्यावर परत आम्ही निकट काढून गुंफेच्या
 क्षेत्रात प्रवेश केला.

कान्हेरी गुंफा क्षेत्रात एकूण 165 गुंफा
 असून आताही त्यातील बऱ्याचशा चांगल्या
 अवस्थेत आहेत. ह्या गुंफा प्राचीन असून त्या
 तथागत बुद्धांशी निगडित असून हे गुंफा क्षेत्र
 प्राचीन काळात विद्यादानाचे काम करत होते.
 हे एक प्रशिद्ध असलेल्या काळी केंद्र होते. गुंफा
 क्र. 5 व 02 हे विद्या व त्यात चैत्य असून ती
 आपल्या वैभवशाही शिल्पकलेचा व निहास सांगतात
 एकूणच ऐंगी घडत असताना व गिरिक्षण करत
 असताना आम्हाला ~~असलेल्या~~ मान्यतेचा वारत होते
 हे सर्व पहात बसून घेत असताना सायंकाळी
 चार कधी वाजणे पाहिले कल्पनाच साठी गाडी.
 आम्ही ~~व्यस्ता~~ स्वतः देण होते की स्वतःच आम्ही
 विसरलो होतो.

शेवटी सर्व आम्ही पुरत एकत्र झाले आणि
 पाहिलेल्या भागावर चर्चा केली व 7:30 ला आम्ही
 तेथून घरी जाऊन निघालो.

Name & Signature of Rapporteur Name & Signature of Teacher Signature of Principal

प्राचार्य
 चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
 कार. सी. मार्ग, चेंबूर नाका, चेंबूर, पुंढई-४०००७७

FIELD VISIT AT KANHERI CAVES BORIVALI – 6.7.2019

PRINCIPAL,
Chembur Sarvankosh Shikshanshastra
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg.

चेंबूर एज्युकेशन सोसायटीचे
चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय

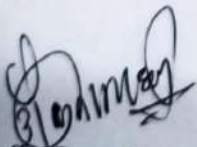
आर.सी. मार्ग, चेंबूर नाका, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७१.

* विद्यार्थी परिषद *

दिनांक : ०८/०२/२०२०

सूचना

सर्व विद्यार्थी व प्राध्यापकांना सूचित करण्यात येते कि, आपल्या महाविद्यालयाची सहल दिनांक १७/०२/२०२० ते १९/०२/२०२० या दिवशी राजस्तान मधील 'जयपूर' या ठिकाणी जाणार आहे, तरी सर्व विद्यार्थी व प्राध्यापकांनी या शैक्षणिक, ऐतिहासिक स्थळ भेट व औद्योगिक क्षेत्र भेट सहलीत सहभागी व्हावे, ही विनंती.

विद्यार्थी परिषद विभाग

विद्यार्थी परिषद सचिव

प्राचार्य

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshstra
Mahavidyalaya

R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071

Office: No. 10, Govindpantji Tanna, Raja Ram Velankar Marg Road, Goregaon, Mumbai 400034. Tel: 22812201

CHEMBUR SARVANKASH B'ED COLLEGE

TOUR TO: JAIPUR

All The Participants Are Requested To Assemble At Mumbai Central At 05.50 P.M. On Sunday 16th February'20.

01	MUMBAI	16.02.20	Sunday
Leave Mumbai Central at 06.50 P.M. by 12955 Jaipur Superfast Express in 3 Tier Sleeper compartments for Jaipur.			
02	JAIPUR	17.02.20	Monday
Arrival Jaipur at 12.45 P.M.. Transfer to hotel. After lunch visit CITY PALACE MUSEUM, HAWA MAHAL, etc. Return to hotel. Dinner & overnight.			
03	JAIPUR	18.02.20	Tuesday
After breakfast. AMER FORT, JAL MAHAL. Return to hotel for lunch. After lunch visit Nehru & BAPU BAZAAR for shopping. etc. Enjoy Music in the evening. Dinner and overnight.			
04	JAIPUR	19.02.20	Wednesday
After breakfast. Visit GOVT. MUSEUM. Return to hotel for lunch. After lunch BIRLA MANDIR, MOTI DUNGARI GANESH TEMPLE. Further transfer to Jaipur Railway Station. Leave for Jaipur Railway Station. Leave at 08.25 P.M. by 12980 Bandra Super Fast Exp. in 3 Tier Sleeper Compartments for Mumbai			
05	MUMBAI	20.02.20	Thursday
Arrival Mumbai Bandra Terminus Station at 04.20 P.M. /// TOUR ENDS ///			

HOTEL LAXMI NIWAS
 116, Near Vivek Vihar Metro St.,
 New Sanganer Road, Sodala,
 JAIPUR - 302019
 Tel.: 9829255671.

Important Note:
 Students should carry their own ID cards. If there is any fine in Railway because of ID or Name Change then that have to pay by you own.
 You have to punctual in Hotel Food & Sightseeing timings.
 If we visit any optional places then that charges you have to pay extra.
 Programme should be inter change as per time availability & that right should be Tour operator & teachers only.
 In case of damages whatever done by the participants, the cost of the same has to be borne by her.
 Any damages found in the hotel rooms / bus should immediately bring to the notice of the Hotel / bus authority through the Tour operator.

FOR KLASSIC HOLIDAYS : SHRIRAM M. MULYE : 9819661254

B.ED EDUCATIONAL TRIP 2020 JAIPUR

F.V. CLASS

SR.NO	NAME OF THE STUDENT	AGE	SEAT NO	A
1	BHAVANA JAINAR	21		
2	BHADYSHREE RAMSANI	20		
3	RASHIKA MISTRY	21		
4	DIKSHA WARDHANI	21		
5	KALPITA SAATKAR	23		
6	PHIYI SANGHAI	23		
7	RENUKA S			
8	NEHA SIDDIQUI			
9	SARAH SHAIKH	20		
10	SIMRAN KAMBLE	21		
11	AMRUTA			
12	RAMINA KHAN			

SY CLASS

13	BHAVANA PAL	26
14	PRADNYA PATIL	22
15	PRINYANKA SINGH	28
16	SAMROZE SIDDIQUI	25
17	SANA SHAIKH	24
18	KIRTI KHANDOGALE	24
19	DNYANRAY M	22
20	PRANALI	22
21	PRADIP BHOYE	25
22	KALPESH DHUM	25
23	NIKITA SHRKE	27
24	SANSKRUTI GHARAT	23
25	CHETAN RAJE	25
26	SAPNA TIWARI	24
27	MADHURI JAISWAL	22
28	DIAPLI PATIL	28
29	SANJAY DABHOLKAR	27
30	PURVA CHORGE	25
31	ASHWINI BERDE	29
32	MEERA KANOJIYA	24
33	HUMA SIDDIQUI	23
34	NEELAM SANGLE	30
35	SEEMA DHILPE	24
36	JYOTI INGLE	22
37	PRITESH POOJARY	24
38	AMARJEET YADAV	24
39	KISHOR VIAGH	24
40	SMITHA UDARI	
41	HARESH	
42	RAGHAV S	
43	PHATIBHA	37

Chembur Education Society's
CHEMBUR SARVANKASH SHIKSHANSHAstra MAHAVIDYALAYA

R. C. MARG, NEAR MUNICIPAL FISH MARKET, CHEMBUR, MUMBAI - 071

जगपूर - बचक भंड
Academic Year 2018-20

17/02/2020 to 19/02/2020

Sr. No.	Name of the students	Sign.
1	ADSULE PRATIBHA SANDEEP	✓
2	ANSARI ANJUM JAHAN MOHD NAIM	
3	APTE AMRITA SHAILESH	
4	BERDE ASHWINI PANDURANG (PATIL)	
5	BHARDWAZ REENA RAMCHANDRA	✓
6	BHOYE PRADIP SURESH	✓
7	CHORGE PURVA DNYANESHWAR	✓
8	DABHOLKAR SANJAY VASANT	✓
9	DAKARE HARESH BABU	✓
10	DHILPE SEEMA BABAN	✓
11	DHUM KALPESH JAYRAM	✓
12	GAYATRI MOHAN	
13	GHARAT SANSKRUTI PRADIP	✓
14	GOKHALE APURVA ANAND	✓
15	INGLE JYOTI VILAS	✓
16	JADHAV SWATI MOHAN	
17	JAISWAL MADHURI RAVINDRAKUMAR	
18	JAISWAL SHWETA RAMJI	✓
19	JITEKAR PRANALI BHOLENATH	✓
20	JOSHI SUHASINI SANJAY	✓
21	KADAM ABHAY ASHOK	
22	KANOJIYA MEERA DUKHIRAM	✓
23	KHAN ZOHRA DILSHAD AHMED	
24	KHANDAGALE KIRTI GAUTAM	
25	KOHAD VAISHALI GANESH	

Sr. No.	Name of the students	Sign.
26	MHASKAR DNYANRAJ LAXMAN	✓
27	OHAL DIPALI SHAHURAO	
28	PAL BHAVANA RAMKRIPAL	
29	PALKHEDE SAYALI VITTHALRAO	
30	PATHAK PRIYA SUBHASH	
31	PATIL DIPALI DIGAMBAR	✓
32	PATIL GAURI SHARAD	
33	PATIL PRADNYA DATTARAM	✓
34	PUJARI PRITESH SADANAND	✓
35	RAJE CHETAN SHANKAR	✓
36	SANGLE NEELAM MAHESH	✓
37	SAPKALE VIDYA VASANT	✓
38	SHAIKH EJAZ ANWARBASHA	
39	SHAIKH SANA NAYEEM	✓
40	SHIRKE NIKITA BALIRAM	
41	SIDDIQUI HUMA PARVEEN SANAULLAH	✓
42	SIDDIQUI SUMROZE SHAN MOHD.	
43	SINGH PRIYANKA GOPAL	
44	SONAWANE SAMBHAJI SHIVAJI	✓
45	TIWARI SAPNA OMPRAKASH	✓
46	UDARI SMITHA KRISHNA	✓
47	UDARI SRUTHI KRISHNA	
48	WAGH KISHOR HANUMANT	✓
49	YADAV AMARJEET	✓
50	YADAV SNEHAL SANJAY	✓

Date: _____
Programme: ऐतिहासिक स्थळ भेट - जयपूर राजस्थान

Report of the programme :- (If required attach additional sheets)

दरवर्षी प्रमाणे २ म्हणजेच गाडी वर्षी
आमच्या महाविद्यालयाने 17/02/2020 ते
19/02/2020 या कालावधीत आमची
ऐतिहासिक स्थळ भेट व ऑर्गोनिजिक क्षेत्रभेट
जस्थान मधील जयपूर या ऐतिहासिक व
क्रीडी म्हणून ओळखल्या जाणाऱ्या या
काणी आयोजित केली होती.

नियोजनाप्रमाणे आम्ही 48 विद्यार्थी
प्रशिक्षार्थी) 4 प्राध्यापक व 1 शिपार्डि असे
3 जण आम्ही संख्याकाळी 17/02/2020
जी संष्ट 7:30 वाजताच्या जयपूर सुपरफास्ट
प्रेशने जयपूरला निघालो, जयपूरला
त असताना मध्ये बोशिवली व विरार
प्रानकात गाडी थांबली असता आमच्यासोबत
येणाऱ्या काही विद्यार्थ्यांनी तिथे येऊन
म्हाला खाऊ व शुभेच्छा दिल्या. रात्रभर
म्ही गाडीत खुप मज्जा केली, कारण
म्ही सर्वजण एकच रैल्वेच्या एकाच बोगीत

सलो होतो.

जयपुर कधी आले याची आम्हाला
जीव्य आली नाही. सकाळी 11:45 ला
ही जयपुर या रेल्वे स्टेशनला उतरली,
नेत्रून व्यवस्था केल्यानुसार आम्ही असमध्ये
न हॉटेल्मध्ये (राजकमल) * गेलो,
सा राय हॉटेल्मध्ये आमच्या बाह्याची
वस्था केली गेली होती. इथे आम्ही
12:30 ला पोहोचलो.

फ्रेश होऊन आम्ही सर्वांनी एकत्रित
वन घेतले थोडा वेळ आराम केल्यावर
म्ही सर्वांच्या सर्व असने राजमहल व
वाइमहल, राजमहलामध्ये प्रत्येक राजाची
पाहिली दिलेली होती, ती आम्ही समजून
गतली, तिथे असणाऱ्या म्युझियमला भेट
दिली. अशाप्रकारे 6:00 वाजेपर्यंत आम्ही
जमहल पाहिला व त्यानंतर जवळच
संगारे जयपुर मधील प्रख्यात इंग्रजांच्या
गळात बांधलेल्या म्युझियममध्ये गेली,
म्युझियमची आम्ही पूर्ण इतिहास जाणून
गता, हे म्युझियम बाघत असताना जयपुरा
अवशाली इतिहास आमच्या * डोळ्यांसमोर
आणू शकिला.

Name & Signature of Teacher

Signature of Principal

दुसऱ्या दिवशी म्हणजेच 18/02/2023

आम्ही अरवळी पर्वत शंगेत राजामान
हाने बांधलेल्या काय महालात गेलो
निशाय रमणिय व प्रेक्षणीय असा तो
गला होता. आम्ही गेलो त्यावेळी तिथे
जिन्नपट्याचे शुटींग चालू होते. या
महालाचा इतिहास जाणून घेताना, जेव्हा
कलशची पत्नी जोधा द्या जन्म घ्याय
हलात झाला व शिक्षणही तिच इथेच
ले, असे आम्हाला समजले. काय महाला
उभे राहिल्यानंतर आम्हालाय कळत नव्हत
आमच्यासमीर काय आहे, कारण सर्विय
गणी आम्हीच आम्हाला दिसत होते, हा
हाला अद्वितीय - असाय आहे.

यानंतर आम्ही दुपारी 3:00 वाजता
वन करुण हवा महाला पाहयला गेलो,
सुद्धा एक आश्चर्य असे मानायला
ग. अद्वितीय व प्रेक्षणीय असाय हा
गला आहे. यानंतर आम्ही जवळच
सलेल्या हॅन्डलूम या सरकारी फॅक्ट्रीत
लो, येथे गेल्यानंतर तिथे उत्पादित
गेल्या वस्तू पाहिल्यानंतर त्या घेव्याया
हा अनावर झाला व आम्ही प्रत्येकाने

त्या वस्तू खरेदी केल्या.

तिसऱ्या दिवशी सकाळी नाश्ता
केल्यानंतर नियोजनाप्रमाणे आम्ही
जन्ममहाला बघायला गेलो, आदित्य
असलेला हा महाला आमच बक्ष
पेढून घेत होता. यानंतर दुपारचे
जेवण झाल्यानंतर आम्ही वेद्यशाखेत
गेलो मिया इतिहास गावून घेतला
व संध्याकाळी ५:०० वाजता आम्ही
मुंबईला येण्यासाठी जयपूर स्टेशनवर
आलो. आमची गाडी संध्याकाळी
जयपूर स्टेशनवरून ५:३० वाजता
सुटली. येताना ही आम्ही गाडीमध्ये
खूप मज्जा मस्ती केली. सकाळी
२०/०२/२०२० ला ११:०० वाजता आम्ही
बांद्रा टर्मिन्स ला उतरलो.

अशाप्रकारे सुखद, आनंददायी,
मनाला प्रसन्नता देणारे संध्याला
मेट दिल्याची आम्हाला आनंद
झाला.

शिवानी जितेंद्र नाथडे.

सुखे

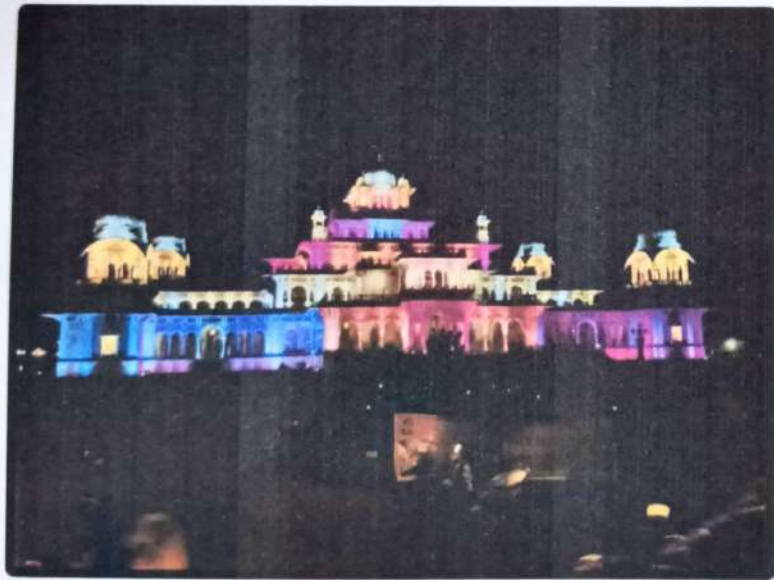
Signature

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

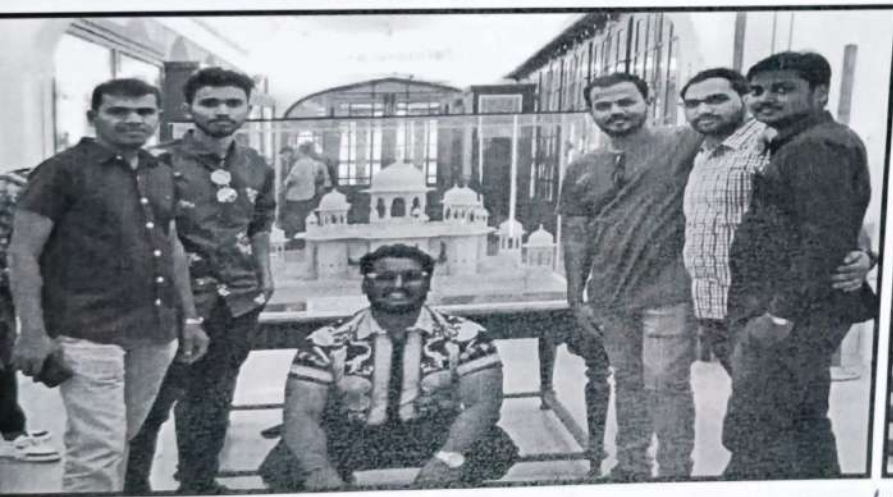
Jaipur picnic

EDUCATIONAL VISIT AT JAIPUR, RAJSTHAN- FEBRUARY 2020

Handwritten signature

PRINCIPAL
Chombur Sarvankosh Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chombur Naka, Mumbai - 400 075

चेवूर एज्युकेशन सोसायटीचे
चेवूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
चेवूर, मुंबई-४०० ०७१

विद्यार्थी परिषद: २०२१ - २०२२

दिनांक -

०७.०४.२०२२

सूचना

सर्व विद्यार्थी व प्राध्यापक यांना सूचित
करवयात येते की, आपल्या महाविद्यालयाची ऐतिहासिक
स्थळ भेट, आर्योगिक क्षेत्र भेट व शैक्षणिक क्षेत्र भेट
दिनांक २२ एप्रिल व २३ एप्रिल २०२२ रोजी 'महाबळेश्वर'
या ठिकाणी आयोजित करवयात आली आहे, तशी सर्व
विद्यार्थ्यांनी या क्षेत्र भेटीत सहभाग घ्यावा.

धन्यवाद!

श्री. अ. ग. ध. व.
विभाग प्रमुख

प्रभारी प्राचार्य

प्राचार्य
चेवूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण वेवूरकर मार्ग, चेवूर, मुंबई - ४०० ०७१.

KLASSIC HOLIDAYS

No. Goregaonkar Lane, Raja Ram Mohan Roy Road, Mumbai 400004. Mob : 9819661254

INVOICE

INV.NO. 0018/22

DATE: 12/04/2022

ARVANKASH VIDYALAYA

STUDY TOUR TO: MAHABALESHWAR

Advance payment for Mahabaleshwar Tour of B'ED Dept. students & Staff members

Detail's of Tour	Rate for student	No of student	Total amount of Transportation
Educational tour Conducted from 22nd April,22 to 23rd April,22.	Per Student Rs.	Students	Total : Rs. 38,000/- Chq. Rs.: Chq. No.: Bank:

over is less than 20 Lakh per annum. Therefore we are not applicable for GST Registration. We are not charging GST on any invoices/payments. If required, we are ready to submit our PAN Copy AIOPM0399Q for your reference.

In Favor of "KLASSIC HOLIDAYS"

g you

ithfully,

KLASSIC HOLIDAYS

S. Mulye

S. M MUYE (Partner)

Approved

Industrial visit of B:ED. (Second year St.)
"मराठी माध्यम"

6/50, Goregaonkar Lane, Raja Ram Mohan Roy Road, Mumbai 400004. Mob : 9819661254

INVOICE

SR SARVANKASH VIDYALAYA

INV.NO. 0018/22

DATE: 12/04/2022

STUDY TOUR TO: MAHABALESHWAR

Advance payment for Mahabaleshwar Tour of B'ED Dept. students & Staff members

Detail's of Tour	Rate for student	No of student	Total amount of Transportation
Educational tour	Per Student	Students	Total : Rs. 38,000/-
Conducted from 22nd April,22 to 23rd April,22.	Rs.		Chq. Rs.: Chq. No.: Bank:

turnover is less than 20 Lakh per annum. Therefore we are not applicable for GST Registration. we are not charging GST on any invoices/payments. If required, we are ready to submit our PAN Copy No. AIOPM0399Q for your reference.

Payment in Favor of "KLASSIC HOLIDAYS"

Thanking you
Yours faithfully,

KLASSIC HOLIDAYS

RAM MULYE (Partner)

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

KLASSIC HOLIDAYS

ca. Goregaonkar Lane, Raja Ram Mohan Roy Road, Mumbai 400004. Mob : 9844661254

CHEMBUR SARVANKASH B'ED VIDYALAYA

TOUR TO : MAHABLESHWAR - PANCHGANI

MUMBAI - PANCHGANI

Leave Chembur College Campus at night 11.30 P.M. by special bus for Panchgani. Night travel.

PANCHGANI - MAHABALESHWAR - PANCHGANI

Arrive Panchgani in the early morning. Transfer to hotel. Evening visit Table Land, Parsi Point, Mapro Factory Outlet. After lunch visit Venna lake, madhusagar honey factory & shopping. Return to hotel. Dinner & overnight.

PANCHGANI - MUMBAI

After breakfast, visit Mahabaleshwar temple. After early lunch leave for Mumbai. Enroute visit Pratapgarh Fort. Arrive Mumbai in the late evening.

Tour Cost : Per Head Rs. 3,750/-

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya
(Affiliated to University of Mumbai, Recognised by N.C.T.E.)

Phone : (O) 022 2527 2162, 2522 1439 (D) 2527 8225

Reaccredited 'A' by NAAC

Date : 22/04/2022

No. CSSM /

श्री. व्यंकटेश्वर
पुस्तकांचे गाव
कोल्हापूर, ता. महाबळेश्वर
जि. सांगली

स. म. लोखंडे

आम्ही चेंबूर सर्वशिकशिक्षण महाविद्यालय, चेंबूर, मुंबई-४००७०१.

५५ व्या वार्षिक व ५ शिक्षक जापाना जागतिक शिक्षकांच्या
पुस्तकांच्या गावात केले दि. २२/०४/२०२२ शुक्रवार रोजी
केले दिली. जापाना समुदाय मार्गदर्शना व ध्यात जाणारे
शातशे जाकार!

धन्यवाद!

(Signature)
अ. र. लोखंडे

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Chembur Education Society's

Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

(Affiliated to University of Mumbai, Recognised by N.C.T.E.)

Phone : (O) 022 2527 2162, 2522 1439 (D) 2527 8225

Reaccredited 'A' by NAAC

Date :

No. CSSM/ Rs. 300/- Return

Sr. No.	Name of the Participant	Remark
1	Birari Manisha Krishna	Birari
2	Borhade Shobha Raju	Borhade
3	Chaudhari Shamali Dilip	Chaudhari
4	Dhindale Vilas Chindhu	Dhindale
5	Dhodi Chetan Vasant	Dhodi
6	Gawari Kalpesh Bhaskar	Gawari
7	Ghare Suresh Sakharan	Ghare
8	Golipkar Tejal Jitendra	Golipkar
9	Gorkhana Vikas Damodar	Gorkhana
10	Kanphade Rajshree Anil	Kanphade
11	Karandikar Harshala Digamber	Karandikar
12	Khairmode Priti Mohan	Khairmode
13	Khutade Rupika Rama	Khutade
14	Madiwale Anuja Sharad	Madiwale
15	Mahambare Omkar Vikas	Mahambare
16	Matera Akshya Kisan	Matera
17	Mishra Goldy Devishankar	Mishra
18	Parab Vaidehi Vithal	Parab
19	Sathe Hemant Parshuram	Sathe
20	Solankar Savita Savanta	Solankar
21	Tawade Kavita Nathuram	Tawade
22	Terekar Sadhana Baban	Terekar
23	Thakare Deepak Rajendra	Thakare
24	Umtol Santosh Shankar	Umtol
25	Vaidya Shivani Chandrashekhar	Vaidya
26	Varangade Vinod Sakharan	Varangade
27	Vyas Yash Deepak Kumar	Vyas
28	Warangade Amit Prabhakar	Warangade
29	Warangade Manoj Sakharan	Warangade
30	BORASE GAURI CHANDRAKANT	BORASE
31	DESHMUKH MOHAN RAMDAS	DESHMUKH
32	DEVROKHAR PRATIMA RAJENDRA	DEVROKHAR
33	FADAWALE DILDAR VISHNU	FADAWALE
34	INGOLE PIYUSH DHANRAJ	INGOLE
35	JADHAV GOURI ROSHAN	JADHAV
36	JADHAV MANISHA MANIK	JADHAV
37	KHANDEKAR SAKSHI PRAKASH	KHANDEKAR

2/-

R. C. Marg, Near Municipal Market, Chembur Naka, Chembur, Mumbai - 400 071.

Website : www.cssm.in E-mail : principal@cssm.in

Chembur Education Society : 022-2528 6146 / 2528 8752

Chembur Education Society's

Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

(Affiliated to University of Mumbai, Recognised by N.C.T.E.)

Phone : (O) 022 2527 2162, 2522 1439 (D) 2527 8225

Reaccredited 'A' by NAAC

Date :

No. CSSM /

Sr. No.	Name of the Participant	Remark
38	MAGARE SHITAL RUSTAM	<i>[Signature]</i>
39	MAHADIK PRACHI SURESH	<i>[Signature]</i>
40	PARDHI ANITA RADKA	<i>[Signature]</i>
41	PATIL VARUNA AMOL	<i>[Signature]</i>
42	SANAP BHAGYASHRI BHARAT	Ab
43	THUL HARSHALI EKNATH	<i>[Signature]</i>
44	TRIPATHI NIDHI SANJAY	<i>[Signature]</i>
45	VELKAR SANTOSH MAHENDRA	<i>[Signature]</i>
46	WANGIKAR MANASI SANJAY	<i>[Signature]</i>
47	Dr. Jadhav Keshar R.	<i>[Signature]</i>
48	Dr. Gangurde Ravindra G.	<i>[Signature]</i>
49	Dr. Deshmukh Umakant V.	<i>[Signature]</i>
50	Dr. Jadhav Jayesh R.	<i>[Signature]</i>
51	Shri. Rane Jitendra B.	

[Signature]
प्राचार्य

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूरकर मार्ग, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७१.

R. C. Marg, Near Municipal Market, Chembur Naka, Chembur, Mumbai - 400 071.

Website : www.cssm.in E-mail : principal@cssm.in

Chembur Education Society : 022-2528 6146 / 2528 8752

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

(Affiliated to University of Mumbai, Recognised by N.C.T.E.)

Phone : (O) 022 2527 2162, 2522 1439 (D) 2527 8225

Reaccredited 'A' by NAAC

No. CSSM /

Date :

Sr. No.	Name of the Participant	Remark
1	Birari Manisha Krishna	
2	Borhade Shobha Raju	9049992067
3	Chaudhari Shamali Dilip	8080098268
4	Dhindale Vilas Chindhu	9769496974
5	Dhodi Chetan Vasant	8286512474
6	Gawari Kalpesh Bhaskar	8698038267
7	Ghare Suresh Sakharam	7798107139
8	Golipkar Tejal Jitendra	9545212377
9	Gorkhana Vikas Damodar	9930826105
10	Kanphade Rajshree Anil	7303357780
11	Karandikar Harshala Digamber	9689327382
12	Khairmode Priti Mohan	9930721022
13	Khutade Rupika Rama	7506217375
14	Madiwale Anuja Sharad	9511953509
15	Mahambare Omkar Vikas	9773618427
16	Matera Akshya Kisan	9022522645
17	Mishra Goldy Devishankar	9637711820
18	Parab Vaidehi Vithal	7738002897
19	Sathe Hemant Parshuram	8928737539
20	Solankar Savita Savanta	7769824286
21	Tawade Kavita Nathuram	9702561743
22	Terekar Sadhana Baban	9869273838
23	Thakare Deepak Rajendra	8605245978
24	Umtol Santosh Shankar	9867530081
25	Vaidya Shivani Chandrashekhar	7030095876
26	Varangade Vinod Sakharam	9619672442
27	Vyas Yash Deepak Kumar	8779556676
28	Warangade Amit Prabhakar	7738726515
29	Warangade Manoj Sakharam	7066011932
30	BORASE GAURI CHANDRAKANT	766135924
31	DESHMUKH MOHAN RAMDAS	8080223646
32	DEVROKHAR PRATIMA RAJENDRA	7506989138
33	FADAWALE DILDAR VISHNU	9370554719
34	INGOLE PIYUSH DHANRAJ	7276020289
35	JADHAV GOURI ROSHAN	8208994639
36	JADHAV MANISHA MANIK	9869954916
37	KHANDEKAR SAKSHI PRAKASH	9004441865

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

(Affiliated to University of Mumbai, Recognised by N.C.T.E.)

Phone : (O) 022 2527 2162, 2522 1439 (D) 2527 8225

Reaccredited 'A' by NAAC

No. CSSM /

Date :

Sr. No.	Name of the Participant	Remark
38	MAGARE SHITAL RUSTAM	
39	MAHADIK PRACHI SURESH	9767482908
40	PARDHI ANITA RADKA	9869958686
41	PATIL VARUNA AMOL	8806343714
42	SANAP BHAGYASHRI BHARAT	9096142545
43	THUL HARSHALI EKNATH	AB
44	TRIPATHI NIDHI SANJAY	8108098820
45	VELKAR SANTOSH MAHENDRA	8451917285
46	WANGIKAR MANASI SANJAY	9594587455
47	Dr. Jadhav Keshar R.	9702614551
48	Dr. Gangurde Ravindra G.	9221020100
49	Dr. Deshmukh Umakant V.	9930168806
50	Dr. Jadhav Jayesh R.	9833579521
51	Shri. Rane Jitendra B.	9209670238
		8652422636

(Signature)

प्राचार्य

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूरकर मार्ग, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७१.

ऐतिहासिक क्षेत्र , औद्योगिक क्षेत्र व शैक्षणिक क्षेत्र भेट
अहवाल

22/04/2022 व 23/04/2022

दिनांक : 26/04/2022

आपल्या देशात प्राचीन काळापासून ऐतिहासिक वास्तू, ठिकाणे व शैक्षणिक स्थळे अस्तित्वात आहेत . आपल्या महाराष्ट्रात असणारे गड, गुफा आणि शैक्षणिक हब ही आपणाला आपल्या शौर्यची आपल्या इतिहासाची आणि पराक्रमाची ओळख करून देत असतात . आपण सुट्टीच्या दिवसांमध्ये किंवा शालेय जीवनात एखादा किल्ला पाहण्यासाठी किंवा त्या किल्ल्यावर आनंद लुटण्यासाठी जात असतो . मात्र यातून या ऐतिहासिक स्थळांचे पवित्र राखण्यास आपण विसरतो व त्याचा परिणाम हा आपल्या वैभवशाली इतिहासा वरती होतो . आज वाढत्या पर्यावरणामुळे अनेक पर्यावरणीय समस्या निर्माण होत असून त्या जर वेळेत आपण आवर घातला नाही तर आपला ऐतिहासिक ठेवा गमावून बसू .

आपला हा ऐतिहासिक ठेवा अभ्यासाण्यासाठी व अनुभवण्यासाठी महाबळेश्वर व प्रतापगड व बाह्य अकॅडमी येथे . दिनांक 22 /4 /2022 ते 23 /4 /2022 रोजी प्रत्यक्ष भेट दिली.

नियोजना प्रमाणे दिनांक 21/04/2022 रोजी रात्री

11:00 वाजता .आम्ही महाविद्यालयांमध्ये विद्यार्थी व शिक्षक एकत्रित जमलो व
11:30 वाजता बसने आमच्या ऐतिहासिक, औद्योगिक व शैक्षणिक भेटीसाठी .
सातारा जिल्ह्यातील महाबळेश्वर या ऐतिहासिक स्थळी प्रायान केले .रात्रभर प्रवास
करून आम्ही सकाळी 6 वाजता पाचगणी या ठिकाणी पोहचलो . आमचे राहण्याचे
ठिकाण क्लासिक हॉलिडे (klassic holiday) येथे पोहोचलो. नियोजन प्रमाणे
आम्ही सर्वजण फ्रेश होऊन व नाश्ता करून सकाळी 9 वाजता पुस्तकाचे गाव
भिल्लार, ता. महाबळेश्वर, जि. सातारा या ठिकाणी बरोबर 10 वाजता आम्ही
पोहोचलो. तेथे गेल्या नंतर त्या पुस्तकांच्या गावातील प्रमुख सरपंच व शासकीय
अधिकारी यांच्यासोबत ग्रामपंचायतीच्या सभागृहात सभा झाली . त्या सभेत
आम्हाला त्यांनी पुस्तकांचे गाव ही संकल्पना कशी उदयास आली, तिची उद्दिष्टे
काय होती व ती शासनाकडून कशी राबवली जात आहे . याविषयी सविस्तर
माहिती दिली. एकूण 78 घरांमध्ये त्यांच्या दर्शनी एका बाजूला पुस्तकाचे कॉर्नर उभे
केलेले . वाचनालया सारखे दिसले . आम्ही बहुतांश घरांमध्ये जाऊन दुपारी 1:30
पर्यंत पुस्तके हाताळली व पुस्तके वाचली . पुस्तके कशी मिळवायची याची प्रक्रिया
समजून घेतली. आमच्यातील बऱ्याच जणांनी पुस्तकांची खरेदी केली .

दुपारी जेवणानंतर नियोजनाप्रमाणे आम्ही औद्योगिक क्षेत्र भेटीसाठी महाबळेश्वर या ठिकाणी असलेल्या Mopro फॅक्टरी ला भेट दिली व ही फॅक्टरी कशी चालते . कोणते (product) उत्पादन घेते . त्याची सविस्तर माहिती घेतली व कंपनी मध्येच आम्ही काही फूड प्रॉडक्ट्स आम्ही खरेदी केले व नंतर आमचा ताफा हा प्रतापगडाच्या दिशेने चालू लागला . आम्ही प्रतापगडाच्या पायथ्याशी बरोबर सायं 5 वाजता पोहोचलो . आम्हाला या ठिकाणी 5 ते 8 असा 3 तासाचा वेळ दिला गेला . सोबतच मार्गदर्शक ही दिला गेला.

संपूर्ण प्रतापगड पाहण्यात व त्याची एकूण माहिती घेण्यात कधी वेळ निघून गेला हे आम्हाला समजलेच नाही. किल्ल्याच्या बांधणी पासून ते भारताचे पहिले पंतप्रधान मंत्री पंडित नेहरू यांच्या हस्ते भारताच्या स्वातंत्र्यानंतर या किल्ल्याचा उत्तर दिशेला भव्य मैदानात उभारण्यात आलेल्या अश्वरूढ पुतळा बसवण्यापर्यंतचा इतिहास आम्ही जाणून घेतला. व आम्हालाही असे इतिहासाचे साक्षीदार व्हावे ही भावना विकसित झाली.

दुसऱ्या दिवशी म्हणजेच 23 /4 /2022 रोजी

नियोजनाप्रमाणे सकाळी 9:30 वाजता पाचगणी येथे असलेल्या बाह्य अकॅडमी या आंतरराष्ट्रीय शैक्षणिक ठिकाणाला भेट दिली .येथे 9:45 ते 11:30 या वेळीत आम्हाला अकॅडमीची स्थापना का केली गेली आहे. कोणी केली , अकॅडमीची उद्दिष्टे काय आहेत . याची माहिती दिली गेली व नंतर मूल्याचे शिक्षण कसे द्यावे या विषयावरती कार्यशाळा आमच्या वरती घेतली .याहून हसत खेळत मूल्य कशी बिंबवावित यांची आदर्शवत आकलन आम्हाला झाले .

नंतर आम्ही verma lake व table point या ठिकाणी भेटी दिल्या . मौज्ज , मस्ती केली . आणि वाईला उतरल्यावर आम्ही तेथील गणेश देऊळ याला भेट दिली . नंतर तेथे जवळ असलेल्या Madhu sugar honey factory ला भेट दिली . सायंकाळी 4 वाजता आम्ही परत परतीच्या प्रवासाला निघालो व महाविद्यालयांमध्ये आम्ही रात्री 10 वाजता सुखरूप पोहोचलो.

या क्षेत्रभेटीतील आम्हाला अनुभव मिळाला. हा अनमोल असा होता . या क्षेत्रभेटीमुळे आयोजन नियोजन कसे करावे. तेथे गेल्यावर नक्की काय बघावं, कोणत्या नोंदी घ्याव्यात, कसं जगावं व कसं जपायला हवं याचं प्रत्यक्ष अनुभवा द्वारे आकलन झालं आणि हाच क्षेत्रभेटीचा हेतू आमचा सफल झाला.

3/10/2019

EDUCATIONAL VISIT AT MAHABALESHWAR- APRIL 2022

Dr. A. S. ...
PRINCIPAL
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Maru.

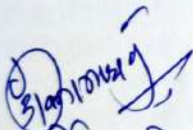
चेवूर एज्युकेशन सोसायटीचे
चेवूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
चेवूर, गुवई-४०० ०७९

विद्यार्थी परिषद: २०२२ - २०२४

सूचना

दिनांक - २३/०२/२०२३

सर्व विद्यार्थी, प्राध्यापक व शिकेकेतर कर्मचारी यांना सूचित करण्यात येते की, आपल्या महाविद्यालयाची स्थलभेट व औद्योगिक क्षेत्रभेट दि. १० व ११ मार्च, २०२३ रोजी बोईसर या ठिकाणी आयोजित करण्यात आलेली आहे. तरी जे विद्यार्थी, प्राध्यापक व शिकेकेतर कर्मचारी या क्षेत्रभेटीत सहभागी होऊ इच्छितात, त्यांनी आपली नावे सोबत जोडलेल्या यादीतील आपल्या नावासमोरील रकमान्यात सही करून नोंद द्यावी, ही विनंती.

विद्यार्थी परिषद
प्रमुख

विद्यार्थी परिषद
सचिव

प्राचार्य

चेवूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूरकार मार्ग, चेंबूर, गुवई - ४०० ०७९.

Date: 14 मार्च 2023

Programme: शैक्षणिक व ऐतिहासिक स्मरणोत्सव

Report of the programme :- (If required attach additional sheets)

शैक्षणिक स्मरणोत्सव व स्मरणोत्सवासाठी बोर्डसर येथील 'मामाच्या गाव' हे ठिकाण निश्चित करण्यात आले. तेथे येथ्या-जाथ्याचे नियोजन करण्यात आले व 90 व 99 मार्च 2023 हे दोन दिवस निश्चित करण्यात आले. प्रगल्भेजण एकत्र होऊन बोर्डसर स्टेशनला पोहोचलो. तेथून गडावराने टॅक्सीतून मामाच्या गावी पोहोचलो. तेथे पोहोचल्यानंतर आमचे स्वागत करण्यात आले त्यानंतर नाश्ता देण्यात आला. तेथील निमग्नित्व दृश्य आम्ही न्याहाळली. थोडा वेळ रिसॉर्ट मधील स्वीमिंग पूलमध्ये पोहोचलो व दुपारी जेवल्यानंतर तेथील बाजूच्या पाउयाला भेट दिली व प्रत्येक घरांना भेट देऊन सर्वेक्षण केले गेले त्यांचे राहणीमान त्यांना येणाऱ्या समस्या याबद्दल विचारपूस केली गेली. त्यानंतर पुन्हा रिसॉर्टवर येऊन चर्चा झाली. व काही मनोरंजनात्मक कार्यक्रम घेण्यात आले. रात्रीच्या जेवणानंतर जादूचे प्रयोग दाखवण्यात आले.

दुसऱ्या दिवशी पहाटे लवकर उठून आसावा गड सर करण्याची तयारी सुरू झाली. आसावा गड सर करताना विविध रान-भाज्यांची, साईंवी माहिती देण्यात आली. मर्यादित मर्यादितंच्या साहाय्याने आम्ही गडावर पोहोचलो. गडाच्या मधल्या भागात तळी होती ती लक्षवेधून घेणारी होती तसेच तिच्यातील पाणी शंडगार होते. गडाच्या मागच्या बाजूच्या समुद्र किनाऱ्या लक्षवेधून टाकणारा होता. गडाबद्दलची माहिती जाणून घेतली व गडाच्या वरील भागातील तोफा पाहून आम्ही खाली उतरलो. त्यानंतर रिसॉर्टवर येऊन रेनगन्समध्ये थोडी मजा केली व दुपारचे जेवण जेऊन परतीच्या प्रवासासाठी निघालो.

अशाप्रकारे या दोन दिवसीय शैक्षणिक व ऐतिहासिक स्मरणोत्सवात दरम्यान आदिवासी पाउयातील लोकांचे राहणीमान त्यांच्या समस्या जाणून घेत आल्या तसेच सर्वेक्षणा दरम्यान बोलण्याचे कौशल्य विकसित झाले. गडावरील रस्ता ओबड-धोबड असल्यामुळे तो सर करताना धाडसाची गरज होती व मार्गदर्शक आणि परांच्या पाठिंब्यामुळे सर्वांनी ते धाडस केले व सुखरूप सर्वांनी गड सर केला. त्या दोन दिवसात आलेला अनुभव कायमस्वरूपी लक्षात राहणारा आहे.

Varuna

Name & Signature of Rapporteur
वसुधा अमोल पाटील

[Signature]

Name & Signature of Teacher

[Signature]

Signature of Principal

प्राचार्य
चेवूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूरकर मार्ग, चेवूर, मुंबई - 400 071.

GPS Map Camera

Gundale Village, Maharashtra, India
Unnamed Road, Gundale Village, Maharashtra 40140
India
Lat 19.765138°
Long 72.830158°
10/03/23 05:23 PM GMT +05:30

GPS Map Camera

Gundale Village, Maharashtra, India
Unnamed Road, Gundale Village, Maharashtra
401404, India
Lat 19.765655°

GPS Map Camera

गुंडाळे गाव, महाराष्ट्र, भारत
निनावी रस्ता, गुंडाळे गाव, महाराष्ट्र 40140
Lat 19.764704°
Long 72.830197°
10/03/23 05:19 PM GMT +05:30

GPS Map Camera

गुंडाळे गाव, महाराष्ट्र, भारत
निनावी रस्ता, गुंडाळे गाव, महाराष्ट्र 40140
Lat 19.764735°
Long 72.830197°
10/03/23 05:13 PM GMT +05:30

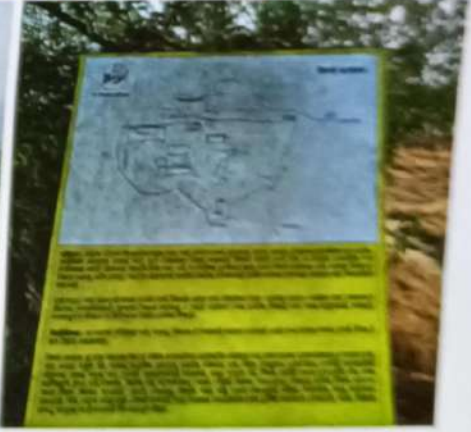
GPS Map Camera

गुंडाळे गाव, महाराष्ट्र, भारत
निनावी रस्ता, गुंडाळे गाव, महाराष्ट्र 40140
Lat 19.767631°
Long 72.829577°
10/03/23 05:13 PM GMT +05:30

GPS Map Camera

Palghar, Maharashtra, India
Roop Rajat Park, Sector- 1, 29.95° C
Building No - 7, Maharashtra
401501, India

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

R. C. Marg, Chembur Naka, Chembur-400 071.
 F. Y. B. Ed. Marathi Medium (A. Y. :- 2022-24)

Educational Industrial visit at Boisar

Attendance Sheet

Name of the students	Mob. No.	10-03-2023	11-03-2023	Student Sign.
AGUL GANESH SHIVDAS				
PHOYE ANIKET SAKHARAM	9623715345	✓	✓	Aniket
PHOYE ANKITA HARI	7391814239	✓	✓	Ankita
PHOYE NILESH KRUSHNA	7021884549	✓	✓	Nilesh
PHAVAN SIDDHI SATISH	9768058493	✓	✓	Siddhi
PHORE RUPALI RATNAKAR	8850414883	✓	✓	Rupali
PHERVANKAR YOGITA BHARAT	9372513357	✓	✓	Yogita
PHIVARE PRIYANKA JITENDRA	9076215905	✓	✓	Priyanka
PHIBEY CHHAYADEVI SUSHEEL KUMAR	9004190429	✓	✓	Chibey
PHAIKWAD SHEETAL RAHUL	9167016868	✓	✓	Phaikwad
PHUGE PRASHANT CHINDHU	7715010841	✓	✓	
PHORIVALE ASHWINI RAMESH	Left		Left	Left
PHOURKAR POOJA RAJESH				
PHARAD PRAGATI PANDURANG	9920751223	✓	✓	Pragati
PHADHAV VINAYA SURESH	99	✓	✓	
PHADAM ROSHAN NAMDEV	9972963602	✓	✓	Roshan
PHAMADI NILESH RAMESH	7499698508	✓	✓	Nilesh
PHAMBLE ANUJA VIJAY	7039707587	✓	✓	Anujale
PHARAMBELE SNEHA DILIP	Left		Left	Left
PHARLEKAR NIDHI GURUPRASAD	9869711491	✓	✓	Nidhi
PHARMODA MANISHA BALU		✓	✓	
PHARATE SAKSHI GULAB	7021806805	✓	✓	Sate
PHARHADE CHETAN NARAYAN	9112410719	✓	✓	Chetan
PHARKULKARNI ARJITA JITENDRA	8691824124	✓	✓	Arjita
PHARMAHALA GIRISH DIPAK	9657913286	✓	✓	Girish
PHARMESTRY PRERANA KISHOR	7045552838	✓	✓	Prerana
PHARMISHRA AASTHA AJAYKUMAR	9324582332	✓	✓	Aastha
PHARMUKANE TANMAY MANOHAR	928473810	✓	✓	Tanmay
PHARNADAGE MAYANK SITARAM	9370106408	✓	✓	Mayank
PHARPARHAD VISHAL VIJAY	976467510	✓	✓	Vishal
PHARPATHAK TANAYA KISHOR	982084227	✓	✓	Tk. Pathak
PHARPATIL ASHWINI MAHADEV				

Name of the students	Mob. No.	10-03-2023	11-03-2023	Student Sign.
PATOLE ABHILASHA DILIP		✓	✓	
PAWAR ATHARVA KISHOR	8779774159	✓	✓	<i>[Signature]</i>
POKLE RUTUJA BALKRISHNA	9769196528	✓	✓	<i>[Signature]</i>
PONGDE UJWALA BAPU	9082534279	✓	✓	<i>[Signature]</i>
RAUT CHAITALI RAVINDRA	8424817650	✓	✓	<i>[Signature]</i>
SALUNKHE BHAGYSHREE SURESH	9324959046	✓	✓	<i>[Signature]</i>
SARDAR DIPALI GANESH	8097734680	✓	✓	<i>[Signature]</i>
SARVEKAR RESHMA RAMAKANT	8424962414	✓	✓	<i>[Signature]</i>
SAVARKAR SONAL SANTOSH	8692810256	✓	✓	<i>[Signature]</i>
SHAH RESHMA BANO BABU SHAH FAKEER				
SHAIKH UMER A DILDAR		✓	✓	
SHENDGE LAXMI SAVLA				
SHINDE PAYAL ARVIND	9619460662	✓	✓	<i>[Signature]</i>
SHINDE ROHINI SUBHASH	8087208588	✓	✓	<i>[Signature]</i>
SONAVANE RUPALI LAXMAN	Paid 9619468470	✓	✓	<i>[Signature]</i>
TAMBE SNEHAL SIDDHARTH				
PAYDE SHIVANI JITENDRA		✓	✓	
WATVE PRADNYA BUDHAJI	8928957874	✓	✓	<i>[Signature]</i>

Teaching & Non Teaching Staff

Smt. Ganatra Smita N., Asso. Prof.			
Dr. Gangurde Ravindra G., Asso. Prof.			
Dr. Jadhav Keshar Ramchandra, Asso. Prof.			
Smt. Aware Manik D., Asso. Prof.			
Dr. Jadhav Jayesh R., Asso. Prof.			
Dr. Deshmukh Umakant V., Asso. Prof.			
Dr. Chakardeo Chandrshekar A., Principal			
Smt. Alphanso Archana P., Assis. Prof.			
Smt. Suvarna Sandeep P., Librarian			
Shri. Bhadawkar Rajendra D., Head Clerk			
Shri. Ghegad Manoj N., Sr. Clerk			
Smt. Naik Sachita S., Peon			
Shri. Rane Jitendra B., Peon			

Dr. Chandashekher A. Chakradeo
Principal

[Signature]
Dr. Keshar R. Jadhav
In-charge

प्राचार्य
चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
आर. सी. मार्ग, चेंबूर नाका, चेंबूर, मुंबई-४०००७९.

चेंबूर एज्युकेशन सोसायटीचे

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय

आर.सी. मार्ग, चेंबूर नाका, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७१.

* विद्यार्थी परिषद *

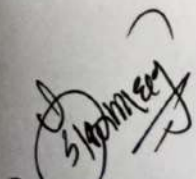
दिनांक : 16/12/2023

सूचना

सर्व विद्यार्थी व प्राध्यापकांना सूचित करण्यात येते की, आपल्या महाविद्यालयाची ऐतिहासिक क्षेत्रभेट शनिवार दिनांक २३/१२/२०२३ रोजी आयोजित करण्यात आलेली आहे.

तरी विद्यार्थी व प्राध्यापकांनी सदर क्षेत्रभेटीस वेळेवर उपस्थित राहवे, ही विनंती.

धन्यवाद !

विद्यार्थी परिषद विभाग

विद्यार्थी परिषद सचिव

प्राचार्य
Principal

Chembur Sarvankash Shikshanshstra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

subject: **व्यक्त गेट (गेटवे of India)**

Date: **25/12/2023**

Roll No	Name of the students	Student Sign
04	Ganesh shivdas bagul	<i>[Signature]</i>
05	Rupali Ratnakar Deore	<i>[Signature]</i>
28	Payal Anilraj Shinde	<i>[Signature]</i>
06	Manisha Dnyu Karmada	<i>[Signature]</i>
07	Aastha Mishra	<i>[Signature]</i>
16	Roshan Narmdev Kadam	<i>[Signature]</i>
28	Priyanka Jitendra Dhivare	<i>[Signature]</i>
23/28	Anuja vijay Kamble	<i>[Signature]</i>
40	Reshma Ramakant Sawekar	<i>[Signature]</i>
11	Ghuge Prashant chindhu marda	<i>[Signature]</i>
34	Atharva Kishor Pawar	<i>[Signature]</i>
58	Chagayshree Suresh Salunkhe	<i>[Signature]</i>
38		
39		
40		
41		
42		
43		
44		
45		
46		
47		
48		
49		
50		

[Signature]
 25/12/2023

23/12/23

Gateway of India Apollo Bandar Colaba Maharashtra Mumbai

Report of the programme :- (If required attach additional sheets)

दिनांक २३ दिसंबर २०२३ को ०३:१५ को शाम को हम सब १२ लोग का समूह गेटवे ऑफ इंडिया गए थे। हमारे तैयारी से तो ~~म~~ आऊदाजी लाड वस्तुसंग्रहालय जाना था। पर वहाँ गेटवे ऑफ इंडिया होने के कारण हमें गेटवे ऑफ इंडिया जाना पड़ा। हम लोग ~~वहाँ~~ में सबसे पहले जाकर वहाँ पर गेटवे ऑफ इंडिया का भूप नक्शा फोटो खिचाया। फिर वहाँ पर शिवाजी महाराज की मूर्ति देखी, और कई चीजें देखीं, और बाद में आपस में हम सब १२ लोगों का भूप नक्शा ~~ले~~ गेटवे ऑफ इंडिया, के बारे में जानकारी तथा जानकारी कंपनी में लिखें जैसे, की 19१4 में जॉर्ज ब्रिटेन ने गेटवे ऑफ इंडिया तैयार किया था। तथा देश की आजादी के बाद भारत छोड़ने वाली अंतिम ब्रिटिश सेना, २८ फरवरी 1948 को समारोह में अपने शेर से गुजरी ~~हु~~ तथा ०५:५१ शाम को वहाँ से घर की ओर सब लोग रवाना हुए।

Asstra

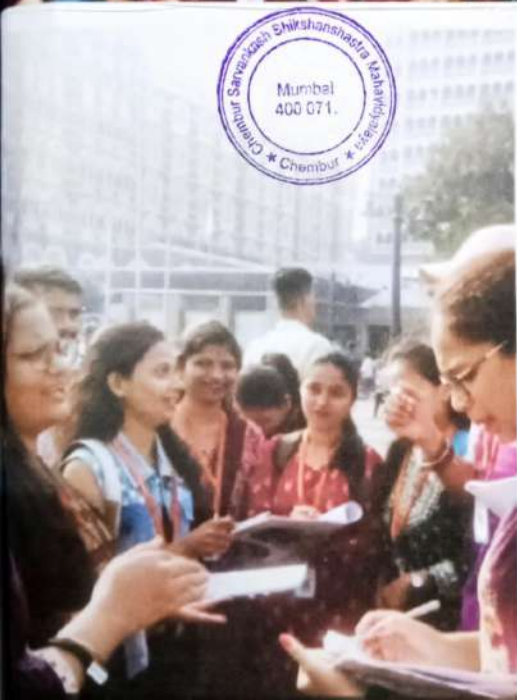
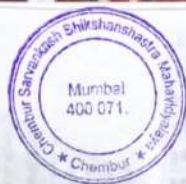
Name & Signature of Rapporteur

Shyamshree
21/12/2023

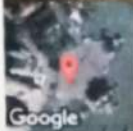
Name & Signature of Teacher

Signature of Principal

Principal
Chembur Sarvankash ShikshanShashtra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Mumbai, Maharashtra, India
Colaba, Shop No .1, P J Ramchandani
India, Apollo Bandar, Colaba, Mumbai
23/12/23 03:34 PM GMT +05:30

Mumbai, Maharashtra, India
Colaba, Shop No .1, P J Ramchandani Marg, opp. Gateway Of
India, Apollo Bandar, Colaba, Mumbai, Maharashtra 400001,
India
23/12/23 04:39 PM GMT +05:30

चेंबूर एज्युकेशन सोसायटीचे

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय

आर.सी. मार्ग, चेंबूर नाका, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०६१

* विद्यार्थी परिषद *

दिनांक : २५/०८/२०२२

सूचना

सर्व विद्यार्थी व प्राध्यापक यांना खुपिन कवण्यात येत आहे की, आपल्या महाविद्यालयाची वेधळ भेट २५/०८/२०२२ रोजी सांजय गांधी राष्ट्रीय उद्यानातील कान्हेरी लेणी या ठिकाणी सकाळी ८:३० ते १०:३० या वेळेत आयोजित कवण्यात आली असून सर्वांची उपस्थिती अनिवार्य आहे.

विद्यार्थी परिषद विभाग

विद्यार्थी परिषद सचिव

प्राचार्य

प्राचार्य
चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
आर. सी. मार्ग, चेंबूर नाका, चेंबूर, मुंबई-४०००६१.

चेंबूर एड्युकेशन सोसायटीचे
चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
चेंबूर, मुंबई-४०० ०७९

विद्यार्थी परिषद: २०२१-२०२२

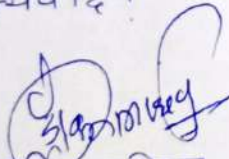
दिनांक-२५/८/२२

सूचना

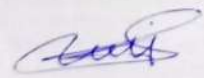
शनिवार, दि. २७/०८/२०२२ रोजी आपल्या
महाविद्यालयाच्या विद्यार्थी परिषदेच्या माफत
संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यान (बोरिवली पूर्व)
या ठिकाणी एक दिवसीय स्थलभेटीचे आयोजन
करण्यात आले आहे. या स्थलभेटीत सर्व
विद्यार्थी व प्राध्यापकांची उपस्थिती अनिवार्य
आहे.

सर्वांनी सकाळी ०९.३० वा संजय गांधी
राष्ट्रीय उद्यानाच्या मुख्य प्रवेशद्वारावर उपस्थित
रहावे. ई

धन्यवाद!

विद्यार्थी परिषद प्रमुख

विद्यार्थी परिषद सचिव

प्राचार्य
चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
आर. सी. मार्ग, चेंबूर नाका, चेंबूर, मुंबई-४०००७९.

स्थलभेटी प्रमुख
विद्यार्थी प्रतिनिधी

Chembur Education Society's
CHEMBUR SARVANKASH SHIKSHANSHASTRA MAHAVIDYALAY

B. C. Marg, Chembur Raka, Chembur, Mumbai -400 071.

F.V. B.Ed. 2021-22

संज्ञक नामी राष्ट्रीय उद्यान, बोरीवली पूर्व या ऐतिहासिक स्थळाम वी.एड. परिक्षणासाठी शेट

Date : 27-08-2022

वेळ : ९.३० ते ४.३० वाजेपर्यंत

Sr. No.	Name of the Student	SIGN.
✓ 1	BAMBERE HARIDAS PANDHARINANTH	
✓ 2	BHALERAO AARTI MAHADEV	
✓ 3	BORASE GAURI CHANDRAKANT	
4	CHAUBEY SHWETA	
✓ 5	DALVI MARYAM IQBAL	
✓ 6	DAVARE PUNAM BABURAO	
✓ 7	DESHMUKH MOHAN RAMDAS	
✓ 8	DEVRUHKAR PRATIMA RAJENDRA	
✓ 9	FADAWALE DILDAR VISHNU	
✓ 10	GEDAM PAWAN SANTOSH	
✓ 11	GAIKWAD SHITAL SURESH	
12	INGOLE GAUTAM BABULAL	
13	INGOLE PIYUSH DHANRAJ	
14	JADHAV GOURI ROSHAN	
✓ 15	JADHAV MANISHA MANIK	
16	JADHAV RESHMA RAJU	
✓ 17	JANATHE YOGESH RAMAN	
✓ 18	KHAN MUSKAN FARID	
✓ 19	KHANDEKAR SAKSHI PRAKASH	
✓ 20	KULAYE ANKITA VIJAY	
✓ 21	KULKARNI SHRIKANT POPAT	
✓ 22	KURKUTE RUCHITA JAYWANT	
✓ 23	MAGARE SHITAL RUSTUM	
✓ 24	MAHADIK PRACHI SURESH	
✓ 25	MALI POOJA TUKARAM	
✓ 26	MANE KALPANA BHIMRAO	

चेंबूर सर्वंकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
आर. सी. मार्ग, चेंबूर नगर, चेंबूर, मुंबई-४०००७१.

Sr. No.	Name of the Student	SIGN.
✓ 27	MORE MANALI RAJU	M.R More
✓ 28	PADWALE KAILAS AHILAJI	Kailas
✓ 29	PARDHI ANITA RADKA	Anita
✓ 30	PATIL PRATIK SUDHIR	Pratik
✓ 31	PATIL VARUNA AMOL	Varuna
32	PAWAR DINESH DATTARAM	
33	PAWAR MAYUR JAGDISH	
✓ 34	PHULPAGAR JAYSHREE AMOL	Phulpagar
✓ 35	SANAP BHAGYASHRI BHARAT	Bhagya
✓ 36	SHINGADE VISHVAJIT DEVENDRA	Vishwa
✓ 37	SONAWALE RUPALI ANANDA	Rupali
✓ 38	SUTAR MOHINI LAXMAN	Mohini
✓ 39	THUL HARSHALI EKNATH	Harshali
✓ 40	TRIPATHI NIDHI SANJAY	Nidhi
✓ 41	VALVI JYULI SURESH	Jyuli
✓ 42	VARATHA SUVARNA CHANDU	Suvarna
✓ 43	VARTHA SHWETA SAMPAT	Shweta
✓ 44	VELKAR SANTOSH MAHENDRA	Santosh
✓ 45	WAGHCHOURE VAISHNAVI RAMESH	Vaishnavi
✓ 46	WANGIKAR MANASI SANJAY	Manasi
✓ 47	WANKHEDE SHWETA SUDHIR	Shweta

Teaching Staff

Sr. No.	Name of the Teachers	SIGN.
✓ 1	MRS. SMITA N. GANATRA	
2	DR. RAVINDRA G. GANGURDE	
3	DR. KESHAR R. JADHAV	Keshar
✓ 4	MRS. MANIK D. AWARE	
5	DR. JAYESH R. JADHAV	
6	DR. UMAKANT V. DESHMUKH	
7	DR. CHANDRASHEKHAR A. CHAKRADEO	
8	MRS. ARCHANA P. ALPHANSO	

प्रस्तावना

क्षेत्रभेदींचा हेतू म्हणजे उद्दिष्टांच्या पूर्ततेसाठी अध्ययन परिस्थितीची उपलब्धता रुदन देणे. वर्ग अध्यापनात शाब्दिक किंवा अप्रत्यक्ष अनुभव दिले जातात. विद्यार्थ्यांना प्रत्यक्ष अनुभव देण्यासाठी प्रात्र वर्ग अध्यापन अवसर घेते. सर्वप्रथम 'रेन' याने 19 व्या शतकात इतिहास व भूगोल विषय अधिक वास्तव आणि मनोरंजक बनविण्यासाठी शैक्षणिक भेदींचे आयोजन केले, त्यालाच 'शेजमेट' म्हणतात.

इतिहासामध्ये उदात्तप्राणे स्वभावाची महत्त्व असते. स्वयंमेट म्हणजे प्रत्यक्ष घटना ज्या ठिकाणी घडली आहे, अशा ठिकाणाला भेट देणे म्हणजेच शेजमेट होय. इतिहासाच्या अध्यापनात शेजमेटांना मनन्यताधारण महत्त्व असून अशा शेजमेटांना विद्यार्थ्यांना अशात माहितीचे आऊलन होण्यास मदत होते.

माहितीची सत्यता पत्ते, विद्यार्थ्यांना वास्तव-वादी ज्ञान मिळते, विद्यार्थ्यांच्या उत्पत्ताशक्तीचा विकास होतो, विद्यार्थ्यांमध्ये डेतिहासिक दृष्टीगोनचा परिपोष होतो, इतिहासाच्या अध्यापनात डेतिहासिक वातावरणाची असत अनुभवाव येते आणि आपले अध्यापन हे अर्थपूर्ण बनव्यास मदत होते.

प्राचार्य

बैतूर सर्वकष शिक्षणकार्य महाविद्यालय
एकूण वैतूरकार मार्ग, वैतूर, मुंबई - 400 007.

- क्षेत्रमेधीची वैशिष्ट्ये -

१) क्षेत्रमेधीद्वारे प्रत्यक्ष अनुभव आणि अध्ययन आरावाचे प्रबोधन होते.

२) क्षेत्रमेष्ट हे एक मानवशास्त्रीय तंत्र असून, त्यात अनेक इंद्रियांचा अध्ययन परिदृश्यातील उपयोग केला जातो.

३) विद्यार्थ्यांना वर्गाबाहेर अध्ययन हे स्वातंत्र्य/स्वयंअध्ययन प्राप्त होते.

४) क्षेत्रमेधीचे विषय अधिक वास्तव आणि प्रतीक बनतात.

५) क्षेत्रमेधीमुळे अध्यापनाच्या आरावाबाबत प्रथम माहिती व नंतर अनुभव प्राप्त होतात.

६) क्षेत्रमेधीने विद्यार्थ्यांना प्रत्यक्ष अनुभव प्राप्त होतात.

७) क्षेत्रमेधीने विद्यार्थ्यांमध्ये दीर्घकालीन स्वल्पे आठवण होत असते.

८) क्षेत्रमेधीने विद्यार्थ्यांच्या पाठानंतराला आळा बसतो.

प्रधान्या

बेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
राष्ट्रवादी बेंबूर मार्ग, बेंबूर, पुणे - ४०० ०७२.

क्षेत्रभेटीचा अहवाल

"कऱ्हेरी लेणी"

महाराष्ट्रान बौद्ध लेव्णांची मनेक उदाहणे माहेन. ज्यानीसच महाराष्ट्राला लाभलेले मत्पंत महत्त्वाचे उतिसाखिऊ व पर्यटन स्थळ म्होजे मुंबईतील बोरीवलीच्या संजय गांधी राष्ट्रीय उद्याना-लगत वसलेली प्रख्यात 'कऱ्हेरी लेणी' होय. कऱ्हेरी लेव्णांना भेट देव्पाचा मासा उद्देरा -

- १) अहे कऱ्हेरी लेव्णांचा खनिराव माणि वात्सा यांचा अभ्यास उणे.
- २) लेणीतील बालुकला, शिल्लुकला, शिलालेख, जलव्यवस्थापन यांमुळे कऱ्हेरीला महत्त्व प्राप्त झाले मखून प्रत्यक्ष भेट देऊन बालुके निरीक्षण उणे.
- ३) लेणीच्या सदयस्थितीचा माळावा घेऊन लेणीच्या संवर्धनाखाठी व पर्यटन विज्ञासाखाठी उपाययोजना उणे.

कऱ्हेरी लेव्णांना दिनांक 29/07/2022 रोजी सकाळी 9:30 वाजता भेट देव्पाचे नियोजन उेले होत. ही क्षेत्रभेट प्रत्यक्षामुळे स्व व्यचत्तून उेळी होती. क्षेत्रभेटीखाठी लागणारी पूर्वतयारी जेणे, लेणीबद्दल मुखसक माहितीखाठी मावरखउ पुलके, महत्त्वाच्या नोंदीखाठी बही, पेन, पेन्सिल इत्यादी साहित्य घेणे, लेणीपर्यंत जाव्पाखाठी उेळत्या वाहनांची सोय माहे

तेवपर्यंत ठसे जापचे घाबरादल प्रथम चौकरी ठणे, त्या ठिकाणी कोठारीही उजा झाली तर प्राथमिक उपचारासाठी छोटीरी मेडिकल सेंट येणे, यांसारख्या आवश्यक गोष्टींची पूर्वनियोजित न्यायी ठेवी होती.

शेजरेटीला जाण्याप्रसंगी ज्या यवनि प्रहत्यांच्या लेखां होत्या त्यांचे उभांठ वहीमध्ये लिहून ठेवले होते. लेखांपर्यंत पोहोचल्यावर शेजरेटातजवळील नगराडोरे पुढे माशी वाचाल चुकू ठेवी. काहेरी लेखांना भेट दिल्यानंतर प्रत्यक्ष भिडिलेला विविध विलयकाळ गोष्टी समोर आल्या.

१) काहेरी लेखात स्तूप, चैत्य, विहार हे प्रकार स्पष्टपणे दिसून येतात. काहेरीमध्ये जवळपास 10 लेखा असल्याचे इतिहासकारांनी वेगवेगळ्या संदर्भग्रंथांमध्ये नमूद केले आहे. प्रत्येक लेखांत छोटी व बुद्ध मुर्त्या निदर्शनास पडल्या. प्रथम लाघवी, प्रत्यक्ष चैत्याच्या मुर्त्याचे निदर्शन लेखात होते. काही मुर्त्या 20 फुट उंच व उभ्या अवस्थेत तर काही प्रासनस्य मुद्रेत मुर्त्या होत्या आहेत. त्या काळातील उलाखरांचे खटंच ठेवलेले उतये वितसेच उभी. प्राचीन काळात प्राथुनिक साधनांच्या प्रभावी सुखा इतकी सुबळ स्थाना ठणे म्हणजे विलयगटच नव्हे व ! ह्यात वर्षापूर्वी होतलेल्या या मुर्त्यापैठी काही मुर्त्या दाखवलेल्या अवस्थेत आहेत. काही मुर्त्यांचे हात, काहींचे पाय तर काही मुर्त्यांचे शिरछाण ही दाखवलेले आहे. सततते होतील तसे प्रथम उद्वन पुनर्बांधणी ठेवी आहे.

२) तेथील प्रत्येक दोन लेखांदरम्यान विशिष्ट पापच्या आहे

उठा लेणीपासून दुसऱ्या लेणीपर्यंत जाण्यासाठी रचनाकारांनी
 उहे रुंद तर उहे अरुंद पाथ्यांची रचना केली आहे.

३) विहार व चैत्यगृहाजवळ मिथुकरिता पिण्याच्या व
 वापल्याच्या पाव्याच्या साह्यकुटीसाठी पाण्याची टाळी प्रयोगेच
 'पोठी' निर्माण केल्या आहेत. पाव्याच्या पाव्याच्या उत्तपरीत्या
 साह्य केल्याचा युगा जेथील जलकुंड, जलावपात दिप्त येते.
 त्या जलारावातून लेण्यांच्या देह्या बाजूंना जोडण्यासाठी
 उड दगडी प्राणि लाकडी मिश्रणातील पूल रेषील
 बांधल्याचे दिसते.

४) मत्तपाव सर्वच लेण्यांच्या प्रांभी, भिंतीवर ब्राह्मी
 लिपीतील शिलालेख उटले आहेत. हे लेख केलींनी
 दान केल्यांचा संदर्भ देतात. अशी प्रवेड निदियणे
 पाहण्यात मिळाली.

कार्हेरी लेण्यांचे निरीक्षणानून केलेला मागवा :-
 कार्हेरी नावाची उत्तली प्राकृत भाषेतील 'कार्हागिरी'
 वदन झाली आहे, ज्याचा अर्थ 'कार्हा पर्वत' आहे. हळगिरी-
 चा उल्लेख सातवाहन राजा वसिष्ठीपुत्र पुलुभावी यांच्या
 नाशिक येथील शिलालेखान झालेला आहे. सातवाहन, जैकुट,
 वाठकुट, शिलाहार या राजांच्या राजवटीत कार्हेरी लेणींच्या
 चंखपेत भर पडली. साहजिकच या लेण्या उठाच वेळी खोदल्या
 गेल्या नाहीत. बेलोस्ट चडकंपासून निर्मित या प्राचीन लेणी
 उ.स.पू. पहिल्या शतकापासून ते साठव्या शतकादरम्यान खोदल्या
 आहेत. पावलाद्वारात प्राक्रयासाठी बौद्ध भिक्षुनी या गुहांचा वापर
 केला. तसेच कार्हेरी हे सोपारा, उल्हाण, वसई या बंदरा नजिक
 बसल्यामुळे व्यापारीही या गुहांचा वापर प्राक्रयासाठी केला होता.

येथे बौद्ध छापणील प्रिन्ट संप्रदाय नादन होने. लेणीन
डीनधान, महाधान व वज्रधान या बौद्ध पंथातील संबन्धिन-दिव्य
प्राद्वून येतात. पेवील शिखलेखावदन यप्रजेत डी. ही लेणी
प्रिन्ट राने, महात्वी, अेल्ली, पुवर्गार यांच्या प्रेणेनेच बांधलेली
प्रसवीन. तपेच ज्यादींनी दान दिव्याचे संदर्भही प्राद्वनान.

ठाहेरी लेण्यांचा यवर्न जुना संदर्भ ३५५-५॥ इतवी
सन दत्तान प्रात्ताला भेट देणाऱ्या फाहियनच्या प्रवाण
वर्ननात मोटे. फाहियान यांनी 'कषुजर मठ बदल उल्लेख
केला मोटे. याशिवाय गार्जिया द मोर्य (इ.स. १५३५), जाम्रो
दे काल्मि (१५३५), फ्रेरे (१६७५) पांसात्तया सुलेपीय पर्वटजंतीही
मोटे दिव्यांचा संदर्भ प्राद्वतो. प्रलीवडेच २०१५ मध्ये युज्ज
पंडित या संशोधकाने ७ नवीन गुंथ्या रोद्य लावला मोटे.
ठाहेरी लेणीतील कही महत्त्वाच्या लेण्यांचा संदर्भ पुढीलप्रमाणे-

१) शुभ क्र. २ :- या लेण्यात ३ चैत्यगृह प्राणि विहार
प्रशी रचना दिसेते. यात पुढील बाजूस विस्तृत प्रावार उगानि
भिंतीन बलव्यासाठी लांब बाठ ठेलेले मोटेन. भिंतीवर इतवी
सनाच्या ६व्या-७व्या शतकात तपल्या, ध्यान प्राणि बर्चक्र
परिवर्तन प्रादि द्वावील बुद्ध प्रनिद्रा ठेलेल्या मोटेन. विहारांमध्ये
मोठे प्रायसाठार सभामुष्ट प्राव्ते. "उज्या हाताच्या भिंतीवर
प्रसंगारे ७ मातुषी बुद्ध व प्रविष्पातील मैत्रेयी बुद्ध प्रंडित
ठेले मोटेन, प्रेपे उलोत यांचे प्रन मोटे. लेण्यातील विहाराच्या
बाठवर ठेलेल्या प्रभिलेखात नाविठच्या 'नाठगठ' याने
प्रन्नछत्र दान दिव्याचा उल्लेख मोटे. या गुंथेला दान देणाऱ्या
नद्र जणांची नावे ज्ञान्दी लिपीत ठेलेली मोटेन - नळ वैद्य,
शणो, भाठार, भात्वी ठवी, वेलेदेव, वेल्मट, बोपई, पोरोई,
प्रावडि अशी ही नावे.

प्राचार्य

गुहा ३ :- पूर्ण मासिडेतील सर्वात महत्त्वाची म्हणजे
 महान चैत्य गुहा. ही गुहा उर्ली पेचील चैत्यगृहापाखीय
 मोटे. पस्चिभाग्निमुख गुहा मंदिराबा नमोरे उड प्रराफ भगण मोटे.
 प्रवेराडासवर रोन डाप्यालांनी चंप्पिन मोटे. या व्दंज्यांच्या येऊन
 व्द मुपेन बुप्याच्या सुमारे २५ फुट उंचीच्या दोन विद्याल माहत्या
 जव्या बाबात प्रापेले वज्र घट्टन झोहेत. प्रवेराडाराच्या दर्दनी
 भागावर रोन शिलालेख मोहेत ज्यात सातवाहन राजा गौतमीयुज
 याच्या उद्वान व्यापती गजसेन प्राणि गजमित्र या रोन भावांनी
 चैत्य उल्बननाच्या सुभवात उेळी प्रसे म्हले मोटे. चैत्याच्या प्रात
 चैत्य जळपीला प्राधाट देगारे प्राणळी चार व्बांब मोहेत. ठाही
 व्बांब प्रपूर्ण शरित्हे मोहेत. या चैत्यगृहात उकूण ३५ लंभ मोहेत
 सुमारे १६ फुट व्याप मसणारा उगोबा / दगोबा प्रधिराप
 चपाट भपून, त्याची दर्भिका नल्ल जाली मोटे. दिव्यांलाणी
 मेदीमध्ये लहान चौभोनी पोठळ्या बनवल्या मोहेत. पेचील
 व्बांबांची शीर्षे घात हलीवर चळ्णारी लभना, विला मत्त उण्णार
 प्रपती, पूर्ण उभार माळ चाल्णार हली, बोधीहसाला वार
 प्रपण उण्णार गजराज ही शिल्पे प्रावर्जून पाहावीन अरी मोटे.

→ उल्बनित स्तूप :- गुहा ३ च्या अपोरील ह्या विवंच्या
 स्तूपाचे उल्बनन सन १८३५ साली सर जेम्स बर्ड यांनी उेले.
 त्यात सापडलेल्या दोन नाप्र पेटींगंतील उका पेटीत राब, प्रणिउ,
 प्रौल्बवान रत्न, मोनी, बोयाचे तुळ्जे प्राणि बोयाच्या उबीन
 देवलेला वल्बच्च तुळ्जा सापडला. तर उभ्या 'नाप्रपेटीन
 चांरीच्या पेदीमध्ये देवलेली रया प्राळली. याचबरोबर २
 नाप्रपट सुद्या सापडलेत. हा स्तूप इ.स. ५ व्या ते ५ व्या
 शतकातील मानला जातो.

गुण ३ :- ५ :- यावेतील मीटलेल्या आणि सुमारे मधील
 उंचीच्या या लेखात प्रवेरा उल्लेखासाठी दगडी चापच्या ब्योदने
 माहेन सपाट छान प्रचलेल्या आणि चाप्याय मेधी वर निर्माण
 ठेलेल्या स्तूपानी वेदिठा प्रलंकृत प्रपून त्यावर मंड प्राणि हर्मिठा
 रिक्ते. हर्मिठा उल्लेखा पिंपिडच्या माठातवी प्रपून छनाला स्पर्श
 ठेले. बलांतते ३.५. ६व्या- ७व्या रातगत बोहेरील अदि
 प्रदक्षिणापथावर ध्यान मुद्रा, प्रथममुद्रा दरव्हाच्या बुद्ध प्रणिमा
 ठेलेल्या दिवनात. हर्मिठेच्या दरिनी बानूल ब्राम्ही लिपीत ३.५.
 २व्या रातगत ठेलेला शिलातेव्य मोटे- ज्याचा प्रथ 'हा स्तूप
 घेर घम्पपालच्या द्वाणार्थ सुवर्णगराची पत्नी 'शिवपालिननिग'
 रिने समर्पित ठेले मोटे.

→ गुण ३ ॥ :- या लेखात पुढील मागान व्हांग,
 सामागे प्रसल मंडप / दालन प्राणि सापील भिंतीत ७ तर
 जाकीळील भिंतीत ३ प्रशा उश्ण १० ब्योल्या अशा उल्लेखा
 येवील मराठडा मोटे. मुख्य सम्राट्टहान रीन सपांतर पटे
 ठेलेले मोटे. या लेखांभाएवीय वेदक लेणी ३.५ मध्ये
 चाफलेली मोटे. सम्राट्टहाच्या मध्यवर्ती भागात मुख्य गर्भगृहान
 धर्मचक्रप्रवर्तन मुद्देतील बुद्ध प्रणिमा मोटे. या दरबार
 लेखात येवील भिक्षुंठांच्या सभा, प्रवचनचे उत्पन्न अथवा
 च्यस्त्रिजे, वादविवाद ३. उत्पन्नभांचे आपोन्न रीत मलावे.
 लेखांभाहेर जलसम्राट्ट येही ना ठेठ मोटे. येवील शिलातेव्य
 बौद्ध विहार संकुलांच्या मार्किट्ट व्यवहारांवर प्रकार टांगो.

लेणे ३. ३५ :- लेणी ३. ३५ मध्ये उत्तर बागळ
 ठालीन चित्रकुलेचे प्रवरोष आपड्यात. या लेखात गर्भगृह,
 प्रंततल, चौख मंडप, स्तंभयुक्त वटांडा प्राणि प्रांगण मती
 वंखना दिक्ते. खुल्या प्रांगणान जलकुंड मोटे. ही गुण

उभेच मोटे निचे छतावर चिंतेचे अन्वेषण माळ्यात.
भूमी प्यरी-मुद्रांमध्ये राखिलेले मोटे.

लेणे क्र. 67 :- मणि नमुद उज्यान डी, बुध्यांच्या जीव्यांरी
संबंधित विविध शिल्पे प्रसल्यामुळे ही गुहा चिजराव्या म्हणून
प्रसिध्द मोटे. शिल्पांमध्ये शिंपठर जानठ प्राणि आवतीचे
चमत्कार दिखतील.

लेणे क्र 89 :- हा उठ हीनयान विहार मोटे. यान
उठ छोटेचे मंगण, व्हंडा. ज्यान दोन प्यांब प्रदित.
उलागातंनी घांतावर उभ्यांच्या पदंंच्या रूपेखा चेरव्या प्रपू
उप प्रपुर्ण राखिले मोटे. व्हंडा प्रदं प्रपून दोन्ही बाजूंनी
मनेठ बुध्द शिल्प वेत्तेली मोटे. हे प्रलयान ठाळतील
मोटेन, पूळ भाग नाहीत. लेणी क्र. 90 :- पहली प्राणि चीनी
लिपितील शिलालेखांसाठी महत्त्वाची मोटे

→ कऱ्हेरीचे जलव्यवस्थापन :- जेंगर उजाराचा विचार ठपन
उत्तेली पन्हाळीची रचना विविध चपतील पाव्याची गेठे जोज्तात.
पावसाचे पाणी या पन्हाळीनून पाव्याच्या यम्यांपर्वत नेले जेते. ही
पाव्याची यडी भल्ली डी सानून वाठगोरे शु पाणी उन्हा पन्हाळीन
चेते. पुढे जेंगर उजापवदन हे पाणी च्वालच्या चपतील यम्यांपेघे
जमा होते. उत्तरेडडील प्राणि दक्षिणेडडील टेठ्यांपेधून पूर्वकडून
पस्विकेडडील नीन्ही टेठ्यांपेधून पाणी गोळा उले नई. उजानन
प्रश्रिपंत्यांनी प्रवाहाच्या या पाणलोट चेजेचे उठा जसारायान
दपांतर उले होते. या दळान्या दोन्ही त्रिंतीच्या विपिष्ट उंचीमुळे
लेणीभमुहान पाणी शिल नैद. ही रचना प्रहापध्दातील दळण
बांधणीचे सर्वांन जुने पुताव्य पुणेवे मोटेन.

तपेच लेणी क्र. 2, 5, 6, 7, 8, 18, 26, 32, 38,
50, 81, 92 चे जलकुंड मोटेन.

- लेणींची अद्वयत्विति :- लेख्यांची वास्तू संख्यना ही बडधा
उठसाळीच्य म्हणजे साम्राज्यतः व्हंडा, मंगण, स्वेंभ, जाठ,

खिडकी, ऊस, ठाटी मध्ये चैत्य आहे. तरी बडनेठ लेणी व
 विविध काळात घोडलेल्या आहेत. त्यामुळे संख्येनेच मोठा फा
 बदल प्रसू आहेत. गुटेनील आंब, यिलालेख, मुर्त्या जीर्ण डिवा
 मोडकळीस आल्या असल्या तरी त्यातील निवृत्तपणा मात्रही दिडून
 आहे. कालांतराने हवाभानामुळे व इतारी काळामुळे त्या
 उच्च आल्या आहेत. लेणी क्र:- 1, 2b, 9, 94, 14, 15, 16, 26, 77, 20,
 27, परा प्रवेठ आहेत.

या क्षेत्रातील प्रयोजन हे नियोजनबद्ध पद्धतीने
 उत्तमरीत्या आले असले तरी ठाटी उणिवा ह्या राहिल्याच.
 ते म्हणजे महत्त्वपूर्ण लेखांच्या नोंदी जरी आधीच ठरवल्या
 असल्या तरी त्यातील ठाटी लेणी व जवळपास 101 लेखांच्या
 प्रत्यक्ष जायवाहीसाठी मला नितजवा वेळ मिळाला नाही.
 त्यामुळे खिज्वाहीत माहिती आणि लव्हेल चकणीसाठी वेळेचा
 प्रभाव होता. जसेच बऱ्याच उंचावर असलेल्या ठाटी लेखांना
 भेट देवना पाव्याच्या पाव्याची प्रचंड उणीव आहेत. ऊर
 लिट्ट पाव्यावर मला 7-8 तास काठवे लागले. काळ वऱ्या
 आगत पाव्याची व्यवस्था नाही. आणि उंचावरचा चालत्या
 दिवसाने ठाटी लेखांना भेट देणे जाल्ले काम्य होत नाही.

विहार रथापत्याची सर्वच वैशिल्ये आपणांस
 ठाटी या ठिकाणी पाठवपास मिळतात. ठाटी लेखांच्या
 निर्मितीचा काळ हा प्रवेठ शतकांचा अर्धे मसून त्यांना प्रोव्या
 प्रमाणाने राजात्रय आणि लोकात्रय प्राप्त झाला होता. प्रसे
 नेधील होतील लेखांच्या प्रमाणाद्वारे आपणांस ज्ञान होते.
 त्यानून आपणास राजे, त्यांचे मंत्री, सर्वज्ञाप्रय जनता घांचेवून
 देणगीप्रीत्यर्थ मिळालेले वस्तू ह्या देणगीदातांची नावे, ठाटीवेळा
 त्यांचे व्यवसाय, त्यांच्या विषयी माहिती इ. बाबींवर उतरा
 राज्या घेते. घेडभाल नळालीन राजगीप, मार्चिठ, पापामिठ,
 मार्चिठ स्वप्नसी माहिती मिळते. जसेच ठाटीच्या लेखांप्रथून

संयुक्त कुटुंबव्यवस्थेचे उच्च मादरी विज्ञान माध्यम जेव्हा येतो ते
 राहते. आ जेव्हातून वातावरण रुग्ण, पुत्र, प्रगिनी, ज्ञान, ज्ञान इ
 विविध नानेकंधाविषयी उत्तम माहिती असून हे उच्च संयुक्त
 कुटुंबव्यवस्थेतील सांचे ध्यान समजते. सारिवाय तळातील
 जिपांचे समाजातील ध्यान हे उच्च दर्जाचे होते यांतून व्यक्त
 होते. येथील वेगवेगळे ध्यानेतून प्रसंगाती शुद्ध-शिष्य पंचक,
 होणारे विद्यादानाचे कार्य, विद्यादाना सांच्या आचार्या विषयी
 प्रसलेखा मारजाय पाहता आजच्या उच्चत यांच्या संबंधांची
 जुळवाजुळवी ठेकी तटी प्रामुख्या विद्यादानान हे सम्य रोग
 नाही. पण येथील कुलाहती, वास्तूकला यांतून प्राप्त
 वात्सा व इतिहास इति ज्ञानव्यव व भिंत प्रोह हे
 दिमून येते. ने सर्वांही शिठ्ठ्यासाळे प्रोह.

प्रत्येक पुस्तकांत असेही लेखांची संख्या ही वेगवेगळी
 दिसविली आहे. काही पूर्णवस्थेत, काही प्रपूर्णवस्थेत तर
 प्रत्येकागत प्रज्ञात लेखासुद्धा माळनात. या सर्व लेखा
 प्रहायान, हीनयान आणि वज्रयान या बुद्ध प्रमुपांयांनी
 जेव्हा झाले. लेखांनी सुद्धातीच्या रूपात मिथुंजाही
 निवासल्यान ठिंवा वरवाय म्हणून उभे ठेले प्रतीवे. या
 गुहेत मिथुनी वास्तव्य ठेले, प्रभास ठेला आणि ध्यान ठेले.
 या गुप्ता बौद्ध धर्माच्या उत्क्रांतीची प्रतर्हृती देतात
 आणि उच्च टेकडीवर सर्वाधिक गुहा उत्पन्न जेव्हाचा
 गौतम देवहील त्यांता ओह. लहान जेव्हाहती मात्राच्या
 चैत्यगृहाचा बापर समाधीवस्थेत ध्यान सावण्यापाही होत प्रजे,
 हे समजते. प्री निर्धिलग ठेले प्रपता प्रसा प्रजे माळून
 जाले ही गदी लेखांना प्रजून उर्वरित ठेले प्रोह. त्या लेखांना
 बडोठ प्राधी उपांत दिले प्रजेवे ने प्राता माळून नाहीत
 ठिंवा काही उल्लावधीनंतर लेखांतील उपांतची मदलाबदली

डेवी म्हावी प्रथे दिप्त येने, सापुत्रे लेखांची दायी
युमिखित डेवी नाऊ राठन नाथे.

प्राचीन स्मारकांच्या संवर्धनासाठी बड पर्यटक म्हणून
किंवा रेशाचे नागरिक म्हणून आपण अधिक ठावणी घेतली
पारिने. डायी निवडतु गोष्टी दावल्या पारिने.

- जसे डी - १) डेनिहाविठ खुणा आणि स्मारकांचे नोड्लोड
रुणे किंवा सुकधान उणे, हे स दावले पारिने.
- २) प्रजेने मीनीवर लिहिणे किंवा आडे डेणे, प्राचीन
वास्तू चपडदार रंगान रंगवणे ज्यादी गोष्टी दावल्यात.
- ३) वात्सा व्यक्तांचे जतन उज्यासाठी, आपण त्यांची वेळोवेळी
संरक्षणा रावली पारिने. स्वतः इन उवरा उणे, युंठणे इ.
गोष्टी दावल्यात.

कान्हेरी लेणी हे डेनिहाविठ प्राचीन वात्सा पैठी
बड मोटे. कान्हेरीसा प्रमेठ स्वानिठ आणि विदेची पर्यटक
मेट देन प्रसतान. तदीही लेणी पर्यटांचे चार्जिंग म्हणून
उर्ध्वमित राहिले मोटे, हे प्रसक्ताने प्रनुभववास दिबाले.
मलीठडे ताल भन् नील चोडून वावळोर इयले पर्यटक
हीच बड डेडेडुषी जाली मोटे. आपला नैसर्गिक प्रन्
डेनिहाविठ देवा पाहण्यासाठी येचे येणारे डमी, आणि
घिल्लपणा उजारे जाप्त माळून जाले. म्हणून या
लेणीना वात्सा पर्यटन स्थळ म्हणून जतन उणे आणि या
लेखांचे महत्त्व लोकांपर्यंत पोहोचवणे मान्यपड मोटे. त्यासाठी
पर्यटन विभागासाठी उपाययोजना कराव्यात -

१) लेणीतील शिल्पकलेची आणि वास्तुकलेची माहिती तसेच
मूर्ती डेवत्या देवतेच्या अहित व वेगळा डाव्यान डेलेल्या
मोटेन याबाबतची माहिती फलत / वाठी लावणे.

२) लेणीवर प्रत्येक भाषेतील माहिती डेड सुड उपावे
आणि मार्गदर्शन (guide) सेवा सुड उपावी.

३) चर्चासत्रे आणि प्रदर्शने सुद्धा उभेवे.

४) काटेरीचे वेगवेगळी इतिहास दाखवणारे चार्ट रो, इनिमेरान जो मापनित उभेवे.

५) विविध ठारक्रम-उपक्रम आणि प्रेक्षणे सुद्धा उभेवे.

उदा.- अग्निदा आणि उल्लिखित प्रहोत्सव.

६) स्थानिक समुदायांना साखत आणि योग्य आर्किट कार्यशाळा, रोमगासच्या-दंगी उपलब्ध ठेणे.

७) काटेरी हे जंगल आजान वसलेली प्रकल्पामुळे तिचे मोबाईल, इंटरनेट कनेक्टिव्हिटी सुद्धा ठेणे.

महाराष्ट्रातील प्रेक्षणीय स्थळांना भेटी द्याव्यात, त्यांचे अभ्यासपूर्ण दर्शन घ्यावे आणि इतरांना त्यांचा परिचय करून द्यावा हे मला आवडते. किल्ले, प्रभाळी, निसर्गस्थाने, लेणी प्रशा अनेक नक्षेत्रांच्या या ठिकाणांवर मनभारवान मनाने जाणे प्रेम नाही, मला माझा वैयक्तिक अनुभव आहे. लेणी पाहण्यास जाणाऱ्यांना लेणी उरी पाहण्याची संधी देणे हे मला काटेरी स्थळांना भेट दिल्यावर तिचे आलेल्या पर्यटकांवरून समजून घेतले. काटेरी लेणींना भेट देणे ही प्राचीन पहिली वेळ मुळातच नव्हती. या प्राचीन प्री अनेक वेळा इथे भेट दिली आहे. त्यावरून प्री हे एकदास वांगू शत्रुने ही केवळ इतिहासाचे प्रभाळ, द्रविडभाषी जणोत्तरे लोकां, ज्यांना खर्च प्राचीन वाल्हेचे प्राळ आहे. तेच अनेक प्राचीनते ही लेणे पाहतात. लेणी व्यापक आणि शिल्पकलेची प्रत्याद्युनिता अनुभवण्यासाठी काटेरीला भेट दिलीच पाहिजे. प्रापला जाऊनच इतिहास समजून घ्यायचा असलेला तर असा ठिकाणी प्रापलुत्त भेट घ्यावी.

परिशिष्ट

१ छायाचित्र

कान्हेरीच्या प्रवेशा डाटा वरील चाली.

कान्हेरी लेण्यांपर्यंत / गुप्तांपर्यंत जाण्याचा नकाशा।

लेणी क्र. २ - प्रधील चैत्य

लेणी क्र २ - प्रधील मूर्तीवरील बुध शिल्पे

← लेणी क्र. ३ :- च्या प्रवेशा-द्वार

← लेणी क्र. 3 - मधील प्रांगणातील स्तंभ

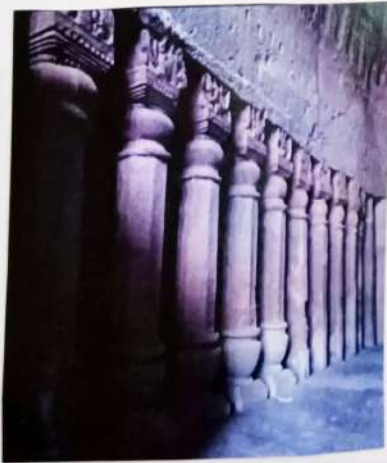
लेणी क्र. 3. -> मधील व्हवंड्यातील 23 फुट बुध शिल्प

← लेणी क्र 3 :- च्या प्रांगणातील शिल्प

लेणी क्र. 3 - मधील चैत्य / दागोबा

लेणी क्र. 3 - चैत्यगृहातील स्तंभ

लेणी क्र 3 समोरील उत्खनित स्तूप

← लेणी क्र ५ :- मधील बुद्ध शिल्प बोलेले स्तूप

लेणी क्र. ११ - मधील मस्तकस्थ सम्राट्हातील भासन

← लेणी क्र ११ - मधील गार्भगृहातील बुद्ध शिल्प

लेणी क्र ३५ - मधील गर्भगृहाच्या बाहेरील छतावरील रंगीन चित्र

← लेणी क्र ३५ - मधील गर्भगृहा बाहेरील बुद्ध शिल्प

लेणी क्र ६७ मधील आतील भिंतीवरील विविध मनोवृत्तीतील बुद्ध शिल्पे.

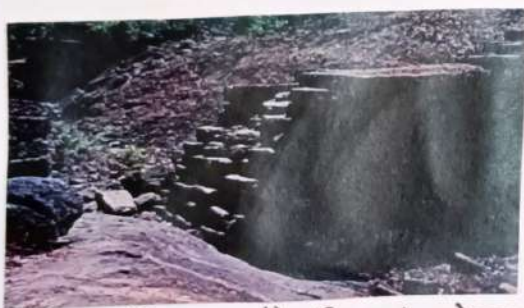
लेणी क्र ४१
 प्रथील
 व्हटांज्याच्या
 मींतीवरील
 विविध बुद्ध
 शिले.

लेणी क्र २ - समोरीस जलकुंड

लेणी क्र ७५ प्रथील नलकुंड

नलमार्ग / धरणावाठी बांधलेला
 दगडी बांध

लेणी क्र - १४ ते २४ प्राणि १०-५०
 या लेण्याच्या दरम्यान प्रललेला बळी /
 जलमार्ग.

लेणी क्र. २७ ची
 ब्यटप लिपिची

लेणी क्र. ७७ ची
 सत्य लिपिची

संदर्भग्रंथ सूची

→ पुस्तके :-

- ॥ इलोन, वाच. डब्ल्यू, "पश्चिम भारतातील बौद्ध लेणी :
स्वल्प माहिती संरक्षण," कावेरी बुक्स, नवी दिल्ली, २०१६.
- ७) फेर्ग्युसन जेम्स आणि बर्गेस जेम्स, "द डेव्ह टेम्पल
ऑफ इंडिया," कावेरी बुक्स, दिल्ली, मार्च २०२२
- ५) घाणेकर, प्र. के, "लेणी महाराष्ट्राची," स्नेहल प्रकाशन,
पुणे, २०१६
- ५) नागराज, प्रम, "पश्चिम भारतातील बौद्ध वास्तुकला,"
आगम उदा प्रकाशन, दिल्ली, १९८१
- ७) डेव्ही. उलारी, "द रॉक कट टेम्पल ऑफ वेस्टर्न इंडिया,"
मालीन उदा प्रकाशन, दिल्ली, २०१०.

→ इ-वृत्तपत्र :-

- १) पंडित, सुरज, "कावेरीचे जलव्यवस्थापन" महाराष्ट्र
टर्मिनल, १३ जुलै २०२१.

७
अ. का. का. का.

प्राचार्य
वैद्य सरवत, विश्वशास्त्र महाविद्यालय
एम्बेडकर वेद, नाग, केर, मुंबई - ४०० ०७२.

Chembur Education Society's

Chembur Sarvankash ShikshanShastra Mahavidyalaya

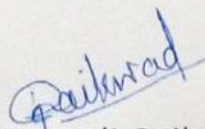
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400071

Community Work

Index

Sr. No.	Date	Place
1	03-04/12/2018	NASEOH, Chembur, Mumbai.
2	03/12/2019	Kushthrog Nivaran Samiti, 'Shantivan', Nere, Panvel, Raigad.
3	27-28/02/2020	SAAD Foundation, Vangni, Karjat.
4	10,11,19,21/03/ & 05/04/2022	NASEOH, Chembur, Mumbai.
5	19,21/03/ & 05/04/2022	K. M. S. Dr. Shirodkar Special School, Parel, Mumbai.
6	19,21/03/ & 05/04/2022	Gurukul Educational Institutions Gurukul Centre for Speial Children M. G. Road, Ghatkopar (W), Mumbai.
7	20/04/2022	Kushthrog Nivaran Samiti, 'Shantivan', Nere, Panvel, Raigad.
8	16 to 20/01/2023	Door Step School, Grant Road, Mumbai.
9	16 to 20/01/2023	NASEOH, Chembur, Mumbai.
10	17/01/2023	K. M. S. Dr. Shirodkar Special School, Parel, Mumbai.
11	6/4/2023	Happy Flock Foundation, Karjat.
12	6/4/2023	Shradhanand Mahilashram, Vasai.

Dr. U. V. Deshmukh

Deepali Gaikwad

Dr. C. A. Chakradeo

In Charge

Principal

Chembur Sarvankash ShikshanShastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

CHEMBUR EDUCATION SOCIETY'S
CHEMBUR SARVANKASH SHIKSHANSHAstra
MAHAVIDYALAYA

ELECTIVE COURSE -2 (EC-2)

PEDAGOGY OF SCHOOL SUBJECT: ECONOMIC

Technology Based lesson plans

TEACHER INCHARGE: PROF.RAVINDRA GANGURDE

ECONOMICS

NAME : Rohini Subhash Shinde

ROLE NO. : 46

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshasthra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071

TECHNOLOGY BASED LESSONS

Name of the Student Teacher: -Rohini Subhash Shinde

S.Y.B.Ed (Sem IV)

Roll no. : 46

2nd Method : ECONOMICS

4TH Internship Programme

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

INDEX

अनु क्र.	पाठाचे नाव	लिंक	पृष्ठ क्र.
१.	Video based lesson 1 <ul style="list-style-type: none"> • <u>SUPPLY AND DEMAND</u> • <u>11th CLASS</u> 	https://ed.ted.com/on/8aPsWaMr	04
२.	Video based lesson 2 <ul style="list-style-type: none"> • <u>NATIONAL INCOME</u> • <u>12th CLASS</u> 	https://ed.ted.com/on/kX7876cR	08
३.	Video based lesson 3 <ul style="list-style-type: none"> • <u>PRODUCER AND CONSUMER</u> • <u>10th CLASS</u> 	https://edpuzzle.com/assignment/s/6686efdccd02b80342089769/watch	12
४.	App based lesson 1 <ul style="list-style-type: none"> • <u>CONCEPT AND TYPES OF MONEY</u> • <u>11th CLASS</u> 	https://create.kahoot.it/share/concept-and-types-of-money/bd577d1d-548c-4b72-aa5a-59501b4cceca	16
५.	App based lesson 2 <ul style="list-style-type: none"> • <u>RURAL DEVELOPMENT IN INDIA</u> • <u>11th CLASS</u> 	https://drive.google.com/file/d/1kYOhC4Gcfk1bN0yxPtDxxUUZ-jYsKzie/view?usp=drivesdk	19

Chembur Education Society's

Chembur Sarvankash Shikshan Shastra Mahavidyalaya

R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071

Video Based Lesson

Name of the Teacher: - ROHINI SUBHASH SHINDE

Title of the Video: Supply and Demand

URL of the Video: <https://ed.ted.com/on/8aPsWaMr>

Class Code (If any): - -

Link for Sharing (If any):- <https://ed.ted.com/on/8aPsWaMr>

Duration of the Video: 7 Minutes 33 Second

Subject: Economics

Grade Level: 11th

Learning Objectives: -

Knowledge:

1. Pupil recalls the concept of Supply and Demand.
2. Pupil identifies concept of Supply and Demand.

Understanding:

1. Pupil explains the concept of Supply and Demand
2. Pupil understands the concept of Supply and Demand

Application:

1. Pupil applies the knowledge of the concept of supply and demand in classroom teaching.
2. Pupil applies the knowledge into learn new situation for eg. Market structure.

Skill:

- Pupil interpret the concept of concept of Supply and Demand .
- Pupil conduct activity to variety of Supply and Demand.

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायऱ्या	
Introduction	<p>→ Teacher introduces the concept of concept of Supply and Demand and explain with example..</p> <p>→ Teacher engages students in brief discussion about the concept of concept of Supply and Demand.</p>
Pre Viewing Discussion	<p>→ Teacher facilitates a class discussion on the concept of concept of Supply and Demand and curve.</p> <p>→ Teacher asks students to share any previous knowledge about the concept of Supply and Demand.</p> <p>→ Teacher encourages students to share examples that concept of Supply and Demand.</p>
Video Viewing:	<p>→ Teacher plays a video presentation on the concept of Supply and Demand.</p> <p>→ Teacher provides guided questions for the students to consider while watching such as</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. why do demand curves generally slope downward? 2. which of the following is an assumption made while drawing the demand curve? 3. Normally the demand curve will have a ____ shape. 4. Law of demand shows a relation between the ____. 5. ____ leads to an increase in the supply of a commodity without a change in its price. 6. Law of demand shows a relation between the ____. 7. A firm's supply curve is on an upward slope because ____. 8. The rise of income in developing countries would lead the demand curve to

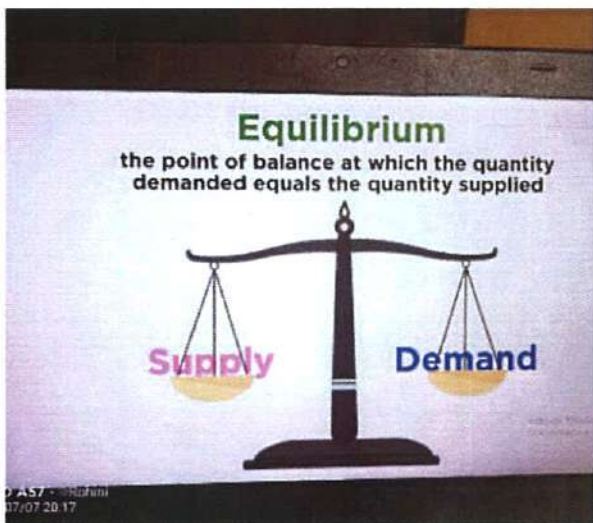
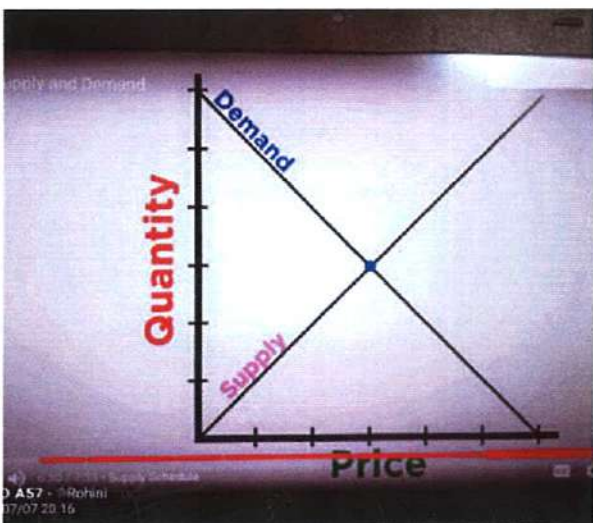
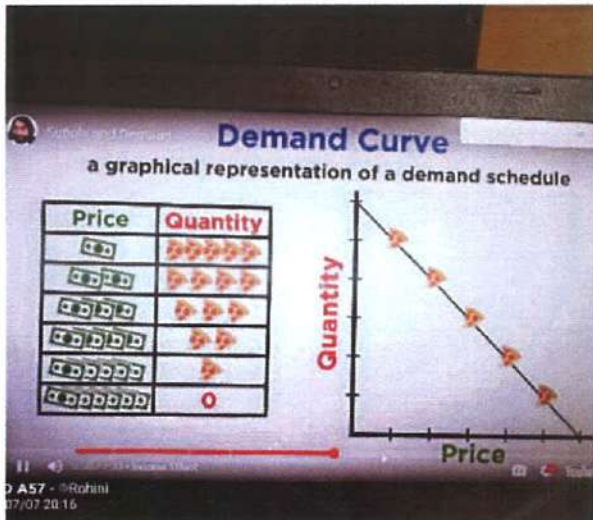
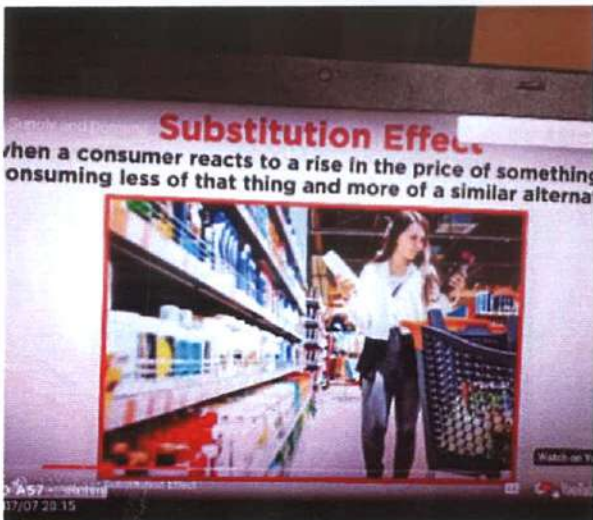
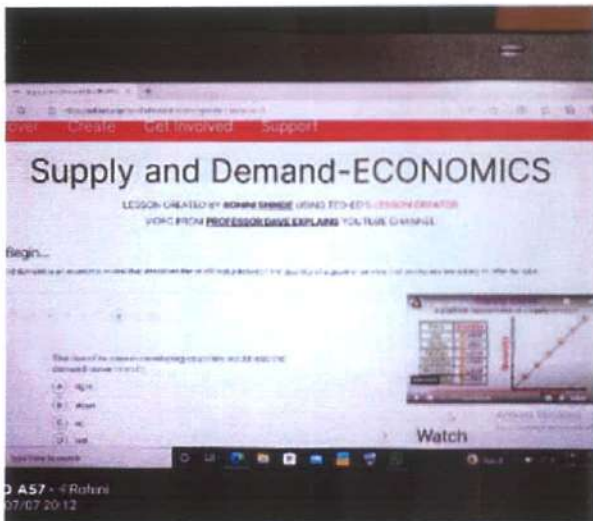
	<p>shift:_____.</p> <p>9. Other things equal, when the price of a good rises, the quantity supplied of the good also rises. This is_____.</p> <p>10. The law of demand describes how price affect consumers.....,.....</p>
Post-Viewing Discussion:	<p>→ Teacher gives brief explanation about the concept of supply and demand and explain curve of supply and demand.</p> <p>→ Teacher asks student to share their insight and discuss law of demand & supply.</p> <p>→ Teacher lead a discussion on key concept of supply and demand. presented in the video.</p> <p>→ Teacher discusses any questions or areas of confusion that arose that video.</p> <p>→ Teacher provides additional examples to reinforce understanding.</p>
Extension Activities:	<p>→ Teacher asks learner to present supply and demand.using creative modes of presentation.</p>
Assessment:	<p>→ Teacher asks student to write down following question.</p> <p>“Explain using supply and demand analysis, why the price of sugar has been increasing recently.”</p> <p>→ Teacher provides additional quiz for better understanding the concept of supply and demand.</p>
Conclusion and Reflection	<p>→ Teacher summarizes main points cover in the video and provide resources for further exploration.</p> <p>→ Teacher encourages student to reflect on how they understand concept of Supply and Demand and curve.</p>

Signature of Teacher

Signature of Guide

Signature of Principal

Principal
Chembur Servankash Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Chembur Education Society's

Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071

Video Based Lesson

Name of the Teacher: - ROHINI SUBHASH SHINDE

Title of the Video: National Income

URL of the Video: <https://ed.ted.com/on/kX7876cR>

Class Code (If any): - -

Link for Sharing (If any):- <https://ed.ted.com/on/kX7876cR>

Duration of the Video: 6 Minutes 21 Second

Subject: Economics

Grade Level: 12th

Learning Objectives: -

Knowledge:

1. Pupil recalls the concept of National Income.
2. Pupil identifies concept of National Income.

Understanding:

1. Pupil explains the concept of National Income.
3. Pupil understands the concept of National Income..

Application:

1. Pupil applies the knowledge of the concept and Formula of calculate National Income in classroom teaching.
2. Pupil applies the knowledge into learn new situation.

Principal

Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Skill:

1. Pupil interpret the concept of National Income.
2. Pupil conduct activity to explain the National Income.

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायऱ्या	
Introduction	<p>→ Teacher introduces the concept of National Income.</p> <p>→ Teacher engages students in brief discussion about the concept of National Income and Formula of calculate National Income.</p>
Pre Viewing Discussion	<p>→ Teacher facilitates a class discussion on the concept of National Income and Formula of calculate National Income.</p> <p>→ Teacher asks students to share any previous knowledge about the concept of unemployment in India.</p> <p>→ Teacher encourages students to share examples that illustrate Formula of calculate National Income.</p>
Video Viewing:	<p>Teacher plays a video presentation on the concept and Formula of calculate National Income.</p> <p>→ Teacher provides guided questions for the students to consider while watching such as</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Which of the following is the correct term for calculating National Income at the market prices? 2. Which of the following is another term for the Net National Product at factor cost? 3. Which of the following is included in the National Income of a country? 4. Which of the following is true for Net National Income? 5. NNP form _____. 6. Which of the following is not included in the National Income of a country? 7. The first attempt to calculate national income of India was made by Dadabhai Naoroji in - _____.

	<p>8. Write down the Formula of National Income</p> <p>9. The Financial year in India is _____.</p>
Post-Viewing Discussion:	<p>→ Teacher gives brief explanation about the concept of National Income and explains the Formula of National Income .</p> <p>→ Teacher asks student to share their insight and discuss Formula of National Income.</p> <p>→ Teacher lead a discussion on key concept of National Income presented in the video.</p> <p>→ Teacher discusses any questions or areas of confusion that arose that video.</p> <p>→ Teacher provides additional examples to reinforce understanding.</p>
Extension Activities:	<p>→ Teacher asks learner to present Formula of National Income using creative modes of presentation.</p>
Assessment:	<p>→ Teacher asks student to write down following question.</p> <p>“Write down the Formula of National Income” Explain.</p> <p>→ Teacher provides additional quiz for better understanding the concept of National Income .</p>
Conclusion and Reflection	<p>→ Teacher summarizes main points cover in the video and provide resources for further exploration.</p> <p>→ Teacher encourages student to reflect on how they understand concept of National Income and also solved the Illustrtion.</p>

Signature of Teacher

Signature of Guide

Signature of Principal

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

National Income (राष्ट्रीय आय)

- Money value of all the final goods and services produced by a country during one financial year.
- One Financial year : 1st April and ends on 31st March.
- NI is valued in terms of money.
- It includes wages, interest, rent, profit, received by factors of production like labour, capital, land and entrepreneurship of a nation.

National Income economics, national income definition, national income formula, ni, managerial eco

National Income

- The total value of final goods and services produced by the normal residents during an accounting year, after adjusting depreciation.
 - It is Net National Product (NNP) at Factor Cost (FC)
 - It does not include taxes, depreciation and non-factor inputs (raw materials)
- helpful in determining the progress of the country.
- Central Statistical organisation calculates the national income in India.
- The first attempt to calculate national income of India was made by Dadabhai Naoroji in 1867 – 68.

National Income economics, national income definition, national income formula, ni, managerial eco

Ed

Create Get Involved Support

2th std economics chapter -National Income

LESSON CREATED BY **SONIA SHINDE** JAAIT THE P.T'S LESSON-ORATOR VIDEO FROM **DRIVEVIGILANCE** YOUTUBE CHANNEL

Watch Think

A57 - Rohini 07/07 20 19

National Income

National Income Formula = Consumption + Government Expenditure + Investments + Exports – Imports + Foreign Production by National Residents – Domestic Production by Non-National Residents

For Example (in Trillion \$) : C = 50, G = 20, I = 100, E = 100, I = 50, F = 60, D = 50

NI = 50 + 20 + 100 + (100-50) + (60- 50)
NI = 230 Trillion \$

A57 - Rohini 07/07 20 21

Watch Think Dig Deeper Discuss ...And Finally

A57 - Rohini 07/07 20 21

Watch Think Dig Deeper Discuss ...And Finally

A57 - Rohini 07/07 20 21

Chembur Education Society's

Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071

Video Based Lesson

Name of the Teacher: - ROHINI SUBHASH SHINDE

Title of the Video: PRODUCER AND CONSUMER

URL of the Video: <https://edpuzzle.com/assignments/6686efdccd02b80342089769/watch>

Class Code (If any): -kipenhe

Link for Sharing (If any):

<https://edpuzzle.com/assignments/6686efdccd02b80342089769/watch>

Duration of the Video: 2 Minutes 17 Second

Subject: Economics

Grade Level: 11th

Learning Objectives: -

Knowledge:

1. Pupil recalls the concept of producer and consumer.
2. Pupil identifies producer and consumer.

Understanding:

1. Pupil explains the concept of producer and consumer.
2. Pupil understands the concept of goods and services.

Application:

1. Pupil applies the knowledge of the concept of producer and consumer & the concept of goods and services in classroom teaching.
1. Pupil applies the knowledge into learn new situation.

Skill:

1. Pupil interpret the concept of producer and consumer
2. Pupil conduct activity to identifies the producer and consumer.

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायऱ्या	
Introduction	<p>→ Teacher introduces the concept of producer and consumer and explain</p> <p>With the related word.</p> <p>→ Teacher engages students in brief discussion about the concept of producer and consumer.</p>
Pre Viewing Discussion	<p>→ Teacher facilitates a class discussion on the concept of producer and consumer and also explain the goods and services.</p> <p>→ Teacher asks students to share any previous knowledge about the concept of producer and consumer.</p> <p>→ Teacher encourages students to share examples with pictures of producer and consumer.</p>
Video Viewing:	<p>→ Teacher plays a video presentation on the concept and types of producer and consumer</p> <p>→ Teacher provides guided questions for the students to consider while watching such as :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. How do people earn money? 2. What is the difference between goods and services? 3. What are producers? 4. What are consumers? 5. Can someone be both a producer and a consumer? 6. Do you have to be a grown up to be a producer or a consumer?

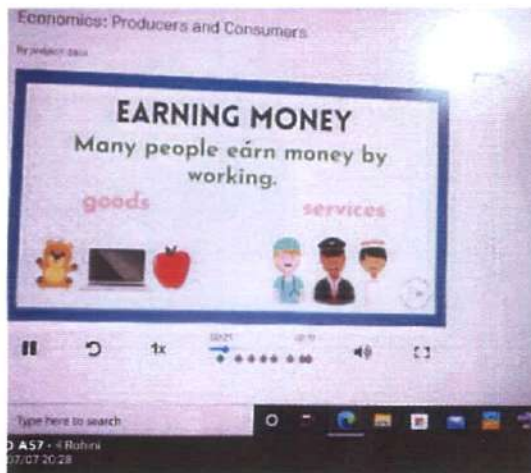
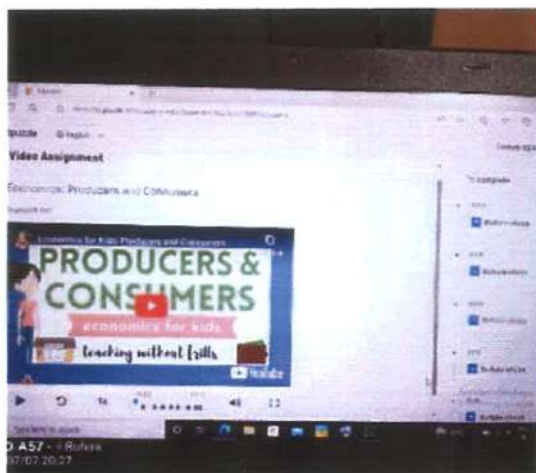
	<p>7. What is an example of a producer?</p> <p>8. To be a consumer means...</p> <p>9. to be producer means</p>
Post-Viewing Discussion:	<p>→ Teacher gives brief explanation about the concept of producer and consumer.</p> <p>→ Teacher asks student to share their insight and discuss concept of producer and consumer.</p> <p>→ Teacher lead a discussion on key concept of producer and consumer presented in the video.</p> <p>→ Teacher discusses any questions or areas of confusion that arose that video.</p> <p>→ Teacher provides additional examples to reinforce understanding.</p>
Extension Activities:	<p>→ Teacher asks learner to present concept of producer and consumer using creative modes of presentation.</p>
Assessment:	<p>→ Teacher asks student to write down following question.</p> <p style="text-align: center;">"Find out your near by the producer and consumer any shopes."</p> <p>→ Teacher provides additional quiz for better understanding the concept of producer and consumer.</p>
Conclusion and Reflection	<p>→ Teacher summarizes main points cover in the video and provides resources for further exploration.</p> <p>→ Teacher encourages student to reflect on how they understand the concept of producer, consumer and also goods and services.</p>

Signature of Teacher

Signature of Guide

Signature of Principal

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
 R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

APP Based Lesson

Name of the Learner: - ROHINI SUBHASH SHINDE

Lesson Title:-Rural Development in India

Link:-<https://drive.google.com/file/d/1kYOhC4Gcfk1bN0yxPtDxxUUZ-jYsKzie/view?usp=drivesdk>

Subject :-Economics

Name of the App :-Benime App

Grade Level :-B.ED SEMESTER-4

Duration:-2.51 Minute

Learning Objective:-

Knowledge:

- 1) Pupil recalls the concept of Rural Development in India .
- 2) Pupil identifies the significance of Rural Development in India .

Understanding:

- 1) Pupil explains the concept of Rural Development in India .
- 2) Pupil understands the significance of Rural Development in India .

Application:

- 1) Pupil applies the knowledge of the concept and significance of Rural Development in India in classroom teaching .
- 2) Pupil applies the knowledge into learn new situation.

Skill:

- 1) Pupil interpret the concept of Rural Development in India .
- 2) Pupil conduct the activity or something add point of significance of Rural Development in India .

Materials:-

- 1) Bring a mobile device with internet access for each student or group use a Benime App.
- 2) Interactive Projector or Black board for class discussion.

Technology Requirements:

- Benime App (Download on App Store /Google Play)

Preparation:

- Download and install the Benime app on the device or students make sure it's already done .If the school has a projector or blackboard it is organize properly in the classroom.

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायऱ्या	
Introduction	<ul style="list-style-type: none"> • Teacher introduces the concept of Rural Development in India . • Teacher engages students in brief discussion about the concept and significance of Rural Development in India.
Pre-App Discussion	<ul style="list-style-type: none"> • Teacher facilitate a class discussion on the concept and significance of Rural Development in India. • Teacher asks students to share any previous knowledge about the concept of Rural Development. • Teacher encourages students to share examples that significance Rural Development in India.
App Exploration	<ul style="list-style-type: none"> • Teacher asks students to download Benime app. • Teacher help to students overcomes obstacles in the app.
Guided Activities	<ul style="list-style-type: none"> • Teacher asks different between the concept of rural and urban areas. <ol style="list-style-type: none"> 1. How is the life of people in rural area? 2. What kind of facilities are required for the development in rural area?
Reflection and Discussion	<ul style="list-style-type: none"> • Teacher lead a discussion on key concepts of rural areas . • Teacher provides additional examples to rural development . • Teacher asks student to share their insight and discuss significance .
Extension Activities	<ul style="list-style-type: none"> • Teacher asks learner to present significance of Rural Development in India using creative modes of presentation.
Assessment	<ul style="list-style-type: none"> • Teacher asks student to some question about this topic : 'Discuss the thought about the rural development in India .'
Closure	<ul style="list-style-type: none"> • Teacher summaries main points cover in the app and provide resources for further exploration. • Teacher encourages student to reflect on how they understand the concept and significance of rural development in India .

Signature of Teacher

Signature of Guide

Signature of Principal

chembur sarvankash
shikshanshastra mahavidyalay
Internship college:-
Dr.BabasahebAmbedkar Highschool
and College, chembur

The concept of 'Rural development' was born in the context of agriculture, and it remained for a long time with agricultural development in India.

Significance of Rural Development in India:-
1) Public health and sanitation :
Rural development helps to improve sanitation and hygiene, providing safe drinking water and affordable health facilities. This would lead to an improvement in the quality of life of the rural people.

2) Literacy rate in rural area:-
Literacy is a powerful instrument of socio-economic change. However there is a considerable gap between the rural and urban literacy rates. Rural development helps to bridge this gap by making provisions for educational facilities in rural areas.

3) Empowerment of women :
Rural development helps to reduce gender disparity, meet the diverse needs of rural women as well as encourage their participation in community development programmes.

4) Infrastructure development :
Rural development leads to further progress in basic facilities such as generation of electricity, road connectivity, irrigation etc.

Evaluation Questions:-
1) How is the life of people in rural area?
2) What is the rural development?
3) What kind of facilities are required for the development of rural areas?
4) discuss the thought of rural development in India

Thanks for watching

- kahoots App (Download on App Store /Google Play)

Preparation:

- Download and install the kahoots app on the device or students make sure it's already done .If the school has a projector or blackboard it is organize properly in the classroom.

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायऱ्या	
Introduction	<ul style="list-style-type: none"> • Teacher introduces the concept of money. • Teacher engages students in brief discussion about the concept and types of money.
Pre-App Discussion	<ul style="list-style-type: none"> • Teacher facilitate a class discussion on the concept and types of money. • Teacher asks students to share any previous knowledge about the concept and types of money. • Teacher encourages students to share examples types of money.
App Exploration	<ul style="list-style-type: none"> • Teacher asks students to download kahoots app. • Teacher help to students overcomes obstacles in the app.
Guided Activities	<ul style="list-style-type: none"> • Teacher asks some questions about the types of money.
Reflection and Discussion	<ul style="list-style-type: none"> • Teacher lead a discussion on key concepts of money. • Teacher provides additional examples to types of money . • Teacher asks student to share their insight and discuss on types of money .
Extension Activities	<ul style="list-style-type: none"> • Teacher asks learner to present types of money using creative modes of presentation.
Assessment	<ul style="list-style-type: none"> • Teacher asks student to some question about this topic : 'explain with graphics models of types of money.'

Closure	<ul style="list-style-type: none"> • Teacher summaries main points cover in the app and provide resources for further exploration. • Teacher encourages student to reflect on how they understand the concept and types of money .
----------------	--

•Teacher provided guided question for the students to consider while watching such as ;

1. Which money used durable metals such as gold, silver, copper, aluminium, nickel's, each....
 - i) Metallic rupee
 - ii) Metallic coin
 - iii) Commodity money
 - iv) Metallic money
2. Debit cards and credit cards are used as _____ money.
 - i) Paper money
 - ii) Electronic money
 - iii) Plastic money
 - iv) Bank money
3. Money which is in circulation today was created to reduce the difficulties in barter system
 - i) Strong agree
 - ii) Agree
 - iii) Good
 - iv) Excellent
4. Which types of money?
 - i) Barter system
 - ii) Electronic money
 - iii) Plastic money
 - iv) Paper money
5. _____ is acts as a measure and store of value.
 - i) Money
 - ii) Cash
 - iii) Capital
 - iv) Goods

Signature of Teacher

Signature of Guide

Signature of Principal

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahaavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

EVOLUTION OF MONEY

Concept and types of money

1 5 0

Harshu_sau024

Questions

1 - Quiz
Which money used durable metals such as gold, silver, copper, aluminum, nickel etc.

2 - Quiz

Host Play solo

Kahoot!

Which types of money in online ?

Barter system	Plastic money
Paper money	Electronic money

Kahoot!

_____ is acts as a measure and store of value.

Goods	Cash
Capital	Money

Kahoot!

Which money used durable metals such as gold, silver, copper, aluminum, nickel etc.

Metallic money	Commodity money
Metallic rupee	Metallic coin

19

Kahoot!

Debit cards and credit cards are used as _____ money.

Paper money	Electronic money
Plastic money	Bank money

19

Kahoot!

Money which is in circulation today was created to reduce the difficulties in barter system.

Agree	Good
Stronge agree	Excellent

19

Chembur Education Society's

Chembur Sarvankash Shikshan Shastra Mahavidyalaya

R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071

TECHNOLOGY BASED LESSONS

Name of the Student Teacher: -Shaikh Umera Dildar

S.Y.B.Ed (Sem IV)

Roll no. : 43

2nd Method : Economics

4th Internship Programme

Principal

**Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.**

अनुक्रमाणिका

Video Base and app Base Lessons

Lesson No	Name of the topic	Type of Lessons	Link for video/ app Base	Code	Subject	Remark
1	Population the unexpected problem of India	Video Base	https://ed.ted.com/on/QFFLDUql/watch		Economics	
2	Price elasticity of demand	Video Base	https://edpuzzle.com/asignments/662be45e2402f47588e7eeb5	jemujiis	Economics	
3	What is public finance ? 4 types of public finance	Video Base	https://edpuzzle.com/asignments/66422af592720ae87a475850	jemujiis	Economics	
4	Money and types of money	App Base	https://drive.google.com/file/d/18ruyav47uDvi4pKTlueHHEhNsiVXVBUh/view?usp=drivesdk		Economics	
5	Forms of market	App Base	https://drive.google.com/file/d/18st_YPuwbd7JDamhxnZtGvIs3i5yhIGX/view?usp=drivesdk		Economics	

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshstra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Video Based Lesson

Name of the Teacher:-UmeraDildar Shaikh

Title of the Video:Population the unexpected problem of India

URL of the Video:<https://ed.ted.com/on/QFFLDUql/watch>

Class Code (If any):-

Link for Sharing (If any): <https://ed.ted.com/on/QFFLDUql/watch>

Duration of the Video:8 minutes 53 second

Subject: Economics

Grade Level: 11th standard

Learning Objectives:-

Knowledge:

1. Pupil recalls the concept of population of India.
2. Pupil identifies the population problem of India.

Understanding:

1. Pupil explains the concept of population of India.
2. Pupil understands the population problem of India.

Application:

1. Pupil applies the knowledge of the population problem of India in classroom teaching.
2. Pupil applies the knowledge into new situation.

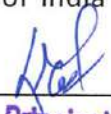
Skill:

Principal
Chembur Sarvankash Shikshan Shastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

1. Pupil interpret the population problem of India.
2. Pupil conduct an activity to identify population problem of India.

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायऱ्या	
Introduction	<p>→ Teacher introduces the concept of population and explain population problem of India.</p> <p>→ Teacher engages students in brief discussion about the concept of population and explain population problem of India.</p>
Pre Viewing Discussion	<p>→ Teacher facilitates a class discussion on the concept of population and explain population problem of India.</p> <p>→ Teacher asks students to share any previous knowledge about the population of India.</p> <p>→ Teacher encourages students to share examples that illustrate population problem of India.</p>
Video Viewing:	<p>→ Teacher plays a video presentation on the population problem of India.</p> <p>→ Teacher provides guided questions for the students to consider while watching such as</p> <ol style="list-style-type: none">1. According to video, which country had one child policy?2. What is India's unemployment rate?3. Why India's booming population is problem to the economy?.4. As per video, India's population will peak in which year?5. Why there is no job for rural people?6. What is fertility ratio of india?7. In which year, India has overtaken china in population by securing first rank in world population data?8. Which country was following "One child policy"?9. As per video, how many people are finding jobs every year in India?10. What do you mean by 'Demographic Dividend'?
Post-Viewing Discussion:	<p>→ Teacher gives brief explanation about the population of India and explain the population problem of India.</p>

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

	<ul style="list-style-type: none"> → Teacher asks student to share their insight and discuss population problem of India. → Teacher leads a discussion on key concept of population problem presented in the video. → Teacher discusses any questions or areas of confusion that arose in that video. → Teacher provides additional examples to reinforce understanding.
Extension Activities:	→ Teacher asks learner to present problem of population using creative modes of presentation.
Assessment:	<ul style="list-style-type: none"> → Teacher asks student to write down following question. "India is experiencing population explosion" Explain. → Teacher provides additional quiz for better understanding the concept of population of India.
Conclusion and Reflection	<ul style="list-style-type: none"> → Teacher summarizes main points cover in the video and provide resources for further exploration. → Teacher encourages student to reflect on how they understand population problem of India.

Shankh
Signature of Teacher

[Signature]
Signature of Guide

[Signature]
Signature of Principal
PRINCIPAL
Chembur Sarvankash Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

Video Based Lesson

Name of the Teacher:-UmeraDildar Shaikh

Title of the Video:Price Elasticity of Demand

URL of the Video:

<https://edpuzzle.com/assignments/662be45e2402f47588e7eeb5/watch>

Class Code (If any):-jemujis

Link for Sharing (If any):

<https://edpuzzle.com/assignments/662be45e2402f47588e7eeb5/watch>

Duration of the Video:6 minutes 41 second

Subject: Economics

Grade Level: 12th standard

Learning Objectives:-

Knowledge:

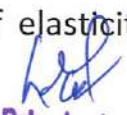
1. Pupil recalls the concept of price elasticity of demand.
2. Pupil identifies the types of elasticity of demand.

Understanding:

1. Pupil explains the concept of price elasticity of demand.
2. Pupil understands the types of elasticity of demand

Application:

1. Pupil applies the knowledge of the concept and types of elasticity of demand in classroom teaching.
2. Pupil applies the knowledge into new situation.

Principal
Chembur Sarvankash Shikshan Shastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Skill:

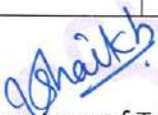
1. Pupil interpret the concept of price elasticity of demand.
2. Pupil conduct an activity to various types of elasticity of demand.

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायऱ्या	
Introduction	<ul style="list-style-type: none">→ Teacher introduces the concept of elasticity of demand and explain types of elasticity of demand→ Teacher engages students in brief discussion about the concept of elasticity of demand and types of elasticity of demand.
Pre Viewing Discussion	<ul style="list-style-type: none">→ Teacher facilitates a class discussion on the concept of elasticity of demand and types of price elasticity of demand.→ Teacher asks students to share any previous knowledge about the concept of elasticity of demand.→ Teacher encourages students to share examples that illustrate types of price elasticity of demand.
Video Viewing:	<ul style="list-style-type: none">→ Teacher plays a video presentation on the concept and types of elasticity of demand.→ Teacher provides guided questions for the students to consider while watching such as<ol style="list-style-type: none">1. Which one of the following is not a main type of elasticity of demand?2. _____ refers to the degree of responsiveness of the quantity demanded of a commodity in response to a change in its price.3. What is cross elasticity of demand?4. When quantity demanded of a commodity does not respond to a change in its price, the demand is called_____.5. An almost true case of perfectly inelastic demand can be_____.6. In the case of Perfectly Elastic Demand $E_p = \underline{\hspace{2cm}}$.7. When the total expenditure does not change with a change in price of the commodity, elasticity of demand is _____.8. When a _____ in price of commodity results in _____ in total

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya
R.C. Marve, Chembur, Mumbai - 400 071.

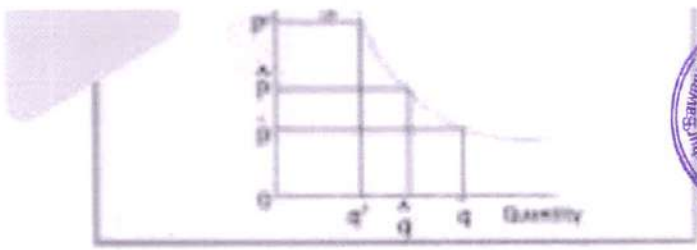

	<p>expenditure, elasticity of demand will be greater than 1.</p> <p>9. The relatively elastic demand is _____ in shape.</p> <p>10. The demand curve of relatively inelastic demand is _____ in shape.</p>
Post-Viewing Discussion:	<p>→ Teacher gives brief explanation about the concept of elasticity of demand and explain types of price elasticity of demand.</p> <p>→ Teacher asks student to share their insight and discuss types of elasticity of demand.</p> <p>→ Teacher leads a discussion on key concept of elasticity of demand presented in the video.</p> <p>→ Teacher discusses any questions or areas of confusion that arose that video.</p> <p>→ Teacher provides additional examples to reinforce understanding.</p>
Extension Activities:	<p>→ Teacher asks learner to present types of price elasticity of demand using creative modes of presentation.</p>
Assessment:	<p>→ Teacher asks student to write down following question.</p> <p>“The demand curve of relatively inelastic demand is steeper in shape” Explain.</p> <p>→ Teacher provides additional quiz for better understanding the concept of price elasticity of demand.</p>
Conclusion and Reflection	<p>→ Teacher summarizes main points cover in the video and provide resources for further exploration.</p> <p>→ Teacher encourages student to reflect on how they understand types of elasticity of demand.</p>

Signature of Teacher

Signature of Guide

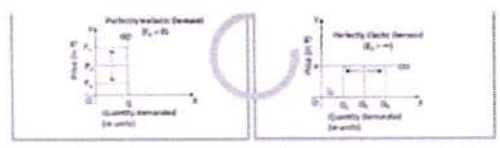
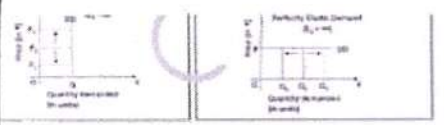

Signature of Principal
PRINCIPAL
Chembur Sarvankash Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburker Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

Price Elasticity of Demand | Economics | 12th class

By Umera Shaikh

Live mode

MULTIPLE CHOICE QUESTION

When quantity demanded of a commodity does not respond to a change in its price, the demand is called

- Inelastic demand
- perfectly elastic demand
- Perfectly inelastic demand
- Unitary elastic demand

MULTIPLE CHOICE QUESTION

In the case of Perfectly Elastic Demand $E_p = \text{---}$

- Infinity
- None of the above
- Zero
- One

MULTIPLE CHOICE QUESTION

When a _____ in price of commodity results in _____ in total expenditure, elasticity of demand will be greater than 1

- rise, fall
- fall, rise
- rise, rise
- fall, fall

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya
 R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Video Based Lesson

Name of the Teacher:-UmeraDildar Shaikh

Title of the Video:What is public finance? 4 types of public finance

URL of the Video:

<https://edpuzzle.com/assignments/66422af592720ae87a475850>

Class Code (If any):-jemujis

Link for Sharing (If any):

<https://edpuzzle.com/assignments/66422af592720ae87a475850>

Duration of the Video:7 minutes 10 second

Subject: Economics

Grade Level: 12th standard

Learning Objectives:-

Knowledge:

1. Pupil recalls the concept of public finance.
2. Pupil identifies the types of public finance.

Understanding:

1. Pupil explains the concept of public finance.
2. Pupil understands the types of public finance.

Application:

1. Pupil applies the knowledge of the concept and types of public finance in classroom teaching.
2. Pupil applies the knowledge into new situation.

Principal

Chembur Sarvankash Shikshan Shastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Skill:

1. Pupil interpret the role of public finance.
2. Pupil conduct an activity to various types of public finance.

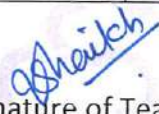
Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायऱ्या	
Introduction	<ul style="list-style-type: none">→ Teacher introduces the concept of public finance and explain types of public finance.→ Teacher engages students in brief discussion about the concept of public finance and types of public finance.
Pre Viewing Discussion	<ul style="list-style-type: none">→ Teacher facilitates a class discussion on the concept of public finance and types of public finance.→ Teacher asks students to share any previous knowledge about the concept of public finance.→ Teacher encourages students to share examples that illustrate types of public finance.
Video Viewing:	<ul style="list-style-type: none">→ Teacher plays a video presentation on the concept and types of public finance.→ Teacher provides guided questions for the students to consider while watching such as<ol style="list-style-type: none">1. The process of determining what financial resources are required to implement government programs is known as _____.2. Which is not the type of public finance from the following.....3. _____ deals with government income.4. Which is not a source of public revenue from the following?5. _____ refers to the expenditure incurred by the government and other public sector authorities.6. Which is not classified as categories of public expenditure from the following....7. _____ involves the various principles and methods of raising government debt and economic effect.

Principal

Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071

	<p>8. Public debt is used for following reasons except.....</p> <p>9. _____ deals with the organising and disbursing of the public funds.</p> <p>10. _____ manages the income and expenditure by ensuring the optimum utilisation of resources.</p>
Post-Viewing Discussion:	<p>→ Teacher gives brief explanation about the concept of public funds and explain types of public funds.</p> <p>→ Teacher asks student to share their insight and discuss types of public funds.</p> <p>→ Teacher leads a discussion on key concept of public funds presented in the video.</p> <p>→ Teacher discusses any questions or areas of confusion that arose that video.</p> <p>→ Teacher provides additional examples to reinforce understanding.</p>
Extension Activities:	<p>→ Teacher asks learner to present types of public funds using creative modes of presentation.</p>
Assessment:	<p>→ Teacher asks student to write down following question. Explain various reasons for the growth of public expenditure.</p> <p>→ Teacher provides additional quiz for better understanding the concept of public funds.</p>
Conclusion and Reflection	<p>→ Teacher summarizes main points cover in the video and provide resources for further exploration.</p> <p>→ Teacher encourages student to reflect on how they understand types of public funds.</p>

Signature of Teacher

Signature of Guide

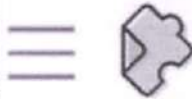

Signature of Principal
PRINCIPAL
Chembur Sarvankash Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburker Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

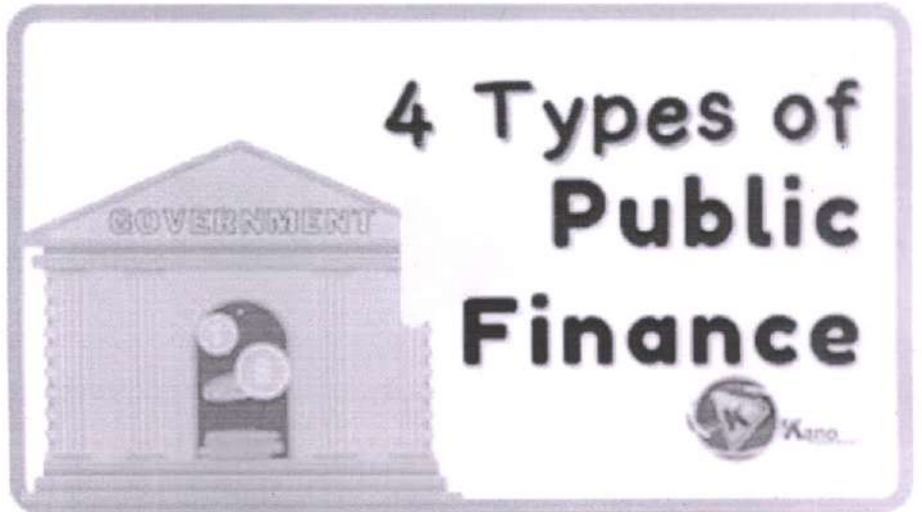
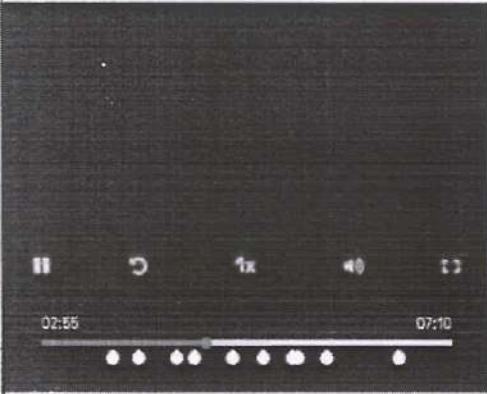
TYPES OF PUBLIC FINANCE

Public expenditure refers to the expenditure incurred by the government & other public sector authorities.

This component deals with the principles related to the allocation of government

← Video Assignment

MULTIPLE CHOICE QUESTION

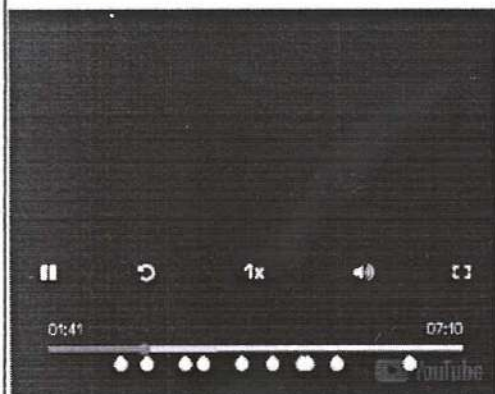
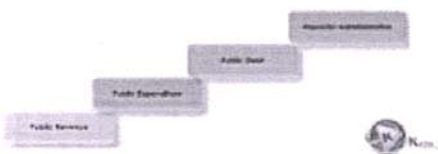
_____ deals with government income.

Public debt

Redistribution expenditure

Operating expenditure

TYPES OF PUBLIC FINANCE

What is Public Finance? 4 Types of Public Finance Explained | 7...

By Umera Shaikh

Live mode

Share assignment

Handwritten signature
Principal

Chembur Sarvankash Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Students

Questions

APP Based Lesson

Name of the Learner: Umera Dildar Shaikh

Lesson Title: Money and types of money

Subject: Economics

Name of the App: Benime app

Grade Level: 11th Standard

Duration:- 2.15

Learning Objective:-

Knowledge:

1. Pupil recalls the concept of Money.
2. Pupil identifies the different types of Money.

Understanding:

1. Pupil explains the concept of Money.
2. Pupil understands the different types of Money.

Application:

1. Pupil applies the knowledge of the Money and types of Money in classroom teaching.
2. Pupil applies the knowledge into new situation.

Skill:

1. Pupil interpret the concept of Money.
2. Pupil conduct an activity to verify various types of Money.

Materials:-

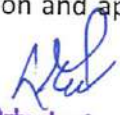
Mobile devices with internet access for each student or group and Benime app (downloaded and install on the devices), Projector or interactive whiteboard for class discussion and app demonstration handouts or worksheet for guided activities and reflection

Technology Requirements:

Benime app (Download on app store / Google play)

Preparation:

Download and install the Benime app on the devices or ensure that students have already done so. Prepare any handouts or worksheets needed for the guided activities and reflection. Test the technology setup, including the projector or interactive whiteboard, to ensure

Principal
Chembur Sarvankash ShikshanShastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

smooth app demonstration and class discussion. Organize class that facilitate group discussion.

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायन्या	
Introduction	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Teacher introduces the concept of Money in India, explain types of Money in India. ▪ Teacher engages student in brief discussion about Money and learn types of Money. ▪ Teacher explains the purpose of using Benime app to explore and reinforce the concept of Money in India
Pre-App Discussion	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Teacher facilitates a class discussion on the main concept of Money and types of Money in India. ▪ Teacher asks student to share any prior knowledge related to the types of Money. ▪ Teacher encourages students to brainstorm various examples that illustrate the types of Money in India.
App Exploration	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Teacher instructs students to download and open the Benime app. ▪ Teacher encourages students to navigate through causes of Poverty in India and engage with the share content using Benime app.
Reflection and Discussion	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Teacher encourages students to share their insights and discuss the concept of Money and types of Money.
Extension Activities	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Teacher asks the learner to present the types of Money using creative modes of presentation.
Assessment	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Teacher gives quiz to assess the learner's understanding about the concept of Money.
Closure	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Teacher summarizes the key points of the lesson and highlights the importance of understanding the types of Money. ▪ Teacher encourages students to continue exploring the types of Money.

Shaitk

Signature of Teacher

[Signature]

Signature of Guide

[Signature]

Signature of Principal
PRINCIPAL

Chembur Sarvankash Shikshanshstra
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

Paper Money

Paper Money was a substitute for metallic money. Paper Money consists of paper currency issued by government.

Benime

Electronic Money

Electronic Money is a monetary value that is stored and transferred electronically through a variety of means i.e. mobile phone, tablet etc.

It is backed by the Central Bank.

Benime

Credit Money

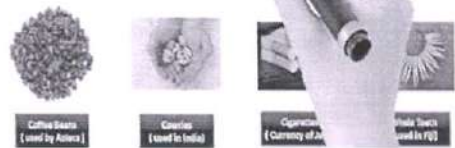
Credit Money refers to deposits which are in the form of cash saved by the people. This can be withdrawn and transferable on demand by means of check, demand draft, credit card etc. These are the credit instruments through which deposits are transferable.

Benime

Commodity Money

Commodity Money refers to money in the form of a commodity that has intrinsic value. It was first used in ancient times when trade, exchange and economic activity.

Benime

Metallic Money & Metallic Coins

Metallic Money used durable metals such as gold, silver, copper, aluminium, nickel etc.

With the passage of time, government authorities had given uniformity and legal status to metallic coins.

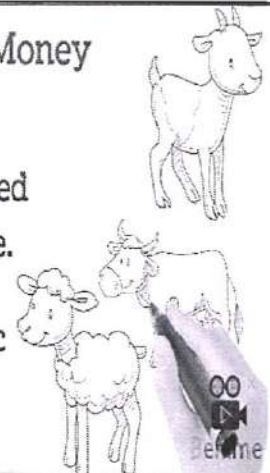

Benime

Animal Money

In Historic period, 'animal money' was used as a means of exchange.

e.g. cow, sheep, goat etc

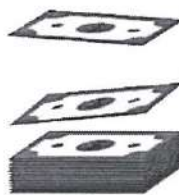

Benime

Money

Definition -

Prof. Crowther - "Money is anything that is generally acceptable as a means of exchange & at the same time acts as a measure & a store of value"

Benime

Types of Money

- 1) Animal Money
- 2) Commodity Money
- 3) Metallic Money
- 4) Metallic Coin

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Benime

APP Based Lesson

Name of the Learner: Umera Dildar Shaikh

Lesson Title: Forms of Market

Subject: Economics

Name of the App: Kahoot app

Grade Level: 12th Standard

Duration:-

Learning Objective:-

Knowledge:

1. Pupil recalls the concept of market.
2. Pupil identifies the different forms of market.

Understanding:

1. Pupil explains the concept of market.
2. Pupil understands the different forms of market.

Application:

1. Pupil applies the knowledge of the market and forms of market in classroom teaching.
2. Pupil applies the knowledge into new situation.

Skill:

1. Pupil interpret the concept of market.
2. Pupil conduct an activity to verify various forms of market.

Materials:-

Mobile devices with internet access for each student or group and kahoot app (downloaded and install on the devices), Projector or interactive whiteboard for class discussion and app demonstration handouts or worksheet for guided activities and reflection

Technology Requirements:

Kahoot App (Download on app store / Google play)

Principal
Chembur Sarvankash ShikshanShastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Micro economics

Forms of market

Prepared By:

Forms of Market by Umera Shaikh

0 10 0

umerashaikh20

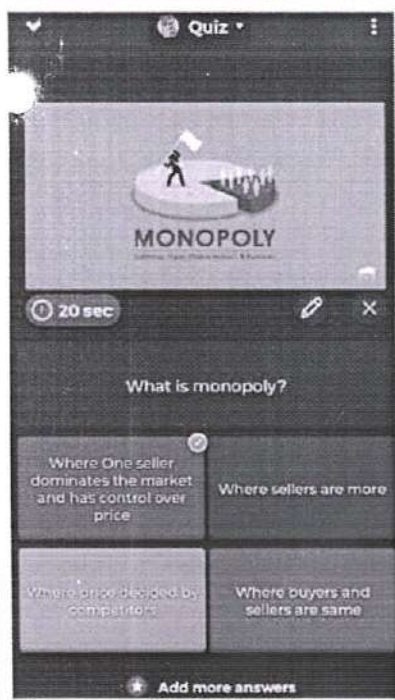
Questions

1 - Quiz
In which market, the demand curve is linear and parallel to X-axis?

2 - Quiz
What is monopoly?

MONOPOLY

Play solo Host

Umera Shaikh
Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshstra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Chembur Sarvankash Shikshan
Shastra Mahavidyalaya

Elective course -2 (EC-2)

pedagogy of school subject:
Geography

Technology Based Lesson Plans

Teacher Incharge: Dr. Ravindra
Gangurde

Name : Swati Chavan

Roll NO: 3

CHEMBUR EDUCATION SOCIETY'S

CHEMBUR SARVANKASH SHIKSHANSHASTRA MAHAVIDYALAYA

TECHNOLOGY BASED LESSONS

Name: Swati Chavan

Year : S.Y.B.Ed

Roll No : 03

Name of Internship School : Tilak Nagar MPS Secondary School

Elective Course 2 (EC - 2)

Pedagogy of School Subject : Geography

Method Master : Dr.Ravindra Gangurde

Date :

Signature and Stamp

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshstra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

TECHNOLOGY BASED LESSONS

INDEX

Sr. no.	Title of lesson	Link	Application
1.	The Sun, The Moon and The Earth • Std. 7th	https://edpuzzle.com/assignments/66012fb6d4536d40958cd1fb/watch	Video based lesson Edpuzzle
2.	Interior of the Earth • Std. 7th	https://ed.ted.com/on/NOUQvYEi	Video based lesson Ted.ed
3.	Agriculture • Std. 7 th	https://ed.ted.com/on/752vvx2	Video based lesson Ted.ed
4.	Importance of the Ocean • Std. 6th	https://drive.google.com/drive/folders/1Sm55XhsLqYF3E7km_Ithh67cwiQ2CDy	App based lesson Benime
5.	Ocean • Std. 6th	https://create.kahoot.it/share/oceans/ccddc5a2-c322-426c-bc84-36ab98864685	App based lesson Kahoot

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash ShikshanShastra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071

Video Based Lesson

Name of the Teacher:- Swati Chavan

Title of the Video: The Sun, The Moon and The Earth

URL of the Video:

<https://edpuzzle.com/assignments/66012fb6d4536d40958cd1fb/watch>

Class Grade (If any): Uligeo

Link for Sharing (If any) NIL

Duration of the Video: 9 mins 26 secs

Subject Geography

Grade Level: 7th

Learning Objectives:

Knowledge: 1) The pupil remembers the fact on the topic of the sun, the moon and the earth.

2) The pupil recalls the concept of the sun, the moon and the earth.

Understanding: 1) The pupil develops the understanding of the components of the sun, the moon and the earth.

2) The pupil describes the sun, the moon and the earth.

Application: 1) The pupil applies his / her knowledge and understanding of the components of the sun, the moon and the earth.

Skill: 1) The pupil develops the practical skills involve in the study of the sun, the moon and the earth.

Instructional Steps /

Introduction	<p>Greet students and introduce the topic of the sun, the moon and the earth.</p> <p>Explain the concept of the sun, the moon and the earth.</p>
Pre Viewing Discussion	<p>Show videos and images of children engaging in various activities.</p> <p>Ask students to describe what they observe about the sun, the moon and the earth.</p> <p>Introduce the concept of the sun, the moon and the earth.</p>
Video Viewing:	<p>Play a video presentation on the topic : The sun, the moon and the earth</p> <p>Teacher provides guided questions for the students to consider while watching.</p> <p>Q.1) Like earth axial and orbital motions...</p> <p>Q.2) What does the moon revolve around ?</p> <p>Q.3) What are the illuminated portions of the moon?</p> <p>Q.4) How the phases of the moon becomes visible ?</p>

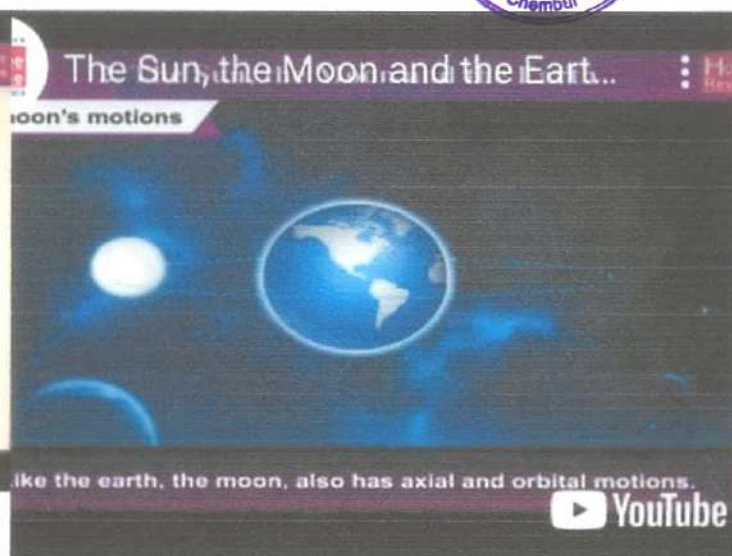
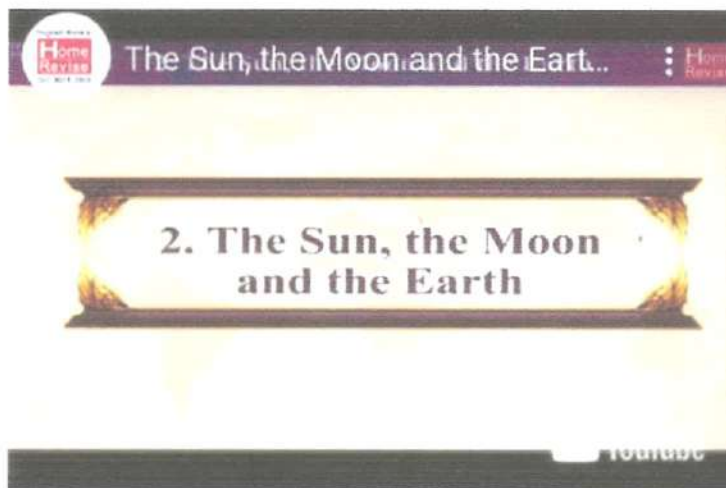
Post-Viewing Discussion:	Teacher leads a discussion on the key concepts presentated in the video. Teacher asks students to share examples they noticed in the video. Teacher discusses any questions or area of confusion that arose during watching the video.
Extension Activities:	Teacher discusses the examples of The Sun, The Moon and The Earth.
Assessment	Teacher provides additional MCQS /quizzes for better understanding of the concept of The Sun, The Moon and The Earth.
Conclusion and Reflection	Summarise the main points covered in the lesson and provide resources for further exploration such as recommended readings.

Signature of Teacher

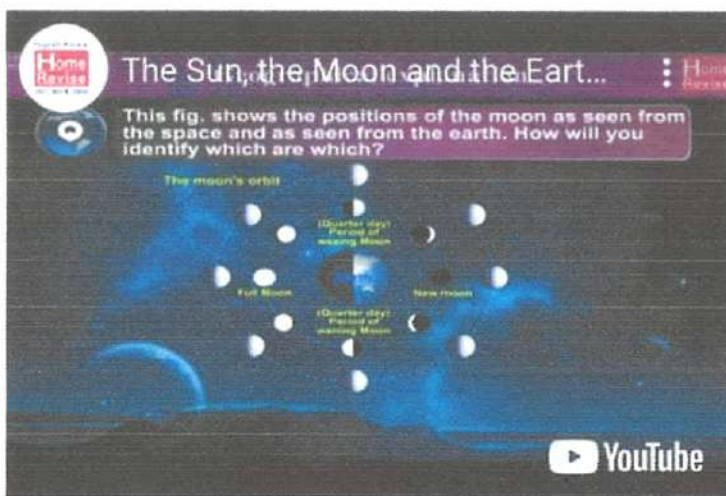

Signature of Guide

Signature of Principal

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

X The Sun, the Moon and the Earth | Clas...

To Complete

Open ended question 03:10

Open ended question 03:15

Multiple choice question 03:28

Open ended question 06:19

Open ended question 03:15

Multiple choice question 03:28

Open ended question 06:19

Multiple choice question 07:33

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash ShikshanShastra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071

Video Based Lesson

Name of the Teacher:- Swati Chavan

Title of the Video: Interior of the earth / Layers of the earth

URL of the Video: <https://ed.ted.com/on/NOUQvYEi>

Class Code (If any): NIL

Link for Sharing (If any): NIL

Duration of the Video: 8 mins 13 secs

Subject: Geography

Grade Level: 7th

Learning Objectives:

Knowledge: 1) The pupil remembers the earth.

2) The pupil recalls the layers of the earth.

Understanding:1)The pupil develops the understanding of the
components of the earth.

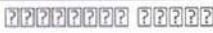
2) The pupil describes the layers of the earth.

Application: 1) The pupil applies his / her knowledge and understanding

of the components of interior of the earth.

Skill: 1) The pupil develops the practical skills involve in the study of interior of the earth.

Instructional Steps / 	
Introduction	Great students and introduce the topic of interior of the earth. Explain the concept of layers of the earth.
Pre Viewing Discussion	Show videos and images of children engaging in various activities. Ask students to describe what they observe about the interior of the earth, introduce the concept of interior of the earth.
Video Viewing:	Play a video presentation on the topic: Interior of the earth. Teacher provides guided questions for the student to consider while watching. Q.1) When is the structure of earth formed ? Q.2) Which is the thickest layer of the earth ? Q.3) Which is the innermost layer of the earth ? Q.4) What is the thickness of continental crust ?
Post-Viewing Discussion:	Teacher leads a discussion on the key concepts presented in the video. Teacher asks students to share examples they noticed in the video. Teacher discusses any question or areas of confusion that are arose during watching the video.
Extension	Teacher discusses the examples of interior of the earth.

Activities:	Teacher discusses the examples of interior of the earth.
Assessment	Teacher provides additional MCQS /quizzes for better understanding of the concept of interior of the earth.
Conclusion and Reflection	Summarize the main points covered in the lesson and provide resources for futher exploration such as recommended readings.

Signature of Teacher

Signature of Guide

Signature of Principal

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshstra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

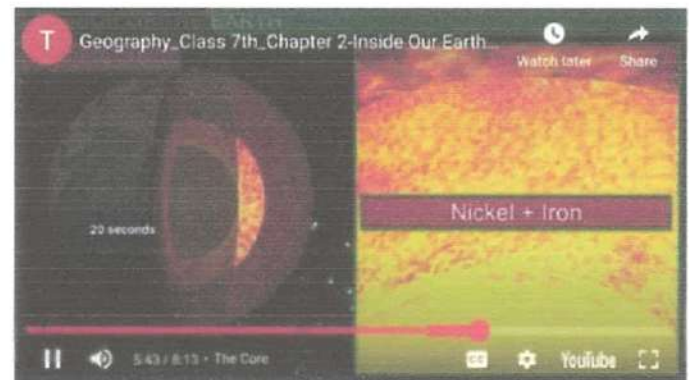

LESSON CREATED BY **SWATI CHAVAN**
 USING TED-ED'S **LESSON CREATOR**
 VIDEO FROM **TEACHNEXT** YOUTUBE
 CHANNEL

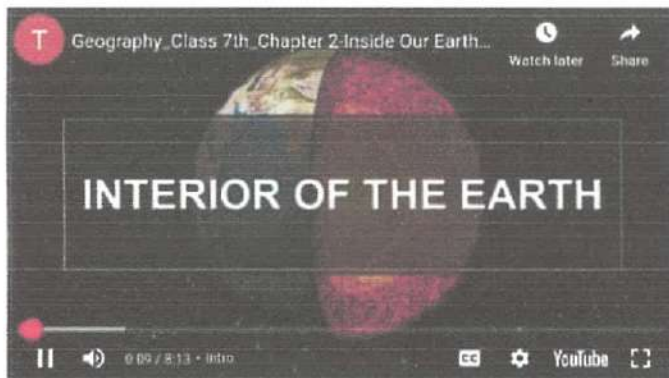
today outer planets of the solar system are in a gaseous state.

Let's Begin...

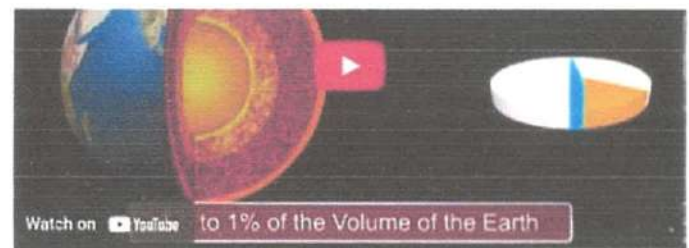
Our earth was formed approximately 4.5 billion years ago. Initially, the earth was in a gaseous state. It started cooling through the process of radiation. The earth then liquefied. With time, the outermost part of the earth cooled first and became solid. This outermost layer of the earth is called the crust. Even today outer planets of the solar system are in a gaseous state.

Watch Think Discuss ...And Finally

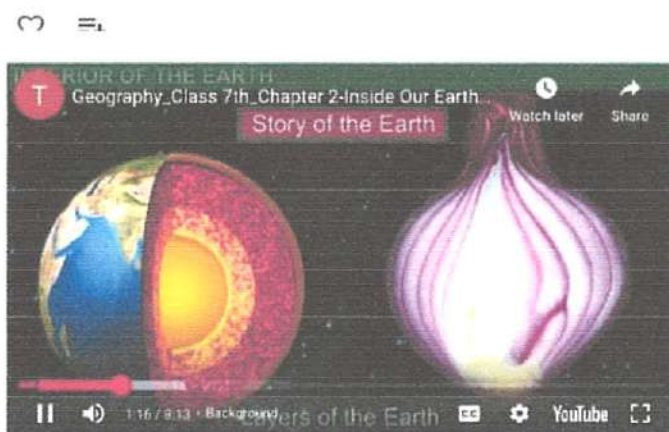
Watch Think Discuss ...And Finally

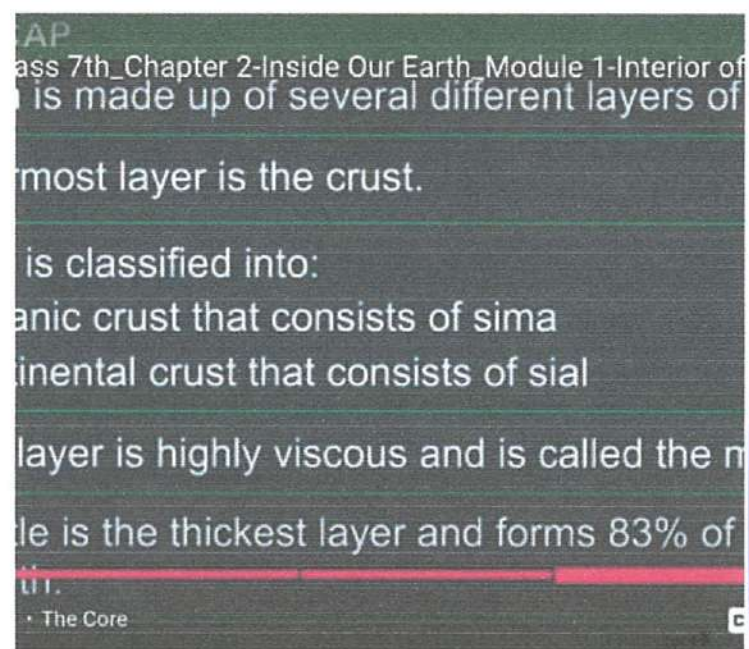
Watch Think Discuss ...And Finally

1

1. When is the structure of earth formed ?

Watch Think Discuss ...And Finally

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash ShikshanShastra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071

Video Based Lesson

Name of the Teacher:- Swati Chavan

Title of the Video: Agriculture

URL of the Video: <https://ed.ted.com/on/752vvxi2>

Class Code (If any):-NIL

Link for Sharing (If any) NIL

Duration of the Video: 4 min. 18 sec.

Subject: Geography

Grade Level: 7th

Learning Objectives:-

Knowledge: 1) The pupil remembers the facts on the topic of Agriculture.
2) The pupil recalls the concept of agriculture and it's types.

Understanding: 1)The pupil develops the understanding of the
components of agriculture and it's types.
2) The pupil describes the agriculture and it's types.

Application: 1) The pupil applies his / her knowledge and understanding
of the components of agriculture and it's types.

Skill: 1) The pupil develops the practical skills involved in the study of
agriculture and it's types.

Instructional Steps / विद्यार्थी शिक्षण / विद्यार्थी

Introduction	<p>Greet students and introduce the topic agriculture and it's types.</p> <p>Explain the concept of agriculture and it's types.</p>
Pre Viewing Discussion	<p>Show videos and images of children engaging in various activities.</p> <p>Ask students to describe what they observe about the agriculture and it's types.</p> <p>Introduce the concept of agriculture and it's types.</p>
Video Viewing:	<p>Play a video presentation on the topic agriculture and it's types.</p> <p>Teacher provides guided questions for the students to consider while watching.</p> <p>Q.1) What is farming ?</p> <p>Q.2) Why is agriculture important ?</p> <p>Q.3) Name the types of agriculture.</p>
Post-Viewing Discussion:	<p>Teacher leads a discussion on the key concepts presentated in the video.</p> <p>Teacher asks students to share examples they noticed in the video.</p> <p>Teacher discusses any questions or areas of confusion that arose during watching the video.</p>
Extension Activities:	<p>Teacher discusses the examples of agriculture and it's types.</p>
Assessment:	<p>Teacher provides additional MCQS /quizzes for better understanding of the</p>

	concept of agriculture and it's types.
Conclusion and Reflection	Summarise the main points covered in the lesson and provide resources for further exploration such as recommended readings.

Signature of Teacher

Signature of Guide

Signature of Principal

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshstra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

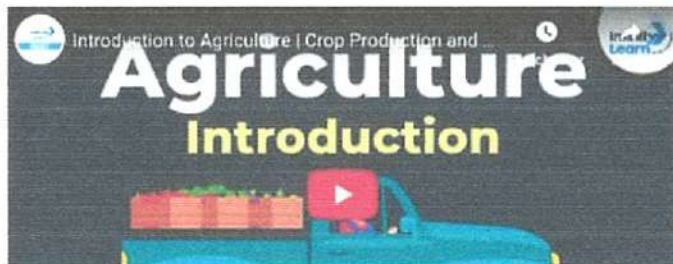

Introduction to Agriculture

LESSON CREATED BY **SWATI CHAVAN**
USING TED-ED'S **LESSON CREATOR**
YOUTUBE CHANNEL

Let's Begin...

Agriculture impacts society in many ways, including - supporting livelihood through food, habitat, and jobs, providing raw materials for food and other products, and building strong economics through trade.

Watch Think Dig Deeper Discuss

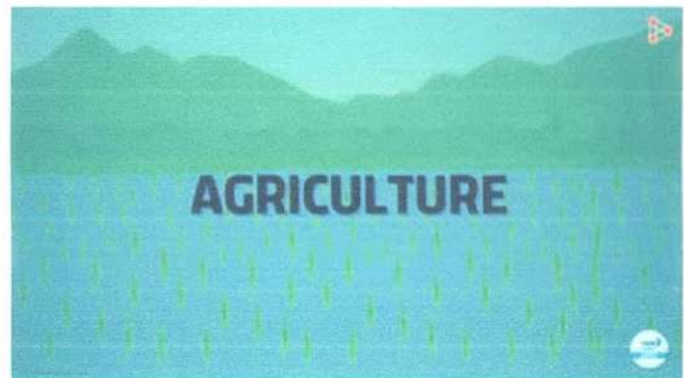
1

What fuel does body requires to carry out a day to day functions?

Additional Resources for you to Explore

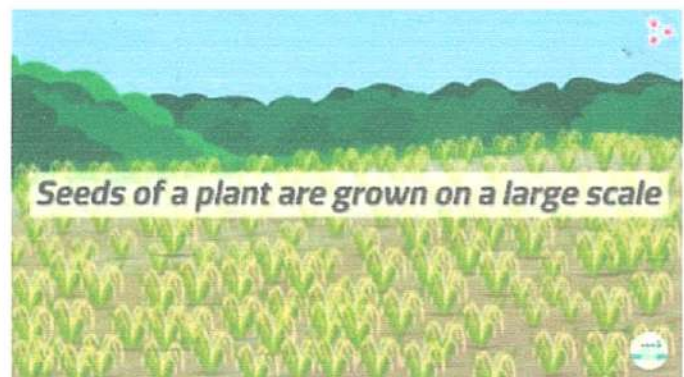
Agriculture describes the practice of growing crops or raising animals. Some who works as a Farmer is in the agriculture industry. We know food is the basic requirement of human being for their survival. This requirement of food leads to the development of agriculture.

[Next Section »](#)

Watch Think Dig Deeper Discuss

0 Open Discussions

Watch Think Dig Deeper Discuss

0 Open Discussions

APP Based Lesson

Name of the Learner: Swati Chavan

Lesson Title:- Importance of Oceans

Subject:- Geography

Name of the App:- Benime

Grade Level:- 6th

Duration:- 1 min 58 sec

Learning Objective:-

Knowledge: Pupil recalls about Oceans.

Pupil understand the physical Characteristics.

Understanding: Pupil tells about the impact of human activities on the ocean.

Application: The pupil applies his/her knowledge and understanding of the components of ocean.

Skill: The pupil develops the practical skills involved in the study of ocean.

Materials:-Laptop/Mobile

Technology Requirements: Internet connection, wifi, mobile /Laptop

Preparation: No specific preparation needed

Instructional Steps /अनुदेशनम्क पाठ्या

Introduction	Greet students and introduce the topic of ocean . Explain the concept of ocean.
Pre-App Discussion	Teacher discusses the topic of 'Ocean' by discussing various examples.
App Exploration	Teacher shows the App Based quiz and mcqs on the topic of Importance of Ocean and elaborates more of the types of the same.

Exploration	Ocean and elaborates more of the types of the same.
Guided Activities	Teacher guides the students in the activity of importance of 'Ocean'.
Reflection and Discussion	Teacher discuss the examples of Ocean.
Extension Activities	Teacher discusses additional MCQS of the concepts of ocean.
Assessment	Teacher provides additional quizzes for better understanding of the concept of ocean.
Closure and reflection	Summarise the main points covered in the lesson .

Signature of Teacher

Signature of Guide

Signature of Principal

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

**CHEMBUR SARVANKASH
SHIKSHANSHASTRA
MAHAVIDYALAYA**

**Internship School -Tilak Nagar MPS
Secondary School**

Student Teacher Name - Swati Chavan

Roll No. - 03

Importance of Oceans

Oxygen supply: Ocean produces over half of the world's oxygen. It absorbs 50 times more carbon dioxide than our atmosphere.

Climate regulation: Ocean covers 70 per cent of the Earth's surface, thereby transporting heat from the equator to the poles through ocean currents.

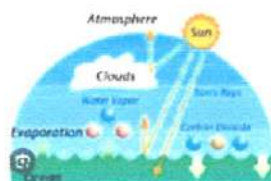
Oceans

The ocean sustain

Recapitulation

We learned about ocean, importance of ocean and sources of ocean.

Evaluation

Freshwater ecosystems are home to as many as 126,000 species, including fish, amphibians, reptiles, birds, insects, and aquatic plants.

- What does the ocean provide us?
- What do we get from food obtained from ocean?
- Na

APP Based Lesson

Name of the Learner: Swati Chavan

Lesson Title:- Ocean

Subject:- Geography

Name of the App:- Kahoot

Grade Level:- 6th

Duration:- 2 min.

Learning Objective:-

Knowledge: 1) The pupil remembers the ocean.

2) The pupil recalls the concept of Ocean.

Understanding: 1) The pupil develops the understanding of the Ocean.

2) The pupil describes the Ocean.

Application: The pupil applies his/her knowledge and understanding of the Ocean.

Skill: The pupil develops the practical skills in the study of 'Ocean'.

Materials:- Laptop/Mobile

Technology Requirements: Internet connection, wifi, mobile/laptop

Preparation: No specific preparation needed.

Instructional Steps / अनुदेशनसूचक पाठ्य

Introduction

Greet students and introduce the topic of Ocean.

	Explain the concept of Ocean.
Pre-App Discussion	Teacher discusses the topic of Ocean by discussing various examples.
App Exploration	Teacher shows the App based mcqs on the topic of the Ocean and elaborates more of the types of the same.
Guided Activities	Teacher guides the students in the activity of Ocean.
Reflection and Discussion	Teacher discusses importance of the Ocean.
Extension Activities	Teacher discusses additional MCQS of 'Ocean'.
Assessment	Teacher provides additional MCQS for better understanding of the Ocean.
Closure	Summarise the main points covered in the lesson and provide resources for further exploration.

Signature of Teacher

Signature of Guide

Signature of Principal

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshstra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

How many people rely on food from the ocean?

☐ More than 3 billion	☐ More than 2 billion
☐ More than 4 billion	☐ More than 1 billion

Oceans

The most volcanoes are found in which ocean?

☐ Antarctic ocean	☐ All of the above
☐ Atlantic ocean	☐ Pacific ocean

How many oceans are there in the world?

☐ 3 oceans	☐ 5 oceans
☐ 8 Oceans	☐ 4 Oceans

Freshwater ecosystems are home to...

☐ Reptiles	☐ Birds
☐ All of the above	☐ Fish

- 1 - Quiz
Oceans provides us...
- 2 - Quiz
How many people rely on food from the ocean?
- 3 - Quiz
Freshwater ecosystems are home to...
- 4 - Quiz
How many oceans are there in the world?
- 5 - Quiz

Chembur Education Society's
Chembur SarvankashShikshanShastra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071

TECHNOLOGY BASED LESSONS

Name of the Student Teacher: - कु. रूपाली लक्ष्मण सोनवणे.

S.Y.B.Ed (Sem IV)

Roll no. : 47

2nd Method : भूगोल

4TH Internship Programme

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

अनुक्रमणिका

अनु क्र.	पाठाचे नाव	लिंक	पृष्ठ क्र.
१.	Video based lesson 1 • <u>महाराष्ट्र स्थान व विस्तार</u> • <u>इयत्ता सातवी.</u>	https://edpuzzle.com/playlist/660a98e31d1563b4723ec14c	3-9
२.	Video based lesson 2 • <u>मानवी वस्ती.</u> • <u>इयत्ता दहावी</u>	https://ed.ted.com/on/JYPuurX6	10-16
३.	Video based lesson 3 • <u>पर्यटन</u> • <u>इयत्ता नववी</u>	https://ed.ted.com/on/pBUaSzLh	17-21
४.	App based lesson 1 • <u>महासागरांचे महत्त्व</u> • <u>इयत्ता सहावी.</u>	https://drive.google.com/file/d/159ncdCEem67RANJStwrXAfUmKUKKEucU/view?usp=drive_sdk	22-27
५.	App based lesson 2 • जग आणि भारत प्राकृतिक भूगोल. • <u>इयत्ता आठवी</u>	https://create.kahoot.it/share/27df57ec-269e-4063-b4cd-3fef51c99a56	28-32

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastri Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071

Video Based Lesson

Name of the Teacher:-रूपाली लक्ष्मण सोनवणे

Title of the Video: महाराष्ट्राचे स्थान व विस्तार.

URL of the Video:

Class Code (If any):-

Link for Sharing (If any)

<https://edpuzzle.com/playlist/660a98e31d1563b4723ec14c>

Duration of the Video: 7 min.

Subject: भूगोल

Grade Level: इयत्ता सातवी

Learning Objectives:-

ज्ञान : विद्यार्थ्यांला भारतातील घटक राज्यांची माहिती आहे.

विद्यार्थ्यांला महाराष्ट्र राज्याविषयी माहिती आहे.

समाकलन : विद्यार्थी महाराष्ट्राची स्थान व विस्तार याची माहिती सांगतो.

विद्यार्थी महाराष्ट्राच्या राजधानीचे नाव सांगतो.

विद्यार्थी महाराष्ट्र ला लाभलेल्या समुद्र किनाऱ्याची लांबी सांगतो.

Principal

Chembur Sarvankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

उपयोजन : दिलेल्या पाठाचे वर्गीकरण करतो.

माहितीवरून निष्कर्ष काढतो.

कौशल्य : विद्यार्थी दिलेल्या प्रमाणानुसार महाराष्ट्राचा नकाशा काढतो.

नकाशातील महाराष्ट्र राज्य दाखवतो.

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायऱ्या	
Introduction	शिक्षिका विद्यार्थ्यांना महाराष्ट्राचे स्थान व विस्तार या पाठाचे ओळख करून देते. शिक्षिका महाराष्ट्राचे स्थान व विस्तार या पाठाचे महत्त्व स्पष्ट करते.
Pre Viewing Discussion	शिक्षिका महाराष्ट्राचे स्थान व विस्तार या पाठाचे अधिक स्पष्टीकरण करण्यास सांगते. शिक्षिका विद्यार्थ्यांना भारतातील इतर राज्यांविषयी माहिती स्पष्ट करण्यास सांगते. शिक्षिका विद्यार्थ्यांना भारतातील इतर घटक राज्यांविषयी असणारी माहिती स्पष्ट करण्यासाठी सांगते.
Video Viewing:	शिक्षिका विद्यार्थ्यांना महाराष्ट्राचे स्थान व विस्तार या पाठाचा व्हिडिओ दाखवते व शिक्षिका पाठावर आधारित प्रश्न विचारते.
Post-Viewing	

Principal

Chembur Sarvankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Discussion:	<p>शिक्षिका महाराष्ट्राचे स्थान व विस्तार या पाठाच्या आधारे व्हिडिओच्या मदतीने स्पष्टीकरण करते.</p> <p>शिक्षिका विद्यार्थ्यांना व्हिडिओ मधील काही उदाहरणे विचारते.</p> <p>शिक्षिका व्हिडिओमध्ये आलेल्या प्रश्नांवर विद्यार्थ्यांशी चर्चा करते.</p> <p>शिक्षिका विद्यार्थ्यांना आशय समजण्यासाठी अधिक उदाहरणे देते.</p>
Extension Activities:	<p>शिक्षिका व्हिडिओ मधील मुख्य घटकावर विद्यार्थ्यांशी चर्चा करते.</p> <p>शिक्षिका विद्यार्थ्यांना व्हिडिओ बघताना आठवलेल्या उदाहरणावर चर्चा करते.</p>
Assessment:	<p>१) महाराष्ट्र राज्याची स्थापना केव्हा झाली?</p> <p>२) महाराष्ट्र राज्याची राजधानी कोणती आहे?</p> <p>३) महाराष्ट्रात किती प्रशासकीय विभाग आहेत?</p> <p>४) महाराष्ट्राला किती किलोमीटर लांबीचा समुद्रकिनारा लाभला आहे?</p>
Conclusion and Reflection	<p>महाराष्ट्र हे एक भारतातील महत्त्वपूर्ण राज्य आहे. महाराष्ट्राचे स्थान व विस्तार हा एक भौगोलिक दृष्ट्या महत्त्वाचा घटक आहे. महाराष्ट्रामध्ये भारताप्रमाणेच विविधता आढळते.</p> <p>अशाप्रकारे आज आपण महाराष्ट्राचे स्थान व विस्तार या पाठाचा अभ्यास केला.</p>

Signature of Teacher

Signature of Guide

Signature of

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
B.C. Nagar, Chembur, Mumbai - 400 071.

Principal

CSSM Chembur-400071

Principal

Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

12:47 9.52 Vb 77%
Edpuzzle

preview 1/1

12:49 Edpuzzle
preview 1/1

महाराष्ट्राचे स्थान व विस्तार | महाराष्ट्राचा भूगोल | Maharashtra Geography
rupali sonavane

महाराष्ट्राचे स्थान व विस्तार | महाराष्ट्राचा भूगोल | Maharashtra Geography
rupali sonavane

लांबी रुंदी व क्षेत्रफळ
महाराष्ट्राचे स्थान व विस्तार | महाराष्ट्रा...

- लांबी = पूर्व - पश्चिम : 800 किमी.
- रुंदी = दक्षिण - उत्तर : 700 किमी.
- क्षेत्रफळ = 3,07,713 चौ.किमी.
- क्षेत्रफळाच्या दृष्टीने भारतात राजस्थान, मध्यप्रदेश नंतर महाराष्ट्राचा 3 रा क्रमांक लागतो.
- महाराष्ट्राने देशाचा 9.36% भाग व्यापला आहे.
- समुद्रकिनारा 720 किमी. लांबीचा आहे.

05:54 07:30

04:38 07:30

1x CC 1.0X ...

CS

071

[Signature]
Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Maharashtra
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

The screenshot shows a mobile application interface. At the top, there is a browser-like address bar with 'Edpuzzle' and navigation icons. Below it, a 'Log in' button is visible. The main content area is split into two parts. The left part shows a video player with a thumbnail of a map of Maharashtra and text in Marathi. The right part shows a video player with a thumbnail of a map of Maharashtra and text in Marathi. Below the video player, there is a multiple choice question in Marathi. The bottom of the screen shows a navigation bar with icons for Home, Games, Menu, Files, and Tabs.

12:46 100% Vo LTE 77

Edpuzzle

Log in

12:47 100% Vo LTE

Edpuzzle

rupali sonavane

← Playlist preview Video 1/1 →

महाराष्ट्राचे स्थान व विस्तार | महाराष्ट्राचा भूगोल | Maharashtra Geography

rupali sonavane

Lecture : 1 महाराष्ट्राचे स्थान व विस्तार | महाराष्ट्राचा भूगोल

महाराष्ट्राचे स्थान व विस्तार महाराष्ट्राची लांबी, रं क्षेत्रफळ महाराष्ट्राचा अक्षवृत्तीय व रेखावृत्तीय विस्तार सर्व माहिती नकाशासह

YouTube

▲ This is just a preview, so you can't submit answers. Ask your teacher to invite you to the class or to assign the video to your class.

MULTIPLE CHOICE QUESTION

महाराष्ट्र राज्याची राजधानी कोणती आहे?

00:00 07:30

Home Games Menu Files Tabs

प्रश्न

- १) महाराष्ट्र राज्याची स्थापना केव्हा झाली?
- २) महाराष्ट्र राज्याची राजधानी कोणती आहे?
- ३) महाराष्ट्रात किती प्रशासकीय विभाग आहेत?
- ४) महाराष्ट्रात महानगरपालिकांची संख्या किती आहे?

Principal
Chembur Servankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

५) महाराष्ट्राला किती किलोमीटर लांबीचा समुद्रकिनारा लाभला आहे?

CSSM Chembur-400071

Principal

Chembur Servankesh Shikshanshastha

Mahavidyalaya

R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash ShikshanShastra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071

Video Based Lesson

Name of the Teacher:-रूपाली लक्ष्मण सोनवणे

Title of the Video: मानवी वस्ती

URL of the Video:

Class Code (If any):-

Link for Sharing (If any)

<https://ed.ted.com/on/JYPuurX6>

CSSM Chembur-400071

Duration of the Video: ९ मिनिटे

Subject: भूगोल

Grade Level: इयत्ता दहावी

Learning Objectives:-

ज्ञान : विद्यार्थी मानवी वस्तीची ठिकाणेआठवतो.

विद्यार्थी मानवी वस्ती असलेले प्रदेशओळखतो.

समाकलन : विद्यार्थी मानवी वस्ती असणारे ठिकाणांची नावे सांगतो.

विद्यार्थी मानवी वस्ती असणारे प्रदेश यांची माहिती सांगतो.

Principal

Chembur Sarvankash ShikshanShastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

विद्यार्थी मानवी वस्तीचे प्रकार सांगतो.

उपयोजन :: विद्यार्थी मानवी वस्ती प्रकाराच्या आधारे वस्तीच्या ठिकाणांचे वर्गीकरण करतो.

विद्यार्थी भौगोलिक कार्यकारण संबंध स्पष्ट करतो.

कौशल्य : विद्यार्थी नकाशाच्या आधारे केंद्रित वस्ती विरळ वस्ती दाखवतो.

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायऱ्या	
Introduction	शिक्षिका विद्यार्थ्यांना मानवी वस्ती या पाठाची ओळख करून देते. शिक्षिका मानवी वस्ती या पाठाचे महत्त्व स्पष्ट करते.
Pre Viewing Discussion	शिक्षिका मानवी वस्ती या पाठाचे अधिक स्पष्टीकरण करण्यास सांगते. शिक्षिका विद्यार्थ्यांना भारतातील विरळ वस्ती प्रदेशाची माहिती स्पष्ट करण्यास सांगते. शिक्षिका विद्यार्थ्यांना भारतातील केंद्रित वस्ती प्रसिद्ध असणारी ठिकाणांची माहिती स्पष्ट करण्यासाठी सांगते.
Video Viewing:	शिक्षिका विद्यार्थ्यांना मानवी वस्ती या पाठाचा व्हिडिओ दाखवते व

Principal

Chembur Sarvankash Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

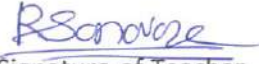
	शिक्षिका पाठावर आधारित प्रश्न विचारते.
Post-Viewing Discussion:	<p>शिक्षिका मानवी वस्ती या पाठाच्या आधारे व्हिडिओच्या मदतीने स्पष्टीकरण करते.</p> <p>शिक्षिका विद्यार्थ्यांना व्हिडिओ मधील काही उदाहरणे विचारते.</p> <p>शिक्षिका व्हिडिओमध्ये आलेल्या प्रश्नांवर विद्यार्थ्यांशी चर्चा करते.</p> <p>शिक्षिका विद्यार्थ्यांना आशय समजण्यासाठी अधिक उदाहरणे देते.</p>
Extension Activities:	<p>शिक्षिका व्हिडिओ मधील मुख्य घटकावर विद्यार्थ्यांशी चर्चा करते.</p> <p>शिक्षिका विद्यार्थ्यांना व्हिडिओ बघताना आठवलेल्या उदाहरणावर चर्चा करते.</p> <p>शिक्षिका विद्यार्थ्यांना केंद्रित वस्ती प्रदेशाची माहिती सांगते.</p> <p>शिक्षिका विद्यार्थ्यांना केंद्रित वस्ती व विरळ वस्ती या प्रदेशांचे फोटो दाखवते.</p>
Assessment:	<p>१) केंद्रित वस्ती म्हणजे काय?</p> <p>२) केंद्रित वस्ती व विरळ वस्ती असणारे प्रदेश सांगा?</p>
Conclusion and Reflection	<p>काही प्रदेशांमध्ये जास्त लोकसंख्या एकाच ठिकाणी राहते तर काही प्रदेशांमध्ये विरळ लोकसंख्या एकाच ठिकाणी राहते. यावरून आपल्याला मानवी वस्तीचे प्रकार केंद्रित मानवी वस्ती व विरळ मानवी असते असे पाहायला मिळतात.</p>

Principal

Chembur Sarvenkash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

	अशाप्रकारे आज आपण मानवी वस्ती या पाठाचा अभ्यास केला.
--	--

Signature of Teacher

Signature of Guide

Signature of Principal

CSSM Chembur-400071

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

मानवी वस्ती

LESSON CREATED BY **RUPALI SONAVANE** USING TED-ED'S LESSON CREATOR

VIDEO FROM **LEARN NONSTOP** YOUTUBE CHANNEL

Let's Begin...

मानवी वस्ती हा पाठ इयत्ता दहावी मधील भूगोल विषयातील आहे. या पाठांमध्ये मानवी वस्ती असणारे प्रदेश तसेच मानवी वस्ती प्रकार आकार यांची माहिती या पाठांमध्ये थोडक्यात दिलेली आहे.

Let's Begin...

मानवी वस्ती हा पाठ इयत्ता दहावी मधील भूगोल विषयातील आहे. या पाठांमध्ये मानवी वस्ती असणारे प्रदेश तसेच मानवी वस्ती प्रकार आकार यांची माहिती या पाठांमध्ये थोडक्यात दिलेली आहे.

Watch Think Discuss ...And Final

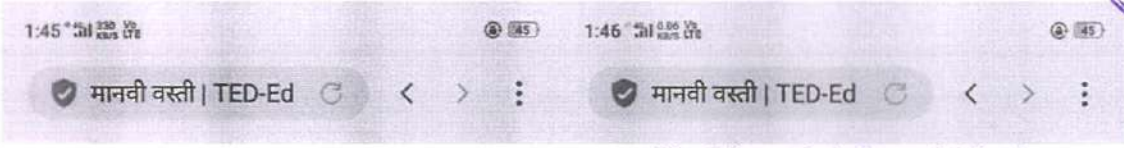
1.0X

Home Games Menu Files Tabs

Watch Think Discuss And Final

[Handwritten Signature]

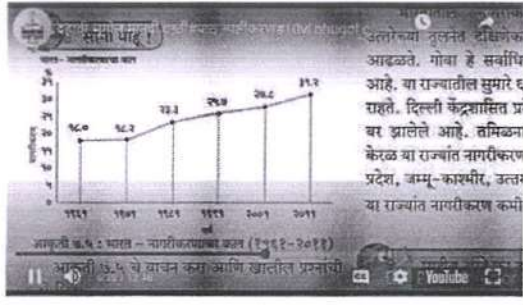
Principal
Chembur Sarvankesh Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

आकार यांची माहिती या पाठांमध्ये थोडक्यात दिलेली आहे.

Let's Begin...

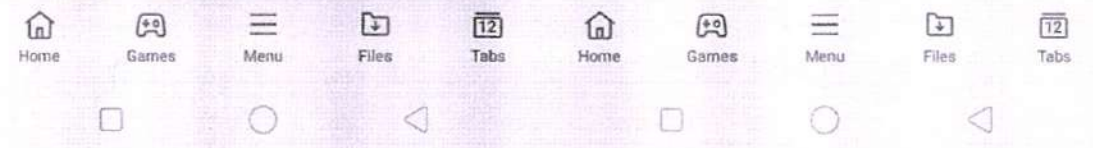
मानवी वस्ती हा पाठ इयत्ता दहावी मधील भूगोल विषयातील आहे. या पाठांमध्ये मानवी वस्ती असणारे प्रदेश तसेच मानवी वस्ती प्रकार आकार यांची माहिती या पाठांमध्ये थोडक्यात दिलेली आहे.

Watch Think Discuss ...And Finally

तर अशा पद्धतीने अशा प्रकारे आपण मानवी वस्ती आणि त्यांचे प्रदेश यांची थोडक्यात या व्हिडिओद्वारे माहिती घेतली.

Watch Think Discuss ...And Finally

प्रश्न

- 1) ब्राझील मधील विकास झालेल्या वस्तीची प्रमुख कारणे सांगा.
- 2) ब्राझील मधील सर्वाधिक नागरीकरण झालेली राज्य कोणती?
- 3) अॅमेझॉन च्या खोऱ्यात मानवी वस्ती विरळ का आढळते?
- 4) साव पावलोच्या प्रदेशात मानवी वस्ती केंद्रित का झालेली आढळते?

Principal
Chembur Sarvankesh Shikshanshasthra
 Mithankalyanaya
 R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

5.) केंद्रित वस्त्या कोठे आढळतात?

CSSM Chembur-400071

Principal
Chembur Sarvankshikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash ShikshanShastra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071

Video Based Lesson

Name of the Teacher:-रूपाली लक्ष्मण सोनवणे

Title of the Video: पर्यटन

URL of the Video:

Class Code (If any):-

Link for Sharing (If any)

<https://ed.ted.com/on/pBUaSzLh>

CSSM Chembur-400071

Duration of the Video:

Subject: भूगोल

Grade Level: इयत्ता नववी

Learning Objectives:-

ज्ञान : विद्यार्थी पर्यटन ठिकाणांची नावे आठवतो

विद्यार्थी पर्यटन ठिकाणांची नावे ओळखतो.

समाकलन : विद्यार्थी पर्यटना ची व्याख्या सांगतो.

विद्यार्थी पर्यटनाचे स्वरूप सांगतो.

Principal

Chembur Sarvankash ShikshanShastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

विद्यार्थी पर्यटनाचे प्रकार सांगतो.

उपयोजन :. विद्यार्थी पर्यटन प्रकाराच्या आधारे पर्यटनाच्या ठिकाणांचे वर्गीकरण करतो.

विद्यार्थी भौगोलिक कार्यकारण संबंध स्पष्ट करतो.

कौशल्य : विद्यार्थी नकाशाच्या आधारे पर्यटन स्थळे दर्शवतो.

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायऱ्या	
Introduction	शिक्षिका विद्यार्थ्यांना पर्यटन या पाठाची ओळख करून देते. शिक्षिका पर्यटन या पाठाचे महत्त्व स्पष्ट करते.
Pre Viewing Discussion	शिक्षिका पर्यटन या पाठाचे अधिक स्पष्टीकरण करण्यास सांगते. शिक्षिका विद्यार्थ्यांना भारतातील पर्यटन स्थळांबद्दल माहिती स्पष्ट करण्यास सांगते. शिक्षिका विद्यार्थ्यांना भारतातील पर्यटनासाठी प्रसिद्ध असणारी ठिकाणांची माहिती स्पष्ट करण्यासाठी सांगते.
Video Viewing:	शिक्षिका विद्यार्थ्यांना पर्यटन या पाठाचा व्हिडिओ दाखवते व

Principal

Chembur Sarvankeshi Shikshanshastri
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

	शिक्षिका पाठावर आधारित प्रश्न विचारते.
Post-Viewing Discussion:	शिक्षिका महाराष्ट्राचे पर्यटन या पाठाच्या आधारे व्हिडिओच्या मदतीने स्पष्टीकरण करते. शिक्षिका विद्यार्थ्यांना व्हिडिओ मधील काही उदाहरणे विचारते. शिक्षिका व्हिडिओमध्ये आलेल्या प्रश्नांवर विद्यार्थ्यांशी चर्चा करते. शिक्षिका विद्यार्थ्यांना आशय समजण्यासाठी अधिक उदाहरणे देते.
Extension Activities:	शिक्षिका व्हिडिओ मधील मुख्य घटकावर विद्यार्थ्यांशी चर्चा करते. शिक्षिका विद्यार्थ्यांना व्हिडिओ बघताना आठवलेल्या उदाहरणावर चर्चा करते. शिक्षिका विद्यार्थ्यांना पर्यटन स्थळांबद्दल माहिती सांगते. शिक्षिका विद्यार्थ्यांना पर्यटन स्थळांचे फोटो दाखवते.
Assessment:	१) पर्यटन म्हणजे काय? २) पर्यटन व्यवसायाची वाढ कशी होते?
Conclusion and Reflection	आपले राहते घर सोडून दुसरीकडे फिरायला जाणे आणि वेगवेगळ्या हेतूसाठी केलेला प्रवास म्हणजे पर्यटन होय तसेच पर्यटनाचे प्रकार आणि पर्यटन एक व्यवसाय म्हणून पाहिले जाते व्यवसायाची एक दुसरी संधी आहे.

Principal

Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

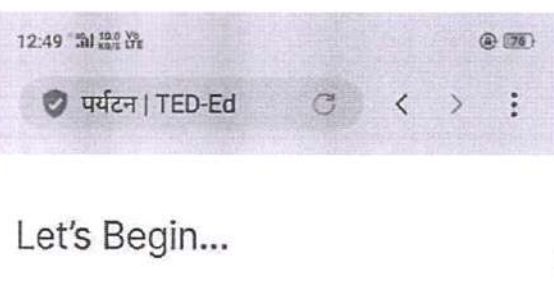

अशाप्रकारे आज आपण पर्यटन या पाठाचा अभ्यास केला.

R Sonavane
Signature of Teacher

[Signature]
Signature of Guide

[Signature]
Signature of Principa

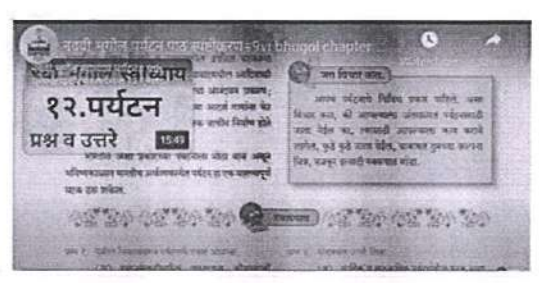

पर्यटन
LESSON CREATED BY **RUPALI SONAVANE** USING TED-ED'S LESSON CREATOR
VIDEO FROM **LEARN NONSTOP** YOUTUBE CHANNEL

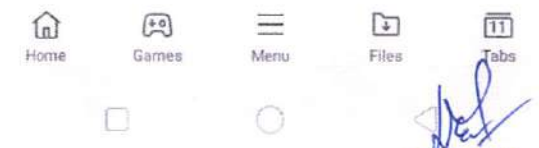
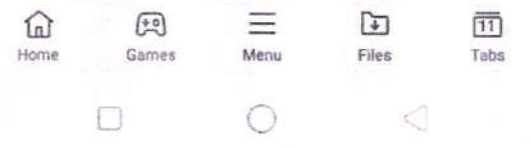

Let's Begin...

Watch Think Discuss

पर्यटन म्हणजे काय?

[Signature]
Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071

प्रश्न : १) पर्यटनाचे प्रकार सांगा.

- २) राजकीय सीमांच्या आधारावर पर्यटनाचे किती प्रकार पडतात?
- ३) परकीय चलनात भर कशामुळे पडते?
- ४) पर्यटन व्यवसायाची वाढ कशी होते?
- ५) पर्यटनासाठी कोणकोणत्या गोष्टींची आवश्यकता असते?

CSSM Chembur-400071

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash ShikshanShastra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071

APP Based Lesson

Name of the Learner: रूपाली लक्ष्मण सोनवणे

Lesson Title:- महासागरांचे महत्त्व

Subject:- भूगोल.

Name of the App:- benemy app

Grade Level:- सहावी

Duration:- ३०. मिनिटे

Learning Objective:-

Knowledge:.. विद्यार्थी महासागरांची नावे आठवतो.

विद्यार्थी महासागरांची नावे ओळखतो.

विद्यार्थी समुद्रांची नावे आठवतो.

Understanding: विद्यार्थी महासागरांची नावे सांगतो.

विद्यार्थी खंड व महासागर यांची नावे सांगतो.

विद्यार्थी महासागराची रचना स्पष्ट करतो.

विद्यार्थी जगातील सर्वात मोठ्या महासागराची माहिती सांगतो.

Application: बेनिमी अॅप.

Skill: विद्यार्थी जगाच्या नकाशा मध्ये महासागर दाखवतो.

विद्यार्थी नकाशाच्या आधारे प्राकृतिक रचना स्पष्ट करतो.

Materials:- मोबाईल, इंटरनेट सुविधा ,व्हाईट बोर्ड ,प्रोजेक्टर, मोबाईल मध्ये बेनिमी अॅप

डाउनलोड करणे.

Principal

Chembur Sarvankash ShikshanShastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Technology Requirements: बेनिमी ॲप

Preparation: बेनिमी ॲप डाऊनलोड करणे. सर्व विद्यार्थ्यांनी मोबाईल मध्ये करून ॲप डाऊनलोड केला चाचणी करणे. व्हाईट बोर्ड किंवा प्रोजेक्टर ची पूर्व चाचणी करणे.

Instructional Steps /अनुदेशनात्मक पायऱ्या	
Introduction	<p>शिक्षिका विद्यार्थ्यांना जगाच्या प्राकृतिक रचनेची ओळख करून देते.</p> <p>शिक्षिका विद्यार्थ्यांना महासागरांची ओळख करून देते.</p> <p>शिक्षिका विद्यार्थ्यांना जगातील सर्वात मोठ्या महासागराची माहिती देते.</p>
Pre-App Discussion	<p>शिक्षिका जगाच्या नकाशाची ओळख करून देते.</p> <p>शिक्षिका भारताच्या प्राकृतिक रचनेची माहिती देते.</p> <p>शिक्षिका विद्यार्थ्यांना जगातील पाच महासागरांविषयी माहिती स्पष्ट करते.</p> <p>शिक्षिका विद्यार्थ्यांना जगातील मोठ्या महासागरा विषयी माहिती स्पष्ट करते.</p>
App Exploration	<p>शिक्षिका विद्यार्थ्यांना बेनिमी ॲप डाऊनलोड करण्यास सांगते.</p> <p>शिक्षिका विद्यार्थ्यांना बेनिमी ॲप मधील व्हिडिओ बघण्यास सांगते.</p> <p>त्यावर आधारित प्रश्न सोडवण्यास सांगते व चर्चा घडवून आणते.</p>
Guided Activities	<p>शिक्षिका विद्यार्थ्यांना जगातील महासागरांची निर्मिती कशी झाली याबद्दल माहिती देते.</p> <p>शिक्षिका विद्यार्थ्यांना जगातील सर्वात मोठ्या महासागरांबद्दल माहिती स्पष्ट करते.</p>

Principal

	<p>शिक्षिका विद्यार्थ्यांना भारताच्या बाजूला असणाऱ्या हिंदी महासागरा विषयी माहिती स्पष्ट करते.</p> <p>शिक्षिका विद्यार्थ्यांना महासागराचे महत्त्व स्पष्ट करते.</p>
Reflection and Discussion	<p>शिक्षिका विद्यार्थ्यांना त्यांचे मत मांडण्यास प्रोत्साहित करते.</p> <p>शिक्षिका विद्यार्थ्यांना बेनिमी अॅपच्या माध्यमातून मनोरंजक पद्धतीने पाठाची माहिती देते.</p>
Extension Activities	<p>शिक्षिका विद्यार्थ्यांना बेनिमी अॅप अॅनिमेशन या माध्यमातून पाठाचे स्पष्टीकरण सांगते.</p>
Assessment	<p>१) जगामध्ये एकूण किती महासागर आहेत?</p> <p>२) अन्नाचा सर्वांत मोठा स्रोत कोणता आहे ?</p>
Closure	<p>तर आज आपण महासागरांचे महत्त्व हा पाठ अभ्यासला आहे.</p>

Signature of Teacher

Signature of Guide

Signature of _____
Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshstra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Principal _____

महासागरांचे महत्त्व

सागर हा मानवी जीवनाच्या अस्तित्वासाठी आवश्यक आहे. चिवाय सागरातील जलपरतंभे महत्त्व मानवासाठी अनन्यसाधारण आहे. महासागर हा अन्नाचे मोठा स्रोत आहे. विविध प्रकारचे सागरी प्राणी जगाभर अन्न म्हणून खावले जातात. सागरी अन्नाद्वारे मानवाची प्रथिनांची गरज फार मोठ्या प्रमाणात भागविली जाते. भारतीय किनाऱ्यांवर मुबलक असणारे मृदुकाय प्राणी, शिंपले, खेकडे, झिंगे, शेंबडे, मळ-माकूळ, घोंसारखे अपृष्ठवंशीय प्राणी देशाला मोठ्या प्रमाणात परकीय चलन मिळवून देतात. सागरी

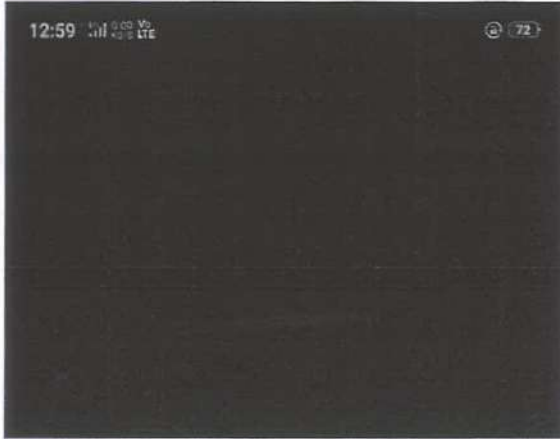
प्रश्न

1. अन्नापा सर्वात मोठा स्रोत कोणता आहे?
2. महासागर हा कोणाच्या अस्तित्वासाठी आवश्यक आहे?
3. कोणत्या अन्नाद्वारे मोठ्या प्रमाणात मानवी प्रथिनांची गरज भागविली जाते?
4. पृथ्वीच्या पाठीवर किती महासागर आहेत?
5. जगातील तिसरा महासागर कोणता?

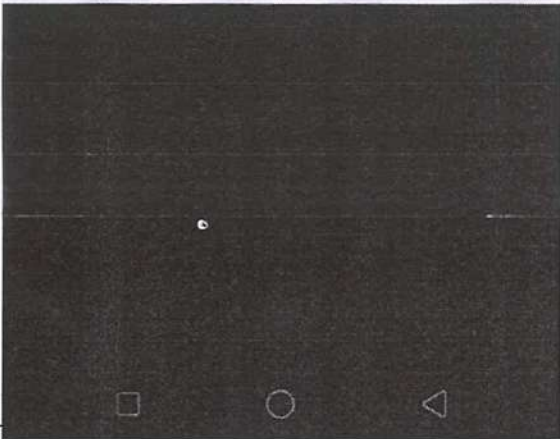

[Handwritten Signature]

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

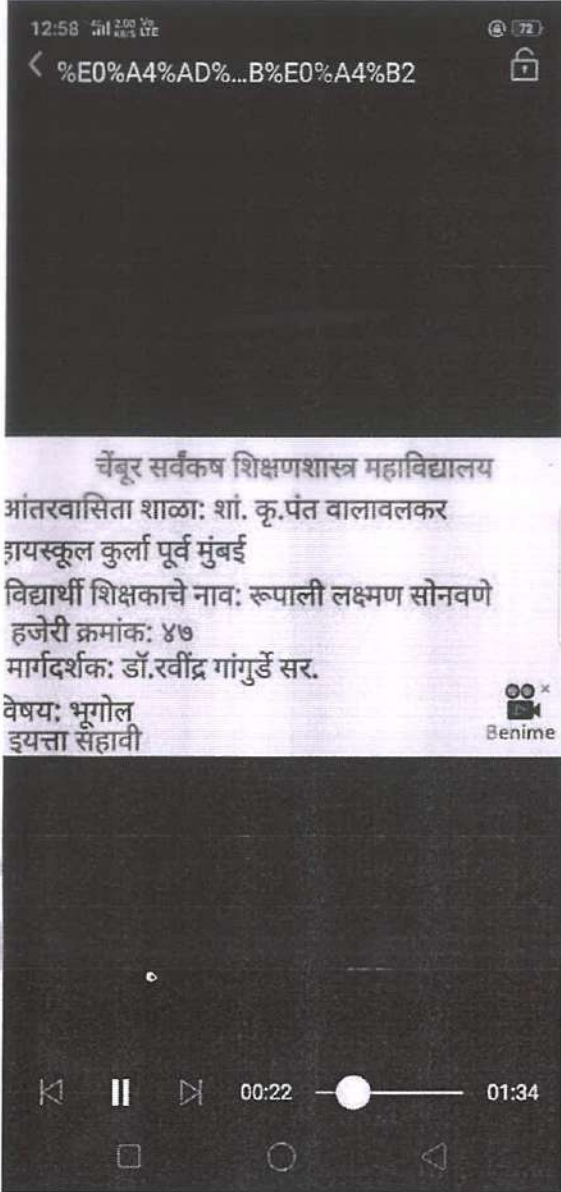
हिंदी महासागर भारतीयमहासागरकेबाहिंद महासागरकापूर्वीवर्तिलएकमहासागरआहे. हिंद महासागरभारताकादक्षिणेतला आहे. हिंद महासागर हा जगातील तिसरा मोठा महासागर आणि पृथ्वीच्या पृष्ठभागावर सुमारे २०% पाणी असलेला महासागर आहे. उत्तरेकडील भारतीय उपखंडातून, पश्चिमेसपूर्व आफ्रिका, पूर्वेस, भारतीय सुटा बेटांनी आणि ऑस्ट्रेलियाने वेढलेला आहे आणि दक्षिणेसदक्षिण ध्रुवमहासागर आहे. हे जगातील एकमेव महासागर आहे ज्याचे ताप एका देशाच्या नावावर आहे, म्हणून

CS

bur-400071

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshstra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

प्रश्न

- १) अन्नाचा सर्वात मोठा स्रोत कोणता आहे?
- २) महासागर हा कोणाच्या अस्तित्वासाठी आवश्यक आहे?
- ३) कोणत्या अन्नाद्वारे मानवी प्रथिनांची गरज भागवली जाते?
- ४) जगातील तिसरा महासागर कोणता?
- ५) हिंदी महासागर भारताच्या कोणत्या दिशेला आहे?

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshstra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash ShikshanShastra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071

APP Based Lesson

Name of the Learner: रूपाली लक्ष्मण सोनवणे

Lesson Title:- जग आणि भारत : प्राकृतिक भूगोल.

Subject:- भूगोल.

Name of the App:- कहूत ॲप.

Grade Level:- आठवी

Duration:- ३०. मिनिटे

Learning Objective:-

Knowledge:. विद्यार्थी पृथ्वीचा आकार आठवतो.

विद्यार्थी जगाचा नकाशा ओळखतो.

विद्यार्थी भारताची प्राकृतिक रचना आठवतो.

Understanding: विद्यार्थी पृथ्वीच्या आकाराची रचना सांगतो.

विद्यार्थी नकाशा वाचन करतो.

विद्यार्थी भारताची प्राकृतिक रचना सांगतो.

विद्यार्थी जगातील सर्वात उंच शिखर याची माहिती सांगतो.

Application: कहूत ॲप

Skill: विद्यार्थी जगाच्या नकाशा मध्ये भारत देश दाखवतो.

विद्यार्थी नकाशाच्या आधारे प्राकृतिक रचना स्पष्ट करतो.

Materials:- मोबाईल, इंटरनेट सुविधा, व्हाईट बोर्ड, प्रोजेक्टर, मोबाईल मध्ये कहूत ॲप
डाउनलोड करणे.

Principal
Chembur Sarvankash ShikshanShastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Technology Requirements: कहूत अँप

Preparation: कहूत अँप डाऊनलोड करणे. सर्व विद्यार्थ्यांनी मोबाईल मध्ये करून अँप डाऊनलोड केला चाचणी करणे. व्हाईट बोर्ड किंवा प्रोजेक्टर ची पूर्व चाचणी करणे.

Instructional Steps /अनुदेशनात्मक पायऱ्या	
Introduction	<p>शिक्षिका विद्यार्थ्यांना जगाच्या व भारताच्या प्राकृतिक रचनेची ओळख करून देते.</p> <p>शिक्षिका विद्यार्थ्यांना भारताच्या प्राकृतिक रचनेची ओळख करून देते.</p> <p>शिक्षिका विद्यार्थ्यांना जगातील सर्वात उंच शिखर माउंट एवरेस्ट याची माहिती देते.</p>
Pre-App Discussion	<p>शिक्षिका जगाच्या नकाशाची ओळख करून देते.</p> <p>शिक्षिका भारताच्या प्राकृतिक रचनेची माहिती देते.</p> <p>शिक्षिका विद्यार्थ्यांना जगातील पर्वत नद्या शिखरे यांची माहिती स्पष्ट करते.</p> <p>शिक्षिका विद्यार्थ्यांना जगातील खंडान विषयी माहिती स्पष्ट करते.</p>
App Exploration	<p>शिक्षिका विद्यार्थ्यांना कहूत अँप डाऊनलोड करण्यास सांगते.</p> <p>शिक्षिका विद्यार्थ्यांना कहूत अँप मधील क्विझ गेम सोडविण्यास सांगते.</p> <p>त्यावर आधारित प्रश्न सोडविण्यास सांगते व चर्चा घडवून आणते.</p>

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

30

Guided Activities	शिक्षिका विद्यार्थ्यांना जगातील खंडांची निर्मिती कशी झाली याबद्दल माहिती देते. शिक्षिका विद्यार्थ्यांना जगातील व भारतातील सर्वात उंच पर्वतरांगा बद्दल माहिती स्पष्ट करते. शिक्षिका विद्यार्थ्यांना भारताची प्रांत वार रचना कशा पद्धतीची आहे ते स्पष्ट करते.
Reflection and Discussion	शिक्षिका विद्यार्थ्यांना त्यांचे मत मांडण्यास प्रोत्साहित करते. शिक्षिका विद्यार्थ्यांना क्विझ गेम च्या माध्यमातून मनोरंजक पद्धतीने पाठाची माहिती देते.
Extension Activities	शिक्षिका विद्यार्थ्यांना क्विझ गेम, पझल, डू और फॉल्स किंवा खेळाच्या माध्यमातून पाठाचे स्पष्टीकरण सांगते.
Assessment	१) जगामध्ये एकूण किती खंड आहेत? २) भारतामध्ये एकूण किती घटक राज्य आहेत?
Closure	तर आज आपण जग आणि भारत प्राकृतिक भूगोल हा पाठ अभ्यासला आहे.

Signature of Teacher

Signature of Guide

Signature of
Principal
Chembur Sarvankesh Shikshanshstra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Principal

Quiz

12:43

True or False

भारतातील सर्वात उंच पर्वतरांग कोणती?

अटलांटिक हा महासागर आहे.

- ✗ आल्प्स
- ✗ अँडीज
- ✓ हिमालय
- ✗ रॉकी

- ✓ True
- ✗ False

✗ **Incorrect**

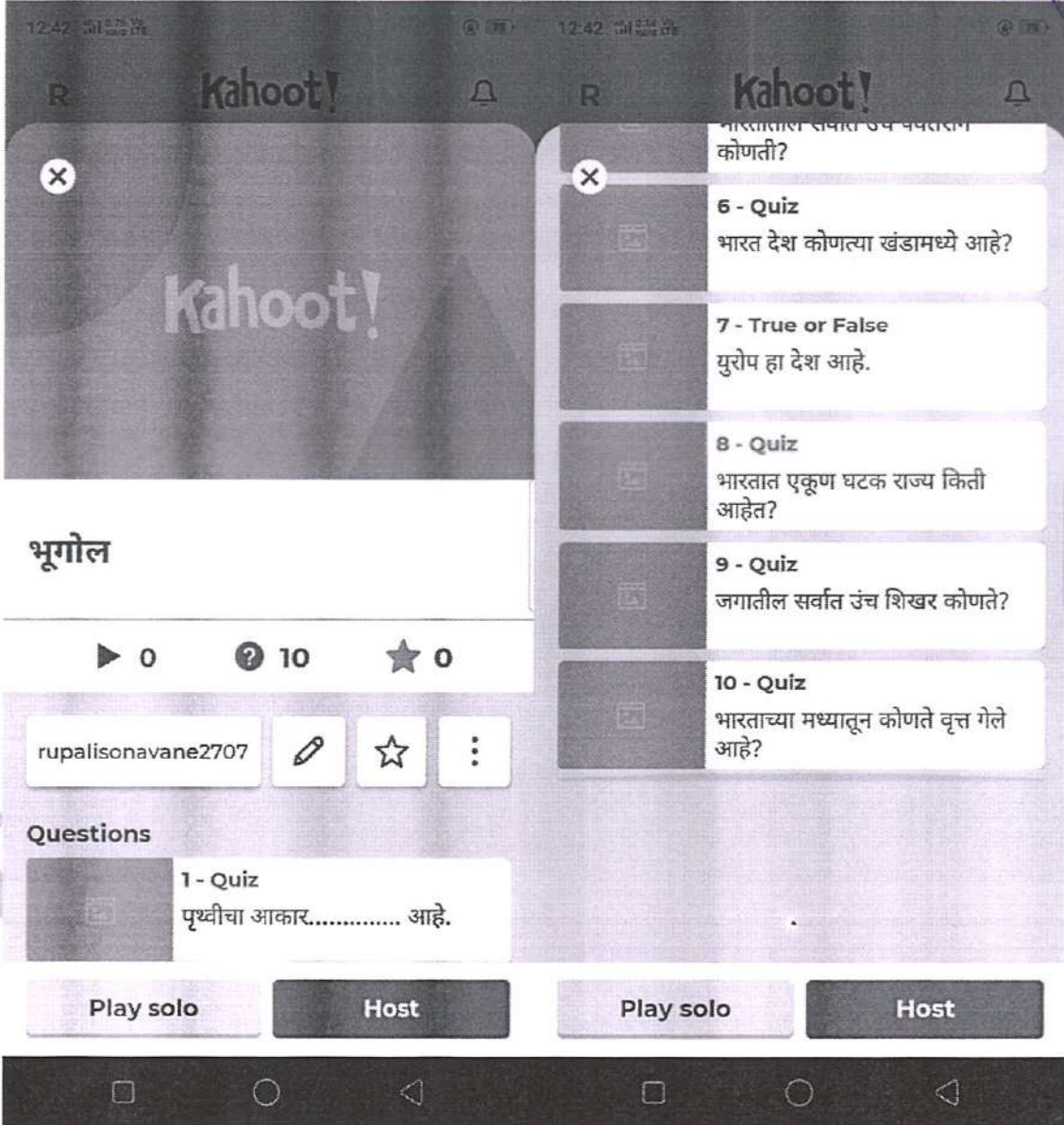
Dust yourself off. Greatness awaits!

Principal

Chembur Sarvankesh Shikshanshastra

Mahavidyalaya

R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

प्रश्न

- १) भारतातील सर्वात उंच पर्वतरांग कोणती?
- २) भारतात एकूण घटक राज्य किती आहेत?
- ३) जगातील सर्वात उंच शिखर कोणते?
- ४) भारताच्या मध्यातून कोणते वृत्त गेले आहे?
- ५) जगात एकूण किती महासागर आहेत?

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
K.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

CHEMBUR SARVANKASH SHIKSHANSHASTRA
MAHAVIDYALAYA

NAME: सुनी राजन राणे

SYB.ED

Roll.No: २६

हिंदी

VIDEO

BASED

LESSON

GUIDE: DEEPAI GAIKWAD

INDEX

L.No	TOPIC	METHOD MASTER
१.	क्रिया और उसके प्रकार (video based)	
२.	कारक (video Based)	
३.	काल (app based)	
४.	काल और उसके प्रकार (app Based)	
५	अनुच्छेद - लेखन (video Based)	

Handwritten signature

Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

R.C Marg chembur Naka chembur-400071

Video based lesson

Name of the Teacher : श्रुति राजन राणे

Title of the video: क्रिया और उसके प्रकार

URL of the video : <https://ed.ted.com/on/MPitnXNm>

Duration: 5min 48sec

Subject : हिंदी

Grade level: 6

Learning objectives

ज्ञान:

- 1) विद्यार्थियों को क्रिया शब्दों का ज्ञान है
- 2) विद्यार्थी क्रिया का अर्थ बताते हैं

आकलन:

- 1) छात्र अपनी समझ के अनुसार क्रिया और उसके प्रकार समझाते हैं
- 2) विद्यार्थी क्रिया के बारे में उदाहरण देता है

अभिव्यक्त:

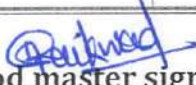
- 1) छात्र क्रियाओं की पहचान करने में सक्षम हैं
- 2) छात्र क्रियाओं के प्रकार जानते हैं और पहचान सकते हैं कि यह किस प्रकार की क्रिया है

उपयोजन:

छात्र लाइव इवेंट से क्रियाओं को उनके प्रकारों के साथ पहचान सकते हैं

	Instructional steps
Introduction	कुछ बुनियादी प्रश्न पूछकर छात्रों को नए विषय क्रिया से परिचित कराना
Pre Viewing Discussion	(1) छात्रों को विभिन्न गतिविधियाँ करने में लगे लोगों की तस्वीरें दिखाई गईं (2) विद्यार्थी से यह देखने के लिए कहें कि चित्र में क्या क्रिया हो रही है (3) दिखाए गए चित्रों के आधार पर प्रश्न पूछें और क्रिया विषय से परिचित कराएं
Video Viewing	क्रिया और उसके प्रकार पर एक वीडियो चलाया जा रहा है। शिक्षक छात्रों को देखते समय विचार करने के लिए निर्देशित प्रश्न प्रदान करते हैं जैसे: 1) जिन शब्दों से किसी काम के होने पर या करने का पता चले वह शब्द..... कहते हैं. 2) क्रिया का मतलब? 3) इस वाक्य में से क्रिया को पहचानने: रानी स्कूल जा रही है
Post viewing Discussion	- शिक्षक प्रस्तुत वीडियो पर चर्चा शुरू करते हैं। - छात्रों से क्रिया पर अपने स्वयं के उदाहरण साझा करने के लिए कहें ताकि वे - समझ सकें कि उन्हें क्रिया के बारे में कितना पता चला। विषय को और अधिक स्पष्ट करने के लिए शिक्षक अपना उदाहरण जोड़ता

	नं।
Extension Activities	छात्र एक एक्शन गेम खेलता है जिसमें एक छात्र एक क्रिया करता है और दूसरे छात्र अनुमान लगाते हैं कि यह किस प्रकार की क्रिया है।
Assessment	शिक्षक क्रिया विषय की बेहतर समझ के लिए अतिरिक्त प्रश्न प्रदान करते नं।
Conclusion and Reflection	तो विद्यार्थियों आज हमने क्रिया और उसके दो प्रकारों के बारे में सीखा

Method master signature:

Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

R.C Marg chembur Naka chembur-400071

Video based lesson

Name of the Teacher :श्रुति राजन राणे

Title of the video: कारक

URL of the video:

<https://edpuzzle.com/embed/assignments/66069c2c1ed7238ba0172c9f/watch>

Duration: 5min 21 sec

Subject : हिंदी

Grade level:8

Learning Objective

ज्ञान:

- छात्रों को कारक के बारे में जानकारी है.
- विद्यार्थी कारक के बारे में बताते हैं।

आकलन:

- विद्यार्थी अपनी समझ के अनुसार कारक का अर्थ और उसके प्रकार समझते हैं।
- छात्र कारक और उसके प्रकार के आधार पर उदाहरण देते हैं।

अभिव्यक्त:

- छात्र वाक्य से कारक को आसानी से पहचान सकते हैं।
- विद्यार्थी आसानी से पहचान सकता है कि वाक्य में किस प्रकार का कारक दिया गया है।

उपयोजन:

- छात्र कारक का उपयोग करके वाक्य बनाने में सक्षम हैं।

	Instructional steps
Introduction	शिक्षक उदाहरण के तौर पर कुछ वाक्य देते हैं और छात्रों से उससे संबंधित प्रश्न पूछते हैं और कारक विषय से परिचित कराते हैं।
Pre viewing Discussion	(1) शिक्षक ने छात्र से कारक के बारे में पूछा। (2) शिक्षक कुछ उदाहरणों के साथ कारक के बारे में संक्षेप में बताएं। (3) शिक्षक छात्रों से वीडियो को ध्यान से देखने के लिए कहते हैं।
Video viewing	कारक विषय पर एक वीडियो चलाया गया है, शिक्षक ने छात्र की बेहतर समझ के लिए कुछ प्रश्न भी जोड़े हैं। - शब्दों का आपस में संबंध जोड़नेवाले को कहते हैं - हिंदी में कारक के कितने भेद होते हैं? - दिए गए विकल्प में से कारक का एक भेद चुनें।
Post viewing Discussion	- शिक्षक ने विद्यार्थियों से कारक का अर्थ पूछा। कारक कितने प्रकार के होते हैं? - शिक्षक विद्यार्थियों से कारक का कुछ उदाहरण देने को कहते हैं। - विषय को स्पष्ट करने के लिए शिक्षक कुछ उदाहरण भी जोड़ते हैं।
Extension Activities	शिक्षक कारक के प्रकार के आधार पर कुछ वाक्य प्रस्तुत करते हैं और छात्र पहचानते हैं कि यह किस प्रकार का है।
Assessment	शिक्षक विद्यार्थी को कारक पर आधारित वाक्य लिखने का होमवर्क देता है।
Conclusion and Reflection	छात्रों ने कारक और उसके प्रकार के बारे में जाना।

METHOD MASTER SIGNATURE:

Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

R.C Marg chembur Naka chembur-400071

App based lesson

Name of the Teacher : श्रुति राजन राणे

Title of the video: काल

Subject : हिंदी

Grade:7

App:kahoot

Learning objective

ज्ञान:

विद्यार्थी को काल के बारे में ज्ञान हो और उसका अर्थ पता हो।

विद्यार्थी काल और उसके प्रकार को पहचानने में सक्षम हैं।

आकलन:

छात्र समझें कि ऐप का उपयोग कैसे करना है।

विद्यार्थी चित्रों को देखें और काल तथा उसके प्रकार को पहचानें।

अभिव्यक्त:

छात्र दी गई किसी भी घटना से काल और उनके प्रकारों को पहचान सकते हैं।

उपयोजन

छात्र सही काल और उसके प्रकार का उपयोग करके पैराग्राफ लिख सकते हैं।

Material required: smart phone

	Instructional steps
Introduction	छात्रों से काल से संबंधित प्रश्न पूछकर उनके ज्ञान की जाँच करना और फिर विषय से परिचित कराना।
Pre app Discussion	(1) शिक्षक छात्रों से विषय से संबंधित विभिन्न प्रश्न पूछते हैं। (2) शिक्षक छात्रों से काल के प्रकार के बारे में बताने के लिए कहते हैं। (3) शिक्षक छात्रों को कहूट ऐप का उपयोग करके उस विषय के बारे में बताते हैं जिसे वे सीखने जा रहे हैं।
App exploration	(1) शिक्षक ने छात्रों से प्लेस्टोर से कहूट ऐप डाउनलोड करने को कहा। (2) शिक्षक छात्रों को यह भी बताते हैं कि उनके पास कहूट के समान कई ऐप होंगे लेकिन उन्हें केवल कहूट ऐप डाउनलोड करना होगा।
Guided Activities	(1) शिक्षक पुष्टि करते हैं कि प्रत्येक छात्र ने कहूट ऐप डाउनलोड किया है। (2) शिक्षक छात्र को कहूट ऐप में लॉग इन करने के लिए कहते हैं। (3) शिक्षक में लॉगिन करने के बाद छात्रों से काल के आधार पर दिए गए क्विज़ प्रश्नों को हल करने के लिए कहें। (4) समाप्त करने के बाद सबमिट बटन दबाकर अपना क्विज़ सबमिट करें।
Reflection and discussion	- प्रश्नोत्तरी प्रस्तुत करने के बाद शिक्षक छात्र के साथ प्रश्न उत्तर पर चर्चा करते हैं और बच्चों को पता चलता है कि उन्हें काल के प्रकारों के बारे में कितना ज्ञान है। - शिक्षक छात्रों से कहूट ऐप का उपयोग करके सीखने के उनके अनुभव के बारे में भी पूछते हैं।
Extension Activities	छात्रों को काल के प्रकारों के बारे में ज्ञान है, वे जीवन की किसी भी घटना से काल के प्रकार को आसानी से पहचान सकते हैं और सही काल का उपयोग करके वाक्य लिख सकते हैं।
Assessment	छात्र अन्य विषयों पर अपने स्वयं के प्रश्नोत्तरी प्रश्न बनाते हैं।
Closure	विद्यार्थी काल के प्रकारों के बारे में जानते हैं।

METHOD MASTER SIGNATURE:

	INSTRUCTIONAL STEPS
Introduction	कुछ क्रियाएँ दिखाकर विद्यार्थियों से उस पर आधारित प्रश्न पूछना और विषय काल का परिचय देना
Pre App Discussion	<ul style="list-style-type: none"> - विभिन्न गतिविधियों के चित्र दिखाना. - विद्यार्थियों से यह वर्णन करने के लिए कहना कि चित्र में क्या हो रहा है। - विद्यार्थियों को दिखाए गए चित्रों के आधार पर प्रश्न पूछें और विषय काल से परिचित कराएं।
App exploration	<ol style="list-style-type: none"> (1) शिक्षक छात्रों को ऐप का उपयोग करने के तरीके के बारे में निर्देश देते हैं। (2) छात्र प्ले स्टोर पर जाएं और बेनिमे ऐप डाउनलोड करें। (3) शिक्षक छात्रों से काल विषय पर आधारित वीडियो देखने के लिए कहते हैं।
Guided activities	<ul style="list-style-type: none"> - शिक्षक छात्र को बेनिमे ऐप का उपयोग करने का मार्गदर्शन देता है। - शिक्षक छात्र को ऐप डाउनलोड करने का तरीका बताते हैं। - शिक्षक छात्र को बताता है कि ऐप को कैसे संचालित करना है। - शिक्षक छात्र को बताता है कि ऐप पर वीडियो कैसे शुरू करें।
Reflection and Discussion	<ol style="list-style-type: none"> (1) शिक्षक काल से संबंधित प्रश्न पूछते हैं और छात्र के संदेह को दूर करते हैं। (2) छात्र काल के बारे में उदाहरण देते हैं।
Extension Activities	<ul style="list-style-type: none"> - छात्रों ने काल की अवधारणा को समझा। - छात्र काल के आधार पर कुछ क्रिया करता है और अन्य छात्र पहचान लेते हैं कि यह कौन सा काल है।
Assessment	- छात्र काल के आधार पर विभिन्न प्रकार के वाक्य लिखते हैं।
Closure	छात्रों ने काल और उसके प्रकारों के बारे में समझा।

Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

R.C Marg chembur Naka chembur-400071

video based lesson

Name of the Teacher :श्रुति राजन राणे

Title of the video:अनुच्छेद-लेखन

Subject : हिंदी

Grade:8

Learning objectives

ज्ञान:

विद्यार्थी अनुच्छेद-लेखन अर्थ समझते हैं

छात्र समझते हैं कि अनुच्छेद लेखन कैसे लिखा जाता है।

आकलन:

वीडियो में छात्र अनुच्छेद लेखन के नियमों और अनुच्छेद लेखन के उचित औपचारिक तरीके को समझेंगे

अभिव्यक्त:

छात्र किसी भी विषय पर सभी नियमों का पालन करते हुए अनुच्छेद लेखन लिख सकता है।

उपयोजन

विद्यार्थी किसी भी विषय पर अनुलेख लिखने में सक्षम है।

Material required: smart phone

	Instructional Steps
Introduction	शिक्षक छात्र को एक विषय देता है और छात्र से उसके बारे में कुछ पंक्तियाँ कहने के लिए कहता है और उसके आधार पर शिक्षक नए विषय अनुच्छेद लेखन का परिचय देता है।
Pre viewing Discussion	(1) शिक्षक ने छात्रों से पूछा कि क्या वे अनुच्छेद लेखन के बारे में कुछ जानते हैं। (2) शिक्षक ने छात्र से दिवाली त्योहार के बारे में लिखने को कहा। (3) शिक्षक एक छात्र से उसका पैराग्राफ पढ़ने के लिए कहते हैं और फिर छात्र को अनुच्छेद लेखन विषय से परिचित कराते हैं।
Video viewing	(1) अनुच्छेद लेखन पर एक वीडियो चलाया गया है। शिक्षक ने वीडियो के आधार पर कुछ प्रश्न जोड़े हैं। - अनुच्छेद-लेखन कितनी पंक्तियों में करना चाहिए? - किसी विषय पर आठ- दस पंक्तियों में अपने विचार व्यक्त करना - अनुच्छेद में किसी विषय से संबंधित कितने भाव होते हैं?
post viewing Discussion	(1) शिक्षक छात्रों के साथ वीडियो के बारे में चर्चा करते हैं। (2) शिक्षक छात्रों से पूछते हैं कि क्या उन्हें कोई संदेह है और उनका संदेह दूर करते हैं। (3) शिक्षक ने छात्र से अनुच्छेद लेखन के नियमों के बारे में पूछा।
Extension Activities	शिक्षक वीडियो में बताए गए सभी नियमों का पालन करते हुए छात्र को 1 अनुलेख लिखने के लिए एक विषय देते हैं।
Assessment	शिक्षक छात्र से वीडियो में दिए गए सभी नियमों का पालन करते हुए अपनी कल्पना पर या अपने स्वयं के विषय का उपयोग करके एक अनुलेख लिखने के लिए कहते हैं।
Conclusion and Reflection	विद्यार्थी ने समझा कि सभी नियमों का पालन करते हुए अनुच्छेद लेखन कैसे लिखा जाता है।

METHOD MASTER SIGNATURE:

CHEMBUR EDUCATION SOCIETY'S
CHEMBUR SARVANKASH SHIKSHANSHASTRA MAHAVIDYALAYA

TECHNOLOGY BASED LESSONS

Name : kalpana shyamraj yadav

Year : S.Y.B.Ed

Roll No : 46

Name of Internship School :Tilak Nagar Mumbai Public School

Elective Course 2 (EC - 2)

Pedagogy of School Subject : Hindi

Method Master : Prof. Dipali gayakwad

Date :

Signature and Stamp

TECHNOLOGY BASED LESSONS

INDEX

Sr. no.	Tittle of lesson	Link	Application
1.	Video based lesson 1 क्रिया विशेषण	https://edpuzzle.com/assignments/666c0c3ed82f524463a1405/watch	03
2.	Video based lesson 2 काल और भेद	https://ed.ted.com/on/YgisiTTT	05
3.	Video based lesson 3 वचन	https://ed.ted.com/on/7V5auAVc	07
4.	App based lesson 1 समास	https://youtu.be/hDjOhSRJwlk?si=rlcHWB6elDu7p2uM	09
5.	App based lesson 2 काल और भेद	https://create.kahoot.it/share/e824cd6e-fdab-48c1-9d6b-65dc6af648d96	11

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash ShikshanShastra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071

Video Based Lesson

Name of the Teacher:-कल्पना यादव

Title of the Video: क्रिया विशेषण

URL of the video: <https://edpuzzle.com/assignments/666c0cc3ed82f524463a1405/watch>

Link for sharing (If any): <https://edpuzzle.com/assignments/666c0cc3ed82f524463a1405/watch>

Duration of the Video: 1 मिनट 43 सेकंड

Subject: हिंदी

Grade Level: कक्षा

Learning Objectives:-

Knowledge:1. विद्यार्थी को क्रिया विशेषण का ज्ञान याद आता है

2. विद्यार्थी क्रिया और विशेषण के बीच अंतर को पहचानते हैं।

Understanding:1.विद्यार्थी क्रिया का उदाहरण देता है।

2. विद्यार्थी क्रिया के वाक्य लिखते हैं।

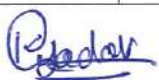
Application:1.विद्यार्थी अपने ज्ञान को नई और अपरिचित परिस्थितियों में लागू करता है।

2. विद्यार्थी योग का विश्लेषण करता है क्या दिया गया है और क्या जात करना है।

Skill: विद्यार्थी क्रिया विशेषण को कुशलतापूर्वक हल करता है।

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायऱ्या

Introduction	सुप्रभात विद्यार्थियों, शिक्षक निम्नलिखित प्रश्न पूछते हैं, 1. क्रिया का क्या अर्थ है? 2. क्रिया विशेषण का क्या अर्थ है?
Pre Viewing Discussion	शिक्षक बताते हैं कि जब कोई व्यक्ति कार्य करता है तो उसे क्रिया विशेषण कहते हैं और जब एक व्यक्ति कोई काम करे जैसा खान, हसना, खेलना पढना जैसी संक्रियाओं से जुडी होती है, उसे क्रिया विशेषण कहा जाता है।
Video Viewing:	इस वीडियो में हम देखेंगे कि क्रिया भाव कैसे बनते हैं, और हम उन्हें कैसे जोड़ सकते हैं और उनका उपयोग कैसे कर सकते हैं।
Post-Viewing Discussion:	हमने जो सीखा उसका सारांश यह है कोई भी काम करने को क्रिया कहता है जैसे बुनना, हंसना, जाना, खेलना आदि को क्रिया विशेषण कहते हैं।
Extension Activities:	शिक्षक छात्रों को छोटे-छोटे समूहों में विभाजित करता है और प्रत्येक समूह को एक शब्द देती है जिसे विद्यार्थी एक ही वाक्य बनाते हैं। फिर छात्र अपने द्वारा बनाए गए वाक्यों को पढ कर सुनाते है।
Assessment:	1. क्रिया किसे कहते हैं? 2. वे वाक्य जिस से काम केवल होता है, क्या कहलाती हैं? 3. इसी वाक्य को बनाओ जिसमें हंसना, खाना, चलना, करना जैसे शब्द से वाक्य बनाओ?
Conclusion and Reflection	इस वीडियो से हमने सीखा कि क्रिया विशेषण कैसे बनाए जाते हैं और उनका उपयोग अपने कार्य में किया जाता है।

Signature of Teacher

Signature of Guide

Signature of Principal
PRINCIPAL
Chembur Sarvankash Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur, Maharashtra - 400071

Video Based Lesson

Name of the Teacher:-कल्पना यादव

Title of the Video: काल

URL of the video: <https://ed.ted.com/on/YgjsiTTT>

Link for sharing (If any): <https://ed.ted.com/on/YgjsiTTT>

Duration of the Video: 7 मिनट 38 सेकंड

Subject: हिंदी

Grade Level: 10 कक्षा

Learning Objectives:-

Knowledge:1. विद्यार्थी को काल के विशेषण का ज्ञान याद आता है

2. विद्यार्थी काल और भेद के अंतर को पहचानते हैं।

Understanding:1.विद्यार्थी काल का उदाहरण देता है।

2. विद्यार्थी काल के वाक्य लिखते हैं।

Application:1.विद्यार्थी अपने ज्ञान को नई और अपरिचित परिस्थितियों में लागू करता है।

2. विद्यार्थी योग का विश्लेषण करता है क्या दिया गया है और क्या ज्ञात करना है।

Skill: विद्यार्थी काल और भेद की कुशलतापूर्वक हल करता है।

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायऱ्या

Introduction	<p>सुप्रभात विद्यार्थियों, शिक्षक निम्नलिखित प्रश्न पूछते हैं,</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. काल का क्या अर्थ है? 2. काल और भेद का क्या अर्थ है?
Pre Viewing Discussion	<p>शिक्षक बताते हैं कि जब कोई व्यक्ति क्रिया करता है तो उसे के कार्य करने के समय का पता चलता है उसे काल कहते हैं।</p> <p>और जब एक व्यक्ति के कोई काम करने का पता लगे जैसा खेल ली, खेल रही हूँ, खेलूँगी जैसी संक्रियाओं से जुड़ी होती है, उसे काल कहा जाता है।</p>
Video Viewing:	<p>इस वीडियो में हम देखेंगे कि काल भाव कैसे बनते हैं, और हम उन्हें कैसे जोड़ सकते हैं और उनका उपयोग कैसे कर सकते हैं।</p>
Post-Viewing Discussion:	<p>हमने जो सीखा उसका सारांश यह है</p> <p>कोई भी काम करने से क्रिया के समय का बोध हो जैसे गा,गी,हूँ,हैं,था,थी आदि को काल ओर उसके भेद कहते हैं।</p>
Extension Activities:	<p>शिक्षक छात्रों को छोटे-छोटे समूहों में विभाजित करता है और प्रत्येक समूह को एक शब्द देती है जिसे विद्यार्थी एक ही वाक्य बनाते हैं।</p> <p>फिर छात्र अपने द्वारा बनाए गए वाक्यों को पढ़ कर सुनाते हैं।</p>
Assessment:	<ol style="list-style-type: none"> 1. काल किसे कहते हैं? 2. वे वाक्य जिससे क्रिया के समय का पता चलता है, क्या कहलाती हैं? 3. इसी वाक्य को बनाओ जिसमें भूतकाल,भविष्यकाल,वर्तमानकाल जैसे शब्द से वाक्य बनाओ?
Conclusion and Reflection	<p>इस वीडियो से हमने सीखा कि काल और उसके भेद कैसे बनाए जाते हैं और उनका उपयोग अपने कार्य में किया जाता है।</p>

Signature of Teacher

Signature of Guide

Signature of Principal
PRINCIPAL
Chembur Sarvankash Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai - 400 071

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash ShikshanShastra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071

Video Based Lesson

Name of the Teacher:-कल्पना यादव

Title of the Video: वचन

URL of the video: <https://ed.ted.com/on/7V5auAVc>

Link for sharing (If any): <https://ed.ted.com/on/7V5auAVc>

Duration of the Video: 3 मिनट 31 सेकंड

Subject: हिंदी

Grade Level: 6 कक्षा

Learning Objectives:-

Knowledge: 1. विद्यार्थी को वचन के शब्द का ज्ञान याद आता है
2. विद्यार्थी वचन और भेद के अंतर को पहचानते हैं।

Understanding: 1. विद्यार्थी वचन का उदाहरण देता है।

2. विद्यार्थी वचन के वाक्य लिखते हैं।

Application: 1. विद्यार्थी अपने ज्ञान को नई और अपरिचित परिस्थितियों में लागू करता है।

2. विद्यार्थी योग का विश्लेषण करता है क्या दिया गया है और क्या ज्ञात करना है।

Skill: विद्यार्थी वचन और भेद की कुशलतापूर्वक हल करता है।

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायऱ्या	
Introduction	सुप्रभात विद्यार्थियों, शिक्षक निम्नलिखित प्रश्न पूछते हैं, <ol style="list-style-type: none"> वचन का क्या अर्थ है? वचन और भेद का क्या अर्थ है?
Pre Viewing Discussion	शिक्षक बताते हैं कि जिस शब्द के द्वारा किसी व्यक्ति या वस्तु की संख्या बताई जाती हो, उसे वचन कहते हैं। शब्द के जिस रूप से एक ही वस्तु का बोध हो, उसे एकवचन कहते हैं। जैसे-लड़का, गाय, सिपाही, बच्चा, कपड़ा, माता, माला, पुस्तक, स्त्री, टोपी बंदर, मोर आदि।
Video Viewing:	इस वीडियो में हम देखेंगे कि वचन भाव कैसे बनते हैं, और हम उन्हें कैसे जोड़ सकते हैं और उनका उपयोग कैसे कर सकते हैं।
Post-Viewing Discussion:	हमने जो सीखा उसका सारांश यह है कोई भी वाक्य कहने से शब्द के संख्या का बोध हो जैसे-लड़के, गायें, कपड़े, टोपियाँ, लताएँ, बेटे इसके वचन और भेद कहते हैं।
Extension Activities:	शिक्षक छात्रों को छोटे-छोटे समूहों में विभाजित करता है और प्रत्येक समूह को एक शब्द देती है जिसे विद्यार्थी एक ही वाक्य बनाते हैं। फिर छात्र अपने द्वारा बनाए गए वाक्यों को पढ़ कर सुनाते हैं।
Assessment:	<ol style="list-style-type: none"> वचन किसे कहते हैं? वचन और भेद पर वाक्य बनाओ।
Conclusion and Reflection	इस वीडियो से हमने सीखा कि वचन और उसके भेद कैसे बनाए जाते हैं और उनका उपयोग अपने कार्य में किया जाता है।

Signature of Teacher

Signature of Guide

Signature of Principal
PRINCIPAL
Chembur Sarvankash Shikshanshstra
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash ShikshanShastra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071

APP Based Lesson

Name of the Learner: कल्पना यादव

Lesson Title:- समास

Subject:- हिंदी

Name of the App:- Beném

Grade Level:- 8वीं कक्षा

Duration:- 1 मिनट 47 सेकंड

Learning Objective:-

Knowledge: छात्रों को समास बारे में पूर्व जान है।

Understanding: छात्रों को समास की अवधारणा समझ में आई

Application: छात्रों ने समास के बारे में विचार व्यक्त किए।

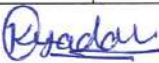
Skill: विद्यार्थी समास और भेद कुशलता पूर्व हल करता है।

Materials:-Nill

Technology Requirements: Smart phone, Laptop etc.

Preparation: <https://youtu.be/2hL3bsp39gl?>

Instructional Steps /अनुदेशनात्मक पायन्या	
Introduction	परिचय पाठ समास के बारे में सामग्री जान। अधिक उदाहरण दें।
Pre-App Discussion	ऐप का उपयोग करके छात्रों को पढ़ाए गए शिक्षार्थी शिक्षक का पूर्व जान।
App Exploration	जान देने और अवधारणा को विकसित करने के बारे में मानव अधिकार क्या है?
Guided Activities	पाठ से संबंधित कुछ प्रश्न पूछे जाने पर, शिक्षक ने उन्हें कुछ चिट-पत्र दिए और उत्तर एकत्रित करने के लिए कहा।
Reflection and Discussion	शिक्षक ने बच्चों से प्रश्न पूछे और उनका मूल्यांकन किया तथा पाठ पर चर्चा की।
Extension Activities	शिक्षक पाठ से संबंधित गतिविधियों करते हैं, उन्हें कुछ चित्र देते हैं और जानकारी लेते हैं।
Assessment	अब हमने समास के बारे में सीखा, महत्व दोहराया और प्रश्न पूछे।
Closure	आज हमने समास के बारे में सीखा और बेनीम् ऐप का उपयोग किया।

Signature of Teacher

Signature of Guide

Signature of Principal
PRINCIPAL
Chembur Sarvankash Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash ShikshanShastra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071

APP Based Lesson

Name of the Learner: कल्पना यादव

Lesson Title:-काल और भेद

Subject:- हिंदी

Name of the App:- kahoot

Grade Level:- 8वीं कक्षा

Duration:- 1 मिनट 47 सेकंड

Learning Objective:-

Knowledge: छात्रों को काल बारे में पूर्व जान है।

Understanding: छात्रों को काल अवधारणा समझ में आई।

Application: छात्रों ने काल के बारे में विचार व्यक्त किए।

Skill: विद्यार्थी काल और भेद कुशलता पूर्व हल करता है।

Materials:-Nill

Technology Requirements: Smart phone, Laptop etc.

Preparation: <https://youtu.be/2hL3bsp39gl?>

Instructional Steps /अनुदेशनात्मक पायन्या	
Introduction	परिचय पाठ काल के बारे में सामग्री जान। अधिक उदाहरण दें।
Pre-App Discussion	ऐप का उपयोग करके छात्रों को पढ़ाए गए शिक्षार्थी शिक्षक का पूर्व जान।
App Exploration	जान देने और अवधारणा को विकसित करने के बारे में मानव अधिकार क्या है?
Guided Activities	पाठ से संबंधित कुछ प्रश्न पूछे जाने पर, शिक्षक ने उन्हें कुछ चिट-पत्र दिए और उत्तर एकत्रित करने के लिए कहा।
Reflection and Discussion	शिक्षक ने बच्चों से प्रश्न पूछे और उनका मूल्यांकन किया तथा काल पर चर्चा की।
Extension Activities	शिक्षक काल और उसके भेद से संबंधित गतिविधियाँ करते हैं, उन्हें कुछ चित्र देते हैं और जानकारी लेते हैं।
Assessment	अब हमने काल के बारे में सीखा , महत्व दोहराया और प्रश्न पूछे।
Closure	आज हमने काल और उसके भेद के बारे में सीखा और कहूँ ऐप का उपयोग किया।

Signature of Teacher

Signature of Guide

Signature of Principal

PRINCIPAL
Chembur Sarvankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash ShikshanShastra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071

APP Based Lesson

Name of the Learner: कल्पना यादव

Lesson Title:-काल और भेद

Subject:- हिंदी

Name of the App:- kahoot

Grade Level:- 8वीं कक्षा

Duration:- 1 मिनट 47 सेकंड

Learning Objective:-

Knowledge: छात्रों को काल बारे में पूर्व जान है।

Understanding: छात्रों को काल अवधारणा समझ में आई।

Application: छात्रों ने काल के बारे में विचार व्यक्त किए।

Skill: विद्यार्थी काल और भेद कुशलता पूर्व हल करता है।

Materials:-Nill

Technology Requirements: Smart phone, Laptop etc.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshan Shastra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071

TECHNOLOGY BASED LESSONS

Name of the Student Teacher: -

कु. रेश्मा रमाकांत सर्वेकर

S.Y.B.Ed (Sem IV)

Roll no. : 40

2nd Method : History

4TH Internship Programme

Principal

Chembur Sarvankash Shikshanshastra

Mahavidyalaya

R.C. Marg, Chembur Naka - 400 071.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastha Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071

Video Based Lesson

Name of the Teacher:- रेश्मा रमाकांत सर्वेकर

Title of the Video:- महाराष्ट्रातील समाजजीवन

URL of the Video:- <https://edpuzzle.com/join/fesesaz>

Class Code (If any):- fesesaz

Link for Sharing (If any) :-<https://youtu.be/f-DwwH80PEc?si=5eYWVPUBzI4ni4ZV>

Duration of the Video:- 04:09 मिनिटे

Subject:- इतिहास

Grade Level:- इयत्ता 7वी

Learning Objectives:-

Knowledge:-

1) विद्यार्थी महाराष्ट्रातील समाजजीवन आठवतो.

2) विद्यार्थी विविध सण-समारंभ आठवतो.

3) विद्यार्थी दळणवळणाची साधने आठवतो.

Understanding:-

1) विद्यार्थी महाराज्यांनी स्थापन केलेल्या आदर्श राज्याविषयी सांगतो.

2) विद्यार्थी महाराष्ट्रातील विविध परंपरांविषयी सांगतो.

3) विद्यार्थी शिवकाळातील चालीरीती सांगतो.

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastha
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Application:-

- 1) विद्यार्थी साडेतीन मुहूर्त स्पष्ट करतो.
- 2) विद्यार्थी गणेश चतुर्थी विषयी माहिती स्पष्ट करतो.
- 3) विद्यार्थी शिवकाळातील शिक्षण पद्धती स्पष्ट करतो.

Skill:-

- 1) विद्यार्थी महाराष्ट्रातील संजजीवनाविषयी आदर बाळगतो.

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायऱ्या	
Introduction	<p>शिक्षक विद्यार्थ्यांना शिवकाळातील संपन्नता सांगतात.</p> <p>शिक्षक विद्यार्थ्यांना महाराष्ट्रातील विविध संस्कृतीशी ओळख करून देतात.</p> <p>शिक्षक विद्यार्थ्यांना महाराष्ट्रातील समाजजीवनाचे महत्त्व समजण्यासाठी Edpuzzle या संकेस्थळाचा वापरण्याचे उद्देश स्पष्ट करतात.</p>
Pre Viewing Discussion	<p>शिक्षक विद्यार्थ्यांना पेशवे काळातील गणेशोत्सवाचे स्वरूप विचारतात.</p> <p>शिक्षक विद्यार्थ्यांना वाहतुकीची विविध साधने विचारतात.</p>
Video Viewing:	<p>शिक्षक विद्यार्थ्यांना दिलेल्या लिंक वर जाऊन Edpuzzle या संकेस्थळावरील व्हिडिओ पाहण्यासाठी सांगतात.</p> <p>Edpuzzle या संकेस्थळावरील व्हिडिओ पाहण्यासाठी विद्यार्थ्यांना वेगवेगळ्या टप्प्यांवर मार्गदर्शन करतात. सामग्रीमध्ये व्यस्त ठेवण्यासाठी प्रोत्साहित करतात.</p>
Post-Viewing Discussion:	<p>शिक्षक विद्यार्थ्यांना Edpuzzle या संकेस्थळावरील व्हिडिओ पाहून झाल्यानंतर चर्चा करतात.</p> <p>शिक्षक विद्यार्थ्यांना व्हिडिओ पाहून झाल्यानंतर प्रश्न प्रकार सोडवण्यासाठी सांगतात.</p>

Principal

Extension Activities:	शिक्षक विद्यार्थ्यांना महाराष्ट्रातील विविध प्रांतात साजरे केले जाणारे सण याविषयी तक्ता तयार करण्यास सांगतात.
Assessment:	शिवकाळात व्यवहारासाठी कोणत्या लिपीचा वापर केला जात असे ? सांडणी स्वार म्हणजे कोणता प्राणी?
Conclusion and Reflection	तर आज आपण महाराष्ट्रातील समाजजीवन याविषयी या पाठात अभ्यासले.

प्रश्न

1) पेशवेकाळात कोणता सण मोठ्या प्रमाणात साजरा केला जात असे?

A) दिवाळी (B) गणेशोत्सव (C) दसरा

2) सार्वजनिक गणेशोत्सव साजरे करण्याची सुरुवात कोणी केली?

A) लोकमान्य टिळक B) महात्मा फुले C) महात्मा गांधी

3) साडेतीन मुहूर्तापैकी अर्धा मुहूर्त कोणत्या सणाला मानला जातो ?

A) बलिप्रतिपदा B) विजयादशमी C) गुढीपाडवा

4) गावागावात जत्रा कोणत्या सणाला भरत असत ?

A) नागपंचमी B) दसरा C) दिवाळी

5) सणाच्या वेळी करमणुकीसाठीचा लोकप्रिय प्रकार कोणता ?

A) तमाशा B) नाटक C) खेळ

6) व्यवहारात कोणत्या लिपीचा वापर होत असे ?

(Signature)

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

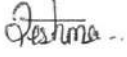
A) संस्कृत B) पाली C) मोडी

7) सांडणीस्वार म्हणजे कोणता प्राणी?

A) घोडा B) उंट C) गाढव

8) मराठेशाहीच्या काळातील शिक्षण व्यवस्था स्पष्ट करा.

या काळातील शिक्षण पद्धतीत पाठशाळा व मदरसा होत्या.

Signature of Teacher

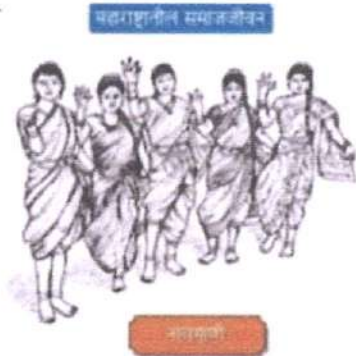
Signature of Guide

Signature of Principal

PRINCIPAL
Chembur Sarvankash Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

CSSM Chembur 400071

सगळ्या उपासकांसाठी वाचकांसाठी, शाळांसाठी वाचकांसाठी, तमाशात इत्यादी कार्यक्रमांसाठी कार्यक्रमात होत.

(Signature)
Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastha Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071

Video Based Lesson

Name of the Teacher:- रेश्मा रमाकांत सर्वेकर

Title of the Video:- महाराष्ट्रातील समाजजीवन

URL of the Video:- <https://ed.ted.com/on/r2m8REt1>

Class Code (If any):-

Link for Sharing (If any) :-

<https://youtu.be/VOQWzXB7tqs?si=Fz6mn1tMcxSLlqJ5>

Duration of the Video:- 05:17 मिनिटे

Subject:- इतिहास

Grade Level:- इयत्ता 7वी

Learning Objectives:-

Knowledge:-

- 1) विद्यार्थी महाराष्ट्रातील समाजजीवन आठवतो.
- 2) विद्यार्थी महाराष्ट्रातील मंदिरे आठवतो.
- 3) विद्यार्थी घाट आठवतो.

Understanding:-

- 1) विद्यार्थी कोल्हापूरच्या अंबाबाई मंदिराविषयी सांगतो.
- 2) विद्यार्थी त्याने पाहिलेले बुरुज सांगतो.
- 3) विद्यार्थी पुण्यातील शनिवार वाड्याविषयी सांगतो.

Application:-

Principal

Chembur Sarvankash Shikshanshastha
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071.

- 1) विद्यार्थी विविध वाङ्मय प्रकार स्पष्ट करतो.
- 2) विद्यार्थी विविध नाटकांविषयी त्यांचे मत स्पष्ट करतो.
- 3) विद्यार्थी चित्रकलेचे महत्त्व स्पष्ट करतो.

Skill:-

- 1) विद्यार्थी महाराष्ट्रातील मंदिरे व कलेविषयी आदर बाळगतो.

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायऱ्या	
Introduction	<p>शिक्षक विद्यार्थ्यांना शिवकाळातील मंदिरांची रचना सांगतात.</p> <p>शिक्षक विद्यार्थ्यांना घाट व बुरुज यांविषयी माहिती देतात.</p> <p>शिक्षक विद्यार्थ्यांना महाराष्ट्रातील समाजजीवनाचे महत्त्व समजण्यासाठी TED-Ed या संकेस्थळाचा वापरण्याचे उद्देश स्पष्ट करतात.</p>
Pre Viewing Discussion	<p>शिक्षक विद्यार्थ्यांना वाङ्मयाविषयी विचारतात.</p> <p>शिक्षक विद्यार्थ्यांना प्राण्यांच्या शिल्पाविषयी विचारतात.</p>
Video Viewing:	<p>शिक्षक विद्यार्थ्यांना दिलेल्या लिंक वर जाऊन TED-Ed या संकेस्थळावरील व्हिडिओ पाहण्यासाठी सांगतात.</p> <p>TED-Ed या संकेस्थळावरील व्हिडिओ पाहण्यासाठी विद्यार्थ्यांना वेगवेगळ्या टप्प्यांवर मार्गदर्शन करतात. सामग्रीमध्ये व्यस्त ठेवण्यासाठी प्रोत्साहित करतात.</p>
Post-Viewing Discussion:	<p>शिक्षक विद्यार्थ्यांना TED-Ed या संकेस्थळावरील व्हिडिओ पाहून झाल्यानंतर चर्चा करतात.</p> <p>शिक्षक विद्यार्थ्यांना व्हिडिओ पाहून झाल्यानंतर प्रश्न प्रकार सोडवण्यासाठी सांगतात.</p>
Extension Activities:	<p>शिक्षक विद्यार्थ्यांना महाराष्ट्रातील मंदिरे, शिल्पे व घाट याविषयी चित्रे गोळा करण्यास</p>

	सांगतात.
Assessment:	शिवकाळातील मंदिरे कोणत्या पद्धतीची होती ? बुरुज म्हणजे काय ?
Conclusion and Reflection	तर आज आपण महाराष्ट्रातील समाजजीवन याविषयी या पाठात अभ्यासले.

प्रश्न

1) शिवाजी महाराजांच्या काळात महाराष्ट्रात कोणत्या प्रकारची मंदिरे बांधण्यात आली होती?

A) वेसारा शैली (B) हेमाडपंथी (C) नागारा शैली D) द्रविड शैली

2) गोव्यामध्ये छत्रपती शिवाजी महाराजांनी कोणते मंदिर बांधले आहे?

A) सप्तकोटेश्वर मंदिर B) महादेव मंदिर C) महालक्ष्मी मंदिर D) रामनाथ मंदिर

3) दगडी घाट बांधणे कोणाचे वैशिष्ट्य आहे ?

A) मराठे B) मुघल C) पेशवे D) इंग्रज

4) गोदावरी व प्रवरा या नद्यांच्या काठी कोणती मंदिरे आहेत ?

A) गणपती मंदिरे B) विष्णू मंदिरे C) शिवमंदिरे D) हनुमान मंदिरे

5) नदीवर किंवा दोन किंवा अनेक नद्यांचा संगम ज्या ठिकाणी होतो तेथे घडीव दगडांनी बांधलेल्या रचनेस काय म्हणतात?

A) घाट B) दरी C) बुरुज D) पन्हाळ

6) शिवकाळातील बगण्यासारखा घाट कोणत्या नदीवर आहे ?

Principal

Chembur Sarvankash Shikshanshastha
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

A) सरस्वती नदी B) गंगा नदी C) गोदावरी व प्रवरा नदी D) कृष्णा नदी

7) पाण्याच्या प्रवाहाने घाट निखळू नये म्हणून पाण्यापासून संरक्षण करण्यासाठी काय बांधत असत?

A) पन्हाळ B) बुरुज C) दरी D) घाट

8) सवाई माधवराव पेशव्यांच्या काळातील प्रसिद्ध चित्रकार कोण होते?

A) राजा रवी वर्मा B) गंगाराम तांबट C) राम कुमार D) जतीन दास

9) पेशवे काळातील कोणत्या वास्तूच्या भिंतींवरील चित्रे महत्वाची आहेत?

A) रायग B) जेजुरी C) लालकिल्ला D) शनिवार वाडा

10) वाङ्मय म्हणजे काय?

A) चरित्र B) पोवाडा C) कला D) भाषेतील साहित्य

Reshma...

Signature of Teacher

[Signature]

Signature of Guide

[Signature]

Signature of Principal

PRINCIPAL
Chembur Sarvankash Shikshanshstra
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash ShikshanShastra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071

Video Based Lesson

Name of the Teacher:- रेश्मा रमाकांत सर्वेकर

Title of the Video:- इयत्ता - 7वी , प्रकरण 10 मराठ्यांच्या सत्तेचा विस्तार

URL of the Video:- <https://ed.ted.com/on/D9iFtwFs>

Class Code (If any):-

Link for Sharing (If any) :- https://youtu.be/BL-0bEpnxMQ?si=2_rtHc-oDjYSeAwn

Duration of the Video:- 02:16 मिनिटे

Subject:- इतिहास

Grade Level:- इयत्ता 7वी

Learning Objectives:-

Knowledge:- 1) विद्यार्थी मराठ्यांचा स्वातंत्र्य संग्राम आठवतो.

2) विद्यार्थी मुघलांचे धोरण आठवतो.

3) विद्यार्थी मराठ्यांचे धोरण आठवतो.

Understanding:-1) विद्यार्थी मराठ्यांच्या सत्तेचा विस्तार सांगतो.

2) विद्यार्थी शाहू महाराजांच्या करकीर्दी विषयी सांगतो.

3) विद्यार्थी शाहजादा आझमशाहा विषयी सांगतो.

Application:-1) विद्यार्थी मराठ्यांचे धोरण स्पष्ट करतो.

2) विद्यार्थी शाहू महाराजांच्या राज्यकारभार स्पष्ट करतो.

Principal
Chembur Sarvankash ShikshanShastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

3) विद्यार्थी महाराणी ताराराणी यांविषयी माहिती स्पष्ट करतो.

Skill:-1) विद्यार्थी मराठ्यांच्या राजकारभाराविषयी आदर बाळगतो.

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायऱ्या	
Introduction	<p>शिक्षक मराठ्यांचा स्वातंत्र संग्राम स्पष्ट करतात.</p> <p>शिक्षक औरंगजेब बादशहाच्या मृत्यूनंतरचे राजकारण स्पष्ट करतात.</p> <p>शिक्षक विद्यार्थ्यांना मराठ्यांच्या सत्तेचा विस्तार समजण्यासाठी TED-Ed या संकेस्थळाचा वापरण्याचे उद्देश स्पष्ट करतात.</p>
Pre Viewing Discussion	<p>शिक्षक विद्यार्थ्यांना औरंगजेबाविषयी विचारतात.</p> <p>शिक्षक विद्यार्थ्यांना मुघलांचे कपटी धोरण विचारतात.</p>
Video Viewing:	<p>शिक्षक विद्यार्थ्यांना दिलेल्या लिंक वर जाऊन TED-Ed या संकेस्थळावरील व्हिडिओ पाहण्यासाठी सांगतात.</p> <p>TED-Ed या संकेस्थळावरील व्हिडिओ पाहण्यासाठी विद्यार्थ्यांना वेगवेगळ्या टप्प्यांवर मार्गदर्शन करतात. सामग्रीमध्ये व्यस्त ठेवण्यासाठी प्रोत्साहित करतात.</p>
Post-Viewing Discussion:	<p>शिक्षक विद्यार्थ्यांना TED-Ed या संकेस्थळावरील व्हिडिओ पाहून झाल्यानंतर चर्चा करतात.</p> <p>शिक्षक विद्यार्थ्यांना व्हिडिओ पाहून झाल्यानंतर प्रश्न विद्यार्थ्यांना प्रकाश सोडवण्यासाठी सांगतात.</p>
Extension Activities:	<p>शिक्षक विद्यार्थ्यांना मराठ्यांच्या विविध लढायांविषयीची माहिती गोळा करायला सांगतात.</p>
Assessment:	<p>औरंगजेबाच्या मुलाचे नाव काय?</p> <p>शाहू महाराज व महाराणी ताराराणी यांच्या त कोणत्या गाडीवरून लढाई सुरु झाली?</p>

Conclusion and Reflection	तर आज आपण मराठ्यांच्या सत्तेचा विस्तार हा घटक अभ्यासला.
---------------------------	---

प्रश्न

1) औरंगजेब बादशहाच्या मृत्यूनंतर कोणामध्ये दिल्लीच्या गादी साठी संघर्ष सुरू झाला?

A) भवांमध्ये (B) मुलांमध्ये (C) पत्नीमध्ये (D) सारदारामध्ये

2) शाहू महाराज व महाराणी ताराराणी यांच्या सैन्यात कोठे लढाई झाली ?

A) संगमेश्वर B) रायगड C) कोकण D) खेड

3) शाहू महाराजांनी कोणता प्रदेश जिंकून घेतला?

A) सातारा B) पंढरपूर C) कोल्हापूर D) कोकण

4) मराठ्यांच्या राज्याची राजधानी कोणती ?

A) पंढरपूर B) कोल्हापूर C) सातारा D) कोकण

5) शाहू महाराजांनी कोणाला पेशवे केले ?

A) बाळाजी विश्वनाथ B) बाजीराव C) सदाशिव भाऊ D) नानासाहेब

6) बाळाजी विश्वनाथ यांचे मूळचे गाव कोणते ?

A) संगमेश्वर B) रत्नागिरी C) चिपळूण D) श्रीवर्धन

7) मराठ्यांच्या आरमाराचे प्रमुख कोण होते?

A) सदाशिव भाऊ B) बाळाजी विश्वनाथ C) पहिला बाजीराव D) कान्होजी आंग्रे

8) पहिला बाजीराव पेशवे यांची पेशवेपदी कोणत्या साली नेमणूक करण्यात आली?

A) इ.स.१७२३ B) इ.स.१७२२ C) इ.स.१७२० D) इ.स.१७२१

9) पहिला बाजीराव पेशवे यांची सत्ता किती वर्षे होती?

A) ३० B) २० C) २५ D) १५

10) बृंदखंड म्हणजे आजचा कोणता प्रदेश?

A) मध्यप्रदेश B) कोकण C) खान्देश D) सातारा

Vestima

Signature of Teacher

ga

Signature of Guide

MP

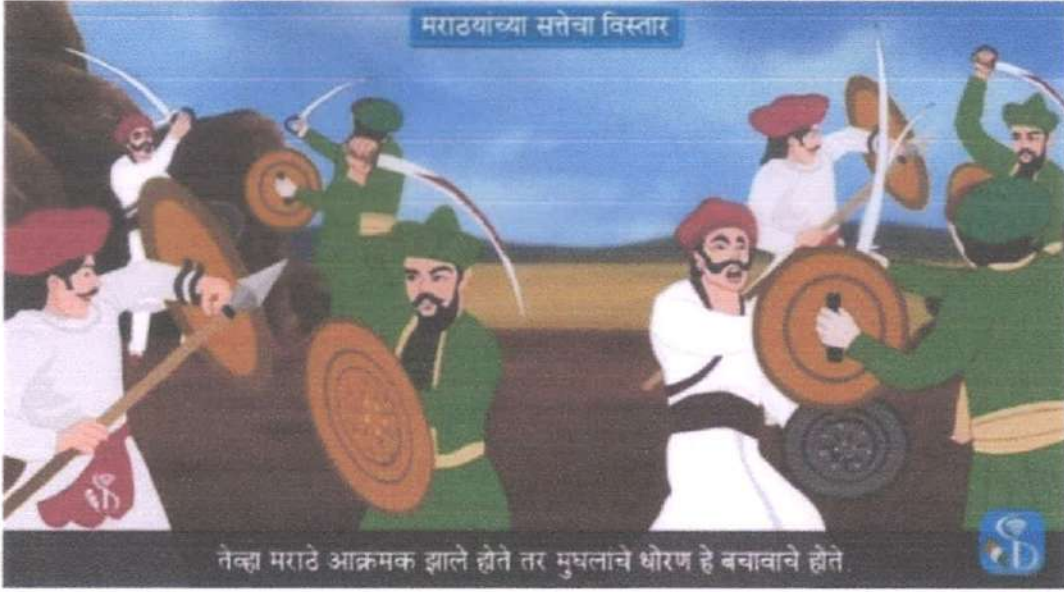
Signature of Principal

PRINCIPAL

Chembur Sarvankash Shikshanshastra

Mahavidyalaya

**Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071**

इयत्ता: ७वी - विषय: इतिहास
धडा : १०. मराठयांच्या सत्तेचा विस्तार

[Signature]
Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

APP Based Lesson

Name of the Learner: रेश्मा रमाकांत सर्वेकर

Lesson Title:- महाराष्ट्रातील समाजजीवन

Subject:- इतिहास

Name of the App:- बेनिमी ॲप

<https://youtu.be/CMFlniGCzrE>

Grade Level:- बी.एड. सेमिस्टर 4

Duration:- 02:05 मिनिटे

Learning Objective:-

Knowledge:

- 1)विद्यार्थी स्वराज्याचे स्वस्थापक आठवतो.
- 2) विद्यार्थी मराठ्यांचा राज्यकारभार आठवतो.
- 3) विद्यार्थी महाराष्ट्राची संस्कृती आठवतो.

Understanding:

- 1) विद्यार्थी महाराष्ट्रातील समाजजीवन सांगतो.
- 2)विद्यार्थी स्वराज्याच्या स्थापनेविषयी सांगतो.
- 3) विद्यार्थी हिंदू व मुस्लिम धर्माविषयी सांगतो.

Application:

- 1)विद्यार्थी महाराष्ट्रातील मंदिरांविषयी माहिती स्पष्ट करतो.
- 2) विद्यार्थी महाराष्ट्रातील समाजजीवन स्पष्ट करतो.
- 3)विद्यार्थी मराठ्यांची सत्ता स्पष्ट करतो.

Skill:

- 1) विद्यार्थी शिवाजी महाराज्यांच्या कार्याविषयी आदर बाळगतो.

Principal
Chembur Sarvankash ShikshanShastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur - 400 071.

Materials:-प्रत्येक विद्यार्थ्यांसाठी किंवा गटासाठी इंटरनेट प्रवेशासह मोबाईल डिवाइस आणि बेनिमी अॅप (डाऊनलोड आणि स्थापित केलेले), वर्ग चर्चेसाठी प्रोजेक्टर व अॅप प्रात्यक्षिक हॅन्डआऊट.

Technology Requirements: तंत्रज्ञान आवश्यकता बेनिमी अॅप (App Store किंवा Play Store डाऊनलोड करण्यासाठी)

Preparation: डिवाइसमध्ये बेनिमी अॅप डाऊनलोड आणि स्थापित करा किंवा विद्यार्थ्यांनी ते आधीच डाऊनलोड केलेले आहे याची खात्री करा. सुरळीत अॅप प्रात्यक्षिक आणि वर्ग सुनिश्चित करण्यासाठी प्रोजेक्टर तंत्रज्ञान सेटअप ने चाचणी घेतली. गट चर्चा सुलभ करणारे वर्ग आयोजित केले.

Instructional Steps /अनुदेशनात्मक पायऱ्या	
Introduction	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षक विद्यार्थ्यांना छत्रपती शिवाजी महाराजांविषयी महिती सांगतात. • शिक्षक विद्यार्थ्यांना मराठ्यांच्या सत्तेविषयी विचारतात. • शिक्षक विद्यार्थ्यांना महाराष्ट्रातील समाजजीवन समजून घेण्यासाठी बेनिमि अॅप वापरण्यासाठी सांगतात.
Pre-App Discussion	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षक विद्यार्थ्यांना स्वराज्याचे संस्थापक विचारतात. • शिक्षक विद्यार्थ्यांना समाजातील विविध धर्माविषयी विचारतात.
App Exploration	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षक विद्यार्थ्यांना बेनिमी अॅप डाऊनलोड करून उघडण्यासाठी सांगतात. • बेनिमी अॅप वापरून त्यामध्ये सामायिक केलेल्या सामग्रीमध्ये व्यस्त ठेवण्यासाठी प्रोत्साहित करतात.
Guided Activities	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षक विद्यार्थ्यांना प्रचलित पंथ विचारतात.
Reflection and Discussion	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षक विद्यार्थ्यांना महाराष्ट्रातील समाजजीवन ही संकल्पना समजून घेण्यासाठी चर्चा करण्यास प्रोत्साहित करतात.
Extension	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षक विद्यार्थ्यांना क्रिएटिव्ह पद्धतीने त्या काळातील धर्म व मंदिरे यांचा तक्ता

Activities	करण्यास सांगतात.
Assessment	1)शिवकाळात कोणते दोन धर्म प्रमुख मानले जात होते ? 2)शिवकाळात कोणते पंथ प्रचलित होते?
Closure	•शिक्षक विद्यार्थ्यांना आपल्या भोवतालचे समाजजीवनाचे निरीक्षण करण्यास सांगतात.

Signature of Teacher

Signature of Guide

Signature of Principal

PRINCIPAL
Chembur Sarvankash Shikshanshstra
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय

नाव - रेश्मा रमाकांत सर्वेकर

वर्ग - द्वितीय वर्ष (सत्र-४)

वर्ष - २०२३-२४

हजेरी क्रमांक - ४०

विषय- इतिहास

मार्गदर्शक शिक्षक - डॉ.केशर जाधव

★ छत्रपती शिवाजी महाराजांनी स्थापन केलेले हिंदवी स्वराज्य हे रयतेचे राज्य होते.

★ रयतेचे कल्याण व्हावे, लोकांवर जुलुम होऊ नये, महाराष्ट्र धर्माचे रक्षण व्हावे असा उदात्त हेतू महाराजांचा होता.

★ शिवाजी महाराजांनंतरच्या काळातही मराठी राज्याचा भारतभर विस्तार झाला.

महाराष्ट्रातील समाजजीवन

Principal

Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071
APP Based Lesson

Name of the Learner: रेश्मा रमाकांत सर्वेकर

Lesson Title: महाराष्ट्र राज्याची निर्मिती

Subject:- इतिहास

Name of the App:- कहुत ॲप

Grade Level:- बी.एड. सेमिस्टर 4

Duration:- 02:05 मिनिटे <https://create.kahoot.it/share/d0d6ece1-0a5d-4ae4-add5-c27679df45af>

Learning Objective:-

Knowledge:

- 1) विद्यार्थी महाराष्ट्र राज्याची निर्मिती आठवतो.
- 2) विद्यार्थी महाराष्ट्र राज्याची प्रांतवार रचना आठवतो.
- 3) विद्यार्थी 'संयुक्त महाराष्ट्र चळवळ' आठवतो.

Understanding:

- 1) विद्यार्थी महाराष्ट्रात बोलल्या जाणाऱ्या भाषा सांगतो.
- 2) विद्यार्थी मराठी भाषेची संपन्नता सांगतो.
- 3) विद्यार्थी संयुक्त महाराष्ट्र समितीचे योगदान सांगतो.

Application:

- 1) विद्यार्थी भाषेचे महत्व स्पष्ट करतो.
- 2) विद्यार्थी महाराष्ट्रातील भाषावार प्रांतरचना स्पष्ट करतो.
- 3) विद्यार्थी महाराष्ट्र राज्याच्या निर्मितीचे योगदान स्पष्ट करतो.

Skill:

- 1) विद्यार्थी महाराष्ट्र राज्याविषयी आदर बाळगतो.

Materials:- प्रत्येक विद्यार्थ्यासाठी किंवा गटासाठी इंटरनेट प्रवेशासह मोबाईल डिवाइस आणि कहुत ॲप (डाउनलोड आणि स्थापित केलेले), वर्ग चर्चेसाठी प्रोजेक्टर व ॲप प्रात्यक्षिक हॅन्डआऊट.

Technology Requirements: तंत्रज्ञान आवश्यकता कहुत ॲप (App Store किंवा Play Store डाउनलोड करण्यासाठी)

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Preparation: डिवाइसमध्ये क्हुत अॅप डाऊनलोड आणि स्थापित करा किंवा विद्यार्थ्यांनी ते आधीच डाऊनलोड केलेले आहे याची खात्री करा. सुरळीत अॅप प्रात्यक्षिक आणि वर्ग सुनिश्चित करण्यासाठी प्रोजेक्टर तंत्रज्ञान सेटअप ने चाचणी घेतली. गट चर्चा सुलभ करणारे वर्ग आयोजित केले.

Instructional Steps /अनुदेशनात्मक पायऱ्या	
Introduction	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षक विद्यार्थ्यांना महाराष्ट्र राज्याविषयी महिती सांगतात. • शिक्षक विद्यार्थ्यांना महाराष्ट्रातील विविध संस्कृतीशी ओळख करून देतात. • शिक्षक विद्यार्थ्यांना महाराष्ट्र राज्याची निर्मिती समजून घेण्यासाठी क्हुत अॅप वापरण्यासाठी सांगतात.
Pre-App Discussion	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षक विद्यार्थ्यांना १ मे १९६० या दिवसाचे महत्त्व विचारतात. • शिक्षक विद्यार्थ्यांना महाराष्ट्र राज्याविषयी विचारतात.
App Exploration	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षक विद्यार्थ्यांना क्हुत अॅप डाऊनलोड करून उघडण्यासाठी सांगतात. • क्हुत अॅप वापरून त्यामध्ये सामायिक केलेल्या सामग्रीमध्ये व्यस्त ठेवण्यासाठी प्रोत्साहित करतात.
Guided Activities	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षक विद्यार्थ्यांना संयुक्त महाराष्ट्र चळवळी विषयी विचारतात.
Reflection and Discussion	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षक विद्यार्थ्यांना महाराष्ट्र राज्याची निर्मिती ही संकल्पना समजून घेण्यासाठी चर्चा करण्यास प्रोत्साहित करतात.
Extension Activities	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षक विद्यार्थ्यांना महाराष्ट्र राज्याचा नकाशा रंगांच्या सहाय्याने बनविण्यास सांगतात.
Assessment	<ol style="list-style-type: none"> 1) महाराष्ट्र राज्याची निर्मिती केव्हा झाली ? 2) त्रिसदस्यीय समिती म्हणजे काय?
Closure	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षक विद्यार्थ्यांना त्रिसदस्यीय समितीतील अध्यक्षीय विषयी माहिती गोळा करण्यास सांगतात.

Signature of Teacher

Signature of Guide

Signature of Principal

PRINCIPAL

Chembur Sarvankesh Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

Kahoot!

1 - Quiz
संयुक्त महाराष्ट्र चळवळ कोणत्या साली सुरू झाली?

2 - Quiz
महाराष्ट्र राज्याची निर्मिती कोणत्या साली झाली?

3 - Quiz
१९१९ मध्ये कोणती फाळणी रद्द करण्यात आली?

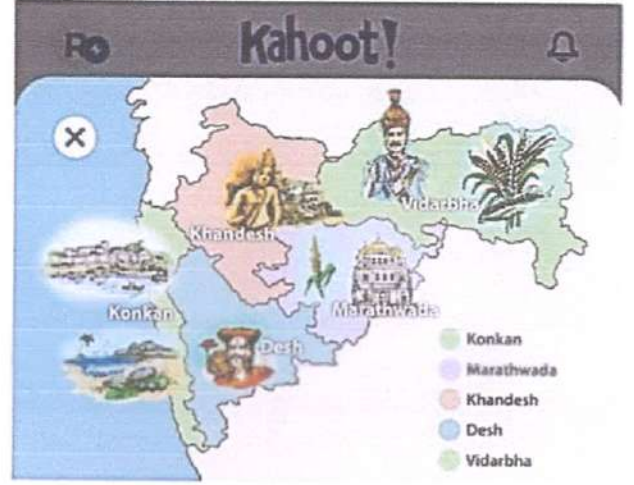
4 - Quiz
'मराठी भाषा बोलणाऱ्यांची सर्व लोकसंख्या एका अमलाखाली असावी' हे उद्गार कोणाचे आहेत?

5 - Quiz
भाषावार प्रांत रचनेची मागणी कोणी केली?

6 - Quiz
'महाराष्ट्र एकीकरण परिषद' कोणाच्या अध्यक्षतेखाली भरली?

7 - Quiz
संविधान सभेचे अध्यक्ष कोण होते?

8 - Quiz

महाराष्ट्र राज्याची निर्मिती

▶ 0 ? 10 ★ 0

reshsarvekar03

Questions

- 1 - Quiz
संयुक्त महाराष्ट्र चळवळ कोणत्या साली सुरू झाली?
- 2 - Quiz

[Signature]
Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

जेबूर सर्व कृष विकासकारां
महाविद्यालय

भाष्यशी सुखा साधुवे

S.T. B.Ed - (सत्र-४)

Vedibased and Appbased lesson's

उ.क. - ३८

Vedio based lesson

ted-ed
edpuzzle

App based lesson

khoot
Benime

अनुक्रमणिका

अ.क्र.	विषयाचे नाव	Aap चे नाव	संकेतस्थळ
			Vedio based lessons
१.	आर्थिक विकास नववी	TED-ED	https://ed.ted.com/on/rY3wTwQK
२.	दलित चळवळ आठवी	EDPUZZLE	https://edpuzzle.com/assignments/65f446eefce12345320375d5/watch
३.	स्वातंत्र्य लढ्याचे अंतिम पर्व आठवी	TED-ED	https://ed.ted.com/on/6xogChSs
			App based Lessons
४.	उद्योग आणि व्यापार नववी	BENIMY	https://youtu.be/14HzmW7hu7U?feature=share&d
५.	पेशावरचा सत्याग्रह	KHOOT	https://create.kahoot.it/share/b2c0138c-9a20-4028-9324-f13ceb15421c

Video Based Lesson

Name of the Teacher:- भाग्यश्री सुरेश साळुंखे

Title of the Video: आर्थिक विकास

URL of the Video:

<https://ed.ted.com/on/rY3wTwQK>

Class Code (If any):-

Link for Sharing (If any)

Duration of the Video: ४.३०मि.

Subject: इतिहास

Grade Level: नववी

Learning Objectives:-

Knowledge:

१. विद्यार्थी आर्थिक धोरणे आठवतो.
२. विद्यार्थी उत्पादनाची साधने आठवतो.
३. विद्यार्थी अर्थव्यवस्थेचे प्रकार आठवतो.

Understanding:

१. विद्यार्थी आर्थिक धोरणांची माहिती देतो.
२. विद्यार्थी उत्पादनाची साधने स्पष्ट करतो.
३. विद्यार्थी मिश्र अर्थव्यवस्था स्पष्ट करतो.

Application:

१. विद्यार्थी जीवनातील अर्थव्यवस्थेचे महत्त्व जाणतो.

Skill:

विद्यार्थी आर्थिक निधी चा जपून वापर करतो.

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायऱ्या

Introduction	तर आज आपण आर्थिक विकास हा पाठ अभ्यासणार आहोत. या पाठासाठी आपण TED-Ed app चा उपयोग करणार आहोत.
Pre Viewing Discussion	शिक्षिका विद्यार्थ्यांना आर्थिक विकासाची माहिती विचारतात. शिक्षिका विद्यार्थ्यांना मिश्र अर्थव्यवस्था म्हणजे काय असे प्रश्न विचारतात.
Video Viewing:	<ul style="list-style-type: none">• शिक्षिका विद्यार्थ्यांना दिलेल्या लिंक वर जाऊन TED-Ed या संकेस्थळावरील व्हिडिओ पाहण्यासाठी सांगतात.• TED-Ed या संकेस्थळावरील व्हिडिओ पाहण्यासाठी विद्यार्थ्यांना वेगवेगळ्या टप्प्यांवर मार्गदर्शन करतात आणि सामग्रीमध्ये व्यस्त ठेवण्यासाठी प्रोत्साहित करतात.
Post-Viewing Discussion:	शिक्षिका विद्यार्थ्यांना TED-Ed या संकेस्थळावरील व्हिडिओ पाहून झाल्यानंतर चर्चा करतात. <ul style="list-style-type: none">• शिक्षिका विद्यार्थ्यांना व्हिडिओ पाहून झाल्यानंतर प्रश्न सोडवण्यासाठी सांगतात.
Extension Activities:	या पाठात आपल्याला मिश्र अर्थव्यवस्था पाहायला मिळाली. त्याचबरोबर भरवतातील आर्थिक धोरणे समजली.
Assessment:	विडियो मध्ये आलेल्या सर्व प्रश्न सोडवणे. भारतात सर्वात अधिक आर्थिक निधी कोणत्या व्यापारामुळे मिळते याचा शोध घेणे.
Conclusion and Reflection	अशा प्रकारे आज आपण आर्थिक विकास या पाठांतर्गत मिश्र अर्थव्यवस्था अभ्यासली, त्याच बरोबर आर्थिक विकासाची धरणे पहिली. आणि एका नवीन app विषयी माहिती अभ्यासली आणि त्याचा आपल्या पाठासाठी उपयोग करून

घेतला.

Signature of Teacher

Signature of Guide

Signature of Principal

PRINCIPAL
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

: १. भारताने कोणकोणत्या धोरणांचा अवलंब केला होता?

२. अर्थव्यवस्थेचे कोणकोणते प्रकार आहेत?

३. भांडवल शाही मध्ये कशाचा सर्वात जास्त विचार केला जातो?

१. तोटा २. नफा

३. भांडवल ४. उत्पादन

४. समाजवादी अर्थव्यवस्थेत कोणाचा विचार केला जातो?

१. ग्राहकाचा २. मालकाचा

३. सरकारचा ४. समाजाच्या कल्याणाचा

५. उत्पादनाची साधने कोणती आहेत?

१. जमीन २. भांडवल

३. मजूरवर्ग ४. वरील पैकी सर्व

६. पंडित नेहरूंनी कोणत्या अर्थव्यवस्थेला दुजोरा दिला?

१. मिश्र अर्थव्यवस्था २. खाजगी अर्थव्यवस्था

३. भांडवलशाही अर्थव्यवस्था ४. यापैकी नाही.

७. कोणत्या देशात भांडवलशाही अर्थव्यवस्था होती?

१. भारत, चीन २. इंग्लंड, अमेरिका

३. युरोप, अमेरिका ४. इंग्लंड, ऑस्ट्रेलिया

८. कोणत्या देशात समाजवादी अर्थव्यवस्था होती?

१. रशिया, चीन २. इंग्लंड, अमेरिका

३. भारत, पाकिस्तान ४. पाकिस्तान, नेपाल

९. मिश्र अर्थव्यवस्थेचे एकूण किती भाग आहेत?

१. ४ २. ३

३. २ ४. ५

CSSM Chembur-400071

पहा विचार करा खोल खोदा
चर्चा करा ...आणि शेवटी

4

उत्पादनाची साधने कोणती आहेत?

- A जमीन
- B भांडवल
- C मजूरवर्ग
- D पैकी सर्व

पाठवला आहे आणि भारताचा विस्तार केला आहे.

पहा विचार करा खोल खोदा
चर्चा करा ...आणि शेवटी

3

भांडवलशाही प्रांताचा सर्वात जास्त विचार केला?

- A तोटा
- B नफा
- C भांडवल
- D उत्पादन

9वा इातहास | धडा#04 | विषय#01 | प्रस्तावना | मराठी माध्यम

भाग्यश्री साळुंखे यांनी TED-ED च्या पाठ निर्मात्याचा
वापर करून तयार केलेला धडा

डिजिटल साक्षर - मोफत लर्निंग ॲप यूट्यूब चॅनेलवरील
व्हिडिओ

चला सुरवात करूया...

आर्थिक विकास होण्यासाठी आपण कोणकोणत्या धोरणाचा अवलंब
पाठवला आहे आणि भारताचा विस्तार केला आहे.

Video Based Lesson

Name of the Teacher : भाग्यश्री सुरेश साळुंखे

Title of the Video : दलित चळवळ

URL of the Video :

<https://edpuzzle.com/assignments/65f446eefce12345320375d5/watch>

Class Code (If any) : ---

baploki

Link for Sharing (If any) : ---

Duration of the Video : २.१० मि.

Subject : इतिहास

Grade Level : आठवी

Learning Objectives:-

Knowledge :

१. विद्यार्थी वर्ग व्यवस्थेचा क्रम आठवतो.
२. विद्यार्थी जातीव्यवस्थेचा अर्थ आठवतो.

Understanding :

१. विद्यार्थी वर्ग व्यवस्थेचा क्रम सांगतो.
२. विद्यार्थी जातीव्यवस्था स्पष्ट करतो.

Application :

विद्यार्थी दलितांवर होणाऱ्या अन्यायाविरुद्ध वाचा फोडतो.

Skill :

विद्यार्थी सर्व धर्म समभाव मानतो.

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायऱ्या

Introduction

आज आपण दलित चळवळ हा पाठ अभ्यासणार आहोत.

- शिक्षिका edpuzzle हे संकेस्थळ वापरण्याचे उद्देश स्पष्ट करतात.

Pre Viewing Discussion	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका दलितांविषयी विद्यार्थ्यांना प्रश्न विचारतात. • आपल्या भारतात असणाऱ्या विविध जाती कोणकोणत्या?
Video Viewing:	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना दिलेल्या लिंक वर जाऊन edpuzzle या संकेस्थळावरील व्हिडिओ पाहण्यासाठी सांगतात. • edpuzzle संकेस्थळावरील व्हिडिओ पाहण्यासाठी विद्यार्थ्यांना वेगवेगळ्या टप्प्यांवर मार्गदर्शन करतात आणि सामग्रीमध्ये व्यस्त ठेवण्यासाठी प्रोत्साहित करतात.
Post-Viewing Discussion:	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना edpuzzle या संकेस्थळावरील व्हिडिओ पाहून झाल्यानंतर चर्चा करतात. • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना व्हिडिओ पाहून झाल्यानंतर प्रश्न विद्यार्थ्यांना प्रश्न सोडवण्यासाठी सांगतात.
Extension Activities:	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका वर्गव्यवस्थेविषयी सांगतात • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना जातीव्यवस्था समजाऊन सांगतात.
Assessment:	<ul style="list-style-type: none"> • दलितांच्या हक्का साठी डॉ आंबेडकर यांची केलेल्या कार्याची माहिती लिहून आणणे
Conclusion and Reflection	<ul style="list-style-type: none"> • तर आज आपण दलित चळवळ या पाठात जातीव्यवस्था, वर्ग व्यवस्था यांचा अभ्यास केला.

Signature of Teacher

Signature of Guide

Signature of Principal
PRINCIPAL
 Chembur Sarvankash Shikshanshastra
 Mahavidyalaya
 Ramkrishnan Chemburkar Marg,
 Chembur Naka, Mumbai 400 071

१. जातीव्यवस्थेचा क्रम सांगा.

उत्तर- ब्राह्मण, क्षत्रिय, वैश्य, शूद्र

२. दलितांचा उद्धार व्हावा म्हणून कोणी कार्य केले?

उत्तर – डॉ. आंबेडकर

३. १८८८ मध्ये कोणते पुस्तक प्रकाशित केले?

उत्तर- विटाळ विध्वंसन

४. दलित वर्गातील पाहिले वृत्तपत्र वार्ताहर म्हणून कोणाला ओळखले जाते?

उत्तर- गोपाळ बाबा वलंगकर

५. शिवराम कांबळे यांनी कोणते मासिक सुरू केले?

उत्तर- सोमवंशीय मित्र मासिक

६. शिवराम कांबळे यांच्या कार्याविषयी लिहा.

CSSM Chembur-400071

To Complete

Multiple choice question	00:20
Multiple choice question	00:53
Multiple choice question	01:16
Multiple choice question	01:24
Multiple choice question	01:59

MULTIPLE CHOICE QUESTION

दलितांचा उद्धार व्हावा म्हणून कोणी कार्य केले?

डॉ. आंबेडकर

महात्मा गांधी

भगत सिंह

Rewatch

Submit

To Complete

Multiple choice question	00:20
Multiple choice question	00:53
Multiple choice question	01:16
Multiple choice question	01:24
Multiple choice question	01:59
Open ended question	02:07

MULTIPLE CHOICE QUESTION

जातीयव्यवस्थेचा क्रम सांगा

शूद्र

वैश्य

क्षत्रिय

ब्राह्मण

ब्राह्मण

Rewatch

Submit

Video Based Lesson

Name of the Teacher : भाग्यश्री सुरेश साळुंखे

Title of the Video : स्वातंत्र्य लढ्याचे अंतिम पर्व

URL of the Video :

<https://ed.ted.com/on/6xogChSs>

Class Code (If any) : ---

Link for Sharing (If any) : ---

Duration of the Video : ३.५८मि.

Subject : इतिहास

Grade Level : आठवी

Learning Objectives:-

Knowledge :

१. विद्यार्थी दुसरे महायुद्ध आठवतो.
२. विद्यार्थी ब्रह्म देशाची राजधानी आठवतो
३. विद्यार्थी इंग्लंड च्या प्रधान मंत्री चे नाव आठवतो.

Understanding :

१. विद्यार्थी दुसऱ्या महायुद्धाविषयी सांगतो.
२. विद्यार्थी जापान चे राजकारण स्पष्ट करतो.
३. विद्यार्थी त्या वेळेचे राजकारण स्पष्ट करतो.

Application :

विद्यार्थी राजकारण समजून घेतो.

Skill :

विद्यार्थी भारत स्वातंत्र्याविषयी आदर बाळगतो.

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायऱ्या

Introduction	<ul style="list-style-type: none"> • आज आपण स्वातंत्र्य लढ्याचे अंतिम पर्व हा पाठ पाहणार आहोत • क्रिप्स योजना अभ्यासणार आहोत. • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना TED-Ed हे संकेस्थळ वापरण्याचे उद्देश स्पष्ट करतात.
Pre Viewing Discussion	<ul style="list-style-type: none"> • भारताचे पंतप्रधान कोण आहेत? • भारत देश कधी स्वतंत्र झाला? <p>असे प्रश्न शिक्षिका विद्यार्थ्यांना विचारतात.</p> <p>तसेच TED-ED app ची माहिती विद्यार्थ्यांना देतात.</p>
Video Viewing:	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना दिलेल्या लिंक वर जाऊन TED-Ed या संकेस्थळावरील व्हिडिओ पाहण्यासाठी सांगतात. • TED-Ed या संकेस्थळावरील व्हिडिओ पाहण्यासाठी विद्यार्थ्यांना वेगवेगळ्या टप्प्यांवर मार्गदर्शन करतात आणि सामग्रीमध्ये व्यस्त ठेवण्यासाठी प्रोत्साहित करतात.
Post-Viewing Discussion:	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना TED-Ed या संकेस्थळावरील व्हिडिओ पाहून झाल्यानंतर चर्चा करतात. • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना व्हिडिओ पाहून झाल्यानंतर प्रश्न विद्यार्थ्यांना प्रश्न सोडवण्यासाठी सांगतात.
Extension Activities:	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना दुसऱ्या महायुद्धाची माहिती देतात. • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना त्या वेळेचे राजकारण स्पष्ट करतात.
Assessment:	<ul style="list-style-type: none"> • क्रिप्स योजना स्पष्ट करा.
Conclusion and Reflection	<ul style="list-style-type: none"> • तर आज आपण क्रिप्स योजने विषयी अभ्यासले. <p>आणि TED-ED app चा अभ्यासात उपयोग केला</p>

B.S. Sankhe
Signature of Teacher

[Signature]
Signature of Guide

[Signature]
Signature of Principal

PRINCIPAL
Chembur Sarvankash Shikshanshastha
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur, Mumbai - 400 071

1. दुसरे महायुद्ध कधी सुरु झाले?

A. 1939 B. 1938 C. 1937

2. क्रिप्स योजना कधी देण्यात आली?

A. पहिले महायुद्ध B. दुसरे महायुद्ध C. तिसरे महायुद्ध

3. दुसऱ्या महायुद्धात जपानने कोणाचा पक्ष घेतला?

A. नेपाल B. अमेरिका C. इंग्लंड

4. ब्रह्म देशाची राजधानी कोणती?

A. रंगून B. दिल्ली C. व्हिएतनाम

5. इंग्लंडचे पंतप्रधान कोण होते?

A. चर्चिल B. राठोड C. सर स्टॅफर्ड

6. जर्मनच्या हुकूमशहाचे नाव काय होते?

A. हिटलर B. चर्चिल C. सर स्टॅफर्ड

7. राष्ट्रीय सभेच्या प्रांतिक मंत्रिमंडळानी राजीनामे का दिले?

खान अब्दुल गफारखान यांना कोणत्या नावाने ओळखले जाते?

3 - Quiz
गढवाल पलटण चे अधिकारी कोण होते?

4 - Quiz
गांधीजींना अटक केव्हा करण्यात आली?

5 - Quiz
सोलापुरात संप का करण्यात आला?

6 - Quiz
दारू कोणत्या झाडापासून बनवतात?

7 - Quiz
मार्शल लॉ म्हणजे कोणता कायदा?

8 - Quiz
गांधींनी अजून कोणता सत्याग्रह केला होता

Host

Play solo

=

TEDEd

Sign in

Watch Think
Dig Deeper Discuss
...And Finally

8

कोणत्या देशात समाजवादी अर्थव्यवस्था होती ?

- A रशिया, चीन
B इंग्लंड, अमेरिका
C भारत, श्रीलंका
D पाकिस्तान, नेपाळ

=

TEDEd

Sign

Watch Think
Dig Deeper Discuss
...And Finally

6

पंडित नेहरूंनी कोणत्या अर्थ व्यवस्थेला दुजोरा दिला?

- A मिश्र अर्थव्यवस्था
B खाजगी अर्थव्यवस्था
C भांडवलशाही अर्थव्यवस्था
D वरील पैकी नाही

=

TEDEd

Sign

पहा विचार करा खोल खोदा
चर्चा करा ...आणि शेवटी

१

प्रकाशन महायुद्ध केव्हा सुरू?

- A 1939
B 1938
C 1937

APP Based Lesson

Name of the Learner: भाग्यश्री सुरेश साळुंखे

Lesson Title:- उद्योग आणि व्यापार

<https://youtu.be/14HzmW7hu7U>

Subject:- इतिहास

Name of the App:- बेनिमी ॲप

Grade Level:- नववी

Duration:- १:२७मि.

Learning Objective:-

Knowledge:

- १) विद्यार्थी स्वातंत्र्योत्तर काळातील उद्योग व व्यापार आठवतो.
- २) विद्यार्थी रेशीम पासून बनणाऱ्या वस्तू आठवतो.
- ३) विद्यार्थी तागा पासून बनणाऱ्या वस्तू आठवतो.

Understanding:

- १) विद्यार्थी वस्त्रोद्योगाविषयी माहिती सांगतो.
- २) विद्यार्थी रेशीम उद्योगा विषयी माहिती सांगतो.
- ३) विद्यार्थी ताग उद्योगा विषयी माहिती सांगतो.

Application:

- १) विद्यार्थी भारतीय औद्योगिक वित्त महामंडळाच्या स्थापनेचा हेतू स्पष्ट करतो.
- २) विद्यार्थी भारतातील विविध व्यापारांची माहिती देतो.

Skill:

विद्यार्थी भारतातील विविध उद्योगाचे महत्त्व जाणतो.

विद्यार्थी विविध उद्योग आणि व्यापाराचा आदर बाळगतो.

Materials:-

प्रत्येक विद्यार्थ्यासाठी किंवा गटासाठी इंटरनेट प्रवेशासह मोबाईल डिवाइस आणि बेनिमी ॲप (डाऊनलोड आणि स्थापित केलेले)

वर्ग चर्चेसाठी प्रोजेक्टर आणि प्रात्यक्षिक हँडआऊट

Technology Requirements:

तंत्रज्ञान आवश्यकता बेनिमी ॲप (App store किंवा play store मधून download करण्यासाठी)

Preparation:

डिवाइसमध्ये बेनिमी ॲप डाऊनलोड आणि स्थापित करा किंवा विद्यार्थ्यांनी ते आधीच डाऊनलोड केलेले आहे याची खात्री करा. सुरळीत ॲप प्रात्यक्षिक आणि वर्ग सुनिश्चित करण्यासाठी प्रोजेक्टर तंत्रज्ञान सेटअप ने चाचणी घेतली. गट चर्चा सुलभ करणारे वर्ग आयोजित केले.

Instructional Steps /अनुदेशनात्मक पायऱ्या

Introduction	विद्यार्थी मित्रांनो आज आपण उद्योग आणि व्यापार हा पाठ अभ्यासणार आहोत. त्याविषयी आज आपण बेनिमी ॲप च्या मदतीने एक विडियो पाहणार आहोत.
Pre-App Discussion	शिक्षिका विद्यार्थ्यांना बेनिमी ॲप विषयी माहिती देतात. विद्यार्थी मित्रांनो बेनिमी हा ॲप वापरण्यासाठी खूप सोप्या आहे. हा ॲप वापरण्यासाठी free आहे. तुम्ही play store वर जाऊन हा ॲप download करू शकता.
App Exploration	बेनिमी ॲप वापरणे खूप सोपे आहे. बेनिमी वर जाऊन आपल्याला हवा त्या विषयवार आपण विडियो बनवू शकतो. तिथे फोटो वापरण्यासाठी सुद्धा आपल्याला वाव आहे. एखाद्या चित्रपटासारखे आपण तिथे आपला विडियो बनवू शकतो.
Guided Activities	विडियो पाहण्याआधी काही प्रश्न पाहूयात. १) भारतातील सर्वात प्राचीन उद्योग कोणता? २) आज कोणकोणते उद्योग पूरक आहेत? ३) भारतातील दुसऱ्या क्रमांकाचा प्रमुख व्यवसाय कोणता? अशा सर्व प्रश्नांची उत्तरे आपल्याला या विडियो मध्ये मिळणार आहेत.
Reflection and Discussion	या app च्या वापरामुळे आपल्याला विविध उद्योगांविषयी उत्तम आणि मनोरंजक पद्धतीने माहिती मिळाली. भारतातील आर्थिक व्यवस्थेविषयी थोडक्यात समजले. कापड उद्योगाला भारतात इतके का महत्व आहे या विषयी समजले.
Extension Activities	ज्या पद्धतीने हा विडियो आहे त्या प्रकारचे आपल्या पाठाशी संबंधित विडियो बनवणे. भारतातील विविध उद्योग व व्यापार शोधून त्यावर विडियो तयार करणे.
Assessment	भारतात चालणाऱ्या विविध उद्योग आणि व्यापारा विषयी माहिती गोळा करणे. तुम्हाला (विद्यार्थी) माहित असलेल्या उद्योगांची माहिती सांगा.
Closure	अशा प्रकारे आज आपण उद्योग व व्यापार या पाठांतर्गत भारतातील विविध उद्योगां विषयी अभ्यासले. त्याचबरोबर आज आपण बेनिमी ॲप विषयी समजून घेतले.

बेनिमी वर विडियो कसे बनवायचे या विषयी पाहिले.

AS Dalwiche

Signature of Teacher

[Handwritten Signature]

Signature of Guide

[Handwritten Signature]

Signature of Principal

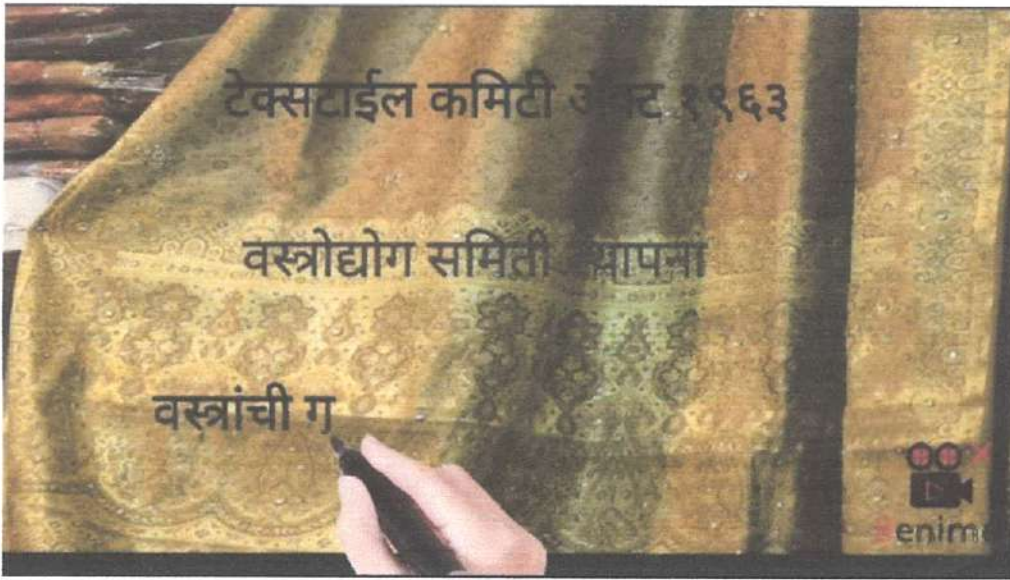
PRINCIPAL

Chembur Sarvankash Shikshanshstra

Mahavidyalaya

Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

CSM-Chembur-400071

APP Based Lesson

Name of the Learner: भाग्यश्री सुरेश साळुंखे

Lesson Title:- पेशावरचा सत्याग्रह

Subject:- इतिहास

Name of the App:- khoot app

<https://create.kahoot.it/share/b2c0138c-9a20-4028-9324-f13ceb15421c>

Grade Level:- आठवी

Duration:- ४:५६मि.

Learning Objective:-

Knowledge:

- १) विद्यार्थी भारतात घडलेले सत्याग्रह आठवतो.
- २) विद्यार्थी सविनय कायदेभंग चळवळीविषयी आठवतो.
- ३) विद्यार्थी गांधीजी विषयी आठवतो.

Understanding:

- १) विद्यार्थी सत्याग्रहाची माहिती सांगतो.
- २) विद्यार्थी सविनय कायदेभंग चळवळीची माहिती देतो.
- ३) विद्यार्थी गांधीजींच्या कार्याविषयी माहिती सांगतो.

Application:

- १) विद्यार्थी स्वातंत्र्याच्या लढाई विषयी स्वाभिमान बाळगतो.
- २) विद्यार्थी गांधी वरील आपली निष्ठा व्यक्त करतो.

Skill:

विद्यार्थी गांधीजींचे मूल्य अंगीकारतो.

Materials:-

१.प्रत्येक विद्यार्थ्याकडे किंवा गटात इंटरनेट जोडणीसह मोबाईल असावा व khoot App डाऊनलोड केलेला असावा.

२.वर्गात चर्चा आणि ॲपचे प्रात्यक्षिक दाखविण्यासाठी प्रोजेक्टर किंवा आकर्षक व्हाईट बोर्ड असावा.

Technology Requirements:

तंत्रज्ञान आवश्यकता khoot App (App Store किंवा Play Store डाऊनलोड करण्यासाठी)

Preparation:

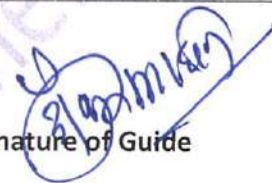
१. डिवाइसमध्ये Khoot App डाऊनलोड आणि स्थापित करा किंवा विद्यार्थ्यांनी ते आधीच डाऊनलोड केलेले आहे याची खात्री करा.
२. सुरळीत ॲप प्रात्यक्षिक आणि वर्ग सुनिश्चित करण्यासाठी प्रोजेक्टर तंत्रज्ञान सेटअप ने चाचणी घेतली. गट चर्चा सुलभ करणारे वर्ग आयोजित केले.

Instructional Steps /अनुदेशनात्मक पायऱ्या	
Introduction	विद्यार्थ्यांनो आज आपण पेशावरचा सत्याग्रह या पाठविषयी पाहणार आहोत. या साठी आज आपण khoot या app चा उपयोग करणार आहोत. Khoot मधील विविध creative idea चा उपयोग आपण हा पाठ शिकण्यासाठी करणार आहोत.
Pre-App Discussion	शिक्षिका विद्यार्थ्यांना khoot app विषयी माहिती देतात. विद्यार्थी मित्रांनो khoot हा ॲप वापरण्यासाठी खूप सोप्या आहे. हा ॲप वापरण्यासाठी free आहे. तुम्ही play store वर जाऊन हा ॲप download करू शकता.
App Exploration	Khoot ॲप वापरणे खूप सोपे आहे. Khoot वर जाऊन आपण आपल्याला हव्या त्या विषयवार आपण विडियो बनवू शकतो. You tube वरून एखादा आपल्या विषयाशी संबंधित vedio आपण khoot मध्ये वापरू शकतो. कोडीसोडवणे, फ्लॅशकार्ड, तक्ता, practice करण्यासाठी विविध पर्याय आपल्याला इथे उपलब्ध आहेत.
Guided Activities	हा app वापरण्यापूर्वी आपण काही प्रश्न पाहूयात.

	<p>१) पेशावरचा सत्याग्रह कुठे झाला होता?</p> <p>२) गांधीजींनी अजून कोणता सत्याग्रह केलेला आहे?</p> <p>३) दारू कोणत्या झाडा पासून बनते?</p> <p>अशा सर्व प्रश्नांची उत्तरे आपल्याला या khoot मध्ये मिळतील.</p>
Reflection and Discussion	<p>आपण पेशावरच्या सत्याग्रहाची माहिती या पाठात अभ्यासली.</p> <p>गांधीजींचे देश बांधवावरील प्रेम समजले.</p> <p>भारतीय लोकांचे देशावरील प्रेम समजले.</p>
Extension Activities	<p>Khoot app चा वापर करून आपल्या विषयानुसार कोडी तयार करणे आणि ती सोडवणे.</p>
Assessment	<p>१) सत्याग्रह का केला जातो?</p> <p>२) पेशावरच्या सत्याग्रहाची संपूर्ण माहिती सांगा.</p>
Closure	<p>अशा प्रकारे आज आपण पेशावरचा सत्याग्रह या विषयी अभ्यासले</p> <p>त्याच बरोबर आज आपण khoot app विषयी शिकलो.</p> <p>त्याचा उपयोग कसा करायचा, त्याविषयी पाहिले.</p>

Signature of Teacher

Signature of Guide

Signature of Principal
PRINCIPAL
Chembur Sarvankash Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

Study modes

More ways to play

8वा इतिहास | धडा#09 | विषय#02 | क्रिप्स योजना | मराठी माध्यम

भाय्यश्री सालुखे यांनी TED-ED च्या पाठ निर्मात्याचा वापर करून तयार केलेला धडा
डिजिटल साक्षर - मोफत लर्निंग ॲप यूट्यूब चॅनेलवरील व्हिडिओ

चला सुरवात करूया...

या पाठात आज आपण क्रिप्स योजना अभ्यासणार आहोत.

गढवाल पलटण चे अधिकारी कोण होते?

Flip card

Study again

Got it

पेशावरचा सत्याग्रह

▶ 6 ? 8 ★ 1

bhagyshree_09111996

Questions

- 1 - Quiz
पेशावर शहर कोठे आहे?
- 2 - Quiz
खान अब्दुल गफारखान यांना कोणत्या नावाने ओळखले जाते?
- 3 - Quiz
गढवाल पलटण चे अधिकारी कोण होते?
- 4 - Quiz
गांधीजींना अटक केव्हा करण्यात आली?
- 5 - Quiz
सीलापुरात संप का करण्यात आला?

Host

Play solo

चेंबूर सर्वकष एज्युकेशन सोसायटीचे,
चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय, चेंबूर

TECHNOLOGY BASED LESSONS

नाव : कु. प्रेरणा किशोर मेस्त्री

वर्ग : S.Y.B.Ed (चतुर्थ सत्र)

हजेरी क्रमांक : 26

आंतरवासिता शाळेचे नाव : साधना विद्यालय (दुपार अधिवेशन)

शालेय अध्यापन पद्धती : मराठी

शैक्षणिक वर्ष : 2022 - 2024

दिनांक :

सही आणि शिक्का
PRINCIPAL
Chembur Sarvankash Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburker Marg,
Chembur Naka, Mumbai, 400 071

TECHNOLOGY BASED LESSONS

अनुक्रमणिका

अनु. क्र.	घटक	Link	Application	स्वाक्षरी
१.	हास्यचित्रांतील मुलं (स्थूलवाचन) (नववी)	https://edpuzzle.com/assignments/65f6ea03c6d5210a88e0da8e/watch Class code: bazehuz	Edpuzzle (Video Based Lesson)	
२.	अलंकार (व्याकरण) (नववी)	https://edpuzzle.com/assignments/66269fc2be8b032255c34fa9/watch Class code: bazehuz	Edpuzzle (Video Based Lesson)	
३.	आकाशी झेप घे रे (पद्य) (दहावी)	https://ed.ted.com/on/zIIGe16h	Ted.Ed. (Video Based Lesson)	
४.	ऑलिम्पिक वर्तुळांचा गोफ (गद्य) (नववी)	https://create.kahoot.it/share/fb871853-975b-4752-a683-a928c5acaefe	Kahoot! (App Based Lesson)	
५.	चोच आणि चारा (गद्य) (आठवी)	https://youtu.be/sP_v1qYRSPE?si=DKTQvK7zIkanA4Gn	Benime (App Based Lesson)	

Video Based Lesson

Name of the Teacher : कु. प्रेरणा किशोर मेस्त्री

Title of the Video : हास्यचित्रांतील मुलं (मधुकर धर्मापुरीकर) (स्थूलवाचन)

URL of the Video :

<https://edpuzzle.com/assignments/65f6ea03c6d5210a88e0da8e/watch>

Class Code (If any) : bazehuz

Duration of the Video : ३० मिनिटे

Subject : मराठी

Grade Level : नववी

Learning Objectives :

समाकलन :

१. विद्यार्थी हास्याचित्रांविषयी माहिती सांगतो.
२. विद्यार्थी हास्याचित्रांचे विविध प्रकार सांगतो.
३. विद्यार्थी पाठाने आलेल्या प्रसिद्ध व्यंगचित्रकारांची नावे सांगतो.

अभिव्यक्ती :

१. विद्यार्थी हास्यचित्रे आणि व्यंगचित्रे यांतील फरक स्पष्ट करतो.
२. विद्यार्थी पाठाने चित्रांचे स्पष्टीकरण स्व-शब्दांत करतो.
३. विद्यार्थी हास्यचित्रे व व्यंगचित्रांशी संबंधित विविध उदाहरणे देतो.

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायऱ्या

Introduction:	<ul style="list-style-type: none"> शिक्षिका विद्यार्थ्यांना हास्यचित्रातील मुलं या पाठाची ओळख करून देते. शिक्षिका विद्यार्थ्यांना चित्रांचे महत्त्व स्पष्ट करते.
Pre-Viewing Discussion:	<ul style="list-style-type: none"> शिक्षिका विद्यार्थ्यांना विविध प्रकारची चित्रे दर्शवते. शिक्षिका विद्यार्थ्यांना चित्रांचे स्पष्टीकरण करण्यास सांगते. शिक्षिका पाठाचे अधिक स्पष्टीकरण करते.
Video Viewing:	<ul style="list-style-type: none"> शिक्षिका विद्यार्थ्यांना 'हास्यचित्रांतील मुलं' या पाठाचा व्हिडिओ दाखवते व पाठावर आधारित प्रश्न विचारते. <ul style="list-style-type: none"> १. व्यंगचित्र किंवा हास्यचित्र म्हणजे काय? २. कोणत्या प्रसिद्ध चित्रमालिकेचा उल्लेख पाठात केला आहे? शिक्षिका व्हिडिओ बघताना विचारल्या गेलेल्या प्रश्नांची उत्तरे सोडविण्यास सांगते. (इतर प्रश्न पाठाच्या शेवटी जोडले आहेत.)
Post-Viewing Discussion:	<ul style="list-style-type: none"> शिक्षिका व्हिडिओच्या मदतीने पाठाचे अधिक स्पष्टीकरण करते. शिक्षिका विद्यार्थ्यांना व्हिडिओमधील काही उदाहरणे विचारते. शिक्षिका व्हिडिओ बघताना विद्यार्थ्यांना आलेल्या प्रश्नांची चर्चा करते. शिक्षिका विद्यार्थ्यांना आशय समजण्यासाठी अधिक उदाहरणे देते.
Extension Activities:	<ul style="list-style-type: none"> शिक्षिका व्हिडिओ मधील मुख्य घटकांवर चर्चा करते. शिक्षिका विद्यार्थ्यांना व्हिडिओ बघताना आठवलेल्या उदाहरणावर चर्चा करते.
Assessment:	<ul style="list-style-type: none"> प्र.१. व्यंगचित्र व हास्यचित्र यांतील फरक सांगा. प्र.२. व्यंगचित्रांची वैशिष्ट्ये सांगा.
Conclusion and Reflection:	<ul style="list-style-type: none"> चित्रामधून व्यक्ती आपले भाव व्यक्त करीत असतो. चित्रामधील 'हास्यचित्रे आणि व्यंगचित्रे' आपण पाहिली. अशाप्रकारे आज आपण 'हास्यचित्रांतील मुलं' या पाठाचा अभ्यास केला.

Prerona
Signature of Teacher

Abhomo
Signature of Guide

[Signature]
Signature of Principal
PRINCIPAL

Chembur Sarvankesh Shikshanshastha
Mahavidyalaya

प्रश्नावली :

१. हस्यचित्रांतील मुले या पाठच्या लेखकांचा जन्म कोठे झाला ?
२. लेखकांनी व्यंगचित्रांचा संग्रह करण्यास कोणत्या सालापासून सुरुवात केली ?
३. प्रस्तुत लेख कोणत्या पुस्तकातून घेतला आहे ?
४. वर्तमानपत्रात पाहायला मिळणाऱ्या कार्टून्सना काय म्हणतात ?
५. व्यंगचित्रांचे वैशिष्ट्य सांगा.
६. कोणत्याही दोन व्यंगचित्रकारांची नावे सांगा.

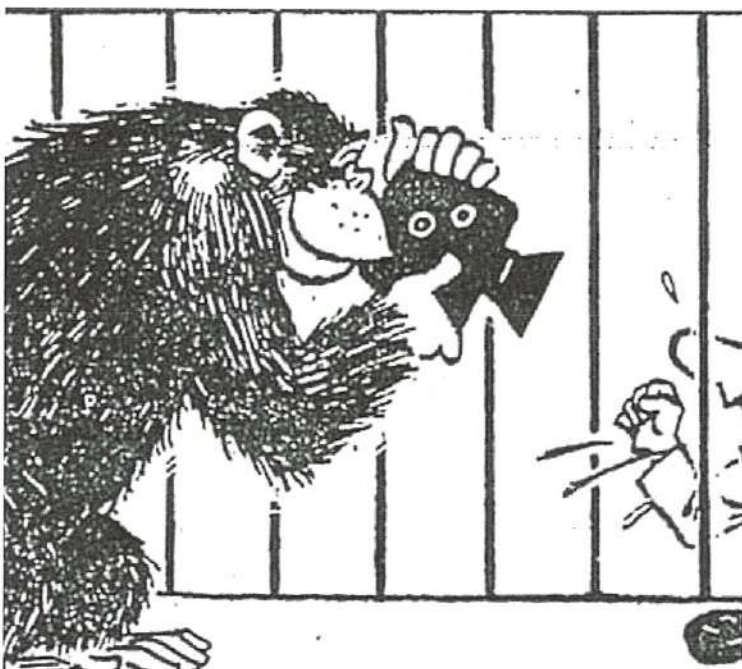
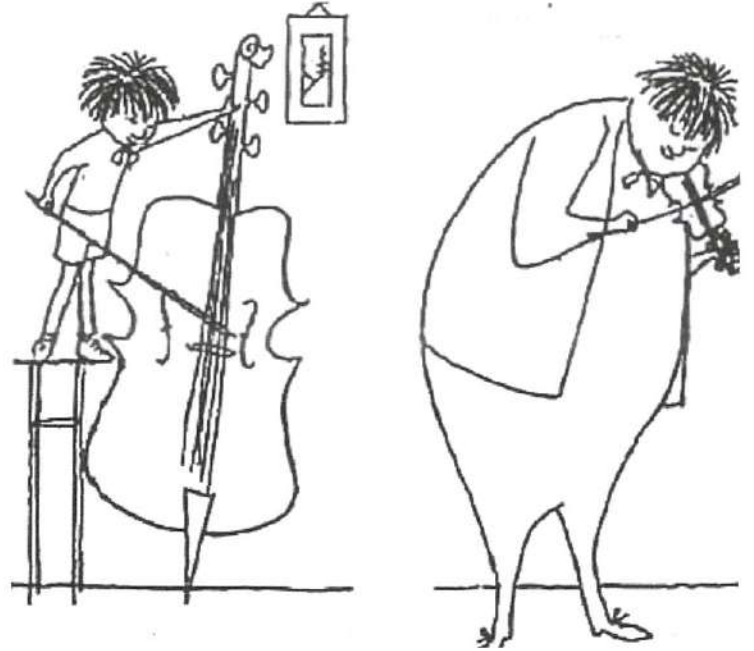
CSSM Chembur-400071

गणित

इयत्ता चौथी

चारुहास पंडित / प्रभाकर वाडेकर

मही फूल
 ही रे
 या!

Video Based Lesson

Name of the Teacher : कु. प्रेरणा किशोर मेस्त्री

Title of the Video : अलंकार (व्याकरण)

URL of the Video : <https://edpuzzle.com/assignments/66269fc2be8b032255c34fa9/watch>

Class Code (If any) : bazehuz

Video : ३० मिनिटे

Subject : मराठी

Grade Level : नववी

Learning Objectives :

ज्ञान :

१. विद्यार्थी अलंकार संकल्पनेची माहिती आठवतो.
२. विद्यार्थी अलंकारांचे प्रकार आठवतो.

आकलन :

१. विद्यार्थी अलंकाराची व्याख्या सांगतो.
२. विद्यार्थी उपमा आणि उत्प्रेक्षा अलंकारांची वैशिष्ट्ये सांगतो.

कौशल्ये :

१. विद्यार्थी उपमा अलंकाराची व्याख्या स्पष्ट करतो.
२. विद्यार्थी उत्प्रेक्षा अलंकाराची व्याख्या स्पष्ट करतो.

उपयोजन :

१. विद्यार्थी उपमा व उत्प्रेक्षा अलंकाराची उदाहरणे देतो.
२. विद्यार्थी उपमा व उत्प्रेक्षा अलंकारांचा वाक्यात उपयोग करतो.

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायऱ्या

Introduction:	<ul style="list-style-type: none"> शिक्षिका विद्यार्थ्यांना अलंकार या संकल्पनेची ओळख करून दते. शिक्षिका विद्यार्थ्यांना छोटी वाक्ये सांगते.
Pre-Viewing Discussion:	<ul style="list-style-type: none"> शिक्षिका विद्यार्थ्यांना विविध प्रकारचे अलंकार सांगते. शिक्षिका विद्यार्थ्यांना उपमा व उत्प्रेक्षा अलंकारांची वैशिष्ट्ये सांगते. शिक्षिका पाठाचे अधिक स्पष्टीकरण करते.
Video Viewing:	<ul style="list-style-type: none"> शिक्षिका विद्यार्थ्यांना 'अलंकार' या पाठाचा व्हिडिओ दाखवते व पाठावर आधारित प्रश्न विचारते. <ul style="list-style-type: none"> १. अलंकाराची वैशिष्ट्ये सांगा. २. अलंकारांचे कोणते प्रकार व्हिडिओमध्ये सांगितले आहेत? शिक्षिका व्हिडिओ बघताना विचारल्या गेलेल्या प्रश्नांची उत्तरे सोडविण्यास सांगते. (इतर प्रश्न पाठाच्या शेवटी जोडले आहेत.)
Post-Viewing Discussion:	<ul style="list-style-type: none"> शिक्षिका व्हिडिओच्या मदतीने पाठाचे अधिक स्पष्टीकरण करते. शिक्षिका विद्यार्थ्यांना व्हिडिओमधील उपमा व उत्प्रेक्षा अलंकारांची काही उदाहरणे विचारते. शिक्षिका व्हिडिओ बघताना विद्यार्थ्यांना आलेल्या प्रश्नांविषयी चर्चा करते. शिक्षिका विद्यार्थ्यांना आशय समजण्यासाठी अलंकारांची अधिक उदाहरणे देते.
Extension Activities:	<ul style="list-style-type: none"> शिक्षिका व्हिडिओमधील मुख्य घटकांवर चर्चा करते. शिक्षिका विद्यार्थ्यांना व्हिडिओ बघताना आठवलेल्या उपमा व उत्प्रेक्षा अलंकाराच्या उदाहरणावर चर्चा करते.
Assessment:	<ul style="list-style-type: none"> प्र.१. 'असेल तेथे वाहत सुंदर दुधासारखी नदी.' यातील अलंकार ओळखा. प्र.२. उपमा व उत्प्रेक्षा अलंकारांची उदाहरणे तयार करा.
Conclusion and Reflection:	<ul style="list-style-type: none"> अशाप्रकारे आज आपण भाषेचे सौंदर्य वाढविणाऱ्या अलंकारांची संकल्पना व त्यांचे प्रकार अभ्यासले.

Prerana
Signature of Teacher

Abhanro
Signature of Guide

[Signature]
Signature of Principal
PRINCIPAL
Chembur Sarvankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya
Bhamburda Chemburkar Marg
Chembur Naka, Mumbai 400 071

प्रश्नावली :

१. ज्याची तुलना करावयाची त्याला काय म्हणतात ?
२. ज्याच्याशी तुलना करावयाची त्याला काय म्हणतात ?
३. समानता दर्शवणारा गुण म्हणजे काय ?
४. व्हिडीओमधील उदाहरणात साधर्म्यवाचक शब्द कोणता आहे ?
५. 'सावळाचरंग तुझा पावसाळी नभापरी' यात कोणता अलंकार आहे ?
६. 'उपमेय हे जणू उपमानच आहे अशी कल्पना ज्यात केली जाते' त्याला काय म्हणतात ?

CSSM Chembur-400071

MULTIPLE CHOICE QUESTION

CORRECT!
100 out of 100

ज्याच्याशी तुलना करावयाची ते

साधर्म्य शब्द

Rewatch

Continue

• वाक्यात वा काव्यओळीत 'सम', 'समान', 'सारखे', 'वाणी', 'जैसे', 'तैसे', 'प्रमाण', 'सदृश्य', 'परी' हे साधर्म्यवाचक शब्द येतात.

• या शब्दांनी दोन वस्तूतील साम्य दाखवले जाते.

सावळाच रंग तुझा पावसाळी नभापरी

MULTIPLE CHOICE QUESTION

WRONG :(
0 out of 100

'सावळाचरंग तुझा पावसाळी नभापरी'
यात कोणता अलंकार आहे ?

अलंकार

'उत्प्रेक्षा' अलंकार

- वाक्यात वा काव्यओळीत 'जणू', 'काय', 'जेवि', 'गमे', 'भासे', 'वाटे', 'की', 'जसे', 'तसे' हे साधर्म्यवाचक शब्द येतात.
- यात उपमेय हे जणू उपमानच आहे अशी कल्पना केलेली असते.

हा आंबा जणू काच साखर वाटेल तुम्हांला

- उपमान : आंबा
- समान धर्म : गोडपणा
- उपमेय : साखर
- साधर्म्यवाचक शब्द : जणू

अलंकार

'उपमा' अलंकार

- वाक्यात वा काव्यओळीत 'सम', 'समान', 'सारखे', 'वाणी', 'जैसे', 'तैसे', 'प्रमाण', 'सदृश्य', 'परी' हे साधर्म्यवाचक शब्द येतात.
- या शब्दांनी दोन वस्तूतील साम्य दाखवले जाते.

सावळाच रंग तुझा पावसाळी नभापरी

- उपमान : तुझा रंग
- उपमेय : पावसाळी नभ
- समान धर्म : रंग

अलंकार

गोरी गोरी पान फुलासारखी छान
दादा मला एक वहिनी आण

- कोणाचे वर्णन वा कोणाची तुलना केली गेली आहे? वहिनीचे.
- वहिनीची तुलना कशाशी : फुलाशी
- वहिनी व फूल यात समानता दर्शवणारा गुण: छान
- समानता दर्शवणारा गुण व्यक्त करणारा शब्द: सारखा

अलंकार

- उपमान : ज्याची तुलना करावयाची ते : वहिनी
- उपमेय : ज्याच्याशी तुलना करावयाची ते : फूल
- समान धर्म : समानता दर्शवणारा गुण : छान
- साधर्म्यवाचक शब्द : समानता दर्शवणारा गुण : सारखा

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash ShikshanShastra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071

Video Based Lesson

Name of the Teacher : कु. प्रेरणा किशोर मेस्त्री

Title of the Video : आकाशी झेप घे रे (जगदीश खेबुडकर) (पद्य)

URL of the Video : <https://ed.ted.com/on/zllGe16h>

Duration of the Video : ३० मिनिटे

Subject : मराठी

Grade Level : इयत्ता नववी

Learning Objectives :

समाकलन :

१. विद्यार्थी कवितेतील नवीन शब्दांचे अर्थ सांगतो.
२. विद्यार्थी कवितेतून मिळणारा संदेश सांगतो.
३. विद्यार्थी कवितेतील माणसाचे वैशिष्ट्य सांगतो.

अभिव्यक्ती :

१. विद्यार्थी कवितेचा भावार्थ स्व-शब्दांत स्पष्ट करतो.
२. विद्यार्थी कष्टाचे महत्व स्पष्ट करतो.
३. विद्यार्थी कवितेत आलेल्या माणसाच्या स्वसामर्थ्याचे वर्णन करतो.

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायऱ्या

Introduction:	<ul style="list-style-type: none"> शिक्षिका 'आकाशी झेप घे रे' या कवितेची ओळख करून दते. शिक्षिका चित्रांच्या मदतीने कवितेची प्रस्तावना करते.
Pre-Viewing Discussion:	<ul style="list-style-type: none"> शिक्षिका विद्यार्थ्यांना कवींचा परिचय करून देते.. शिक्षिका विद्यार्थ्यांना चित्रांचे स्पष्टीकरण करण्यास सांगते. शिक्षिका कवितेचे अधिक स्पष्टीकरण करते.
Video Viewing:	<ul style="list-style-type: none"> शिक्षिका विद्यार्थ्यांना TED.ED. च्या मदतीने 'आकाशी झेप घे रे' या कवितेचा व्हिडिओ दाखवते व त्यावर आधारित प्रश्न विचारते. १. येथे पाखरू कोणाचे प्रतिक आहे? २. सुखलोलुप म्हणजे काय? शिक्षिका व्हिडिओ बघताना विचारल्या गेलेल्या प्रश्नांची उत्तरे सोडविण्यास सांगते. (इतर प्रश्न पाठाच्या शेवटी जोडले आहेत.)
Post-Viewing Discussion:	<ul style="list-style-type: none"> शिक्षिका व्हिडिओच्या मदतीने कवितेचे अधिक स्पष्टीकरण करते. शिक्षिका विद्यार्थ्यांना व्हिडिओमधील कवितेच्या ओळींचे अर्थ विचारते. शिक्षिका व्हिडिओ बघताना विद्यार्थ्यांना आलेल्या प्रश्नांची चर्चा करते. शिक्षिका विद्यार्थ्यांना अधिक उदाहरणांद्वारे कवितेचा भावार्थ समजावून सांगते.
Extension Activities:	<ul style="list-style-type: none"> शिक्षिका व्हिडिओ मधील मुख्य घटकांवर चर्चा करते. शिक्षिका विद्यार्थ्यांना व्हिडिओ बघताना आठवलेल्या उदाहरणावर चर्चा करते.
Assessment:	<ul style="list-style-type: none"> प्र.१. पिंजऱ्यातील पक्षी व पिंजऱ्याबाहेरील पक्षी यांतील फरक सांगा. प्र.२. कवितेचे तुमच्या शब्दांत वर्णन करा.
Conclusion and Reflection:	<ul style="list-style-type: none"> अशाप्रकारे आज आपण 'आकाशी झेप घे रे' या पाठातून कवीने माणसाला केलेला उपदेश अभ्यासला.

Prerana
Signature of Teacher

A. Sharma
Signature of Guide

[Signature]
Signature of Principal
PRINCIPAL
Chembur Sarvankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya
Chembur Naka, Mumbai 400 071

प्रश्नावली :

१. प्रस्तुत कवितेचे कवी कोण आहेत ?
२. प्रस्तुत कवितेत माणसासाठी कवीने कोणते प्रतिक वापरले आहे ?
३. 'सोन्याचा पिंजरा' म्हणजे काय ?
४. 'सुखलोलुप झाली काया' म्हणजे काय ?
५. कवितेची मध्यवर्ती कल्पना स्व-शब्दांत लिहा.

CSSM Chembur-400071

आकाशी झेप घे रे (पद्य) (इयत्ता दहावी मराठी)

LESSON CREATED BY **PERANA MESTRY** USING TED-ED'S LESSON CREATOR
VIDEO FROM **AA TOPPER** YOUTUBE CHANNEL

Let's Begin...

आकाशी झेप घे रे हा काव्येतील काव्ये आहे. 'आकाशी झेप घे रे' हा काव्येचा लेखक विनायक दहलोक यांचा आहे. या काव्याचा अर्थ असा आहे की जेव्हा तुम्हाला काहीतरी करायचे आहे तेव्हा तुम्हाला त्यासाठी प्रयत्न करावे आणि यशस्वी व्हावे.

आकाशी झेप घे रे

प्रमाणे काम करताना तुला डोंगर
गे खुप अडचणी येतील. पण
मार्ग काढून तू तुझे काम पूर्ण

Watch Think Dig Deeper Discuss ...And Finally

Additional Resources for you to Explore

जागृती खेळकर
<https://mr.wikipedia.org/wiki/%E0%A4%9C%E0%A4%97%E0%A4%A6%E0%A5%80%E0%A4%8C>

आकाशी झेप घे रे - सुपीर फडके यांच्या आजजातील सुमपुर गाणे <https://youtu.be/mPyM8UTyhKA?si=1B35xDvI2l-eJtQ9>

Next Section >

आकाशी झेप घे रे

पक्ष्याच्या पंखातील बळ
आकाशात मुक्तपणे सं
तुझ

१६ आकाशी झेप घे रे

तुज पंख दिले देवाने
कर विहार सामर्थ्याने
वरि - डोंगर, हिरवी राने
जा ओलांडुनी या सरिता

१६ आकाशी झेप घे रे

घाम गाळला की शेतात मोती पिकतात.
पिके वहरतात. हा श्रमरूपी ईश्वराचा
चमत्कार आहे.

APP Based Lesson

Name of the Learner : कु. प्रेरणा किशोर मेस्त्री

Lesson Title : ऑलिम्पिक वर्तुळांचा गोफ (बाळ. ज. पंडित) (गद्य)

Subject : मराठी

Name of the App : KAHOOT!

URL of the Video : <https://create.kahoot.it/share/fb871853-975b-4752-a683-a928c5acaefe>

Grade Level : नववी

Duration : ३० मिनिटे

Learning Objective :

समाकलन :

१. विद्यार्थी ऑलिम्पिक सामन्यांविषयीची माहिती सांगतो.
२. विद्यार्थी पाठत आलेल्या ऑलिम्पिक सामन्यांमधील खेळाडूंची नावे सांगतो.

अभिव्यक्ती :

१. विद्यार्थी ऑलिम्पिक व्हिलेजचे वर्णन स्व-शब्दांत करतो.
२. विद्यार्थी ऑलिम्पिक सामन्यांमधून विकसित होणाऱ्या भावना व्यक्त करतो.

Materials : मोबाईल, इंटरनेट सुविधा, व्हाईटबोर्ड किंवा प्रोजेक्टर, मोबाईलमध्ये KAHOOT! APP डाउनलोड करणे.

Technology Requirements : KAHOOT! APP

Preparation : KAHOOT! APP डाउनलोड करणे. सर्व विद्यार्थ्यांनी मोबाईलवर APP डाउनलोड केला आहे याची खात्री करणे. व्हाईटबोर्ड किंवा प्रोजेक्टरची पूर्व चाचणी करणे.

Instructional Steps /अनुदेशनात्मक पायऱ्या

Introduction	<ul style="list-style-type: none">शिक्षिका 'ऑलिम्पिक वर्तुळांचा गोफ' या पाठाची ओळख करून देते.शिक्षिका ऑलिम्पिक संकल्पना स्पष्ट करते.शिक्षिका KAHOOT! APP च्या वापराविषयी माहिती देते.
Pre-App Discussion	<ul style="list-style-type: none">शिक्षिका पाठाविषयी वर्गात चर्चा घडवून आणते.शिक्षिका विद्यार्थ्यांना ऑलिम्पिक सामन्यांची आठवण करून देते.शिक्षिका विद्यार्थ्यांना ऑलिम्पिकचा इतिहास सांगते.
App Exploration	<ul style="list-style-type: none">शिक्षिका विद्यार्थ्यांना KAHOOT! APP डाउनलोड करण्यास व उघडण्यास सांगते.शिक्षिका विद्यार्थ्यांना KAHOOT! APP वरील प्रश्नांची उत्तरे सोडविण्यास सांगते व त्यावर चर्चा घडवून आणते. <p>(इतर प्रश्न पाठाच्या शेवटी जोडले आहेत.)</p>
Guided Activities	<ul style="list-style-type: none">शिक्षिका 'ऑलिम्पिक वर्तुळांविषयी माहिती देते.शिक्षिका विद्यार्थ्यांना ऑलिम्पिक सामन्यांचे जगाच्या दृष्टीने असलेले महत्त्व सांगते.शिक्षिका विद्यार्थ्यांना ऑलिम्पिक व्हिहेजेचे वर्णन करते.
Reflection and Discussion	<ul style="list-style-type: none">शिक्षिका विद्यार्थ्यांना त्यांचे मत मांडण्यास प्रोत्साहित करते.शिक्षिका पाठासंबंधी अधिक माहिती विद्यार्थ्यांना देते.
Extension Activities	<ul style="list-style-type: none">शिक्षिका विद्यार्थ्यांचे गट तयार करून उपक्रम, कृती किंवा खेळाच्या माध्यमातून पाठाचे स्पष्टीकरण करण्यास सांगते.
Assessment	<ul style="list-style-type: none">प्र.१. ऑलिम्पिकचे ब्रीदवाक्य स्पष्ट करा.प्र.२. ऑलिम्पिक सामन्यांचे वर्णन करा.
Closure	<ul style="list-style-type: none">अशाप्रकारे 'ऑलिम्पिक वर्तुळांचा गोफ' या पाठातून ऑलिम्पिक संकल्पना, सामने व जागतिक स्तरावरील ऑलिम्पिकचे महत्त्व आपण अभ्यासले.

Signature of Teacher

Signature of Guide

Signature of Principal
PRINCIPAL

Chembur Sarvankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

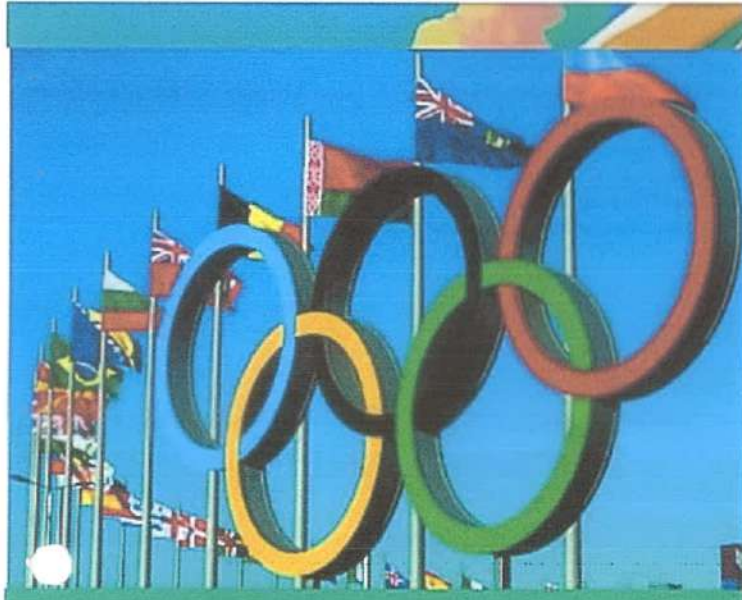

प्रश्नावली :

१. पहिले ऑलिम्पिक व्हिलेज कुठे वसले ?
२. पहिले ऑलिम्पिक सामने कोणत्या साली झाले ?
३. ऑलिम्पिक ध्वजावर किती रंगांची वर्तुळे काढण्यात आली आहेत ?
४. ऑलिम्पिक सामने किती वर्षांनी भरतात ?
५. इ.स.पूर्व ७७६ मध्ये हे सामने झाल्याची पहिली नोंद कोणत्या देशाच्या इतिहासात सापडते ?
६. भारताने कोणत्या स्पर्धेत अनेक वर्षे अजिंक्यपद टिकवले ?

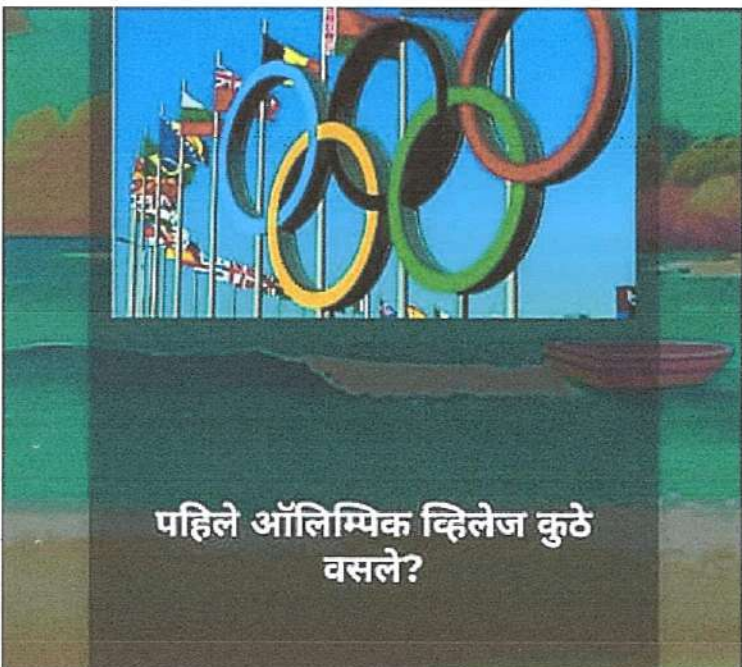
CSSM-Chembur-400071

संपूर्ण जगभरातील क्रीडासामन्यांत आशियाई क्रीडासामन्यांना एक मानाचे स्थान आहे.

True

False

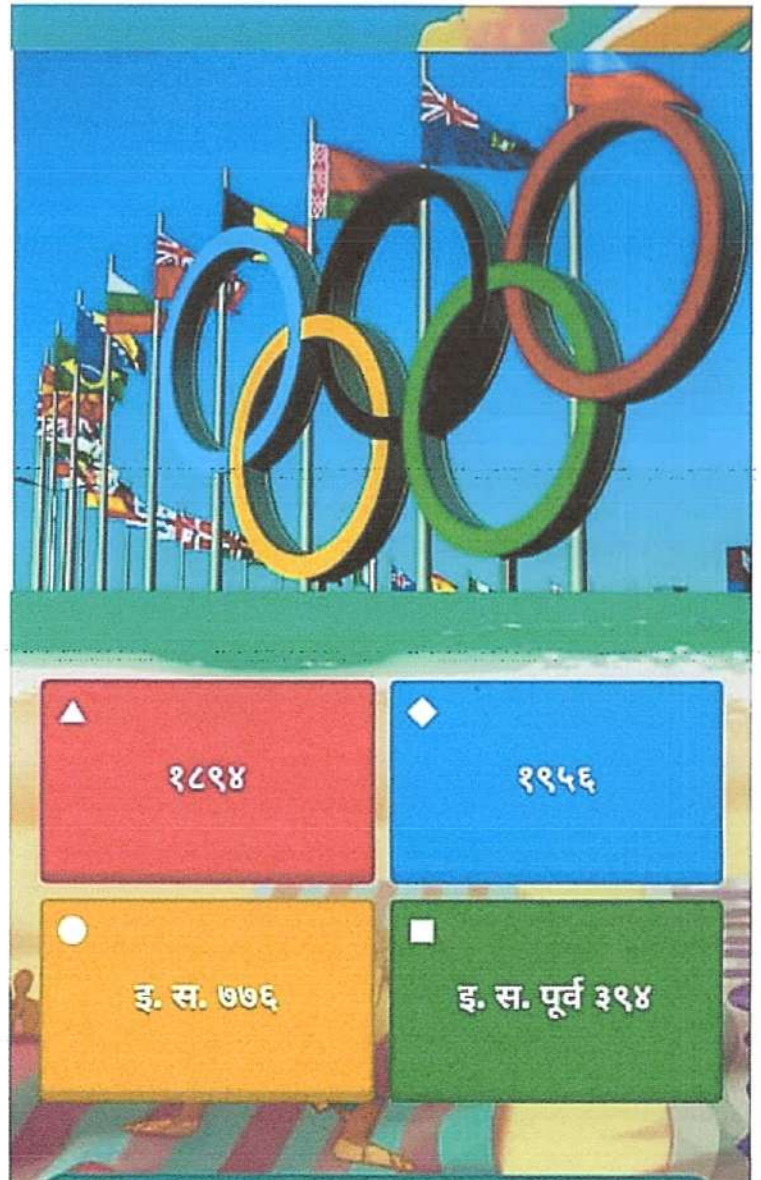
ऑलिम्पिक ध्वजावर किती रंगांची वर्तुळे काढण्यात आली आहेत?

Flip card

Study again

Got it

पहिले ऑलिम्पिक सामने कोणत्या साली झाले?

APP Based Lesson

Name of the Learner : कु. प्रेरणा किशोर मेस्त्री

Lesson Title : चोच आणि चारा (मकरंद जोशी) (गद्य)

Subject : मराठी

Name of the App : BENIME

URL of the Video : https://youtu.be/sP_y1qYRSPE?si=DKTQvK7zIkanA4Gn

Grade Level : आठवी

Duration : ३० मिनिटे

Learning Objective :

समाकलन :

१. विद्यार्थी विविध पक्ष्यांची माहिती सांगतो.
२. विद्यार्थी विविध पक्ष्यांचे आवाज ओळखतो.

अभिव्यक्ती :

१. विद्यार्थी पक्ष्यांच्या चोर्चीविषयी माहिती स्पष्ट करतो.
२. विद्यार्थी विविध पक्ष्यांची उदाहरणे देतो.

Materials : मोबाईल, इंटरनेट सुविधा, व्हाईटबोर्ड किंवा प्रोजेक्टर, मोबाईलमध्ये BENIME APP डाउनलोड करणे.

Technology Requirements : BENIME APP

Preparation : BENIME APP डाउनलोड करणे. सर्व विद्यार्थ्यांनी मोबाईलवर APP डाउनलोड केला आहे याची खात्री करणे. व्हाईटबोर्ड किंवा प्रोजेक्टरची पूर्व चाचणी करणे.

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायऱ्या

Introduction	<ul style="list-style-type: none">शिक्षिका चोच आणि चारा या पाठाची ओळख करून देते.शिक्षिका पाठाशी निगडीत पक्ष्यांच्या चोर्चींच्या वैशिष्ट्यांवर चर्चा करते.शिक्षिका BENIME APP च्या वापराविषयी माहिती देते.
Pre-App Discussion	<ul style="list-style-type: none">शिक्षिका पाठाविषयी वर्गात चर्चा घडवून आणते.शिक्षिका विद्यार्थ्यांना पक्ष्यांसंबंधीचे अनुभव आणि पूर्वज्ञानाविषयी चर्चा करण्यास सांगते.शिक्षिका विद्यार्थ्यांना निसर्ग आणि पक्ष्यांची व्यावहारिक उदाहरणे आठविण्यास सांगते.
App Expleration	<ul style="list-style-type: none">शिक्षिका विद्यार्थ्यांना BENIME APP डाउनलोड करण्यास व उघडण्यास सांगते.शिक्षिका विद्यार्थ्यांना BENIME APP वरील व्हिडिओ पाहण्यास सांगते व त्यावर आधारित प्रश्नोतरांद्वारे चर्चा घडवून आणते. (इतर प्रश्न पाठाच्या शेवटी जोडले आहेत.)
Guided Activities	<ul style="list-style-type: none">शिक्षिका 'चोच आणि चारा' या पाठातील पक्ष्यांविषयी अधिक माहिती देते.शिक्षिका विद्यार्थ्यांना पक्ष्यांच्या चोर्चींचे वैशिष्ट्य व उपयोग सांगते.शिक्षिका विद्यार्थ्यांना निसर्गातील गोष्टींचे महत्त्व पटवून देते.
Reflection and Discussion	<ul style="list-style-type: none">शिक्षिका विद्यार्थ्यांना त्यांचे मत मांडण्यास प्रोत्साहित करते.शिक्षिका पाठासंबंधी अधिक माहिती विद्यार्थ्यांना देते.
Extension Activities	<ul style="list-style-type: none">शिक्षिका विद्यार्थ्यांना उपक्रम, कृती किंवा खेळाच्या माध्यमातून पाठाचे स्पष्टीकरण करण्यास सांगते.
Assessment	<ul style="list-style-type: none">प्र.१. पक्ष्यांचे निरीक्षण करताना बघितल्या जाणाऱ्या गोष्टी सांगा.प्र.२. पाठात आलेल्या पक्ष्यांची नावे सांगा.
Closure	<ul style="list-style-type: none">अशाप्रकारे 'चोच आणि चारा' या पाठातून पक्ष्यांचे मानवी जीवनातील महत्त्व आपण अभ्यासले.

Signature of Teacher

Signature of Guide

Signature of Principal
PRINCIPAL

Chembur Sarvankash Shikshanshastri

Mahavidyalaya

Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

प्रश्नावली :

१. पक्ष्यांची ओळख लेखक कशाच्या आधारे करतात ?
२. धनेश पक्ष्याला इंग्रजीत काय म्हणतात ?
३. धनेश पक्ष्याच्या चोचीचे वैशिष्ट्य सांगा.
४. फ्लेमिंगो पक्ष्याला 'अग्निपंख' का म्हणतात ?
५. फ्लेमिंगो पक्ष्याच्या चोचीचे वैशिष्ट्य सांगा.
६. बाकदार आणि अणकुचीदार चोच असणारे पक्षी कोणते ?
७. सनबर्ड पक्ष्याला मराठीत काय म्हणतात ?
८. तुम्हाला माहित असलेल्या पक्ष्यांच्या चोचीचे वर्णन करा.

CSSM-Chembur-400071

धनेश (हॉर्नबिल)

- भारतीय उपखंड, मुख्यतः आग्नेय आशिया, व द्वीपीय आग्नेय आशियातले सुमात्रा बेट, धनेश पक्षिकुळातील एक पक्षी
- मलबारी धनेश, गरुड धनेश किंवा राज धनेश
- फार मोठी व शिंगासारखी चोच असल्यामुळे यांना इंग्रजी भाषेत हॉर्नबिल हे नाव दिलेले आहे.

बाकदार, अणकुचीदार चोच

चोच आणि चारा

- मकरंद जोशी

फ्लेमिंगो

- फ्लेमिंगो आपल्या गुलाबी, शेंदरी पंखांमुळे त्याला 'अग्निपंख' असे म्हणतात.
- त्याची चोच जाड, पुढे काळ्या रंगाची व मध्येच चाकडी असते.

सुगरण

शिंपी

शिंजीर

- शकस्वोरा, सनबर्स
- शरीरापेक्षा पातळ, लांब व बाकदार चोच
- आकाराने चिमणीपेक्षा लहान

Chembur Education Society's

Chembur SarvankashShikshanShastra Mahavidyalaya

R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071

TECHNOLOGY BASED LESSONS

4th Internship Programme

Name of the Student Teacher : Ms. Yogita Bharat Dervankar

S.Y.B.Ed (Marathi Medium)

Semester : IV

Roll no : 07

Second Method : Marathi

Submitted to (Name of the Faculty) :

Prof. Archana Alphanso Mam

Principal

Chembur Sarvankash Shikshanshastra

Mahavidyalaya

R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

अनुक्रमणिका

Video Based and App Based Lessons

अनु क्र.	पाठाचे नाव	लिंक	Remark
१.	Video based lesson 1 (Edpuzzle) <ul style="list-style-type: none">संतवाणी (पद्य)इयत्ता नववी	https://edpuzzle.com/join/wulajge (Class Code - wulajge)	
२.	Video based lesson 2 (Ted - Ed) <ul style="list-style-type: none">व्यायामाचे महत्त्व (पद्य)इयत्ता नववी	https://ed.ted.c7FUEeicw	
३.	Video based lesson 3 (Ted - Ed) <ul style="list-style-type: none">जी. आय. पी. रेल्वेइयत्ता नववी	https://ed.ted.com/on/iqQPqoYJ	
४.	App based lesson 1 (Benime App) <ul style="list-style-type: none">चोच आणि चाराइयत्ता आठवी	https://drive.google.com/file/d/1d376JwYMnKltnVo76h6PKhuu4j0xE1/view?usp=drivesdk	
५.	App based lesson 2 (Kahoot) <ul style="list-style-type: none">धाडसी कॅप्टन : राधिका मेननइयत्ता आठवी	https://create.kahoot.it/share/a18287b0-8b52-46af-a761-76b395607a8d	

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071

Video Based Lesson

Name of the Teacher : योगिता भरत डेरवणकर

Title of the Video : Class 9 | संतवाणी | Marathi | English Medium

URL of the Video : <https://edpuzzle.com/join/wulajge>

Class Code (If any) : wulajge

Link for Sharing (If any) :

Duration of the Video : 3 min 50 sec

Subject : मराठी

Grade Level : नववी

Learning Objectives :

Knowledge : १. विद्यार्थी विविध संतांची चित्रे ओळखतो.
२. विद्यार्थी संतांचे कार्य आठवतो.

Understanding : १. विद्यार्थी विविध संतांची नावे सांगतो.
२. विद्यार्थी संतांचे कार्य स्पष्ट करतो.
३. विद्यार्थी संत तुकारामांची भक्ती स्पष्ट करतो.

Application : १. विद्यार्थी संत तुकारामांच्या मनातील विठ्ठलाच्या भेटीची ओढ स्वशब्दात स्पष्ट करतो.
२. विद्यार्थी अभंगातील उदाहरणे स्वशब्दात स्पष्ट करतो.

Skill : १. विद्यार्थी योग्य चालीमध्ये अभंग गाऊन दाखवतो.

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायऱ्या	
Introduction	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना विविध संतांची चित्रे दाखवतात. • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना संत तुकारामांची माहिती सांगतात. • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना संत तुकारामांचे कार्य सांगतात. • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना संत तुकारामांच्या रचनांबद्दल सांगतात.
Pre Viewing Discussion	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना संत तुकारामांच्या विठ्ठलाच्या भक्तीबद्दल सांगतात. • शिक्षिका संत तुकारामांच्या मनातील विठ्ठलाच्या भेटीची ओढ स्पष्ट करतात
Video Viewing:	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका संतवाणी या अभंगाचा व्हिडिओ सादर करतात आणि व्हिडिओ पाहत असताना काही मार्गदर्शक प्रश्न विद्यार्थ्यांना देतात, जसे की : १. संत तुकाराम कोणाची वाट पाहत आहेत? २. चकोर पक्षी कोणाची वाट पाहत आहे ? ३. भुकेलेले बाळ आईची वाट का पाहत आहे?
Post-Viewing Discussion:	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका विद्यार्थ्यांसोबत Edpuzzle या संकेस्थळावरील व्हिडिओ पाहून झाल्यानंतर चर्चा करतात. • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना व्हिडिओ पाहून झाल्यानंतर दिलेले प्रश्न सोडवण्यासाठी सांगतात.
Extension Activities:	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना अभंगातील संत तुकारामांच्या मनातील विठ्ठलाच्या भेटीची ओढ सांगणाऱ्या उदाहरणांचा तक्ता तयार करण्यास सांगतात.
Assessment:	<ul style="list-style-type: none"> • संत तुकारामांच्या मनातील विठ्ठलाच्या भेटीची ओढ स्वशब्दात स्पष्ट करा.
Conclusion and Reflection	<ul style="list-style-type: none"> • आज आपण संतवाणी या अभंगातून संत तुकारामांची विठ्ठलावर असणारी भक्ती आणि त्यांच्या मनातील भेटीची ओढ समजून घेतले.

Yashraj
Ashamsa

Signature of Teacher

Ashamsa

Signature of Guide

Yashraj

Signature of Principal
PRINCIPAL
Chembur Sarvankash Shikshanshstra
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai - 400 071

Class 9 | संतवाणी | Santvani | Mar...

00:28

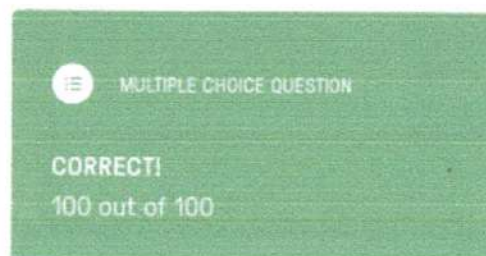
03:50

Class 9 | संतवाणी | Santvani | Mar...

00:01

03:50

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071,

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071

Video Based Lesson

Name of the Teacher : योगिता भरत डेरवणकर

Title of the Video : इयत्ता ९वी घटक ५ व्यायामाचे महत्त्व

URL of the Video : <https://ed.ted.com/on/7FUEeicw>

Class Code (If any) : --

Link for Sharing (If any) : --

Duration of the Video : 5 min 59 sec

Subject : मराठी

Grade Level : नववी

Learning Objectives :-

Knowledge : १. विद्यार्थी व्यायामाचे प्रकार ओळखतो.

२. विद्यार्थी व्यायामाचे फायदे आठवतो.

३. विद्यार्थी व्यायामाचे महत्त्व आठवतो.

Understanding : १. विद्यार्थी व्यायामाच्या प्रकारांची नावे सांगतो.

२. विद्यार्थी व्यायामाचे फायदे सांगतो.

Application : १. विद्यार्थी व्यायामाचे महत्त्व स्वशब्दात स्पष्ट करतो.

२. विद्यार्थी व्यायामाशी संबंधित स्वतःचे अनुभव स्पष्ट करतो.

Skill : १. विद्यार्थी निरोगी राहण्यासाठी योगासन करतो.

Principal

Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071,

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायऱ्या	
Introduction	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका आजच्या बदलत्या जीवनशैलीचे वर्णन करतात व त्याचे होणारे दुष्परिणाम सांगतात. • शिक्षिका या दुष्परिणामांपासून बचाव करण्यासाठी ' व्यायाम ' हा मार्ग सुचवतात. • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना व्यायामाचे महत्त्व समजण्यासाठी TED-Ed हे संकेस्थळ वापरण्याचे उद्देश स्पष्ट करतात.
Pre Viewing Discussion	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना त्यांच्या दैनंदिन जीवनातील होणारे बदल विचारतात. • शिक्षिका त्या बदलांचा आपल्या आरोग्यावर होणारा परिणाम विचारतात.
Video Viewing:	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना दिलेल्या लिंक वर जाऊन TED-Ed या संकेस्थळावरील व्हिडिओ पाहण्यासाठी सांगतात. • TED-Ed या संकेस्थळावरील व्हिडिओ पाहण्यासाठी विद्यार्थ्यांना वेगवेगळ्या टप्प्यांवर मार्गदर्शन करतात आणि सामग्रीमध्ये व्यस्त ठेवण्यासाठी प्रोत्साहित करतात.
Post-Viewing Discussion:	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना TED-Ed या संकेस्थळावरील व्हिडिओ पाहून झाल्यानंतर चर्चा करतात. • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना व्हिडिओ पाहून झाल्यानंतर प्रश्न विद्यार्थ्यांना प्रश्न सोडवण्यासाठी सांगतात.
Extension Activities:	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका कवितेतील व्यायाम न केल्याने होणारे दुष्परिणाम शोधण्यास सांगतात. • शिक्षिका कवितेतील व्यायामाचे फायदे शोधण्यास सांगतात.
Assessment:	<ul style="list-style-type: none"> • व्यायामाचे महत्त्व तुमच्या शब्दांत स्पष्ट करा.
Conclusion and Reflection	<ul style="list-style-type: none"> • तर आज आपण व्यायामाचे फायदे व व्यायामाचे महत्त्व अभ्यासले.

 Signature of Teacher

 Signature of Guide

 Signature of Principal

PRINCIPAL
Chembur Sarvankash Shikshanshstra
Mahavidyalaya
 Ramkrishnan Chemburkar Marg,
 Chembur Naka, Mumbai 400 071

TEDEd

Search icons

शोधो तयार करा अडकणे सपोर्ट

शैक्षणिक हेतूसाठी वनी (LL-ED) या संस्थेतून शिक्षणपत्रे प्राप्त करून घ्यावे किंवा वनी
विश्वविद्यालयाने पुस्तक विक्रीसाठी विक्री करा

घसा सुरवात करा...

अजूनही घसा सुरवात करीत असून अजूनही घसा सुरवात करीत आहे. घसा सुरवात करीत असून अजूनही घसा सुरवात करीत आहे. घसा सुरवात करीत असून अजूनही घसा सुरवात करीत आहे.

Watch Think Discuss ...And Finally

शोधो तयार करा अडकणे सपोर्ट

इत्ता ९वी - घटक ५ : व्यायामाचे महत्त्व

शैक्षणिक हेतूसाठी वनी (LL-ED) या संस्थेतून शिक्षणपत्रे प्राप्त करून घ्यावे किंवा वनी
विश्वविद्यालयाने पुस्तक विक्रीसाठी विक्री करा

घसा सुरवात करा...

अजूनही घसा सुरवात करीत असून अजूनही घसा सुरवात करीत आहे. घसा सुरवात करीत असून अजूनही घसा सुरवात करीत आहे. घसा सुरवात करीत असून अजूनही घसा सुरवात करीत आहे.

शोधो तयार करा अडकणे सपोर्ट

इत्ता ९वी - घटक ५ : व्यायामाचे महत्त्व

शैक्षणिक हेतूसाठी वनी (LL-ED) या संस्थेतून शिक्षणपत्रे प्राप्त करून घ्यावे किंवा वनी
विश्वविद्यालयाने पुस्तक विक्रीसाठी विक्री करा

घसा सुरवात करा...

अजूनही घसा सुरवात करीत असून अजूनही घसा सुरवात करीत आहे. घसा सुरवात करीत असून अजूनही घसा सुरवात करीत आहे. घसा सुरवात करीत असून अजूनही घसा सुरवात करीत आहे.

घसा सुरवात करा अडकणे सपोर्ट

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash ShikshanShastra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071

Video Based Lesson

Name of the Teacher : योगिता भरत डेरवणकर

Title of the Video : ४. जी.आय.पी. रेल्वे - ९वी

URL of the Video : <https://ed.ted.com/on/iqQPqoYJ>

Class Code (If any) : ---

Link for Sharing (If any) ---

Duration of the Video : 8.00 min

Subject : मराठी

Grade Level : नववी

Learning Objectives :-

Knowledge : १. विद्यार्थी जी.आय.पी. चे पूर्ण रूप आठवतो.
२. विद्यार्थी रेल्वेच्या मुहूर्ताची तारीख आठवतो.
३. विद्यार्थी पहिल्या रेल्वेच्या उद्घाटनाची केलेली
पूर्वतयारी आठवतो.

Understanding : १. विद्यार्थी जी.आय.पी. चे पूर्ण रूप सांगतो.
२. विद्यार्थी रेल्वेच्या मुहूर्ताची तारीख सांगतो.
३. विद्यार्थी पहिल्या रेल्वेच्या उद्घाटनाची केलेली
पूर्वतयारी स्पष्ट करतो.

Application : १. विद्यार्थी रेल्वेबद्दल पसरलेल्या अफवा
स्वशब्दात स्पष्ट करतो.

Skill : १. विद्यार्थी रेल्वेच्या इतिहासाबद्दल स्वतः आणखी सखोल माहिती जाणून घेतो.

Principal

Chembur Sarvankash ShikshanShastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायऱ्या	
Introduction	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना प्रवासाची विविध साधने विचारतात. • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना प्रवासाच्या रेल्वे या साधनाविषयी माहिती सांगतात. • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना रेल्वेचा इतिहास थोडक्यात सांगतात.
Pre Viewing Discussion	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना रेल्वे प्रवासाचा त्यांचा अनुभव विचारतात. • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना पहिल्या काळातील रेल्वे प्रवासातील अडचणी सांगतात.
Video Viewing:	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना दिलेल्या लिंक वर जाऊन TED-Ed या संकेस्थळावरील व्हिडिओ पाहण्यासाठी सांगतात. • TED-Ed या संकेस्थळावरील व्हिडिओ पाहण्यासाठी विद्यार्थ्यांना वेगवेगळ्या टप्प्यांवर मार्गदर्शन करतात आणि सामग्रीमध्ये व्यस्त ठेवण्यासाठी प्रोत्साहित करतात.
Post-Viewing Discussion:	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना TED-Ed या संकेस्थळावरील व्हिडिओ पाहून झाल्यानंतर चर्चा करतात. • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना व्हिडिओ पाहून झाल्यानंतर प्रश्न विद्यार्थ्यांना प्रश्न सोडवण्यासाठी सांगतात.
Extension Activities:	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना लोकांमध्ये पसरलेल्या अफवा व त्यांच्यावर केलेले उपाय यांचा तक्ता तयार करण्यास सांगतात.
Assessment:	<ul style="list-style-type: none"> • तुमच्या मते रेल्वेप्रवासाचे असलेले फायदे व तोटे सविस्तर लिहा.
Conclusion and Reflection	<ul style="list-style-type: none"> • आज आपण जी.आय.पी. रेल्वे या पाठातून प्रथमच रेल्वे सुरू झाल्यानंतर लोकांमध्ये झालेले गैरसमज व ते दूर करण्यासाठी केलेले प्रयत्न यांचा अभ्यास केला.

jeetibet
Signature of Teacher

Abhano
Signature of Guide

[Signature]
Signature of Principal

PRINCIPAL
Chembur Sarvankash Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai - 400 071

TEDEd

www.ted.com

शीघ्रता तयार करा अडकणी सपोर्ट

४. जीआयपी रेल्वे - ९वी

श्रीधर वैजनाथ तांदे (TED-ED) यांच्या सादरपणे तयार केलेल्या व्हिडिओ वरून घेतलेले चित्रित.

पाना सुरवात करायला...

या व्हिडिओ मधील इंग्रजी मूळ व त्या मधील मराठी भाषा. मराठी भाषा अडकणी तयार करायला सपोर्ट करायला येतो. इंग्रजी भाषातून मराठी भाषेतून व उलट. इंग्रजी भाषातून मराठी भाषेतून व उलट. इंग्रजी भाषातून मराठी भाषेतून व उलट.

विचार करा घरात जात ... आणि शेवटी

TEDEd

www.ted.com

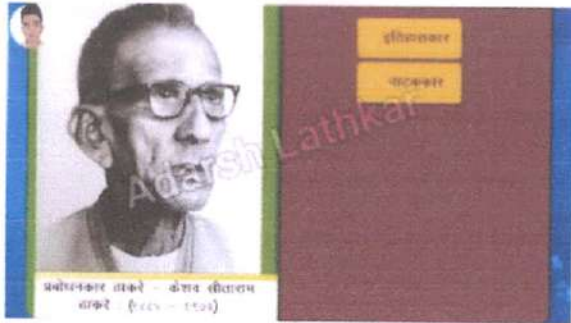
शीघ्रता तयार करा अडकणी सपोर्ट

४. जीआयपी रेल्वे - ९वी

श्रीधर वैजनाथ तांदे (TED-ED) यांच्या सादरपणे तयार केलेल्या व्हिडिओ वरून घेतलेले चित्रित.

पाना सुरवात करायला...

या व्हिडिओ मधील इंग्रजी मूळ व त्या मधील मराठी भाषा. मराठी भाषा अडकणी तयार करायला सपोर्ट करायला येतो. इंग्रजी भाषातून मराठी भाषेतून व उलट. इंग्रजी भाषातून मराठी भाषेतून व उलट.

विचार करा घरात जात ... आणि शेवटी

TEDEd

www.ted.com

शीघ्रता तयार करा अडकणी सपोर्ट

श्रीधर वैजनाथ तांदे (TED-ED) यांच्या सादरपणे तयार केलेल्या व्हिडिओ वरून घेतलेले चित्रित.

पाना सुरवात करायला...

या व्हिडिओ मधील इंग्रजी मूळ व त्या मधील मराठी भाषा. मराठी भाषा अडकणी तयार करायला सपोर्ट करायला येतो. इंग्रजी भाषातून मराठी भाषेतून व उलट. इंग्रजी भाषातून मराठी भाषेतून व उलट.

Watch Think Discuss ... And Finally

[Signature]
Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash ShikshanShastra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071

APP Based Lesson

Name of the Learner : योगिता भरत डेरवणकर

Lesson Title : चोच आणि चारा

Link for Sharing : <https://drive.google.com/file/d/1dd376JwYMnKltnVo76h-6PKhuu4j0xE1/view?usp=drivesdk>

Subject : मराठी

Name of the App : Benime App for Android User

Grade Level : आठवी

Duration : 2 min 19 sec

Learning Objectives :

- Knowledge :
- विद्यार्थी सुगरण पक्ष्याचे वर्णन आठवतो.
 - विद्यार्थी पक्ष्यांच्या चोचीचे कार्य आठवतो.
 - विद्यार्थी पक्ष्यांच्या प्रकारानुसार चोचीचे प्रकार आठवतो.

- Understanding :
- विद्यार्थी पक्ष्यांच्या चोचीचे कार्य स्पष्ट करतो.
 - विद्यार्थी पक्ष्यांच्या प्रकारानुसार चोचीचे प्रकार स्पष्ट करतो.
 - विद्यार्थी पक्ष्यांमधील चोचीचे भाग स्पष्ट करतो.

- Application :
- विद्यार्थी सुगरण पक्ष्याचे वर्णन स्वशब्दात करतो.
 - विद्यार्थी पक्ष्यांचे वर्गीकरण त्यांच्या चोचींच्या प्रकारानुसार करतो.

Skill : १. विद्यार्थी विविध पक्ष्यांच्या चोचीचे सुरेख चित्र काढतो.

Materials : १. प्रत्येक विद्यार्थ्याकडे किंवा गटात इंटरनेट जोडणीसह मोबाईल असावा व Benime App डाऊनलोड केलेला असावा.

२. वर्गात चर्चा आणि अॅपचे प्रात्यक्षिक दाखविण्यासाठी प्रोजेक्टर किंवा आकर्षक व्हाईट बोर्ड असावा.

Technology Requirements : तंत्रज्ञान आवश्यकता Benime App (App Store किंवा Play Store डाऊनलोड करण्यासाठी)

Preparation : १. डिवाइसमध्ये Benime App डाऊनलोड आणि स्थापित करा किंवा विद्यार्थ्यांनी ते आधीच डाऊनलोड केलेले आहे याची खात्री करा.

२. सुरळीत अॅप प्रात्यक्षिक आणि वर्ग सुनिश्चित करण्यासाठी प्रोजेक्टर तंत्रज्ञान सेटअप ने चाचणी घेतली. गट चर्चा सुलभ करणारे वर्ग आयोजित केले.

Principal

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायऱ्या	
Introduction	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना विविध पक्ष्यांचे चित्र दाखवतात. • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना चित्रांवरून प्रश्न विचारतात. • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना पक्षी ओळखण्यास सांगतात.
Pre-App Discussion	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना दैनंदिन पाहण्यात येणाऱ्या पक्ष्यांबद्दल विचारतात. • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना त्यांनी पाहिलेल्या पक्ष्यांच्या चोर्चीबद्दल विचारतात.
App Exploration	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना Benime App डाऊनलोड करून चालू करण्यास सांगतात. • Benime App वापरून त्यामध्ये सामायिक केलेल्या सामग्रीमध्ये व्यस्त ठेवण्यासाठी प्रोत्साहित करतात.
Guided Activities	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका पाठाने आलेल्या पक्ष्यांच्या नावांची यादी करायला सांगून त्यांच्या नावासमोर त्याचे वैशिष्ट्य लिहायला सांगतात.
Reflection and Discussion	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका पक्ष्यांमध्ये काळानुसार होणारे बदल स्पष्ट करून विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यास प्रोत्साहित करतात.
Extension Activities	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना आकर्षक पद्धतीने पक्ष्यांच्या चोर्चीचे भाग आणि त्यांचा उपयोग यांचा तक्ता करण्यास सांगतात.
Assessment	<ol style="list-style-type: none"> १. पक्ष्यांच्या चोर्चीच्या भागांची नावे काय आहेत? २. पक्ष्यांच्या चोर्चीचे विविध कार्य सांगा.
Closure	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका विविध पक्ष्यांचे निरीक्षण करण्यास सांगतात.

[Signature]
Signature of Teacher

[Signature]
Signature of Guide

[Signature]
Signature of Principal

PRINCIPAL
Chembur Sarvankash Shikshanshstra
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

पक्ष्यांचे निरीक्षण -

पक्ष्यांचे निरीक्षण करताना त्यांचा रंग, उडण्याची वा बसण्याची पद्धत यांबरोबरच चोचीचा आकार व त्यांचे भक्ष्य, घरटे यांचा अंदाज बांधता येतो. फक्त पक्ष्यांना चोच असते. बदलत्या हवामान आणि नैसर्गिक परिस्थितीमुळे पक्ष्यांमध्ये कालसुसंगत, उपयोगी व आवश्यक बदल टिकून राहिले, याच प्रवासात पक्ष्यांची चोच निर्माण झाली.

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
आंतरवासिता शाळेचे नाव - शां. कृ. पंत वालावलकर
माध्य. विद्यालय, कुर्ला (पू.)

CSSM प्राचार्य - डॉ. चंद्रशेखर चक्रदेव सर

आंतरवासिता प्रमुख - डॉ. रविंद्र गांगुर्डे सर

शैक्षणिक वर्ष - २०२२-२४

Method Master - प्रा. अर्चना अल्फान्सो मॅडम

पक्ष्यांच्या चोचीचे विविध कार्य -

१. झाडांच्या खोडातून अन्न शोधणे
२. अन्न खाण्यासाठी
३. पाणी पिण्यासाठी
४. बिया शोधणे
५. घरटं बांधणे
६. पिल्लांना भरवणे
७. फाद्यांना लटकणे

(Signature)
Principal

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071

APP Based Lesson

Name of the Learner : योगिता भरत डेरवणकर

Lesson Title : धडा ८. धाडसी कॅप्टन : राधिका मेनन

Link for Sharing : <https://create.kahoot.it/share/a18287b0-8b52-46af-a761-76b395607a8d>

Subject : मराठी

Name of the App : Kahoot App (for Android Users)

Grade Level : आठवी

Duration : ----

Learning Objective :-

Knowledge : १. विद्यार्थी राधिका यांचे जन्म ठिकाण आठवतो.

२. विद्यार्थी राधिका यांचे गुणविशेष आठवतो.

३. विद्यार्थी राधिका यांनी दाखवलेले धाडस आठवतो.

Understanding : १. विद्यार्थी राधिका यांचे जन्म ठिकाण सांगतो.

२. विद्यार्थी राधिका यांचे गुणविशेष सांगतो.

३. विद्यार्थी राधिका यांना प्राप्त झालेल्या पुरस्काराचे नाव सांगतो.

Application : १. विद्यार्थी राधिका यांचे स्वप्न स्वशब्दात वर्णन करतो.

२. विद्यार्थी राधिका यांनी दाखवलेले धाडस स्वशब्दात वर्णन करतो.

Skill : १. विद्यार्थी नौदलातील विविध लढाऊ जहाजांची नावे सांगतो.

Materials : प्रत्येक विद्यार्थ्यासाठी किंवा गटासाठी इंटरनेट जोडणीसह मोबाइल डिव्हाइस आणि Kahoot App (डिव्हाइसवर डाउनलोड आणि स्थापित केलेले), वर्ग चर्चेसाठी प्रोजेक्टर व ॲप प्रात्यक्षिक हॅडआउट्स.

Technology Requirements : आवश्यकता: Kahoot App (App Store किंवा Google Play वर डाउनलोड करण्यासाठी).

Preparation : डिव्हाइसेसवर Kahoot App डाउनलोड आणि स्थापित करा किंवा विद्यार्थ्यांनी ते आधीच केले आहे याची खात्री करा. मार्गदर्शित क्रियाकलाप आणि प्रतिबिंब यासाठी आवश्यक असलेली कोणतीही हॅडआउट्स किंवा कार्यपत्रके तयार करा. सुरळीत ॲप प्रात्यक्षिक आणि वर्ग चर्चा सुनिश्चित करण्यासाठी प्रोजेक्टर किंवा परस्पर व्हाईटबोर्डसह तंत्रज्ञान सेटअपची चाचणी घ्या. गट चर्चा सुलभ करणारे वर्ग आयोजित करा.

Principal

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायन्या	
Introduction	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना विविध क्षेत्रातील महिलांची माहिती सांगतात. • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना राधिका मेनन यांच्या धाडसाबद्दल सांगतात. • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना राधिका यांना मिळालेल्या पुरस्काराबद्दल सांगतात.
Pre-App Discussion	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना त्यांना माहित असलेल्या धाडसी स्त्रियांची नावे विचारतात. • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना राधिका यांच्या स्वप्नाबद्दल विचारतात.
App Exploration	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना Kahoot App डाउनलोड करून चालू करण्यास सांगतात. • Kahoot App वापरून विद्यार्थ्यांना त्यामध्ये प्रश्नमंजुषा सोडविण्यासाठी सांगतात.
Guided Activities	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना राधिका यांचे गुणविशेष विचारतात. • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना राधिका यांनी दाखवलेल्या धाडसाचे वर्णन करण्यास सांगतात.
Reflection and Discussion	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना पाठातील नायिकेप्रमाणे त्यांची स्वतःची स्वप्ने पूर्ण करण्यास मार्गदर्शन व प्रोत्साहित करतात.
Extension Activities	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना विविध क्षेत्रातील पहिल्या भारतीय महिला कोण, याचा शोध घेऊन त्यांच्याबद्दल अधिक माहिती मिळविण्यास सांगतात.
Assessment	<ul style="list-style-type: none"> • मोठेपणी तुम्हाला कोण व्हावेसे वाटते आणि का, ते थोडक्यात लिहा.
Closure	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका विद्यार्थ्यांना आपल्या स्वप्नांवर लक्षकेंद्रित करण्यास सांगतात. • प्रस्तुत पाठातून आपण राधिका मेनन यांच्या शौर्याचा परिचय करून घेतला.

yejib

Signature of Teacher

Abhams

Signature of Guide

[Handwritten Signature]

Signature of Principal

PRINCIPAL
Chembur Sarvankash Shikshanshstra
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

धडा ८. धाडसी कॅप्टन: राधिका मेनन

▶ 1

❓ 10

★ 0

dervankaryogita

Questions

1 - Quiz

राधिका यांचा जन्म कोणत्या राज्यात झाला?

Play solo

Host

Questions

✖

1 - Quiz

राधिका यांचा जन्म कोणत्या राज्यात झाला?

2 - Quiz

पदवी प्राप्त झाल्यानंतर राधिका यांनी कोणता कोर्स केला?

3 - Quiz

राधिका यांनी रेडिओ कोर्स कोणत्या महाविद्यालयात पूर्ण केला?

4 - Quiz

राधिका यांनी _____ मध्ये प्रशिक्षक रेडिओ ऑफिसरची नोकरी मिळाली.

5 - Quiz

राधिका देशातल्या पहिल्या महिला _____ कॅप्टन बनल्या.

6 - Quiz

राधिका यांनी कोणत्या जहाजाची कमान सांभाळली?

7 - Quiz

मच्छिमार कोणत्या समुद्रात अडकले होते?

Play solo

Host

Principal

Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavijalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

**Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshstra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071**

TECHNOLOGY BASED LESSON

Name of the Student Teacher: PARHAD VISHAL VIJAY

S.Y.B.Ed (Sem IV)

Roll no.: 30

2nd Method: Mathematics

4TH Internship Programme

**Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshstra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.**

अनुक्रमणिका

अनु क्र.	पाठाचे नाव	लिंक	पृष्ठ क्र.
१.	Video based lesson 1 Average and frequency distribution Grade Level:- 7 वी	https://ed.ted.com/on/d3nZ5EUz	03
२.	Video based lesson 2 Herons formula (area of triangle) Grade Level:- 8 वी	https://edpuzzle.com/media/65f7dc17c6d5210a88233de7	08
३.	Video based lesson 3 Expantion formula Grade Level:- 8 वी	https://ed.ted.com/on/dgn75HkF	13
४.	App based lesson 1 Surface area of cylinder Grade Level:- 8 वी	https://drive.google.com/file/d/1Tm0c9F4RbvfbWkp1kd5ah233JWfE70JK/view?usp=drivesdk	18
५.	App based lesson 2 Surface area of cylinder Grade Level:- 8 वी	https://drive.google.com/file/d/1TmaxqDn2Nlq-Tb4G-yDV63aKzeAR1R_D/view?usp=drivesdk	22

Principal

Chembur Sarvankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Video Based Lesson

Name of the Teacher:- विशाल विजय पन्हाड

Title of the Video:- Average and frequency distribution

URL of the Video:- <https://ed.ted.com/on/d3nZ5EUz>

Class Code (If any):-

Link for Sharing (If any) :- <https://ed.ted.com/on/d3nZ5EUz>

Duration of the Video:- 13:19

Subject:- maths (गणित)

Grade Level:- 7 वी

Learning Objectives:- Quality Education

Knowledge:- 1. सरासरी काढण्याची सूत्र आठवतो .
2. फ्रिक्वेन्सी डिस्ट्रीब्यूशन काढण्याचे सूत्र आठवतो .

Understanding:- 1. सरासरी काढण्याची सूत्र स्पष्ट करतो.
2. फ्रिक्वेन्सी डिस्ट्रीब्यूशन काढण्याचे सूत्र स्पष्ट करतो.

Application:- 1. विद्यार्थी दिलेल्या माहितीवरून सरासरी काढतो.
2. विद्यार्थी दिलेल्या माहितीवरून फ्रिक्वेन्सिस काढतो.

Skill:- 1. फ्रिक्वेन्सी डिस्ट्रीब्यूशन टेबल अचूक काढतो.
2. विद्यार्थी तोंडी सरासरी काढण्यास शिकतो.

Principal
Chembur Sarvankash ShikshanShastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायऱ्या

Introduction	<ul style="list-style-type: none">❖ विद्यार्थ्यांना सरासरी बदल ओळख करून देतात.❖ विद्यार्थ्यांना सरासरी काढण्याची माहिती सांगतात
Pre Viewing Discussion	<ul style="list-style-type: none">❖ विद्यार्थ्यांना सरासरीचे सूत्र सांगतात.❖ विद्यार्थ्यांना सरासरी काढण्याचे उदाहरण सोडवून दाखवतात.
Video Viewing:	शिक्षक व्हिडिओ दाखवितात व पाठ शिकवितात. 1)What is the formula for average? 2) $(20+20+22+18+18+20)/6 = \underline{\quad}$ 3)1km= <u> </u> m 4)How to draw a frequency distribution table.?
Post-Viewing Discussion:	<ul style="list-style-type: none">❖ सरासरी काढण्याचे सूत्र कोणते.?❖ फ्रिक्वेन्सी डिस्ट्रीब्यूशन टेबल कसा काढतात.?
Extension Activities:	<ul style="list-style-type: none">❖ सरासरी चे गणित सोडवून दाखवतात.❖ फ्रिक्वेन्सी डिस्ट्रीब्यूशन टेबल काढून दाखवतात.❖ फ्रिक्वेन्सी डिस्ट्रीब्यूशन चे गणित सोडवून दाखवतात.
Assessment:	<ul style="list-style-type: none">❖ How to Make a Frequency distribution table.?❖ In a quiz, the marks obtained by 20 students out of 30 are given as: 20,25,26,24,15,10,15,20,22,25,26,15,26,24,29,23,24,24,27,29
Conclusion and Reflection	<ul style="list-style-type: none">❖ अशाप्रकारे आज आपण सरासरी व फ्रिक्वेन्सी डिस्ट्रीब्यूशन टेबल काढण्यास शिकलो.

Signature of Teacher

Signature of Guide

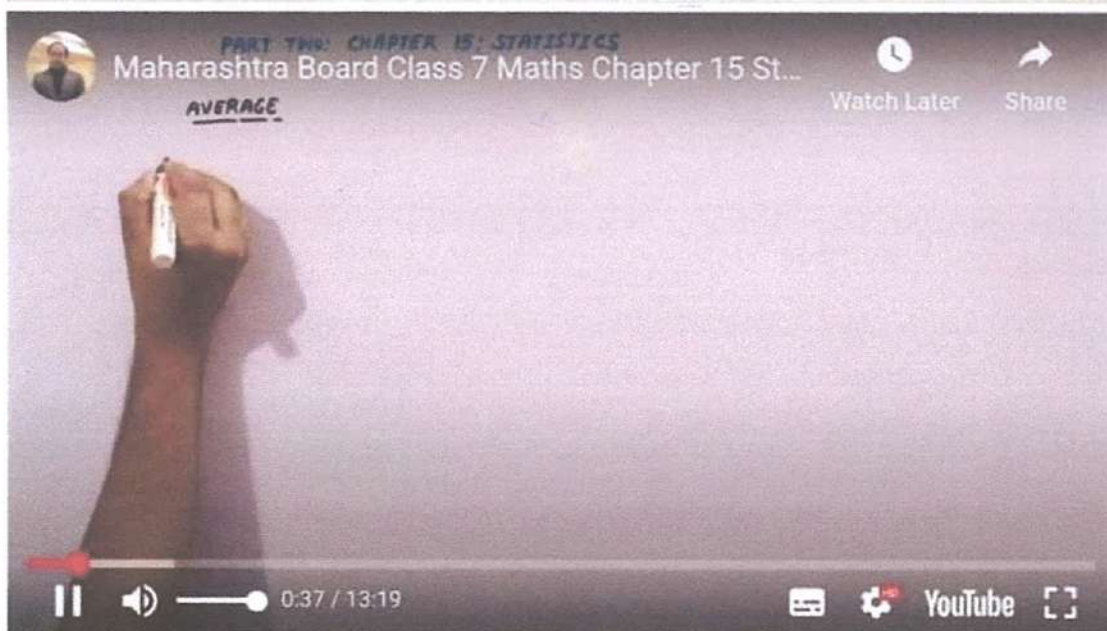
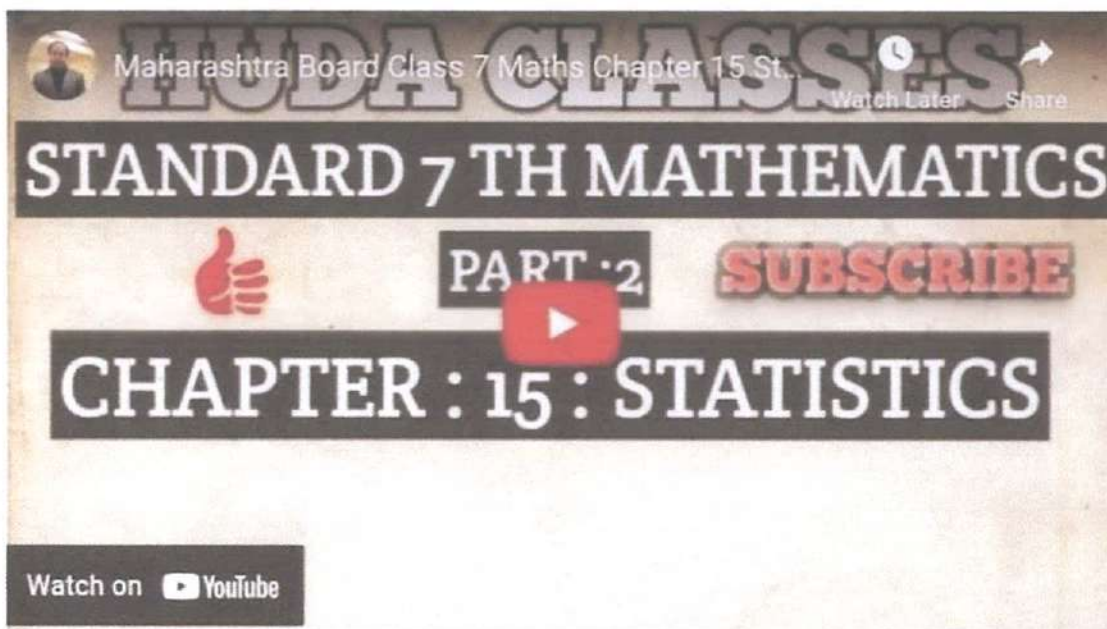
Signature of Principal

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Title of the Video:- Average and frequency distribution

URL of the Video:- <https://ed.ted.com/on/d3nZ5EUz>

Watch Think Discuss ...And Finally

1

What is the formula for average?

- A Average = $\frac{\text{Number of Values}}{\text{Sum of Values}}$
- B Average = $\frac{\text{Sum of Values}}{\text{Number of Values}}$

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

PART TWO: CHAPTER 15: STATISTICS
Maharashtra Board Class 7 Maths Chapter 15 St...

AVERAGE

4, 6, 12, 18

$$\text{Average} = \frac{4+6+12+18}{4} = \frac{\text{Sum of all values}}{\text{Count of values}}$$
$$= \frac{30}{4} = 7.5$$

Watch Later Share

11:06 / 13:19 YouTube

Watch Think Discuss ...And Finally

What is the formula for average?

- A Average = Number of Values / Sum of Values
- B Average = Sum of Values / Number of Values

PART TWO: CHAPTER 15: STATISTICS
Maharashtra Board Class 7 Maths Chapter 15 St...

Example:

The table below shows how many minutes Athwin took to cycle to school every day from Monday to Saturday.

Day	Mon	Tue	Wed	Thurs	Fri	Sat
Minutes	20	20	22	18	18	20

Find Average.

$$\text{Average} = \frac{\text{Sum of minutes took}}{\text{No. of days}}$$
$$= \frac{20+20+22+18+18+20}{6}$$

Watch Later Share

3:29 / 13:19 YouTube

Watch Think Discuss ...And Finally

$$(20+20+22+18+18+20) / 6$$

- A 112/6
- B 120/6
- C 118/6
- D 6/118

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

PART TWO: CHAPTER 15: STATISTICS
Maharashtra Board Class 7 Maths Chapter 15 St...

Example 2:
A School conducted a Survey to find out how far their Students live from School.
Given below are the distances of the houses of Six Students from School.
Find the average distance from the School.

950m, 800m, 700m, 1.5km, 1km, 750m

1 km = 1000 m

8:40 / 13:19

YouTube

Watch Think Discuss ...And Finally

4

1km = _____m

- A 100
- B 1000
- C 10
- D 10000

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

CSSM Chembur

Video Based Lesson

Name of the Teacher:- विशाल विजय पन्हाड

Title of the Video:- Herons formula (area of triangle)

URL of the Video:- <https://edpuzzle.com/media/65f7dc17c6d5210a88233de7>

Class Code (If any):-

Link for Sharing (If any) :- <https://edpuzzle.com/signup/teacher?rc=d7afzv>

Duration of the Video:- 05:14

Subject:- maths

Grade Level:- 8 वी

Learning Objectives:- Quality Education

Knowledge:- 1.विद्यार्थी त्रिकोणाचे आकार आठवतो.
2.विद्यार्थी त्रिकोणाच्या बाजू आठवतो.
3.विद्यार्थी सेमी परिमीटर चे सूत्र आठवतो.
4.विद्यार्थी हेरोस चे सूत्र आठवतो.

Understanding:- 1.विद्यार्थी त्रिकोणाचे आकार स्पष्ट करतो.
2.विद्यार्थी त्रिकोणाच्या बाजू स्पष्ट करतो.
3.विद्यार्थी सेमी परिमीटर चे सूत्र स्पष्ट करतो .
4.विद्यार्थी हिरोन्स चे सूत्र स्पष्ट करतो..

Application:- विद्यार्थी हिरोन्स चे सूत्र वापरून त्रिकोणाचे क्षेत्रफळ काढतो.

Skill:- विद्यार्थी सुबक आकृती काढतो.

Principal
Chembur Sarvankash ShikshanShastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायऱ्या	
Introduction	<ul style="list-style-type: none"> ❖ विविध आकृती दाखवून ती आकृती ओळखण्यास सांगतात. ❖ त्रिकोणाच्या बाजू ओळखण्यास सांगतात.
Pre Viewing Discussion	<ul style="list-style-type: none"> ❖ विविध त्रिकोणाच्या आकृत्या दाखवतात. ❖ त्रिकोणाचे क्षेत्रफळ काढण्याचे सूत्र सांगतात.
Video Viewing:	<ul style="list-style-type: none"> ❖ शिक्षक व्हिडिओ दर्शवितात. ❖ त्रिकोणाच्या बाजूची मापे दिल्या नसता. हिरोन्स चे सूत्र वापरून त्रिकोणाचे क्षेत्रफळ काढण्यास शिकणार आहोत. ❖ Which are the types of triangles? ❖ Which is the formula for finding the area of a triangle? ❖ Which is the formula for finding the perimeter of a triangle? ❖ what is pythagoras formula for triangle.?
Post-Viewing Discussion:	<ul style="list-style-type: none"> ❖ एरिया ऑफ ट्रॅंगल चे सूत्र कोणते? ❖ सेमी पॅरामिटर चे सूत्र कोणते? ❖ हिरोन्स चे सूत्र कोणते?
Extension Activities:	<ul style="list-style-type: none"> ❖ एरिया ऑफ ट्रॅंगल चे सूत्र वापरून गणित सोडवून दाखवतात. ❖ सेमी पॅरामिटर चे सूत्र वापरून गणित सोडवून दाखवतात. ❖ हिरोन्स चे सूत्र वापरून गणित सोडवून दाखवतात.
Assessment:	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Find the Area of a Triangle whose two sides are 18 cm and 10 cm, respectively and the perimeter is 42 cm.
Conclusion and Reflection	<ul style="list-style-type: none"> ❖ अशाप्रकारे आज आपण हिरोन्स चे सूत्र वापरून त्रिकोणाचे क्षेत्रफळ काढण्यास शिकलो

U. Mad

Signature of Teacher

[Signature]

Signature of Guide

[Signature]

Signature of Principal

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya

R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Title of the Video:- Herons formula (area of triangle)

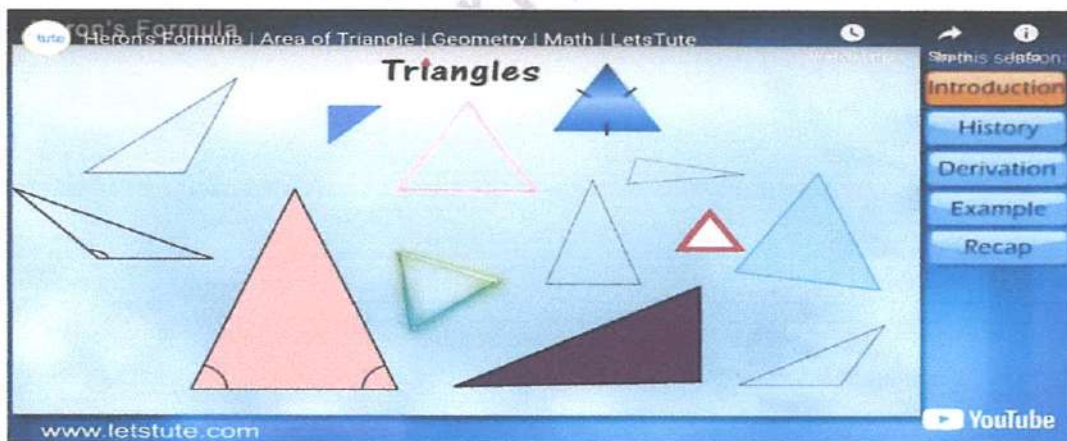
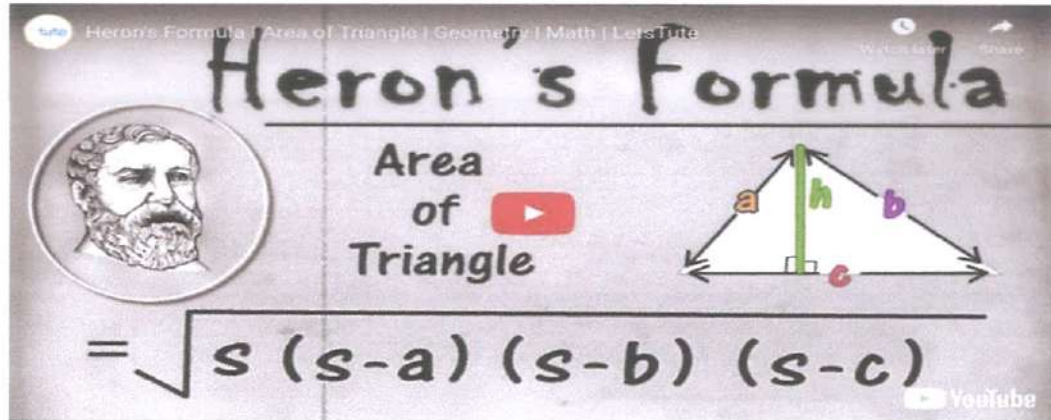
URL of the Video:- <https://edpuzzle.com/media/65f7dc17c6d5210a88233de7>

edpuzzle

नोंस हन कला

हेरॉन्स फॉर्म्युला | त्रिकोणाचे क्षेत्रफळ | भूमिती | गणित | LetsTute

होम

This is a preview. Your answers won't be saved.

OPEN-ENDED QUESTION

Which are the types of triangles?

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Letstute Heron's Formula | Area of Triangle | Geometry | Math | LetsTute

Triangles

Equilateral triangle	Isosceles triangle	Scalene triangle

www.letstute.com

Introduction
History
Derivation
Example
Recap

YouTube

This is a preview. Your answers won't be saved.

MULTIPLE CHOICE QUESTION

Which is the formula for finding the area of a triangle?

Area of a Triangle = $A = \frac{1}{2} (b \times h)$

Area of a Triangle = $A = b \times h$

Letstute Heron's Formula | Area of Triangle | Geometry | Math | LetsTute

Perimeter of the complex

Area ?

www.letstute.com

Introduction
History
Derivation
Example
Recap

YouTube

This is a preview. Your answers won't be saved.

MULTIPLE CHOICE QUESTION

Which is the formula for finding the perimeter of a triangle?

Perimeter = $(a + b + c) / 2$

Perimeter = $a + b + c$

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Area of Triangle = $\frac{1}{2} \times \text{base} \times \text{height}$

*Detailed

www.letstute.com

YouTube

This is a preview. Your answers won't be saved.

MULTIPLE CHOICE QUESTION

what is pythagoras formula for triangle.

hypotenuse² = side of right triangle² + side of right triangle²

pythagoras = hypotenuse² + side of right triangle² + side of right triangle²

Log in

Heron's Formula | Area of Triangle | Geometry | Math | LetsTute

Vishal Parhad

Area of Triangle = $\sqrt{s(s-a)(s-b)(s-c)}$

= $\sqrt{7.5(7.5-4)(7.5-5)(7.5-6)}$

= $\sqrt{7.5 \times 3.5 \times 2.5 \times 1.5}$

Perimeter of the complex = $4 + 5 + 6 = 15 \text{ Km}$

$s = \frac{\text{perimeter}}{2} = \frac{15}{2} = 7.5$

www.letstute.com

YouTube

This is a preview. Your answers won't be saved.

MULTIPLE CHOICE QUESTION

$\sqrt{7.5 \times 3.5 \times 2.5 \times 1.5} =$

9.921 sq. km

9.921 sq. m

99.13 sq. Km

99.43sq. m

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastha
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Video Based Lesson

Name of the Teacher:- विशाल विजय पन्हाड

Title of the Video:- Expansion formula

URL of the Video:- <https://ed.ted.com/on/dgn75HkF>

Link for Sharing (If any):- <https://ed.ted.com/on/dgn75HkF>

Duration of the Video:- 15:02

Subject:- maths

Grade Level:- 8 वी

Learning Objectives:- Quality Education

Knowledge:- 1. विद्यार्थी एक्सपान्शन फॉर्मूला $(x+3)(x-3)$ आठवतो.

2. विद्यार्थी एक्सपान्शन फॉर्मूला $(a+b)(a+b)$ आठवतो.

3. विद्यार्थी एक्सपान्शन फॉर्मूला $(a+b)(a-b)$ आठवतो.

Understanding:- 1. विद्यार्थी एक्सपान्शन फॉर्मूला $(x+3)(x-3)$ स्पष्ट करतो.

2. विद्यार्थी एक्सपान्शन फॉर्मूला $(a+b)(a+b)$ स्पष्ट करतो.

3. विद्यार्थी एक्सपान्शन फॉर्मूला $(a+b)(a-b)$ स्पष्ट करतो.

Application:- विद्यार्थी एक्सपान्शन फॉर्मूला वापरण्यास शिकतो .

Skill:- विद्यार्थी एक्सपान्शन फॉर्मूला सोप्या पद्धतीने काढण्यात शिकतो.

Principal
Chembur Sarvankash ShikshanShastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायऱ्या	
Introduction	<ul style="list-style-type: none">❖ शिक्षक विस्तार सूत्राबद्दल माहिती देतात.❖ मागील इयत्तेत झालेल्या विस्तार सूत्रांची माहिती करून देतात.
Pre Viewing Discussion	<ul style="list-style-type: none">❖ शिक्षक विस्तार सूत्रे विचारतात❖ $(a+b)^2$❖ $(a-b)^2$
Video Viewing:	<ul style="list-style-type: none">❖ शिक्षक व्हिडिओ दर्शवितात.❖ Formula of Expansion $(a+b)(a-b)=?$❖ Formula of Expansion $(x+3)(x+3)=?$❖ Formula of Expansion $(p+7)(p-7)=?$
Post-Viewing Discussion:	<ul style="list-style-type: none">❖ शिक्षक विस्तार सूत्रे काढण्याची पद्धत विचारतात.❖ शिक्षक विस्तार सूत्राचे गणित सोडून दाखवतात.
Extension Activities:	<ul style="list-style-type: none">❖ शिक्षक सोप्या पद्धतीने विस्तार सूत्रे काढण्याची पद्धत गणिता द्वारे शिकवतात.
Assessment:	<ul style="list-style-type: none">❖ Find the Formula of Expansion❖ $(s+7)(s-7)=?$
Conclusion and Reflection	<ul style="list-style-type: none">❖ अशाप्रकारे आज आपण सोप्या पद्धतीने विस्तार सूत्रे काढणे शिकलो.

Signature of Teacher

Signature of Guide

Signature of Principal

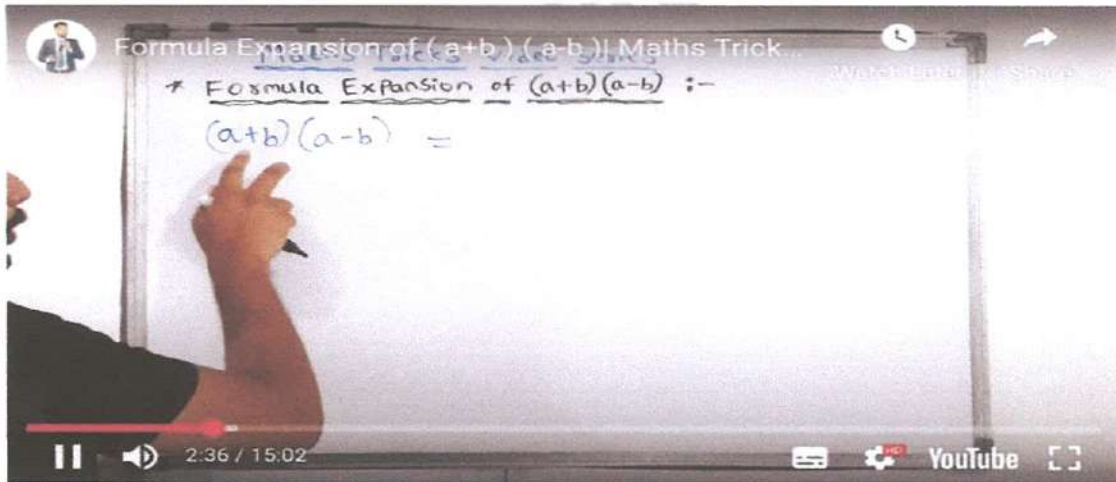
Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Title of the Video:- Expansion formula

URL of the Video:- <https://ed.ted.com/on/dgn75HkF>

Watch Think Discuss

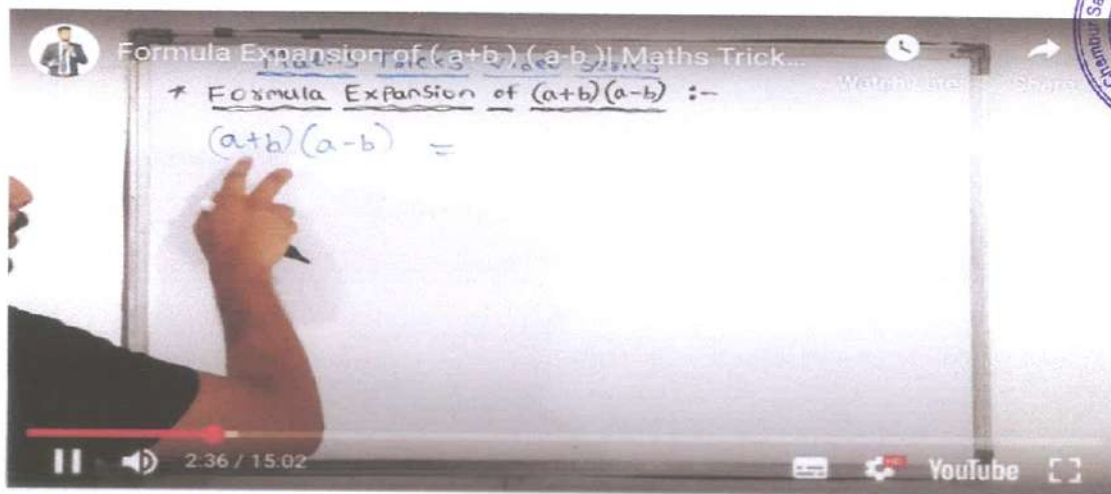
Watch Think Discuss

1

Formula Expansion $(a+b)(a-b)$

- A $a^2 - b^2$
- B $a^2 - 2ab - b^2$
- C $a^2 + b^2$
- D $a^2 - 2ab + b^2$

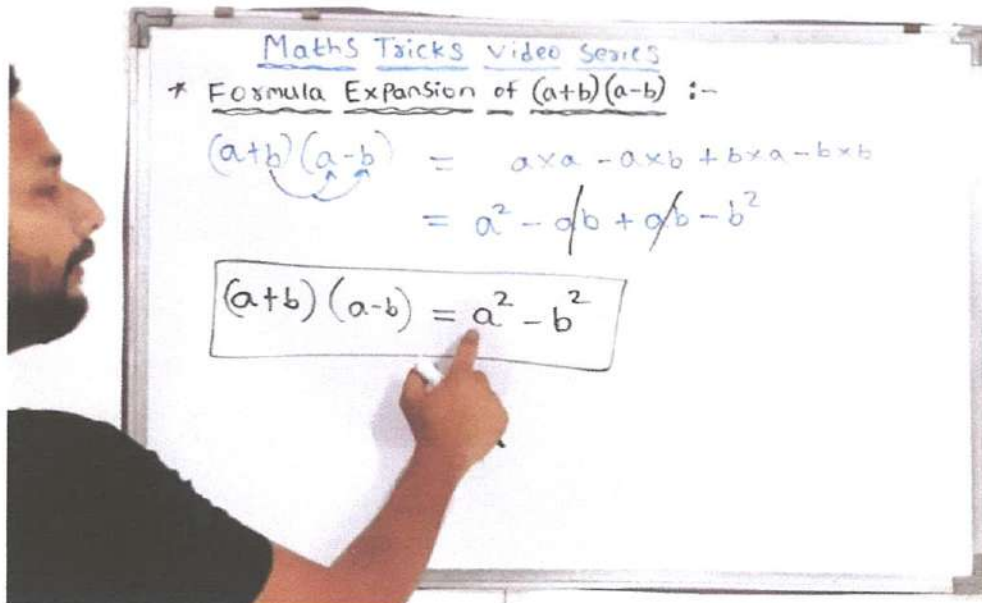

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Watch Think Discuss

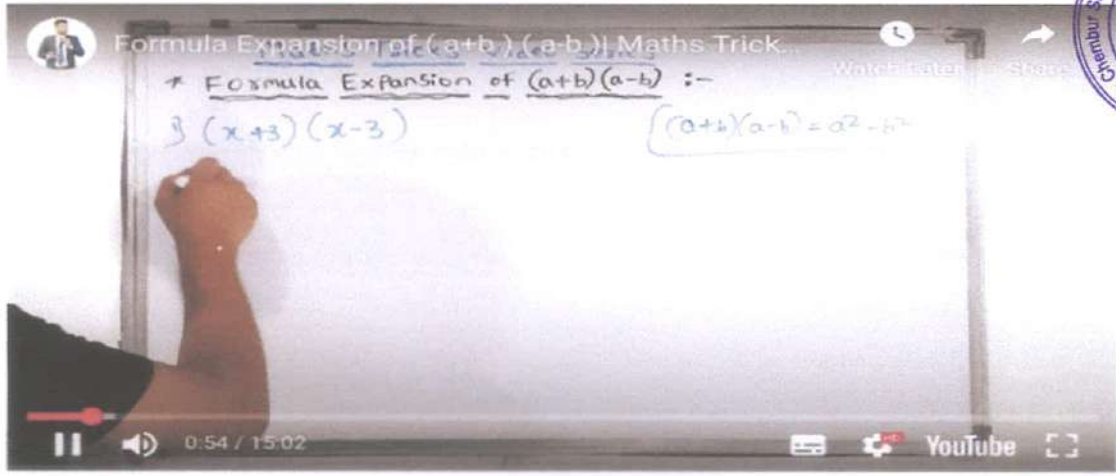
Formula Expansion (a+b)(a-b)

- A $a^2 - b^2$
- B $a^2 - 2ab - b^2$
- C $a^2 + b^2$
- D $a^2 - 2ab + b^2$

पहा विचार करा चर्चा करा

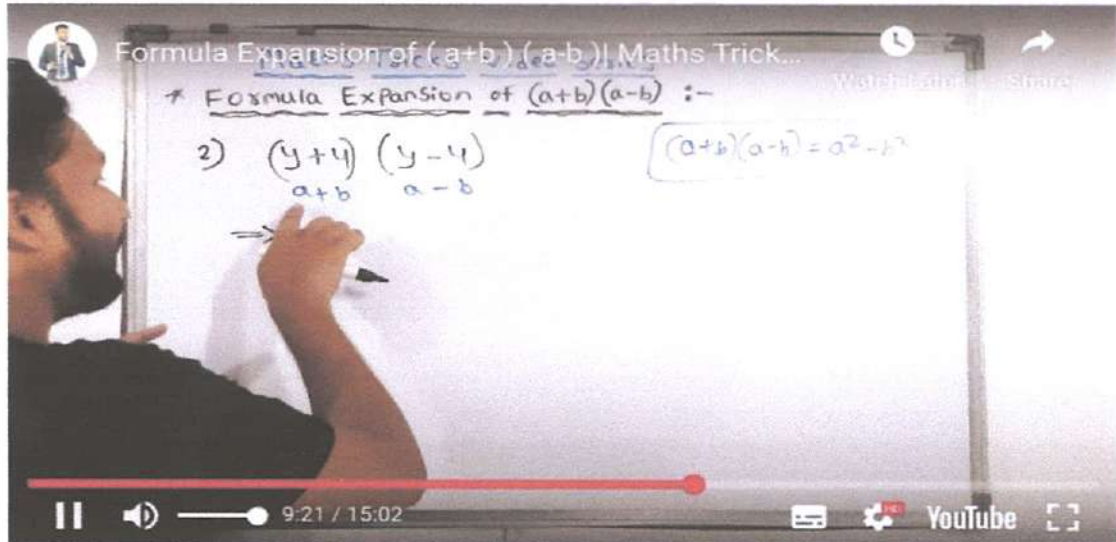
Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Watch Think Discuss

2

- $(x+3)(x-3)$
- A x^2-6
 - B x^2-9
 - C x^2-6x+9
 - D x^2-6x-9

Watch Think Discuss

3

- $(y+4)(y-4) =$
- A $y^2-8y-16$
 - B $y^2-8y+16$
 - C y^2-16
 - D y^2+16

[Signature]
Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

APP Based Lesson

Name of the Learner:- विशाल विजय पन्हाड

Lesson Title:- Surface area of cylinder

Subject:- गणित

Name of the App:- बेनिमी ॲप

Grade Level:- 8वी

Duration:- 2:19

Learning Objective:-

Knowledge:- 1. विद्यार्थी वर्तुळाकार सिलेंडर आठवतो.
2. विद्यार्थी वर्तुळाकार सिलेंडर च्या बाजू आठवतो.
3. विद्यार्थी वर्तुळाचे क्षेत्रफळ आठवतो.
4. विद्यार्थी सरफेस एरिया ऑफ सिलेंडर चे सूत्र आठवतो.

Understanding:- 1. विद्यार्थी वर्तुळाकार सिलेंडर स्पष्ट करतो.
2. विद्यार्थी वर्तुळाकार सिलेंडरच्या बाजू स्पष्ट करतो.
3. विद्यार्थी वर्तुळाचे क्षेत्रफळ स्पष्ट करतो.
4. विद्यार्थी सरफेस एरिया ऑफ सिलेंडर चे सूत्र स्पष्ट करतो.

Application:- 1. विद्यार्थी दिलेल्या माहितीवरून वर्तुळाचे क्षेत्रफळ काढतो.
2. विद्यार्थी दिलेल्या सूत्रावरून एरिया ऑफ सिलेंडर काढतो.

Skill:- 1. विद्यार्थी सुबक आकृती काढतो.
2. विद्यार्थी आकृती ओळखतो.

Materials:- मोबाईल , इंटरनेट सुविधा, लॅपटॉप , प्रोजेक्टर .

Technology Requirements:- बेनिमी ॲप

Preparation:- 1. बनावलेले व्हिडिओ योग्य आहे की नाही ते तपासणे.

2. व्हिडिओ मधील त्रुटी दूर करणे.

3. व्हिडिओ चा परिपूर्ण अभ्यास करणे.

4. व्हिडिओमध्ये अचूक माहिती टाकली आहे का नाही याची दक्षता घेणे

Principal

Chembur Sarvankash ShikshanShastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Instructional Steps /अनुदेशनात्मक पायऱ्या

Introduction	<ul style="list-style-type: none">❖ शिक्षक विद्यार्थ्यांना विविध आकृती दाखवून ते ओळखण्यास सांगतात.❖ शिक्षक विद्यार्थ्यांना वर्तुळाकार सिलेंडरची आकृती दाखवतात.
Pre-App Discussion	<ul style="list-style-type: none">❖ शिक्षक वर्तुळाचा सिलेंडरची माहिती देतात.❖ शिक्षक एरिया ऑफ सिलेंडर चे सूत्र सांगतात.
App Exploration	<ol style="list-style-type: none">१) शिक्षक Benime App डाऊनलोड करण्यास व उघडण्यास सांगतात२) शिक्षक Benime App मध्ये पाठामधील महत्वाचे पॉइंट टाईप करायला सांगतात.३) शिक्षक Benime App use करायची माहिती सांगतात.
Guided Activities	<ul style="list-style-type: none">❖ शिक्षक सरफेस ऑफ सिलेंडरची माहिती देतात.❖ शिक्षक सिलेंडरच्या बाजूची माहिती देतात.❖ शिक्षक एरिया ऑफ सिलेंडरचे सूत्र कसे बनले ते सांगतात.❖ शिक्षक एरिया ऑफ सिलेंडरच्या सूत्राची माहिती देतात.❖ शिक्षक एरिया ऑफ सिलेंडर चे सूत्र वापरणे शिकवतात.
Reflection and Discussion	<ul style="list-style-type: none">❖ शिक्षक एरिया ऑफ सिलेंडरची आकृती दाखवून स्पष्ट करतात.❖ शिक्षक एरिया ऑफ सिलेंडरचे समीकरण सोडवून दाखवतात.
Extension Activities	<ul style="list-style-type: none">❖ विद्यार्थ्यांना सरफेस एरिया ऑफ सिलेंडर चे समीकरण सोडवून दाखवतात.
Assessment	<ul style="list-style-type: none">❖ What is the cylinder?❖ What is the total surface area of the cylinder?❖ What is the formula for the area of rectangle?❖ What is the formula for the Surface Area of Cylinder.?
Closure	<ul style="list-style-type: none">❖ तर आज आपण एरिया ऑफ सिलेंडर काढण्यास शिकलो.तसेच आपण बेनिमी अॅप वापरणे शिकलो.

Signature of Teacher

Signature of Guide

Signature of Principal

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshasthra

Manavidyalaya

R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Benime-Whiteboard Video Maker

Benzveen
Contains ads • In-app purchases

4.1 ★
35T reviews

37 MB

Rated for 3+

10L+ Downloads

Chembur Education Society's

Chembur Sarvankash Shikshan Shastra Mahavidyalaya

Internship School- IES S.V. Nabar Guruji
Vidyalaya Dadar

Academic year- 2022 -2

Name - Vishal Vijay Parhad

Std- S. Y. B.Ed (Marathi
Medium)

Roll Number-
30

Method(E.C.-2)- Maths

Topic-
Surface A

Principal

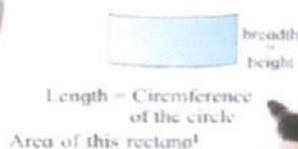
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Surface area of cylinder

Take a cylinder shaped container. Take a rectangular paper sheet whose breadth is equal to the height of the container. Wrap the paper around the container such that it will exactly cover the curved surface area of container. Cut off the remaining paper.

Length of the rectangle is the circumference of circle and breadth is height of the cylinder

Curved surface area of cylinder = Area of rectangle = length x breadth

= circumference of the base of the cylinder x height of the cylinder

$$= 2\pi r \times h = 2\pi rh$$

The upper and the lower surface of the closed cylinder is circular. total

surface area of closed cylinder = curved surface area + area of upper surface + area of lower surface

total surface area = curved surface area +

2 x area of circular faces

$$= 2\pi rh + 2\pi r^2 = 2\pi r(h+r)$$

Benime

2) A zinc sheet is of length 3.3 m and breadth 3 m. How many pipes of length 30 cm and radius 3.5 cm can be made from this sheet?

Solution: Area of rectangular sheet = length x breadth

$$= 3.3 \times 3$$

sqm 330 x 300 sqcm.

Length of pipe is same as the height of cylinder = h = 30 cm

Radius of p

Principal

Chembur Sarvankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Benime

APP Based Lesson

Name of the Learner:- विशाल विजय पन्हाड

Lesson Title:- Surface area of cylinder

Subject:- गणित

Name of the App:- Kahoot!

Grade Level:- 8वीं

Duration:- 30

Learning Objective:-

Knowledge:-

1. विद्यार्थी एकसपान्शन फॉर्मूला $(a+b)(a+b)$ आठवतो.
2. विद्यार्थी एकसपान्शन फॉर्मूला $(a+b)(a-b)$ आठवतो.
3. विद्यार्थी एकसपान्शन फॉर्मूला $(x+3)(x-3)$ आठवतो.

Understanding:-

1. विद्यार्थी एकसपान्शन फॉर्मूला $(a+b)(a+b)$ स्पष्ट करतो.
2. विद्यार्थी एकसपान्शन फॉर्मूला $(a+b)(a-b)$ स्पष्ट करतो.
3. विद्यार्थी एकसपान्शन फॉर्मूला $(x+3)(x-3)$ स्पष्ट करतो.

Application:- विद्यार्थी एकसपान्शन फॉर्मूला वापरण्यास शिकतो .

Skill:- विद्यार्थी एकसपान्शन फॉर्मूला सोप्या पद्धतीने काढण्यात शिकतो.

Materials:- मोबाईल , इंटरनेट सुविधा, लॅपटॉप , प्रोजेक्टर .

Technology Requirements:- Kahoot! ॲप

Preparation:- 1. बनावलेले व्हिडिओ योग्य आहे की नाही ते तपासणे.

2. व्हिडिओ मधील त्रुटी दूर करणे.

3. व्हिडिओ चा परिपूर्ण अभ्यास करणे.

4. व्हिडिओमध्ये अचूक माहिती टाकली आहे का नाही याची दक्षता घेणे

Principal
Chembur Sarvankash ShikshanShastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायच्या

Introduction	<ul style="list-style-type: none">❖ शिक्षक विस्तार सूत्राबद्दल माहिती देतात.❖ मागील इयत्तेत झालेल्या विस्तार सूत्रांची माहिती करून देतात.
Pre-App Discussion	<ul style="list-style-type: none">❖ शिक्षक विस्तार सूत्रे विचारतात $(a+b)^2 =$ $(a-b)^2 =$
App Exploration	<ol style="list-style-type: none">1) शिक्षक Kahoot app डाऊनलोड करण्यास व उघडण्यास सांगतात2) शिक्षक Kahoot अॅप बद्दल माहिती देतात.3) शिक्षक Kahoot app use करायची माहिती सांगतात.
Guided Activities	<ul style="list-style-type: none">❖ शिक्षक पुढील समीकरणे सोडवून दाखवतात. Formula of Expansion $(a+b)(a-b) = ?$ Formula of Expansion $(x+3)(x+3) = ?$ Formula of Expansion $(p+7)(p-7) = ?$
Reflection and Discussion	<ul style="list-style-type: none">❖ शिक्षक विस्तार सूत्रे काढण्याची पद्धत विचारतात.❖ शिक्षक विस्तार सूत्राचे गणित सोडून दाखवतात.
Extension Activities	<ul style="list-style-type: none">❖ शिक्षक सोप्या पद्धतीने विस्तार सूत्रे काढण्याची पद्धत गणिता द्वारे शिकवतात.
Assessment	<ul style="list-style-type: none">❖ Find the Formula of Expansion $(s+7)(s-7) = ?$❖ Find the Formula of Expansion $(v+s)(v-s) = ?$
Closure	<ul style="list-style-type: none">❖ अशाप्रकारे आज आपण सोप्या पद्धतीने विस्तार सूत्रे काढणे शिकलो. तसेच आपण Kahoot! अॅप वापरणे शिकलो.

Signature of Teacher

Signature of Guide

Signature of Principal

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya

C.G. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

1/6 Quiz

Kahoot!

$(a - b)^2 =$

▲ $(a - b)^2 = a^2 + 2ab + b^2$	◆ $(a - b)^2 = a^2 + 2ab^2 + b^2$
● $(a - b)^2 = a^2 - 2ab^2 + b^2$	■ $(a - b)^2 = a^2 - 2ab + b^2$

18

$(a - b)^2 =$

✘ $(a - b)^2 = a^2 + 2ab + b^2$	✘ $(a - b)^2 = a^2 + 2ab^2 + b^2$
✘ $(a - b)^2 = a^2 - 2ab^2 + b^2$	✔ $(a - b)^2 = a^2 - 2ab + b^2$

✘ You didn't answer

Continue

$(a+b)(a-b)=$

$(a^2 - b^2)$	$(a - b)^2 = a^2 + 2ab + b^2$
$(a - b)^2 = a^2 - 2ab + b^2$	$(a^2 + b^2)$

✘ You didn't answer

Continue

$(a+b)(a-b)=$

$(a^2 - b^2)$	$(a - b)^2 = a^2 + 2ab + b^2$
$(a - b)^2 = a^2 - 2ab + b^2$	$(a^2 + b^2)$

18

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

$$(y+4)(y-3)=$$

▲

$$y^2+y-12$$

◆

$$y^2+12y-7$$

●

$$y^2-7y+12$$

■

$$y^2+y-7$$

19

$$(y+4)(y-3)=$$

✓

$$y^2+y-12$$

✕

$$y^2+12y-7$$

✕

$$y^2-7y+12$$

✕

$$y^2+y-7$$

✕ You didn't answer

Continue

**Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash ShikshanShastra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071**

TECHNOLOGY BASED LESSON

Name of the Student Teacher: NADAGE MAYANK SITARAM

S.Y.B.Ed (Sem IV)

Roll no.: 29

2nd Method: Mathematics

4TH Internship Programme

(Signature)
Principal

**Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.**

अनुक्रमणिका

अनु क्र.	पाठाचे नाव	लिंक	पृष्ठ क्र.
१.	Video based lesson 1 Factorisation.of algebraic expression	https://ed.ted.com/on/16Pm12B3	01
२.	Video based lesson 2 Area of circle	https://edpuzzle.com/media/660a41f0ad854f5e1e6591ec	05
३.	Video based lesson 3 Area	https://ed.ted.com/on/kwNu4HJJ	10
४.	App based lesson 1 Rational and irrational number	https://drive.google.com/file/d/1hHG3D-KUpqxD-KFYzsg2ATddUbeBwcYz/view?usp=drivesdk	15
५.	App based lesson 2 Area of parallelogram	https://drive.google.com/file/d/1h9tY9-7ZTj06n51UHVNynU63CD17fcsY/view?usp=drivesdk	20

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash ShikshanShashtra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071

Video Based Lesson

Name of the Teacher:- मयंक सिताराम नडगे

Title of the Video:- Factorisation of algebraic expression

URL of the Video:- <https://ed.ted.com/on/16Pm12B3>

Class Code (If any):-

Duration of the Video:- 14.08 Minutes

Subject:- Maths

Grade Level:- 8th

Learning Objectives:- Quality Education

Knowledge:- विद्यार्थी Factors काढण्याची पद्धत आठवतो.
Factors चे सुत्र आठवतो.

Understanding:- विद्यार्थी Factors काढण्याची पद्धत स्पष्ट करतो.
विद्यार्थी Factors चे सुत्र स्पष्ट करतो.

Application:- विद्यार्थी दिलेल्या संख्येवरून Factors काढतो.

विद्यार्थी दिलेल्या मुख्य संख्येला Represent करून Factor काढतो.

Skill:- विद्यार्थी तोंडी Factors काढतो.

Principal
Chembur Sarvankash ShikshanShashtra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायऱ्या	
Introduction	विद्यार्थ्यांना Factors ची वेगवेगळी उदाहरणे सांगुन सुरुवात करतात. विद्यार्थ्यांना Factors काढण्याचे पायऱ्या सांगतात.
Pre Viewing Discussion	विद्यार्थ्यांना Factors कसे काढतात ते सांगतो. Factors चे उदाहरणे सांगतात. E.g:- $x^2 + 9x + 18$ Solve $x^2 + 3x + 6x + 18$ $= x(x+3) + 6(x+3)$ $= (x+3)(x+6)$
Video Viewing:	Factorises 1) $Y^2 + 24 + 144$ 2) $2X^2 - 9X + 3 = (9X - 0)(3X - 0)$ 3) $a^3 + b^3$
Post-Viewing Discussion:	Factors काढण्याची पध्दत कोणती ? Factors काढण्याचे सुत्र कोणते ? Factors काढण्यासाठी काय महत्तावचे आहे.
Extension Activities:	पाढे (Tables) बोलून घेतात. Factors ची उदाहरणे सोडवतात.
Assessment:	Factors ची उदाहरणे सोडविण्यासाठी देतात. उदा. 1) $X^2 - 10X + 9$ 2) $P^2 - 2P - 3^2$
Conclusion and Reflection	विद्यार्थी तोंडी Factors काढतात, त्यामुळे त्यांना स्व:आनंद मिळतो. विद्यार्थ्यांना गणित विषयामध्ये आवड निर्माण होते.

Signature of Teacher

Signature of Guide

Signature of Principal

Principal
Chembur Servankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Factorisation of Algebraic Expression | 8th Maths | Chapter 6 | Lecture 2 | Maharashtra Board |

LESSON CREATED BY **MAYANK NADAGE** USING TED-ED'S LESSON CREATOR
VIDEO FROM **JR TUTORIALS** YOUTUBE CHANNEL

Let's Begin...

Watch Think Discuss

Factorisation of Algebraic Expression | 8th Maths | Chapter 6 | Lecture 2 | Maharashtra Board |

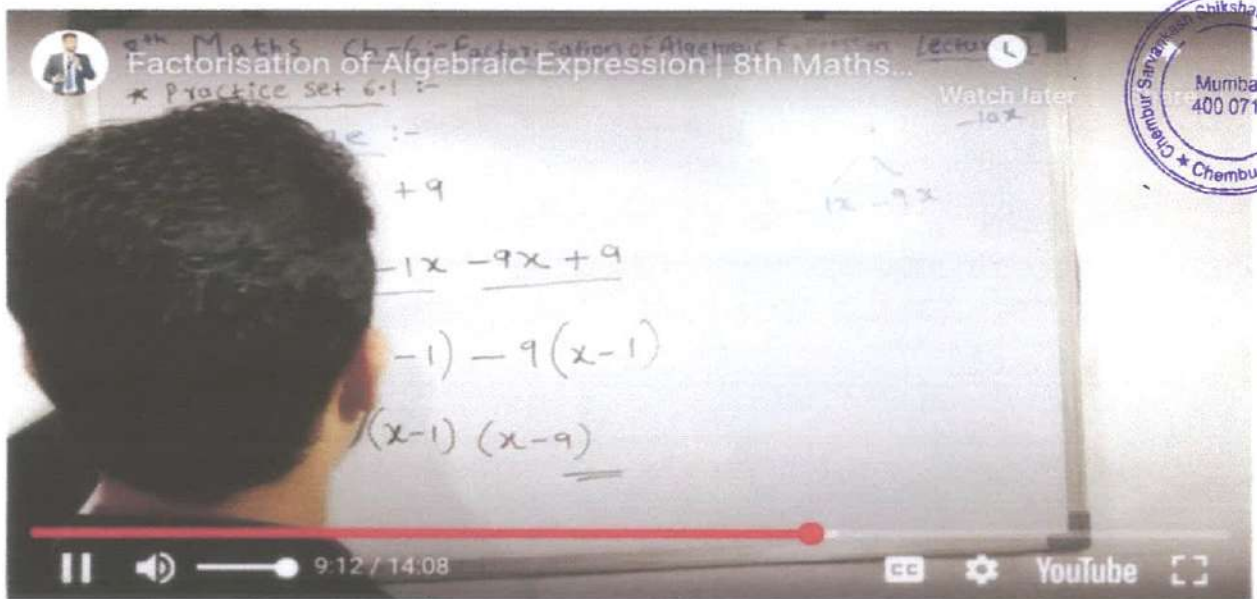
LESSON CREATED BY **MAYANK NADAGE** USING TED-ED'S LESSON CREATOR
VIDEO FROM **JR TUTORIALS** YOUTUBE CHANNEL

Let's Begin...

Watch Think Discuss

(Signature)
Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

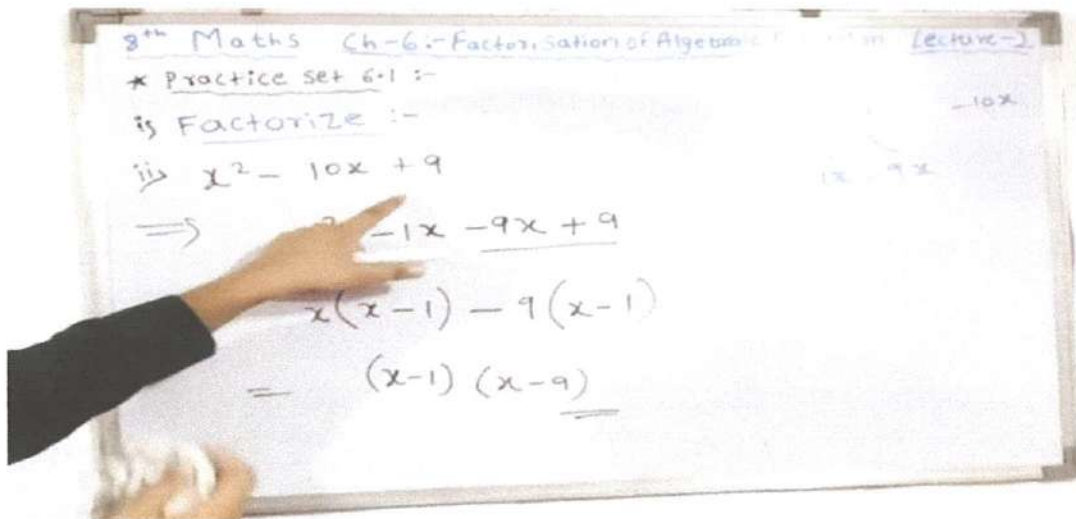

Watch Think Discuss

2

Find the factors of $a^3 + b^3$

- A $a^3 + b^3 = (a - b)(a^2 + ab - b^2)$
- B $a^3 + b^3 = a^2 + ab + b^2$
- C $a^3 + b^3 = (a + b)(a^2 - ab + b^2)$

Watch Think Discuss

2

Find the factors of $a^3 + b^3$

- A $a^3 + b^3 = (a - b)(a^2 + ab - b^2)$
- B $a^3 + b^3 = a^2 + ab + b^2$
- C $a^3 + b^3 = (a + b)(a^2 - ab + b^2)$

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastira
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash ShikshanShashtra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071

Video Based Lesson

Name of the Teacher:- मयंक सिताराम नडगे

Title of the Video:- Area of circle

URL of the Video:- <https://ed.ted.com/on/kwNu4HJJ>

Class Code (If any):-

Duration of the Video:- 13.06 Minutes

Subject:- Maths

Grade Level:- 8th

Learning Objectives:- Quality Education

Knowledge:- विद्यार्थी Diameter आठवतो.

विद्यार्थी Radius आठवतो.

विद्यार्थी Area Of Circle चे सुत्र आठवतो.

Understanding:- Area Of Circle चे सुत्र स्पष्ट करतो.

Area of Radius स्पष्ट करतो.

Area of Diameter स्पष्ट करतो.

Application:- Circumference सुत्राचा उपयोग करून Area काढतो.

Skill:- विद्यार्थी योग्य ठिकाणी सुत्राचा वापर करण्यास शिकतो.

Principal
Chembur Sarvankash ShikshanShashtra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

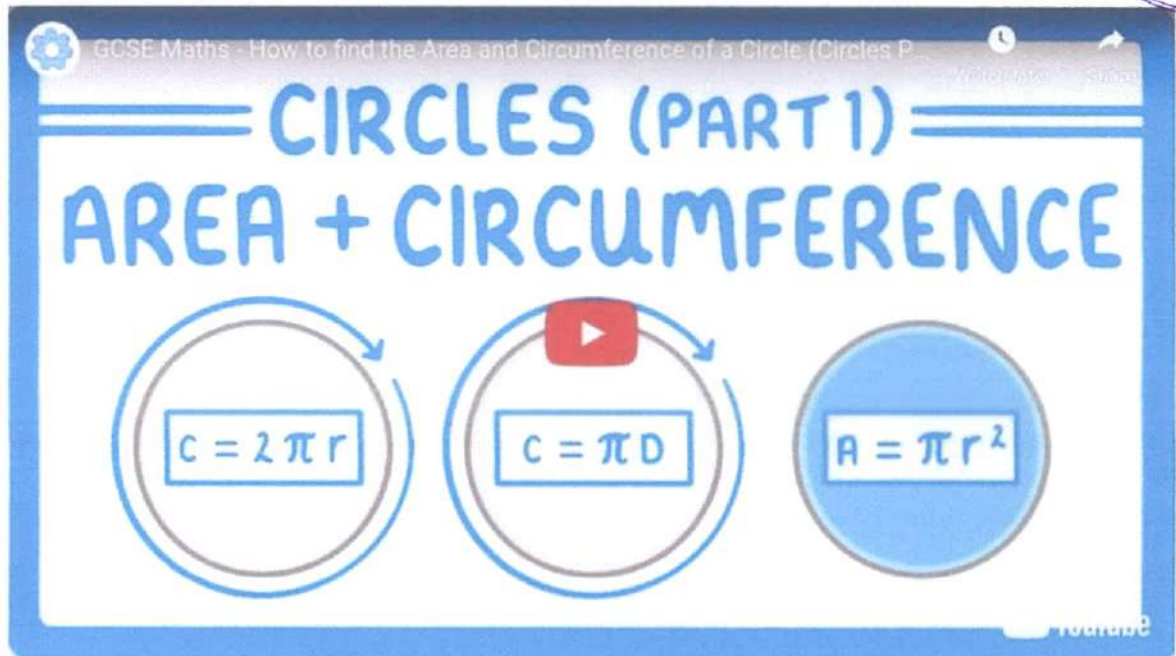
Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायऱ्या	
Introduction	वर्तुळ दाखवून आकृती ओळखण्यास सांगतात. वर्तुळातील Radius, Diameter, perimeter सांगतात.
Pre Viewing Discussion	वर्तुळाचे चित्र, आकृती दाखवतात. Area काढण्याचे सुत्र सांगतात. Circumference सुत्र सांगतात.
Video Viewing:	Which Diagram shown in figure Write the defination of diameter Radius is 4 cm. Find Area of circle ?
Post-Viewing Discussion:	Area Of Circle चे सुत्र कोणते.
Extension Activities:	Area of Circle चे सुत्र लिहून घेतात. Area of Circle चे उदाहरणे सोडवून घेतात.
Assessment:	Area of Circle चे सुत्र लिहा. Area of Circumference सुत्र सांगून Area काढा.
Conclusion and Reflection	Area of Circle हा Topic समजण्यास सोपा झाला. गणित विषयामध्ये आवड निर्माण झाले.

Signature of Teacher

Signature of Guide

Signature of Principal

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

GCSE Maths - How to find the Area and Circumference of a Circle (Circles P...

CIRCLES (PART 1)

AREA + CIRCUMFERENCE

$C = 2\pi r$ $C = \pi D$ $A = \pi r^2$

HOW TO FIND THE CIRCUMFERENCE / AREA OF A CIRCLE

CIRCUMFERENCE

DIAMETER

RADIUS

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

CIRCUMFERENCE

DIAMETER

RADIUS

More videos

CIRCLES (PART 2) CHORD / TANGENT / ARC / SECTOR	VOLUMES of CYLINDERS PRISMS	AREA FORMULAS	CIRCLES (PART 1) AREA of SECTOR / LENGTH OF ARC	FINDING the AREA of COMPOUND SHAPES
---	--	----------------------	---	--

This is a preview. Your answers won't be saved

MULTIPLE CHOICE QUESTION

Which diagram shown in figure.

Trapezium

Circle

Square

Rewatch

Skip

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya
 R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

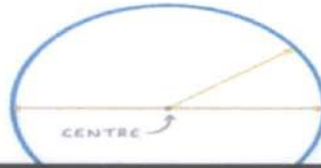

CIRCUMFERENCE

DIAMETER

RADIUS

= HALF THE DIAMETER

More videos

This is a preview. Your answers won't be saved

MULTIPLE CHOICE QUESTION

What is Radius ?

- Half of Diameter
- Diameter $\times 2$
- Diameter $\times 4$

Rewatch

Skip

HOW TO FIND THE CIRCUMFERENCE / AREA OF A CIRCLE

CIRCUMFERENCE (C)

DIAMETER (D)

RADIUS (r)

= HALF THE DIAMETER

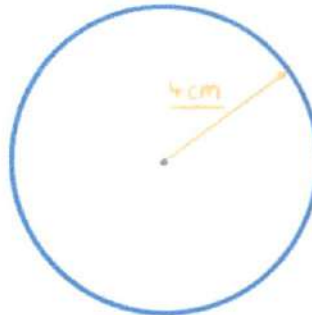
USE THE FORMULAS:

AREA: $A = \pi r^2$

CIRCUMFERENCE:

$C = 2 \pi r$

$C = \pi D$

AREA: $A = \pi r^2$
 $A = \pi \times 4^2$
 $A = \pi \times 16$

02:08 1x CC 02:44

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Video Based Lesson

Name of the Teacher:- मयंक सिताराम नडगे

Title of the Video:- Area

URL of the Video:- <https://ed.ted.com/on/kwNu4HJJ>

Class Code (If any):-

Duration of the Video:- 12.48 Minutes

Subject:- Maths

Grade Level:- 8th

Learning Objectives:- Quality Education

Knowledge:- Area चे सुत्र आठवतो.

Area of square = Side × side

Area of Rectangle = Length × Breadth

Area of Triangle = $\frac{1}{2}$ × Base × Height

Understanding:- विद्यार्थी Area चे सुत्र स्पष्ट करतो.

विद्यार्थी Area Of Square चा सुत्र स्पष्ट करतो.

विद्यार्थी Area Of Rectangleचा सुत्र स्पष्ट करतो.

विद्यार्थी Square, Rectangle, Triangle ची आकृती स्पष्ट करतो.

Application:- विद्यार्थीना दिलेल्या आकृती वरून Height आणि Breadth काढतो.

Skill:- विद्यार्थी दिलेल्या Area च्या आकृती वरून सुत्र काढण्यास शिकतो.

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायऱ्या	
Introduction	विद्यार्थीना वेगवेगळ्या प्रकारच्या Area चे आकृती वरुन उदाहरणे सोडविण्यास सुरुवात करतात. दिलेल्या Area वरुन विद्यार्थी Height काढतो.
Pre Viewing	Area चे विविध सुत्र सांगतात.
Discussion	आकृती वरुन Height, Breadth काढण्याची पध्दत सांगतात.
Video Viewing:	Base 18 cm, Height 11 cm find Area Area of parallelogram = 29.6 cm^2 , Base = 8 cm. Find it's Height?
Post-Viewing	Area चे सुत्र स्पष्ट करतो.
Discussion:	Area of square = ? Area of Rectangle = ?
Extension	Area चे सुत्र पुन्हा पुन्हा बोलुन घेणे.
Activities:	Area चे उदाहरणे सोडवून घेणे. Area चा घटकावरुन Parallelogram आकृती स्पष्ट करण्यास शिकवितो.
Assessment:	आकृती वरुन उदाहरण सोडविण्यास देतात. Breadth = 18 cm, Height = 11 cm, Area काढा.
Conclusion and Reflection	विद्यार्थी आकृती वरुन Height, Base काढण्यास शिकतो. विद्यार्थीना Area घटकामध्ये आवड निर्माण होते. विद्यार्थी स्वःत Area संबंधित प्रश्न सोडवितात, त्यामुळे त्यांना स्व आनंद मिळतो. अशा प्रकारे आज आपण Area काढण्यास शिकलो.

Signature of Teacher

Signature of Guide

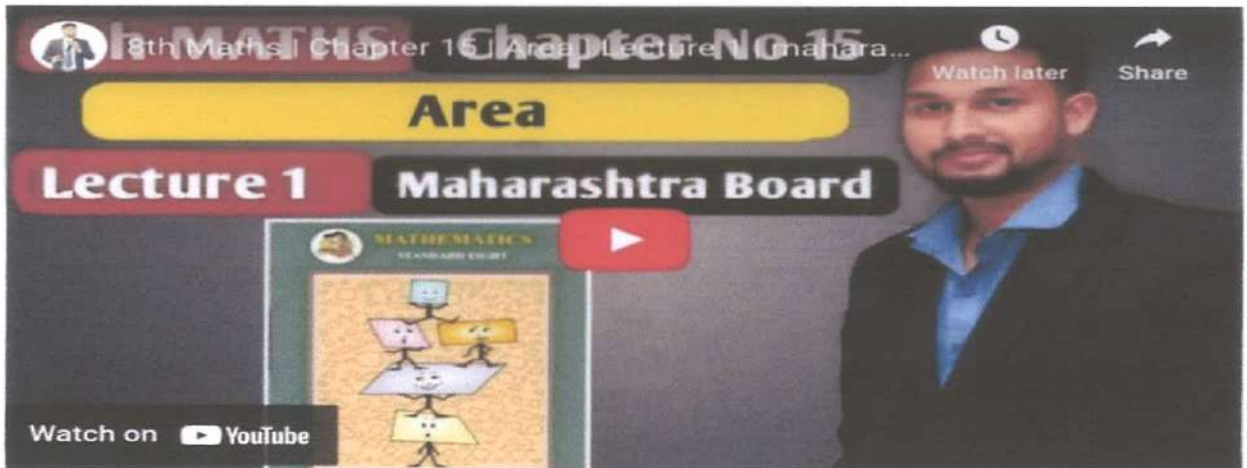
Signature of Principal

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

8th Maths | Chapter 15 | Area | Lecture 1 | maharashtra board

LESSON CREATED BY **MAYANK NADAGE** USING TED-ED'S LESSON CREATOR
VIDEO FROM **JR TUTORIALS** YOUTUBE CHANNEL

Let's Begin...

[Watch](#) [Think](#) [Discuss](#)

8th Maths | Chapter 15 | Area | Lecture 1 | maharashtra board

LESSON CREATED BY **MAYANK NADAGE** USING TED-ED'S LESSON CREATOR
VIDEO FROM **JR TUTORIALS** YOUTUBE CHANNEL

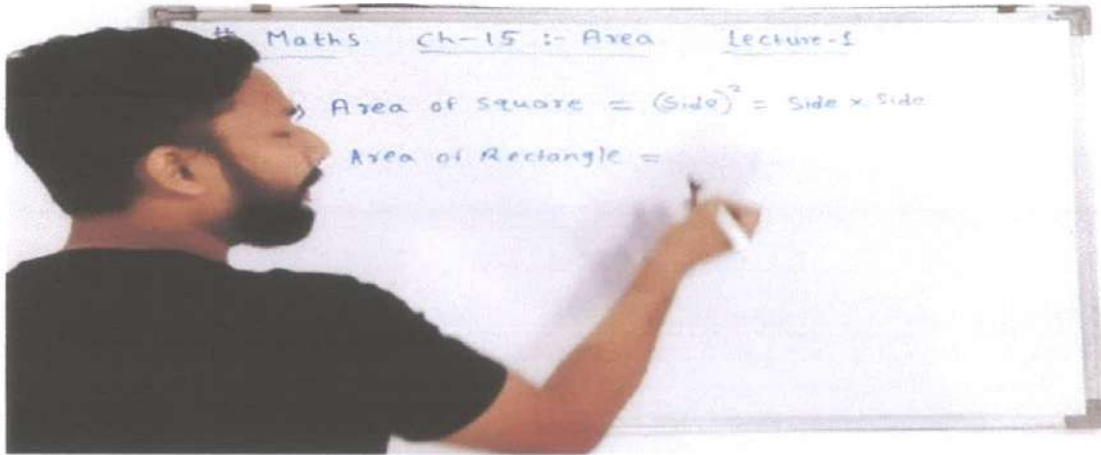
Let's Begin...

[Watch](#) [Think](#) [Discuss](#)

(Signature)

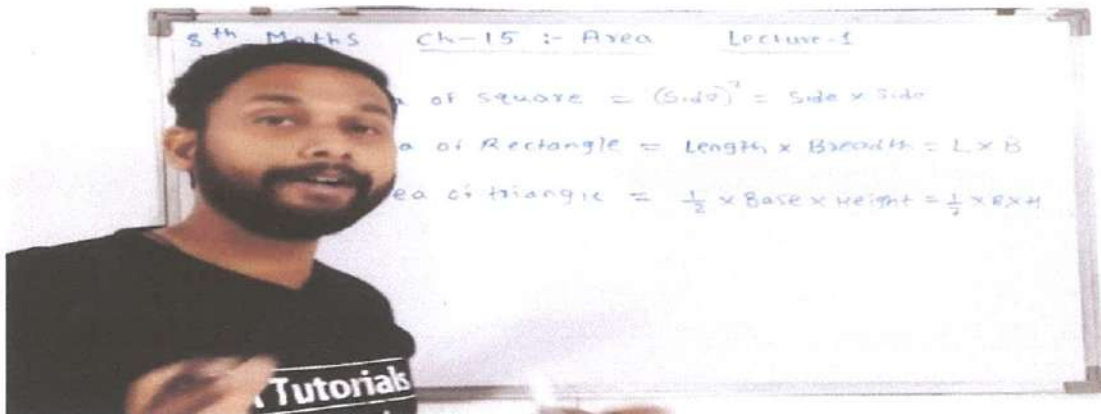
Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Watch Think Discuss

1

Write down the different types of Areas.

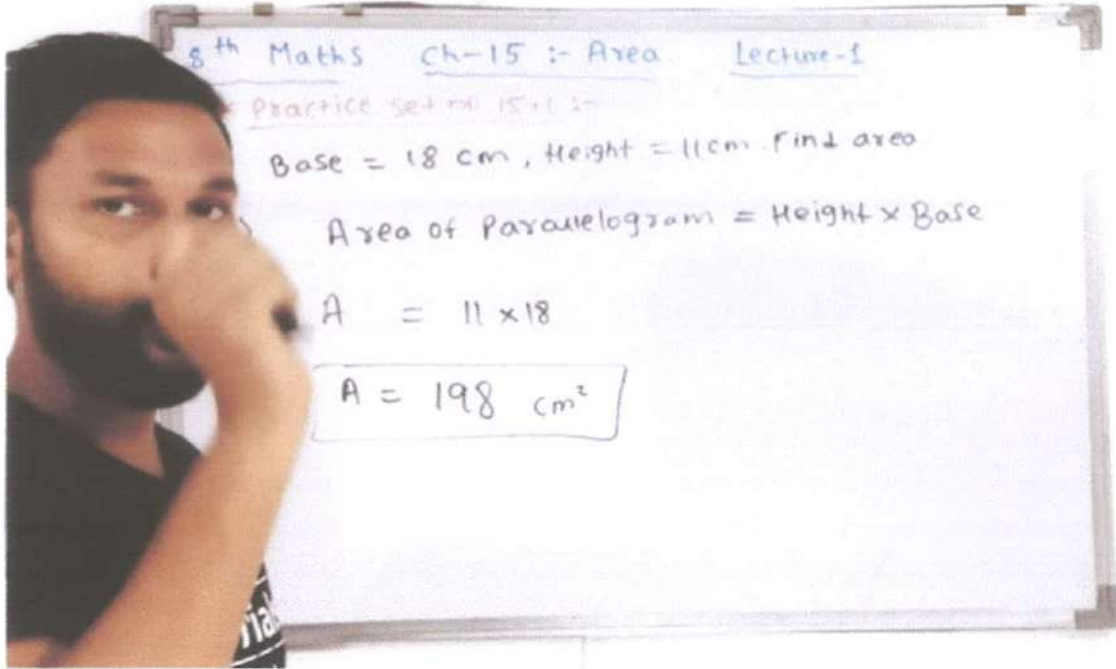
Watch Think Discuss

2

Write down the all areas of formulas .

Principal

Chembur Sarvankash Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Watch Think Discuss

5

Base = 14 cm, height = 10cm. Find its Area ?

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

APP Based Lesson

Name of the Learner: मयंक सिताराम नडेग

Lesson Title:- Rational and Irrational

Subject:- Maths

Name of the App:- Benime App

Grade Level:- 9th

Duration:- 2.19

Learning Objective:-

Knowledge: विद्यार्थी नंबर आठवतो

E.g- Natural Number, Whole Number, rational and Irrational Number.

Rational Number = $\frac{7}{7}$, $-\frac{3}{2}$, $\frac{4}{-3}$

Irrational Number = $\frac{7}{0}$, $\frac{q}{0}$

Understanding: विद्यार्थी Rational Number आणि Irrational Number मधील फरक स्पष्ट करतो.

Application: विद्यार्थी दिलेल्या संख्यांवरून Rational and Irrational Number ओळखतो.

Skill: विद्यार्थी दिलेल्या संख्यांवरून Rational and Irrational Number आकृती च्या स्वरूपात मांडून दाखवितो.

Real Numbers										
Rational numbers										
Integers										
Whole numbers										
...	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	...
$\frac{-112}{17}$	-3.12	$\frac{-3}{2}$	$\frac{1}{2}$	1.3	$2.\bar{6}$	$\frac{13}{5}$				
Irrational numbers										
$\frac{-\sqrt{102}}{5}$	$-\sqrt{2}$	$\frac{1+\sqrt{5}}{2}$	π	$\sqrt{21}$						

Materials:- Mobiles, Internet, Projector, Benime App Download करणे.

Technology Requirements: Benime App

Preparation: Benime App Download करणे

Benime App मध्ये बनवलेले विडीओ बघून त्रुटी मध्ये सुधारणा करणे.

Video चा अभ्यास करणे.

Video मध्ये अचूक माहती भरणे.

Principal
Chembur Sarvankash ShikshanShashtra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायऱ्या

Introduction	शिक्षक वेगवेळ्या प्रकारचे नंबर उदा. - Whole Number, Natural Number, Rational and Irrational Number विचारुन सुरुवात करतात. शिक्षक Benime App च्या वापरा विषयी माहिती देतात.
Pre-App Discussion	शिक्षक Rational and Irrational Number मधील फरक समजावून सांगतात. शिक्षक Rational आणि Irrational Number आकृती च्या स्वरूपात कशा मांडणी करायच्या हे प्रत्यक्ष दाखवतात.
App Exploration	शिक्षक Benime App Download करण्यास व उघडण्यास सांगतात शिक्षक Benime App Used करायची माहिती सांगतात. शिक्षक Benime App चा उपयोग सांगतात.
Guided Activities	शिक्षक Rational Number ची माहिती देतात. शिक्षक Irrational Number ची माहिती देतात. शिक्षक Rational and Irrational Number आकृती च्या स्वरूपात मांडायला शिकवीतात.
Reflection and Discussion	शिक्षक प्रत्यक्ष Rational and Irrational Number लिहून त्यांच्या मधील फरक स्पष्ट करुन दाखवितात.
Extension Activities	विद्यार्थाना शिक्षक आकृती काढुन त्या प्रमाणे Rational आणि Irrational Number मांडण्याची पध्दत सोडवून दाखवितात.
Assessment	Write Down the Rational Number. Write Down the Irrational Number. To Show the Rational and Irrational Number line E.g - $7/3$, $2/4$, $-2/3$, $6/0$, $q/0$
Closure	आज आपण Rational and Irrational Number चा अभ्यास केला. तसेच आपण Benime App चा वापर करायला शिकलो.

Signature of Teacher

Signature of Guide

Signature of Principal
Principal

Chembur Sarvankash Shikshanshastri

Mahavidyalaya

R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Chembur Education Society's

**Chembur Sarvankash
Shikshan Shastra Mahavidyalaya**

Internship school - IES S.V. Nabar Guruji vidyalaya
dadar

Academic year - 2022-24

Name - Mayank Sitaram Nadage

Std -

S.Y.B.ed (Marathi medium)

Roll no -

29

Method - (EC-2)

Maths Topic -

Rational and Irrational

Principal

Chembur Sarvankash Shikshan Shastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

We are familiar with natural numbers, whole numbers, integers and rational numbers.

Natural numbers

1, 2, 3, 4, ...

Whole numbers

0, 1, 2, 3, 4, ...

Integers

..., -4, -3, -2, -1, 0, 1, 2, 3, ...

Rational numbers

$\frac{-25}{3}$, $\frac{10}{-7}$, -4, 0, 3, 8, $\frac{32}{3}$, $\frac{67}{5}$, etc.

Rational numbers : The numbers of the form m/n are called R

Comparison of rational numbers

We know that , for any pair of numbers on a number line the number to the left is smallest than the other. Also , if the numerator and the denominator of a rational number is multiplied by any non zero number then the value of rational number does not change.it remains the same.

That is,

$$\frac{a}{b} = \frac{ka}{kb}, (k \neq 0).$$

Principal

Chembur Sarvankash Shikshanshastra

Mahavidyalaya

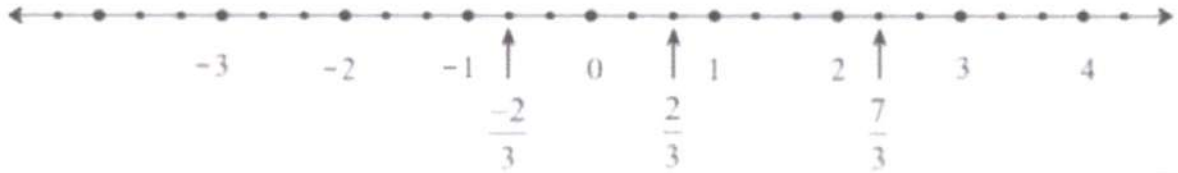
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

To show rational numbers on a number line.

Let us see how to show $7/3$, 2 , $-2/3$ on a number line.

Let us draw a number line.

Principal

Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

APP Based Lesson

Name of the Learner: मयंक सिताराम नडगे.

Lesson Title:- Area of Parallelogram

Subject:- Maths

Name of the App:- Kahoot !

Grade Level:- 9th

Duration:- 17.44

Learning Objective:-

Knowledge: विद्यार्थी Parallelogram ची आकृती आठवतो.

विद्यार्थी Parallelogram चे बाजु आठवतो.

विद्यार्थी Area Of Parallelogram चा सुत्र आठवतो.

Understanding: विद्यार्थी Parallelogram सुत्र स्पष्ट करतो.

विद्यार्थी Parallelogram ची बाजु स्पष्ट करतो.

विद्यार्थी Parallelogram ची उंची स्पष्ट करतो.

Application: विद्यार्थी Area of Parallelogram सुत्राचा वापर करण्यास शिकतो.

Skill: विद्यार्थी Area of Parallelogram च्या सुत्रावरून Parallelogram ची आकृती तयार करण्यास शिकतो.

Materials:- Mobiles, Internet, Laptop, Projector.

Technology Requirements: Kahoot ! (App)

Preparation: विडीओ चा परिपूर्ण अभ्यास करणे

बनवलेले विडीओ योग्य आहे की नाही तपासणे.

Video मधील त्रुटी दुर करणे.

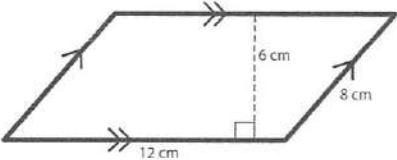
Video मध्ये अचुक माहती आहे किंवा नाही यांची दक्षता घेणे.

Principal

Chembur Sarvankash ShikshanShastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायज्या

Introduction	शिक्षक मागील ईयतेत झालेल्या Area Of Parallelogram ची माहिती करून देतात. शिक्षक आकृती च्या साहाय्याने Area Of Parallelogram ची उंची, सुत्र काढून दाखवतात.
Pre-App Discussion	शिक्षक Area Of Parallelogram ची सुत्रे विचारतात.. Base = 18 cm, Height = 11 cm. Find Area ?
App Exploration	शिक्षक Kahoot ! Download करण्यास व उघडण्यास सांगतात. शिक्षक Kahoot ! (App) बदल माहिती सांगतात. शिक्षक kahoot ! (App) used करायची माहिती सांगतात.
Guided Activities	शिक्षक पुढील प्रश्न सोडवून दाखवतात. 1) Find the Area of this Parallelogram with base of 12 cm and height of 5 cm. 2) Write the formula of Area of Parallelogram = ? 3) The Area of Parallelogram is 32 square cm and the base is 4 cm. Find the Height?
Reflection and Discussion	शिक्षक Area of Parallelogram चे सुत्र विचारतात. Area of Parallelogram आकृती स्पष्ट करून उंची काढायला सांगतात.
Extension Activities	शिक्षक सोप्या पध्दतीने Area of Parallelogram ची सुत्रे काढण्याची पध्दत Parallelogram आकृती द्वारे शिकवतात.
Assessment	1) Area of Parallelogram = 29.6 cm^2 , Base = 8 cm. Find Height ? 2) Find the Area of Following Parallelogram. <div style="text-align: right;"> </div>
Closure	अशा प्रकारे आज आपण Area of Parallelogram च्या सुत्रावरून Height काढायला शिकलो. तसेच आपण Kahoot ! (App) वापरायला शिकलो.

[Handwritten Signature]

Signature of Teacher

[Handwritten Signature]

Signature of Guide

[Handwritten Signature]

Signature of Principal

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Kahoot!

If base of a parallelogram is 18 cm and it's height is 11 cm , fi d it's area.

▲

$A = 189^2$

◆

$A = 198^2$

●

$A = 225$

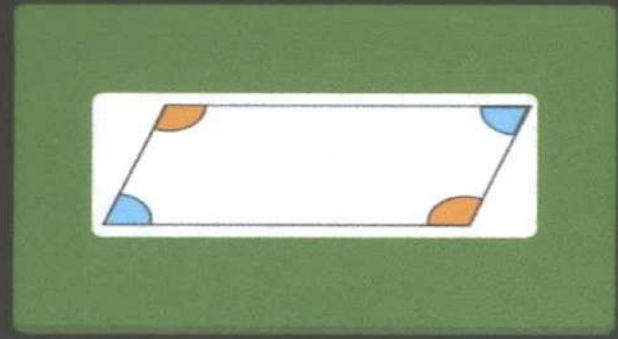
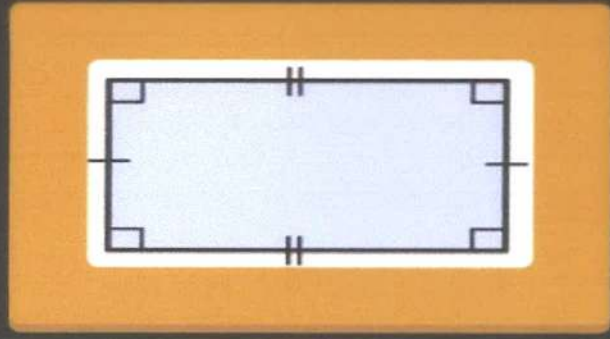
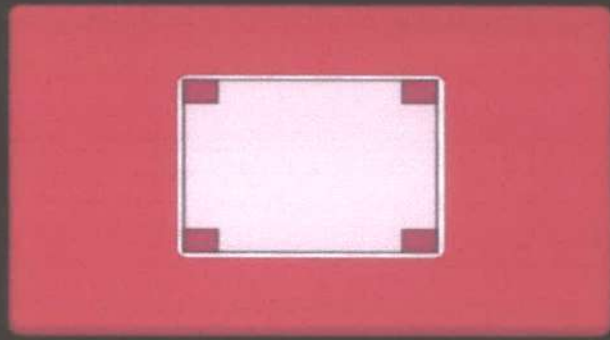
■

$A = 175$

[Signature]
Principal

Choose the correct diagram of parallelogram.

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

If area of parallelogram is 12 sq .cm and base of it is 10 cm then find it's height.

12.11 cm

11.2 sq cm

11.2 cm

12.1 cm

What is the formula of Area of rectangle

Side²

Lenght × breadth

Base × height

length + breadth

CHEMBUR EDUCATION SOCIETY'S

CHEMBUR SARVANKASH SHIKSHANSHASTRA MAHAVIDYALAYA

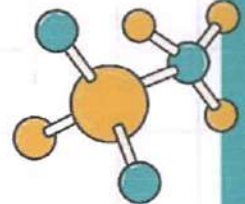
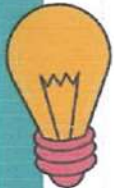
ELECTIVE COURSE - 2 (EC - 2)

PEDAGOGY OF SCHOOL SUBJECT: SANSKRIT

TEACHER INCHARGE: PROF. MANIK AWARE

NAME : SHWETA CHAUBEY
ROLL NO. : 51

SR NO	TOPIC AND LINK
1.	STD 8TH CH. 9 विभक्ति माला - प्रथमा विभक्ति वितीया विभक्ति Ted-Ed https://ed.ted.com/on/V9m0abLf
2.	STD 8TH CH. 9 विभक्ति माला तृतीया विभक्ति चतुर्थी विभक्ति Ted-Ed https://ed.ted.com/on/828UNQ77
3.	STD 9TH समय: Edpuzzle https://edpuzzle.com/assignments/668bac96eb48b7d7b4bce460/watch
4.	षष्ठी विभक्ति https://drive.google.com/file/d/1EIS3xIW66fPBV15shAN-XmzS1uJr1a2g/view?usp=drivesdk
5.	विभक्ति माला https://create.kahoot.it/details/3997c9ce-ab71-4496-a80c-fcb30603f260

		Chembur Education Society's								
		Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya								
		Academic Year 2022-23								
		Record: Video Base / App Base Lessons								
		Pedagogy of School Subject: Sanskrit								
Sr. No.	Roll No.	Name of the Students	Medium	Subject	Std	Name of the Topic	Lesson No	Type of	Link for Video Base / App Base Lessons	Code / Pass
1	51	Shweta Chaubey	मराठी	SANSKRIT	8 वी	विभक्ति माला - प्रथमा विभक्ति वित	1	Video Base	https://ed.ted.com/on/V9m0abLf	
2	51	Shweta Chaubey	मराठी	SANSKRIT	8 वी	विभक्ति माला तृतीया विभक्ति चतु	2	Video Base	https://ed.ted.com/on/828UNQ77	
3	51	Shweta Chaubey	मराठी	SANSKRIT	9 वी	STD 9TH समय: Edpuzzle	3	Video Base	https://edpuzzle.com/assignments/668bac96eb48b7d7b4bce480/watch	refvoja
4	51	Shweta Chaubey	मराठी	SANSKRIT	8 वी	षष्ठी विभक्ति	4	App Base	https://drive.google.com/file/d/1EIS3xIW66fPBV15shAN-XmzS1uJr1a2g/view?usp=drives	
5	51	Shweta Chaubey	मराठी	SANSKRIT	8 वी	विभक्ति माला	5	App Base	https://create.kahoot.it/details/3997c9ce-ab71-4496-a80c-fcb30603f260	

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash ShikshanShastra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071

Video Based Lesson

Name of the Teacher: श्वेता चौबे

Title of the Video: STD 8TH CH. 9 विभक्ति माला - प्रथमा विभक्ति | द्वितीया विभक्ति | Ted-Ed

URL of the Video: <https://ed.ted.com/on/V9m0ablF>

Duration of the Video: 00:06:00

Subject: Sanskrit

Grade Level: 8वीं

Learning Objectives:-

- Knowledge: विद्यार्थी को संस्कृत में विभक्तिमाला का प्रथमा विभक्ति और द्वितीया विभक्ति याद है।
- Understanding: छात्र संस्कृत में विभक्तिमाला का प्रथमा विभक्ति और द्वितीया विभक्ति के बारे में बताता है।
- Application:- विद्यार्थी संस्कृत में विभक्तिमाला का प्रथमा विभक्ति और द्वितीया विभक्ति के अर्थ के बारे में बताते हैं।
- Skill: विद्यार्थी संस्कृत भाषा जानते हैं।

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायन्या

Introduction

- शिक्षक छात्रों को संस्कृत भाषा में विभक्ति के बारे में बताते हैं।
- शिक्षक छात्रों को संस्कृत में विभक्तिमाला का प्रथमा विभक्ति और द्वितीया विभक्ति के बारे में जानकारी देते हैं।
- शिक्षक संस्कृत में विभक्तिमाला का प्रथमा विभक्ति और द्वितीया विभक्ति के महत्व को समझने के लिए छात्रों के लिए Ted-Ed अप का उपयोग करने का उद्देश्य स्पष्ट करता है

Pre Viewing
Discussion

- शिक्षक विद्यार्थियों से संस्कृत में विभक्तिमाला के बारे में पूछते हैं।
- शिक्षक छात्रों से संस्कृत में विभक्तिमाला का प्रथमा विभक्ति और द्वितीया विभक्ति के बारे में पूछते हैं।

Video Viewing:

- शिक्षक छात्रों को दिए गए लिंक पर जाने और Ted-Ed अप पर वीडियो देखने के लिए कहते हैं।
- शिक्षक छात्रों को Ted-Ed अप पर वीडियो देखने के विभिन्न चरणों में मार्गदर्शन करते हैं।
- शिक्षक छात्रों के सहभागिता को भी प्रोत्साहित करते हैं।

Post-Viewing Discussion:

- छात्रों द्वारा Ted-Ed अप से वीडियो देखने के बाद शिक्षक चर्चा करते हैं।
- शिक्षक छात्रों से वीडियो देखने के बाद प्रश्न को हल करने के लिए करते हैं।

Extension Activities:

प्रथमा और द्वितीया विभक्ति का साहित्यिक और सांस्कृतिक महत्व: संस्कृत साहित्य और भारतीय सांस्कृतिक परंपराओं में प्रथमा और द्वितीया विभक्ति के उपयोग का विश्लेषण करें। इन विभक्तियों के प्रयोग से किस प्रकार भारतीय ग्रंथों, शास्त्रों और धार्मिक साहित्य में कथा, चरित्र और संबंधों को स्पष्ट और अर्थपूर्ण बनाया गया है? उदाहरण सहित चर्चा करें।

Assessment:

- प्रथमा विभक्ति को समझाते हुए उदाहरण सहित स्पष्ट करें कि यह विभक्ति वाक्य में किस प्रकार प्रयोग होती है।
- द्वितीया विभक्ति का उपयोग करते हुए एक संक्षिप्त कहानी लिखें, जिसमें विभक्ति का सही प्रयोग हो।

- निम्नलिखित वाक्य को प्रथमा और द्वितीया विभक्ति का प्रयोग करते हुए परिवर्तित करें: "सीता राम के साथ बगीचे में जाती है और फूल तोड़ती है।"
- प्रथमा और द्वितीया विभक्ति का प्रयोग करके एक संस्कृत श्लोक लिखें और उसका हिंदी में अनुवाद करें।
- किसी वस्तु के स्वामित्व को दर्शाने के लिए प्रथमा और द्वितीया विभक्ति का कैसे प्रयोग किया जाता है? उदाहरण सहित समझाएँ।
- वाक्य के निम्नलिखित अंशों में से किसे प्रथमा विभक्ति और किसे द्वितीया विभक्ति में होना चाहिए? कारण सहित स्पष्ट करें:
 - बालक __ विद्यालयं गच्छति।
 - माता __ भोजनं पक्वति।
- विभक्ति माला में प्रथमा और द्वितीया विभक्ति का महत्व क्या है? इनके प्रयोग के बिना वाक्य की संरचना कैसे प्रभावित हो सकती है?
- संस्कृत में प्रथमा और द्वितीया विभक्ति का उपयोग करते हुए एक संवाद लिखें, जिसमें दो व्यक्ति एक दूसरे से अपने अनुभव साझा कर रहे हों।
- निम्नलिखित संस्कृत वाक्य को प्रथमा और द्वितीया विभक्ति के सही प्रयोग के साथ पुनः लिखें और उनके प्रयोग का विश्लेषण करें: "रामः पुस्तकं पठति।"
- प्रथमा और द्वितीया विभक्ति के अंतर को विस्तार से समझाएँ और उनके प्रयोग से वाक्य की अर्थवत्ता पर पड़ने वाले प्रभाव को उदाहरण सहित स्पष्ट करें।

Conclusion
and Reflection

प्रथमा और द्वितीया विभक्ति संस्कृत व्याकरण का आधारभूत तत्व हैं, जो भाषा की संरचना और अर्थ को स्पष्टता प्रदान करते हैं। इन विभक्तियों का सही उपयोग वाक्य में कर्ता और कर्म का संबंध स्पष्ट करता है, जिससे वाक्य की अर्थवत्ता और व्याकरणिक शुद्धता बनी रहती है।

Shweta Chaubey
Signature of Teacher

Signature of Guide

Signature of Principal

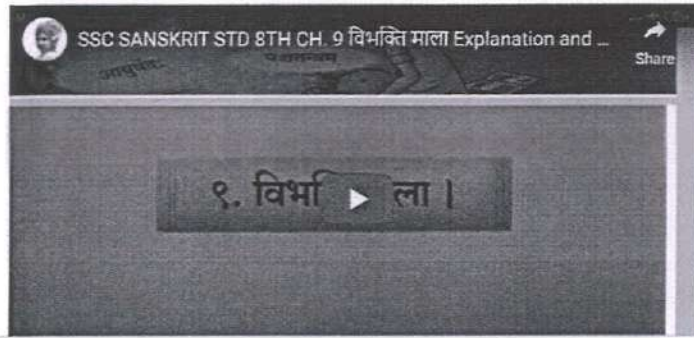
CSSM Chembur-400071

SSC SANSKRIT STD 8TH CH. 9 विभक्ति माला - प्रथमा विभक्ति | द्वितीया विभक्ति

LESSON CREATED BY [SHWETA CHAUBEY](#) USING TED-ED'S LESSON CREATOR
VIDEO FROM [DEVKI SHARMA](#) YOUTUBE CHANNEL

Let's Begin...

विभक्ति माला संस्कृत व्याकरण का एक महत्वपूर्ण अंग है। इसमें विभक्तियों का अध्ययन होता है, जो वाक्य या वाक्यांश के अन्य शब्दों के साथ संबंध को स्पष्ट करती हैं। अठारह विभक्तियाँ होती हैं, और प्रत्येक का विशेष व्याकरणिक कार्य होता है।

Watch

Think

Dig Deeper

Discuss

...And Finally

<https://ed.ted.com/lesson/shweta-chaubey/SSC-SANSKRIT-STD-8TH-CH-9-VIBHAKTI-MALA-Explanation-and-...>

LESSON CREATED BY [SHWETA CHAUBEY](#) USING TED-ED'S LESSON CREATOR
VIDEO FROM [DEVKI SHARMA](#) YOUTUBE CHANNEL

Let's Begin...

विभक्ति माला संस्कृत व्याकरण का एक महत्वपूर्ण अंग है। इसमें विभक्तियों का अध्ययन होता है, जो वाक्य या वाक्यांश के अन्य शब्दों के साथ संबंध को स्पष्ट करती हैं। अठारह विभक्तियाँ होती हैं, और प्रत्येक का विशेष व्याकरणिक कार्य होता है।

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

प्रथमा विभक्ति को समझने हेतु उदाहरण सहित स्पष्ट करें कि यह विभक्ति वाक्य में किस प्रकार प्रयोग होती है।

Watch

Think

Dig Deeper

Discuss

...And Finally

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash ShikshanShastra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071

Video Based Lesson

Name of the Teacher: श्वेता चौबे

Title of the Video: STD 8TH CH. 9 विभक्ति माला | तृतीया विभक्ति | चतुर्थी विभक्ति | Ted-Ed

URL of the Video: <https://ed.ted.com/on/828UNQ77>

Duration of the Video: 00:06:00

Subject: Sanskrit

Grade Level: 8वीं

Learning Objectives:-

- Knowledge: विद्यार्थी को संस्कृत में विभक्तिमाला का तृतीया विभक्ति और चतुर्थी विभक्ति याद है।
- Understanding: छात्र संस्कृत में विभक्तिमाला का तृतीया विभक्ति और चतुर्थी विभक्ति के बारे में बताता है।
- Application:- विद्यार्थी संस्कृत में विभक्तिमाला का तृतीया विभक्ति और चतुर्थी विभक्ति के अर्थ के बारे में बताते हैं।
- Skill: विद्यार्थी संस्कृत भाषा जानते हैं।

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायन्या

Introduction

- शिक्षक छात्रों को संस्कृत भाषा में विभक्ति के बारे में बताते हैं।
- शिक्षक छात्रों को संस्कृत में संस्कृत में विभक्तिमाला का तृतीया विभक्ति और चतुर्थी विभक्ति के बारे में जानकारी देते हैं।
- शिक्षक संस्कृत में विभक्तिमाला का तृतीया विभक्ति और चतुर्थी विभक्ति के महत्व को समझने के लिए छात्रों के लिए Ted-Ed अप का उपयोग करने का उद्देश्य स्पष्ट करता है।

Pre Viewing
Discussion

- शिक्षक विद्यार्थियों से संस्कृत में विभक्तिमाला के बारे में पूछते हैं।
- शिक्षक छात्रों से संस्कृत में विभक्तिमाला का तृतीया विभक्ति और चतुर्थी विभक्ति के बारे में पूछते हैं।

Video Viewing:

- शिक्षक छात्रों को दिए गए लिंक पर जाने और Ted-Ed अप पर वीडियो देखने के लिए कहते हैं।
- शिक्षक छात्रों को Ted-Ed अप पर वीडियो देखने के विभिन्न चरणों में मार्गदर्शन करते हैं।
- शिक्षक छात्रों के सहभागिता को भी प्रोत्साहित करते हैं।

<p>Post-Viewing Discussion:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • छात्रों द्वारा Ted-Ed अप से वीडियो देखने के बाद शिक्षक चर्चा करते हैं। • शिक्षक छात्रों से वीडियो देखने के बाद प्रश्न को हल करने के लिए करते हैं।
<p>Extension Activities:</p>	<p>भारतीय भाषाओं में तृतीया और चतुर्थी विभक्ति का प्रयोग साहित्य में किस प्रकार एक कहानी या कविता के रूप में व्यक्त होता है? इन विभक्तियों के माध्यम से लेखक अपने काव्य में समाजिक या राजनैतिक संदेश को कैसे व्यक्त करते हैं? उदाहरण देकर स्पष्ट करें।</p>
<p>Assessment:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • तृतीया विभक्ति का किस प्रकार से वाक्य में प्रयोग करके आप व्यक्ति या वस्तु के संबंध को स्पष्ट करते हैं? उदाहरण के साथ समझाएं। • चतुर्थी विभक्ति का क्या महत्व है और इसका कैसे प्रयोग वाक्यों में अर्थपूर्णता को बढ़ाता है? विस्तार से व्याख्या करें। • तृतीया विभक्ति और चतुर्थी विभक्ति के उपयोग में भारतीय साहित्य और भाषा की विविधता को कैसे व्यक्त किया गया है? उदाहरण देकर समझाएं। • चतुर्थी विभक्ति के प्रयोग से कैसे किसी व्यक्ति या वस्तु के संबंध को व्याख्यात्मक रूप से बयान किया जा सकता है? उदाहरण सहित समझाएं। • तृतीया विभक्ति और चतुर्थी विभक्ति के बीच अंतर क्या होता है? इनके प्रयोग में व्याकरणिक और सांस्कृतिक संदेह कैसे सुलझाए जा सकते हैं? • चतुर्थी विभक्ति का प्रयोग उन व्यक्तियों या वस्तुओं के संबंध में क्यों और कैसे किया जाता है जिनकी महत्वपूर्णता अधिक होती है? विस्तार से समझाएं।

	<ul style="list-style-type: none"> • तृतीया विभक्ति के उपयोग में कैसे वाक्य की संरचना और अर्थ में सुधार हो सकता है? इसके उदाहरण देकर समझाएं। • चतुर्थी विभक्ति के उपयोग से कैसे व्यक्ति या वस्तु के प्रति भावना और संबंध को स्पष्ट किया जा सकता है? इसे उदाहरण सहित समझाएं। • तृतीया और चतुर्थी विभक्ति का उपयोग वाक्यों में सामाजिक और सांस्कृतिक संदेश को व्यक्त करने के लिए कैसे किया जा सकता है? इसे व्याख्यात्मक रूप से समझाएं। • चतुर्थी विभक्ति के प्रयोग से कैसे किसी व्यक्ति या वस्तु के साथी का संबंध और समर्थन व्यक्त किया जा सकता है? उदाहरण देकर समझाएं।
Conclusion and Reflection	<p>संस्कृत में विभक्तिमाला का तृतीया विभक्ति और चतुर्थी विभक्ति का सही उपयोग करने से भाषा में स्पष्टता और संवेदनशीलता बनी रहती है, जिससे वाक्यों की अर्थवत्ता और व्याकरणिक समृद्धि में सुधार होता है। इन विभक्तियों का सही प्रयोग करके साहित्यिक और गैर-साहित्यिक रचनाओं में व्यापकता और विविधता बढ़ाई जा सकती है।</p>

Shweta Chaudhary
Signature of Teacher

Signature of Guide

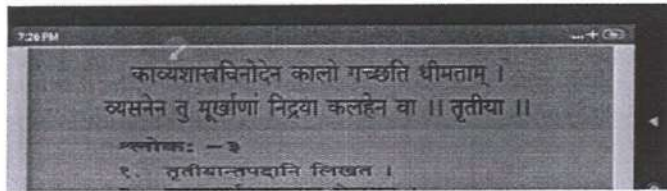
Signature of Principal

SSC SANSKRIT STD 8TH CH. 9 विभक्ति माला | तृतीया विभक्ति|चतुर्थी विभक्ति

LESSON CREATED BY **SHIWETA CHAUBEY** USING TED-ED'S LESSON CREATOR
VIDEO FROM **DEVKI SHARMA** YOUTUBE CHANNEL

Let's Begin...

तृतीय विभक्ति (Instrumental Case) कर्म: साधन वा उपकरण द्वारा किया का होना/उपकरण: रामेण सेकने लिखते (Rāmeṇa sekhanī likhate) - "सेकने राम द्वारा लिखी जाती है।" **चतुर्थी विभक्ति (Dative Case)** कर्म: साधन वा उपकरण कर्म, किया का प्रत्यय/उपकरण: रामाय पुस्तकम् ददाति (Rāmāya pustakam dadati) - "राम को पुस्तक देता है।"

Watch

Think

Dig Deeper

SSC SANSKRIT STD 8TH CH. 9 विभक्ति माला | तृतीया विभक्ति|चतुर्थी विभक्ति

LESSON CREATED BY **SHIWETA CHAUBEY** USING TED-ED'S LESSON CREATOR
VIDEO FROM **DEVKI SHARMA** YOUTUBE CHANNEL

Let's Begin...

तृतीय विभक्ति (Instrumental Case) कर्म: साधन वा उपकरण द्वारा किया का होना/उपकरण: रामेण सेकने लिखते (Rāmeṇa sekhanī likhate) - "सेकने राम द्वारा लिखी जाती है।" **चतुर्थी विभक्ति (Dative Case)** कर्म: साधन वा उपकरण कर्म, किया का प्रत्यय/उपकरण: रामाय पुस्तकम् ददाति (Rāmāya pustakam dadati) - "राम को पुस्तक देता है।"

1 Guided Discussion 0 Open Discussions

Shweta Chaubey
Lesson Creator

तृतीय विभक्ति के उपयोग में कर्म और वस्तु के संबंध का व्याख्यात्मक रूप से ... 07/06/2024 / 0 Responses

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash ShikshanShastra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400 071

Video Based Lesson

Name of the Teacher: श्वेता चौबे

Title of the Video: STD 9TH समय:|Edpuzzle

URL of the Video:

<https://edpuzzle.com/assignments/668bac96eb48b7d7b4bce460/watch>

Duration of the Video: 00:07:33

Subject: Sanskrit

Grade Level: 9वीं

Learning Objectives:-

- Knowledge: विद्यार्थी को संस्कृत समय याद है।
- Understanding: छात्र संस्कृत में समय के बारे में बताता है।
- Application:- विद्यार्थी संस्कृत में समय के उपयोग के बारे में बताते हैं।
- Skill: विद्यार्थी संस्कृत भाषा जानते हैं।

Instructional Steps / अनुदेशनात्मक पायन्या

Introduction

- शिक्षक छात्रों को संस्कृत भाषा में समय के बारे में बताते हैं।
- शिक्षक छात्रों को संस्कृत में समय के उपयोग के बारे में जानकारी देते हैं।
- शिक्षक संस्कृत समय के उपयोग को समझने के लिए छात्रों के लिए Edpuzzle अप का उपयोग करने का उद्देश्य स्पष्ट करता है।

Pre Viewing

Discussion

- शिक्षक विद्यार्थियों से संस्कृत में समय के बारे में पूछते हैं।
- शिक्षक छात्रों से संस्कृत में समय के उपयोग के बारे में पूछते हैं।

Video Viewing:

- शिक्षक छात्रों को दिए गए लिंक पर जाने और Edpuzzle अप पर वीडियो देखने के लिए कहते हैं।
- शिक्षक छात्रों को Edpuzzle अप पर वीडियो देखने के विभिन्न चरणों में मार्गदर्शन करते हैं।
- शिक्षक छात्रों के सहभागिता को भी प्रोत्साहित करते हैं।

<p>Post-Viewing Discussion:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • छात्रों द्वारा Edpuzzle अप से वीडियो देखने के बाद शिक्षक चर्चा करते हैं। • शिक्षक छात्रों से वीडियो देखने के बाद प्रश्न को हल करने के लिए करते हैं।
<p>Extension Activities:</p>	<p>शिक्षिका विद्यार्थियों से विभिन्न समय को संस्कृत में बताने के लिए करती है। उदाहरण के तौर पर निम्नलिखित समय के बारे में पूछती है-</p> <ul style="list-style-type: none"> • संस्कृत में बताओ रात के 6 बजे हैं. • संस्कृत में बताएं दोपहर के 12 बजे हैं. • संस्कृत में बताएं सुबह के 9 बजे हैं.
<p>Assessment:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Question: संस्कृत में "मध्याह्नम्" का क्या अर्थ होता है? <ul style="list-style-type: none"> ○ A. सुबह ○ B. दोपहर ○ C. शाम ○ D. रात 2. Question: "सायं" शब्द का हिंदी में क्या अर्थ है? <ul style="list-style-type: none"> ○ A. सुबह ○ B. दोपहर ○ C. शाम ○ D. रात 3. Question: संस्कृत में "रात्रिः" का क्या अर्थ होता है? <ul style="list-style-type: none"> ○ A. शाम ○ B. रात ○ C. दोपहर ○ D. सुबह

4. Question: "प्रातः" शब्द का हिंदी में अर्थ है?

- A. शाम
- B. रात
- C. दोपहर
- D. सुबह

5. Question: "सव्यः कालः" संस्कृत में किसे कहते हैं?

- A. दोपहर का समय
- B. शाम का समय
- C. सुबह का समय
- D. रात का समय

6. Question: संस्कृत में "घटिका" का क्या अर्थ होता है?

- A. घंटा
- B. दिन
- C. मिनट
- D. सप्ताह

7. Question: "दिवसः" शब्द का संस्कृत में अर्थ होता है?

- A. दिन
- B. रात
- C. महीना
- D. सप्ताह

8. Question: संस्कृत में "मध्याह्नम्" किसे कहते हैं?

- A. दिन का समय
- B. दोपहर का समय
- C. शाम का समय
- D. रात का समय

9. Question: "अहोरात्रम्" संस्कृत में क्या होता है?

- A. दिन और रात
- B. सुबह

	<ul style="list-style-type: none">○ C. शाम○ D. दोपहर <p>10. Question: संस्कृत में "घटिका" का क्या अर्थ होता है?</p> <ul style="list-style-type: none">○ A. घंटा○ B. मिनट○ C. दिन○ D. सप्ताह
Conclusion and Reflection	संस्कृत में समय की जानकारी से विद्यार्थि आसानी से संस्कृत भाषा में समय को प्रकट कर सकते हैं।

Signature of Teacher Shwetachauhan

Signature of Guide

Signature of Principal

- Home
- Discover
- AccessPass
- Library
- Reports
- Groups
- Marketplace
- Channels
 - MS Middle School...
 - EC English...
 - IB Biology (ast...
 - Help

विभक्ति माला

0 plays - 0 players

Play solo Host live Assign

विभक्ति माला संस्कृत व्याकरण का एक महत्वपूर्ण अंग है। इसमें विभक्ति के अर्थ और प्रयोग होते हैं, जो सही ढंग से समझने के लिए आवश्यक हैं।

SHOW MORE

A public kahoot

ShwetaChaubey31 Updated 2 days ago

Questions (10)

- 1 - Quiz
निकटता का बोध करने के लिए कौन सी विभक्ति प्रयुक्त होती है?
- 2 - Quiz
कर्तव्य के अर्थ में कौन सी विभक्ति होती है?
- 3 - Quiz
संयोग का बोध करने के लिए कौन सी विभक्ति प्रयुक्त होती है?
- 4 - Quiz
कर्म का बोध करने के लिए कौन सी विभक्ति प्रयुक्त होती है?
- 5 - Quiz
क्रिया के प्रति वाक्य का बोध करने के लिए कौन सी विभक्ति प्रयुक्त होती है?

Show answers

- 20 sec
- 20 sec
- 20 sec
- 20 sec
- 20 sec

Flashcards

निकटता का बोध करने के लिए कौन सी विभक्ति प्रयुक्त होती है?

X ✓

0/10

APP Based Lesson

Name of the Learner: श्वेता चौबे.

Lesson Title:- षष्ठी विभक्ति

Subject:- Sanskrit

URL link of video:- <https://drive.google.com/file/d/1EIS3xIW66fPBV15shAN-XmzS1uJr1a2g/view?usp=drivesdk>

Name of the App:- Benime

Grade Level:- 8th

Duration:- 00:06:00

Learning Objective:-

Knowledge :

- विद्यार्थी को संस्कृत व्याकरण के विभक्तिमाला का षष्ठी विभक्ति याद हैं।

Understanding :

- विद्यार्थी संस्कृत व्याकरण के विभक्तिमाला का षष्ठी विभक्ति को बताता है।

Skill: संस्कृत व्याकरण

Materials:-

प्रत्येक छात्र समूह के लिए इंटरनेट एक्सेस वाला एक मोबाइल के लिए Benime एप्प (डाउनलोड और इंस्टॉल), प्रोजेक्टर और ऐप डेमो सुविधा उपलब्ध है। प्रौद्योगिकी आवश्यकताएँ: प्रौद्योगिकी आवश्यकताएँ Benime ऐप (ऐप)। डाउनलोड करने के लिए स्टोर या प्ले स्टोर)

Preparation: छात्रों को डिवाइस में Benime ऐप डाउनलोड और इंस्टॉल करना चाहिए। सुनिश्चित करें कि यह पहले ही डाउनलोड हो चुका है। सहज ऐप डेमो और सीखें | यह सुनिश्चित करने के लिए, प्रोजेक्टर तकनीक काम आई। समूह चर्चा की सुविधा प्रदान करें।

Instructional Steps /अनुदेशनात्मक पायन्या	
Introduction	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका विद्यार्थियों को संस्कृत व्याकरण के विभक्तिमाला के बारे में अवगत कराती है। • शिक्षिका विद्यार्थियों को संस्कृत व्याकरण के विभक्तिमाला का षष्ठी विभक्ति के बारे में अवगत कराती है। • शिक्षिका विद्यार्थियों को Benime अप का उपयोग करने के बारे में अवगत कराती है।
Pre-App Discussion	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका विद्यार्थियों को संस्कृत व्याकरण के विभक्तिमाला के बारे में बताती है। • शिक्षिका विद्यार्थियों को संस्कृत व्याकरण के विभक्तिमाला का षष्ठी विभक्ति के बारे में बताती है।
App Exploration	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका विद्यार्थियों को Benime अप खोलने के लिए कहती है। • शिक्षिका विद्यार्थियों को Benime अप में विभक्तिमाला का षष्ठी विभक्ति पर बनाए गए वीडियो को देखने के लिए कहती है।
Guided Activities	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका प्रश्नावली के माध्यम से विद्यार्थियों को संस्कृत व्याकरण के विभक्तिमाला का षष्ठी विभक्ति के बारे में बताती है।
Reflection and Discussion	<p>षष्ठी विभक्ति का प्रयोग करके हम यह समझ सकते हैं कि व्यक्ति या वस्तु किस स्थान पर स्थित है या कहाँ है। इस विभक्ति का उपयोग उस स्थान को व्यक्त करने में होता है जहाँ कुछ होता है या करता है।</p> <p>Example 1: "रामः वने विहरति।" इस वाक्य में "वने" शब्द षष्ठी विभक्ति में है, और यह बताता है कि राम वन में विहरने जा रहा है।</p> <p>Example 2: "पुस्तकं मधुरायाम् पठामि।" इस वाक्य में "मधुरायाम्" शब्द षष्ठी विभक्ति में है, और यह बताता है कि पुस्तक को मधुरा में पढ़ रहा हूँ।</p>
Extension Activities	शिक्षिका संस्कृत की पाठ्यपुस्तक से विभक्ति माला पाठ विद्यार्थियों को पढ़ने के लिए कहती है और उसमें उपयोग किए हुए षष्ठी विभक्ति को बताने के लिए कहती है।

Assessment	<p>MCQ 1: कस्मिं विभक्त्याम् नदी स्तोकं नीयते?</p> <p>A. प्रथमा B. षष्ठी C. चतुर्थी D. सप्तमी</p> <p>MCQ 2: किमर्थम् सप्तमी विभक्तिः प्रयुक्ता?</p> <p>A. क्रियायाः अधिकारणे B. समीपे स्थित्यर्थे C. सङ्ग्रामे D. आश्रये</p> <p>MCQ 3: "देवदत्तः वनात् गच्छति।" वाक्ये किमर्थम् सप्तमी विभक्तिः प्रयुक्ता?</p> <p>A. स्थाने B. समीपे C. निर्देशे D. विभागे</p>
Closure	<p>षष्ठी विभक्ति और सप्तमी विभक्ति के उपयोग से हम इस श्लोक को समझ सकते हैं और इसका अर्थ गहराई से समझ सकते हैं। इन विभक्तियों का सही उपयोग करके हम भाषा में समृद्धता और स्पष्टता ला सकते हैं।</p>

Shwetacharya
Signature of Teacher

Signature of Guide

Signature of Principal

नमस्कारं! मैं श्वेता चौबे, चेम्बर सर्वाकश शिक्षण शास्त्र महाविद्यालय की बीएड छात्रा हूँ। आज मैं आपको षष्ठी विभक्ति और सप्तमी विभक्ति के बारे में एक श्लोक के माध्यम से समझाने जा रही हूँ। ये दो विभक्तियाँ संस्कृत व्याकरण में बहुत महत्वपूर्ण हैं और हमें इनका सही उपयोग सीखने में मदद कर

1:58 / 6:50

CC Settings nige

षष्ठी विभक्ति और सप्तमी विभक्ति का उपयोग करके हम संस्कृत वाक्यों को समझने में सुधार कर सकते हैं और भाषा को अधिक समृद्ध बना सकते हैं। इन विभक्तियों का उपयोग करके वाक्यों की व्याकरणिक सही तथा स्पष्टता में सुधार होता है।

6:30 / 6:50

CC Settings nige

APP Based Lesson

Name of the Learner: श्वेता चौबे.

Lesson Title:- विभक्ति माला

Subject:- Sanskrit

URL link of video:- <https://create.kahoot.it/details/3997c9ce-ab71-4496-a80c-fcb30603f260>

Name of the App:- Kahoot

Grade Level:- 8th

Duration:-

Learning Objective:-

Knowledge :

- विद्यार्थी को संस्कृत व्याकरण के विभक्तिमाला याद हैं।

Understanding :

- विद्यार्थी संस्कृत व्याकरण के विभक्तिमाला के विभक्तियों का समूह को बताता है।

Skill: संस्कृत व्याकरण

Materials:-

प्रत्येक छात्र समूह के लिए इंटरनेट एक्सेस वाला एक मोबाइल के लिए Kahoot एम्प (डाउनलोड और इंस्टॉल), प्रोजेक्टर और ऐप डेमो सुविधा उपलब्ध है। प्रौद्योगिकी आवश्यकताएँ: प्रौद्योगिकी आवश्यकताएँ Kahoot ऐप (ऐप)। डाउनलोड करने के लिए स्टोर या प्ले स्टोर)

Preparation: छात्रों को डिवाइस में Kahoot ऐप डाउनलोड और इंस्टॉल करना चाहिए। सुनिश्चित करें कि यह पहले ही डाउनलोड हो चुका है। सहज ऐप डेमो और सीखें | यह सुनिश्चित करने के लिए, प्रोजेक्टर तकनीक काम आई। समूह चर्चा की सुविधा प्रदान करें।

Instructional Steps /अनुदेशनात्मक पायन्या	
Introduction	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका विद्यार्थियों को संस्कृत व्याकरण के विभक्तिमाला के बारे में अवगत कराती है। • शिक्षिका विद्यार्थियों को Kahoot अप का उपयोग करने के बारे में अवगत कराती है।
Pre-App Discussion	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका विद्यार्थियों को संस्कृत व्याकरण के विभक्तिमाला के बारे में बताती है।
App Exploration	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका विद्यार्थियों को Kahoot अप खोलने के लिए कहती है • शिक्षिका विद्यार्थियों को Kahoot अप में विभक्तिमाला पर बनाए गए प्रश्नावली को देखने के लिए
Guided Activities	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षिका प्रश्नावली के माध्यम से विद्यार्थियों को संस्कृत व्याकरण के विभक्तिमाला के बारे में बताती है।
Reflection and Discussion	<p>संस्कृत में विभक्तिमाला का अर्थ विभक्तियों का समूह है, जो संज्ञा या सर्वनाम के वाक्य में अन्य शब्दों के साथ संबंध दर्शाता है। संस्कृत में आठ विभक्तियाँ होती हैं, और प्रत्येक विभक्ति का विशेष व्याकरणिक कार्य होता है।</p>
Extension Activities	<p>शिक्षिका संस्कृत की पाठ्यपुस्तक से विभक्ति माला पाठ विद्यार्थियों को पढ़ने के लिए कहती है और उसमें उपयोग किए हुए विभक्तियों को बताने के लिए कहती है।</p>
Assessment	<ul style="list-style-type: none"> • प्रश्न: वाक्य के कर्ता के रूप में कौन सी विभक्ति का प्रयोग होता है? <ul style="list-style-type: none"> • A. प्रथमा • B. द्वितीया • C. तृतीया • D. चतुर्थी • प्रश्न: किस विभक्ति का प्रयोग संज्ञा के निकट संबंध का बोध करने के लिए होता है? <ul style="list-style-type: none"> • A. संबोधन • B. प्रथमा • C. तृतीया • D. षष्ठी • प्रश्न: "पिता" शब्द का किस विभक्ति में प्रयोग होता है? <ul style="list-style-type: none"> • A. संबोधन

- B. प्रथमा
- C. द्वितीया
- D. तृतीया

• प्रश्न: किस विभक्ति का प्रयोग क्रिया का बोध करने के लिए होता है?

- A. कर्मणि
- B. कर्ता
- C. क्रिया
- D. कर्म

• प्रश्न: किस विभक्ति का प्रयोग समय का बोध करने के लिए होता है?

- A. सप्तमी
- B. षष्ठी
- C. पञ्चमी
- D. द्वितीया

• प्रश्न: किस विभक्ति का प्रयोग उपकरण का बोध करने के लिए होता है?

- A. षष्ठी
- B. सप्तमी
- C. चतुर्थी
- D. पञ्चमी

• प्रश्न: किस विभक्ति का प्रयोग संबंध का बोध करने के लिए होता है?

- A. संबोधन
- B. प्रथमा
- C. सप्तमी
- D. तृतीया

• प्रश्न: किस विभक्ति का प्रयोग क्रिया के प्रति व्यापार का बोध करने के लिए होता है?

- A. कर्मणि
- B. कर्तृ
- C. द्वितीया
- D. समयस्य

• प्रश्न: "मित्रः" शब्द का किस विभक्ति में प्रयोग होता है?

- A. प्रथमा
- B. संबोधन
- C. तृतीया
- D. द्वितीया

• प्रश्न: किस विभक्ति का प्रयोग संबंध का बोध करने के लिए होता है?

- A. संबोधन

	<ul style="list-style-type: none">• B. समयस्य• C. स्थानस्य• D. क्रियायाः
Closure	विभक्ति माला संस्कृत व्याकरण की जटिलता और सुंदरता को दर्शाती है। प्रत्येक विभक्ति का विशेष कार्य और उपयोग है, जो वाक्य को सही और स्पष्ट बनाने में सहायक होता है। इस अध्याय का अध्ययन छात्रों को संस्कृत भाषा के गहन और सटीक ज्ञान की ओर ले जाता है।

Signature of Teacher

Signature of Guide

Signature of Principal

CSSM-Chembur-400071
CSSM-Chembur-400071

Video Assignment

SSC SANSKRIT STD 9TH समयः

By Shweta choubey

Leave open class

To complete

- 00:01 Multiple-choice
- 00:10 Multiple-choice
- 00:19 Open-ended
- 05:20 Open-ended
- 01:52 Open-ended
- 02:30 Open-ended

Video Assignment

SSC SANSKRIT STD 9TH समयः

By Shweta choubey

Leave open class

MULTIPLE CHOICE QUESTION

संस्कृत में "सत्यः कालः" का क्या अर्थ है?

- दीपहर के बाद का समय
- सुबह का समय

Rewatch

Submit